

INSETE

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2018

Δεκέμβριος 2019

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΟΣΤΧΡΕΩΝ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΒΛΑΤΣΩΝ
ΕΙΓΩΝ Η ΡΑΜΜΑΤΕΛΗ ΔΙΑΣΕΛΕΨΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΑ. ΤΕ & ΣΚΤ
ΣΔΚ - ΥΠΟΣΤΗΣ ΔΙΑΖΩΜΑΣ ΠΡΟΣΦΟΤΑΣ

ΕΠΑνΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΛΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΕΣΠΑ
2014-2020
Επόμενη - Εργασία - Αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

© INSETE Intelligence – Επιτρέπεται η αναδημοσίευση με την προϋπόθεση της αναφοράς στην πηγή

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΟΡΙΣΜΟΙ	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ.....	12
1.1 Γεωμορφολογία της Περιφέρειας Θεσσαλίας.....	12
1.2 Διοικητικά Στοιχεία.....	15
1.3 Μεταφορικές Υποδομές	17
1.3.1 Αεροδρόμια	17
1.3.2 Λιμένες	19
1.3.3 Οδικοί άξονες.....	20
1.4 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά, 2013 - 2018	21
1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια ..	21
1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα	23
1.5 Ηλικιακή Κατανομή, 2013 και 2018	24
1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας.....	24
1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Θεσσαλίας	25
1.6 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018	26
1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια ..	26
1.7 Μακροικονομικά Στοιχεία, 2010 - 2016	28
1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια ..	28
1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Θεσσαλίας..	30
1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	31
1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Θεσσαλίας.....	32
1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2018	33
1.8 Απασχόληση στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης, 2013 – 2018.....	34
1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια	35
1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά κατηγορία απασχόλησης.....	37
1.8.3 Τύπος απασχόλησης στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια	38
1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.....	41

1.8.5 Φύλο απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια	43
1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.....	46
1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια	48
1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά κατηγορία απασχόλησης.....	51
1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018	54
2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ.....	56
2.1 Ξενοδοχειακό Δυναμικό 2018.....	56
2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια	56
2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	59
2.2 Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων, 2018	62
2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	62
2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα	65
2.3 Δυναμικό Τουριστικών Επιπλωμένων Κατοικιών και Επαύλεων, 2018	67
2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	67
2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα	69
2.4 Κύριες και Δευτερεύουσες Κατοικίες, 2001 - 2011.....	71
2.5 Δυναμικό Κάμπινγκ, 2018	74
2.5.1 Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια.....	74
2.5.2 Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	78
3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	80
3.1 Παραδοσιακοί Οικισμοί.....	80
3.2 Αρχαιολογικοί Χώροι και Μουσεία	81
3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	81
3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα	83
3.3 Γαλάζιες Σημαίες, 2018	84
3.4 Μαρίνες, 2018	85
3.5 Ιαματικοί φυσικοί πόροι	86
3.6 Καταδυτικοί προορισμοί	87

3.7 Πεζοπορία - TREKKING.....	88
3.8 Αναρριχητικά πεδία	90
3.9 Χιονοδρομικά κέντρα.....	92
3.10 Ορειβατικά Καταφύγια.....	94
3.11 CANOE - Kayak.....	95
4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ	96
4.1 Διεθνείς Αεροπορικές Αφίξεις, 2013 - 2018	96
4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια....	96
4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά αεροδρόμιο.....	98
4.2 Αεροπορική Κίνηση Εσωτερικού, 2013 - 2018	99
4.2.1 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	99
4.2.2 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά αεροδρόμιο.....	101
4.3 Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εσωτερικού, 2013 - 2018	102
4.3.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	102
4.3.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Θεσσαλίας	104
4.4 Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εξωτερικού, 2013 - 2018	105
4.5 Στοιχεία Κρουαζιέρας, 2013 - 2018	106
4.5.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .	106
4.5.2 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ...	108
4.5.3 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	109
4.5.4 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	111
4.6 Επισκέπτες σε Μουσεία, 2013 - 2018.....	112
4.6.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια.....	112
4.6.2 Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα.....	114
4.7 Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους 2013 - 2018	115
4.7.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	115
4.7.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα	117
5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2016 - 2018	118
5.1 Βασικά Μεγέθη Εισερχόμενου Τουρισμού, 2016 - 2018	118
5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα.....	118

5.1.2 Επισκέψεις στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά χώρα προέλευσης	120
5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	122
5.1.4 Διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά χώρα προέλευσης	124
5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	126
5.1.6 Εισπράξεις στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά χώρα προέλευσης	128
5.2 Βασικοί Δείκτες Εισερχόμενου Τουρισμού, 2016 - 2018	130
5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα	130
5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας	132
5.2.3 Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	134
5.2.4 Μέση Ημερήσια Δαπάνη ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας	136
5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	138
5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά χώρα προέλευσης	140
5.3 Κύριες και Δευτερεύουσες Αγορές	142
5.3.1 Κύριες Αγορές	142
5.3.2 Δυνητικές Αγορές	144
5.4 Στοιχεία Αφίξεων – Διανυκτερεύσεων – Πληρότητας σε Ξενοδοχειακά Καταλύματα, 2013 - 2018	146
5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	146
5.4.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα	148
5.4.3 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	150
5.4.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα	152
5.4.5 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια	154
5.4.6 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα	155
5.5 Αφίξεις και Διανυκτερεύσεις σε Καταλύματα Σύντομης Διαμονής, 2014 - 2018	156
5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής	156
5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής	158
6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ	160
6.1 Οικονομικοί Δείκτες Απόδοσης ξενοδοχείων, 2017	160
6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα	161

6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας	163
6.2 Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων, 2017-2018.....	165
6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια	166
6.2.2 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά κατηγορία αστεριού	167
7 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	168

ΟΡΙΣΜΟΙ

- **ΑΕΠ:** Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
- **Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού:** στις αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού καταγράφονται και αλλοδαποί.
- **Αφίξεις:** ορίζονται ως οι διεθνείς αφίξεις που καταγράφονται στα κατά τόπους σημεία εισόδου (αεροδρόμια, μεθοριακοί σταθμοί, λιμάνια) της χώρας.
- **Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής:** είναι οι αφίξεις (Κατοίκων και Μη κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα:** το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Απασχολούμενοι:** ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποίαν απουσίαζαν προσωρινά.
- **Διανυκτερεύσεις:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια στα επιμέρους καταλύματα.
- **Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής:** είναι οι διανυκτερεύσεις (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις:** οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις δεν καταγράφουν εθνικότητα αλλά χώρα προέλευσης.
- **Εισπράξεις:** το σύνολο των τουριστικών εισπράξεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια. Στο σύνολο των εισπράξεων δεν **περιλαμβάνεται το μεταφορικό κόστος (αεροπορικό, θαλάσσιο και σιδηροδρομικό) ακόμα και αν η εταιρεία είναι Ελληνική.**
- **Επισκέψεις:** ορίζονται ως οι επισκέψεις (Μη κατοίκων) που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται 2 Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια άφιξη και δύο επισκέψεις.

- **Ίδια Κεφάλαια:** περιλαμβάνει τα κεφάλαια που έχουν συνεισφέρει οι μέτοχοι στην εταιρεία είτε άμεσα είτε έμμεσα.
- **Καθαρά Πάγια:** στα καθαρά πάγια περιλαμβάνονται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας (ακίνητα, εξοπλισμός κλπ.) και τυχόν έξοδα ιδρύσεως μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων.
- **ΚΠΦ:** Κέρδος προ Φόρων.
- **ΚΠΦΤΑ:** Κέρδος προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.
- **Κύκλος Εργασιών:** είναι ο τζίρος που κάνει ένα ξενοδοχείο κατά την διάρκεια ενός έτους.
- **Μακροπρόθεσμα Δάνεια:** μακροπρόθεσμα ονομάζονται τα δάνεια με χρονική διάρκεια αποπληρωμής μεγαλύτερη του ενός έτους.
- **Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη:** ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια. Αντίθετα, η Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη αντιπροσωπεύει το σύνολο της δαπάνης που κάνει ο τουρίστας στην χώρα (που μπορεί να επισκέπτεται δύο ή περισσότερες Περιφέρειες).
- **Μέση Διάρκεια Παραμονής:** ορίζεται ως η Μέση Διάρκεια παραμονής των επισκεπτών (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια.
- **Μέση Ημερήσια Δαπάνη:** ορίζεται ως η Μέση Ημερήσια Δαπάνη που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια.
- **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός:** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.
- **Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων:** η ετήσια πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων ανά Περιφέρεια.
- **GRIs:** Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης πελατών ξενοδοχείων, ο οποίος υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες OTAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία).

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση με τίτλο: Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του Τουρισμού για το έτος 2018 – Περιφέρεια Θεσσαλίας υλοποιείται στο πλαίσιο της Πράξης «Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5003333¹. Η μελέτη αποσκοπεί στην τεκμηρίωση του τομέα και μέσω αυτής στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το περιεχόμενο του παρόντος Παραδοτέου αφορά στην διαγνωστική ανάλυση και στις κατευθύνσεις του τουριστικού κλάδου στην Περιφέρεια Θεσσαλίας και ειδικότερα περιλαμβάνει:

- ανάλυση των δημογραφικών χαρακτηριστικών (πληθυσμός, ηλικιακή διάρθρωση),
- ανάλυση των βασικών μακροοικονομικών στοιχείων (ΑΕΠ, κατά Κεφαλήν ΑΕΠ),
- ανάλυση των τουριστικών υποδομών (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις, κύριες & δευτερεύουσες κατοικίες, κάμπινγκ)
- ανάλυση των βασικών μεγεθών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (αφίξεις, διανυκτερεύσεις, έσοδα),
- ανάλυση των βασικών δεικτών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη, Μέση Ημερήσια Δαπάνη, Μέση Διάρκεια Παραμονής),
- ανάλυση της απασχόλησης (αριθμός απασχολούμενων, φύλο, ηλικία και τύπος απασχόλησης ανά κλάδο δραστηριότητας), της εξέλιξης της ανεργίας και του οικονομικά ενεργού πληθυσμού,
- ανάλυση της αεροπορικής κίνησης (διεθνείς αφίξεις και αφίξεις εσωτερικού),
- ανάλυση της ακτοπλοϊκής κίνησης (διακινηθέντες κατά την επιβίβαση και την αποβίβαση),
- ανάλυση της οδικής κίνησης στους μεθοριακούς σταθμούς (αφίξεις Μη – Κατοίκων),

---

¹ Η παρούσα έκθεση αποτελεί το παραδοτέο Π.2.2.5.1 του Υποέργου 3: Δράσεις παρακολούθησης της δυναμικότητας των τουριστικών προορισμών και των επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου, Δράσεις Διάχυσης/προβολής της Πράξης & Δράσεις Συντονισμού και Επιστημονικής υποστήριξης της υλοποίησης της Πράξης: Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του (MIS 5003333).

- ανάλυση της κρουαζιέρας (κίνηση κρουαζιερόπλοιων και αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας),
- ανάλυση της επισκεψιμότητας σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- καταγραφή αφίξεων – διανυκτερεύσεων – πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα,
- καταγραφή αφίξεων – διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής,
- χωροταξικό σχεδιασμό,
- ανάλυση βασικών δεικτών απόδοσης (Οικονομικοί και Ποιοτικοί δείκτες απόδοσης).

Για την ανάλυση του τουριστικού κλάδου της Περιφέρειας Θεσσαλίας συλλέχθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία:

- μακροοικονομικά στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις τουριστικές υποδομές από το ΞΕΕ (Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας), το ΜΗΤΕ (Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων) και την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα βασικά μεγέθη και τους βασικούς δείκτες από την Τράπεζα Ελλάδας,
- στοιχεία για την απασχόληση, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό και την ανεργία από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις και την κίνηση εσωτερικού από την FRAPORT, την ΥΠΑ (Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας) και τον ΔΑΑ (Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών),
- στοιχεία για την οδική κίνηση από τους Μεθοριακούς Σταθμούς,
- στοιχεία ακτοπλοϊκής κίνησης από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία κρουαζιέρας από την Ένωση Λιμένων Ελλάδος,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων και διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία επισκέψεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα δημογραφικά χαρακτηριστικά από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τους Παραδοσιακούς Οικισμούς από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας,
- στοιχεία για τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία από το Υπουργείο Πολιτισμού,
- στοιχεία για τους δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων από την ReviewPro
- στοιχεία για τους δείκτες απόδοσης των ξενοδοχείων από την ICAP,

- στοιχεία για τους δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων από την ReviewPro,
- στοιχεία για τις μαρίνες και τους ιαματικούς φυσικούς πόρους από το Υπουργείο Τουρισμού.

1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

1.1 ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Χάρτης 1: Γεωγραφική αποτύπωση της Περιφέρειας Θεσσαλίας

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας καταλαμβάνει το ανατολικό τμήμα του ηπειρωτικού κορμού της Ηπειρωτικής Ελλάδας και έχει έκταση 140.550km², που αντιστοιχεί στο 10,7% της συνολικής έκτασης της χώρας. Βόρεια συνορεύει με τις Περιφέρειες Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας, δυτικά με την Περιφέρεια Ηπείρου, νότια με την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, ενώ ανατολικά βρέχεται από το Αιγαίο Πέλαγος. Η πρωτεύουσα της Περιφέρειας είναι η πόλη της Λάρισας.

Η Θεσσαλία παρουσιάζει απλή **γεωμορφολογική εικόνα**, με τα ορεινά τμήματα περιμετρικά και τα πεδινά στις κεντρικές περιοχές. Το 37% του εδάφους της είναι πεδινό, το 17% ημιορεινό, ενώ το 46% είναι ορεινό. Η Περιφέρεια Θεσσαλίας οριοθετείται από μια σειρά όρεων, τα οποία αποτελούν τα φυσικά όριά της με τις υπόλοιπες όμορες Περιφέρειες αλλά και τη θάλασσα. Χαρακτηρίζεται από δύο συνεχείς γεωγραφικά ορεινές περιοχές, το τμήμα της οροσειράς της Πίνδου και το σύνολο των γειτονικών βουνών του Ολύμπου.

Το **κλίμα** του ανατολικού παράκτιου και ορεινού τμήματος της Θεσσαλίας χαρακτηρίζεται ως μεσογειακό, με θερμό και ξηρό καλοκαίρι και ήπιο χειμώνα. Ο κάμπος της Θεσσαλίας, εξαιτίας των βουνών που τον περικλείουν και εμποδίζουν την άμεση επίδραση της θάλασσας, έχει ηπειρωτικό κλίμα, με θερμό καλοκαίρι και ψυχρό χειμώνα. Τέλος, το κλίμα των δυτικών ορεινών περιοχών χαρακτηρίζεται ως ορεινό, το οποίο και διακρίνεται για την αφθονία των χιονοπτώσεων και τον υψηλό βροχομετρικό δείκτη που παρουσιάζει. Η μέση ετήσια θερμοκρασία κυμαίνεται μεταξύ 16-17 °C.

Η ποικιλία και η εναλλαγή των χερσαίων, θαλάσσιων και υδάτινων **οικοσυστημάτων** που συνθέτουν την εικόνα της Θεσσαλίας είναι ιδιαίτερης σημασίας, καθώς περιλαμβάνει μεγάλο τμήμα του φάσματος τύπων βλάστησης και οικοτόπων που απαντώνται συνολικά στην Ελλάδα. Υπολογίζεται ότι σε επίπεδο **χλωρίδας** καταγράφονται πάνω από 1.000 είδη, από τα οποία θεωρείται ότι τα 155 είναι ιδιαίτερα σημαντικά, ενώ τα 45 προστατεύονται από διεθνείς συμβάσεις.

Ο κυριότερος **ποταμός** της Θεσσαλίας είναι ο Πηνειός. Οι υπόλοιποι είναι παραπόταμοι του. Οι **παραπόταμοι** του Πηνειού από δεξιά του είναι: ο Ενιππεύς, ο Κλινοβίτικος, ο Πορταΐτικος, ο Πάμισος και ο Καρδίτσιωτικος. Από αριστερά του δέχεται τους παραπόταμους Μίκανη, Τρικαλινό, Νεοχωρίτη και Τιταρήσιο. Άλλοι δευτερεύοντες παραπόταμοι του Πηνειού στην πλευρά αυτή είναι ο Κομέρκης, ο Καλομοίρης, ο Καστανιώτικος κ.ά. Τη νότια και κεντρική Θεσσαλία διασχίζει ο Ενιππεύς με τους παραπόταμους Βελισιώτικο, Πενταμύλη, Κουμαρά και Χιλιαδιώτικο. Τέλος, τη δυτική ορεινή Θεσσαλία διασχίζει για ένα διάστημα ο Αχελώος.

Οι σημαντικότερες **λίμνες** της Περιφέρειας είναι η τεχνητή λίμνη Ταυρωπού ή Πλαστήρα, η τεχνητή λίμνη στο Κεφαλόβρυσο, η λίμνη Στεφανιάδας ή Βρωμολίμνη, η Στροφυλιά και η λίμνη του Αγίου Γεωργίου στη Σκιάθο. Ενώ υπό διαμόρφωση είναι το έργο επαναφοράς της αποξηρανθείσας λίμνης Κάρλας.

Στην Περιφέρεια Θεσσαλίας υπάρχει σημαντικός αριθμός **θεσμοθετημένων περιοχών προστασίας**. Ειδικότερα, με βάση την υφιστάμενη εθνική και διεθνή νομοθεσία στην Περιφέρεια Θεσσαλίας οι θεσμοθετημένες προστατευόμενες περιοχές περιλαμβάνουν:

- Τμήμα του Εθνικού Πάρκου-Εθνικού Δρυμού Ολύμπου,
- 1 Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο (Αλοννήσου Βορείων Σποράδων),
- 29 περιοχές οι οποίες εντάσσονται στο Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο NATURA 2000 (οδηγίες 92/43/EK και 2009/147/EK (79/409/EOK)),
- 7 Αισθητικά Δάση (Κοιλάδα Τεμπών Λάρισας, Δάσος Καραϊσκάκη Καρδίτσας, Δάσος Φαρσάλων Λάρισας, Δασικό σύμπλεγμα Όσσας Λάρισας, Δάση Νήσου Σκιάθου Μαγνησίας, Δάσος λόφων Κάστρου Απλιά Τρικάλων, Δρυοδάσος Κουρι Αλμυρού Μαγνησίας) το τελευταίο αποτελεί και Βιογενετικό Απόθεμα,
- 2 Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης (το νησί Πιπέρι στις Β. Σποράδες και η Φτελιά της Αηδόνας Καλαμπάκας),
- 2 Περιοχές Συμβάσης Βαρκελώνης (Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Αλοννήσου Βορείου Σποράδων, Αισθητικό Δάσος Σκιάθου),

- 1 Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς (UNESCO), τα Μετέωρα,
- 52 Καταφύγια Άγριας Ζωής και
- 31 παραδοσιακοί οικισμοί.

1.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας χωρίζεται σε τέσσερις Περιφερειακές Ενότητες:

Η **Π.Ε. Καρδίτσας** καταλαμβάνει το νοτιοδυτικό τμήμα της Περιφέρειας Θεσσαλίας. Συνορεύει με τις Ενότητες Τρικάλων στα βόρεια, Φθιώτιδας και Ευρυτανίας στα νότια, Λάρισας στα ανατολικά και Άρτας στα δυτικά. Η έκταση της είναι 2.636km² και αποτελεί το 18,78% του συνόλου της Περιφέρειας. Το **έδαφος** της Ενότητας είναι κατά 51% ορεινό και ημιορεινό και κατά 49% πεδινό. Η πρωτεύουσα της Ενότητας είναι η πόλη της Καρδίτσας.

Η νότια και δυτική περιοχή καταλαμβάνονται από τις οροσειρές της Πίνδου και των Αγράφων. Τα ψηλότερα **βουνά** είναι η Καράβα (2.184μ.), το Ντελιμίδι (2.063μ.), το Βουτσικάκι (2.154μ.), τα Βερούσια (1.775μ.), ο Ίταμος (1.138μ.) και το Γαλάτσι (1.894μ.). Στα βόρεια και ανατολικά τμήματα της Ενότητας απλώνεται η εύφορη πεδιάδα της Καρδίτσας και των Σοφάδων με έκταση 1.265km², για την οποία είναι φημισμένη.

Η **Π.Ε. Λάρισας** αποτελεί τη μεγαλύτερη Ενότητα της Περιφέρειας, με έκταση 5.381km², και αντιπροσωπεύει το 38,3% του συνόλου της. Η Ενότητα βρίσκεται στο ανατολικό τμήμα της Περιφέρειας. Συνορεύει με τις Ενότητες Πιερίας, Κοζάνης και Γρεβενών στα βόρεια, Τρικάλων και Καρδίτσας στα δυτικά, Φθιώτιδας στα νότια και Μαγνησίας στα ανατολικά. Η πρωτεύουσα της Ενότητας είναι η πόλη της Λάρισας.

Η **μορφολογική κατανομή του εδάφους** της είναι: πεδινή 47,1%, ημιορεινή 25,4% και ορεινή 27,5%. Τα σημαντικότερα **βουνά** της είναι ο Όλυμπος (2.917μ.) με ψηλότερη κορυφή το Πάνθεον, η Όσσα (1.978μ.) βρίσκεται στα ανατολικά της Ενότητας και χωρίζεται από τον Όλυμπο με την κοιλάδα των Τεμπών και τα Καμβούνια (1.615μ.). Στην Ενότητα ανήκει η πεδιάδα Λάρισας-Τυρνάβου (589 km²) που έχει ως προέκταση την πεδιάδα των Φαρσάλων (197 km²).

Η **Π.Ε. Μαγνησίας** καταλαμβάνει το ανατολικότερο τμήμα της Περιφέρειας με συνολική έκταση 2.636 km² (18,78% του συνόλου της Περιφέρειας). Η Ενότητα συνορεύει με τις Ενότητες Λάρισας στα βόρεια και δυτικά, Φθιώτιδας στα νότια, ανατολικά βρέχεται από το Αιγαίο Πέλαγος και νοτιοανατολικά από τον Παγασητικό κόλπο. Στην Ενότητα υπάγονται και οι Βόρειες Σποράδες (Σκιάθος, Σκόπελος, Αλόννησος, Κυρά Παναγιά, Γιούτια, Ψαθούρα, Πιπέρι, Περιστέρα και Σκάντζαρι). Η πρωτεύουσα της Ενότητας είναι η πόλη του Βόλου.

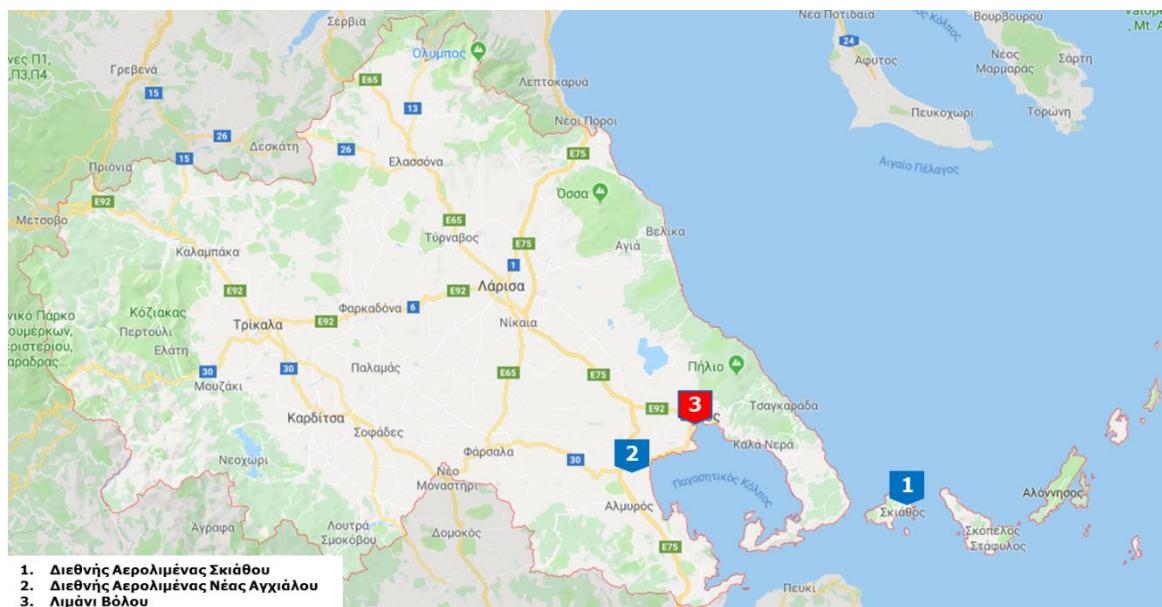
Η μορφολογική κατανομή του **εδάφους** της είναι 45% ορεινές περιοχές, 25% ημιορεινές και 30% πεδινές εκτάσεις. Τα κυριότερα **βουνά** της Μαγνησίας είναι το Πήλιο (1.547μ.) με ψηλότερη κορυφή το Πλεσίδι, το Χαλκηδόνιο (ή Μαυροβούνι 1.054μ.) και ο Όρθυς (ή Γερακοβούνι 1.726μ.).

Η **Π.Ε. Τρικάλων** καταλαμβάνει το βορειοδυτικό τμήμα της Περιφέρειας, συνορεύει με τις Ενότητες Γρεβενών στα βόρεια, Λάρισας στα ανατολικά, Καρδίτσας στα νότια και Άρτας και Ιωαννίνων στα δυτικά. Αποτελεί τη δεύτερη μεγαλύτερη Ενότητα της Περιφέρειας με έκταση 3.383 km², που αποτελεί το 24,14% της συνολικής έκτασης της Περιφέρειας. Έδρα της είναι η ομώνυμη πόλη των Τρικάλων.

Τα Τρίκαλα αποτελούν την ορεινότερη Ενότητα της Θεσσαλίας, με πεδινές περιοχές που αποτελούν μόλις το 17% της συνολικής της έκτασης. Τα κυριότερα **βουνά** των Τρικάλων είναι τα Τζουμέρκα (2.424μ.), με κυριότερες κορυφές τις Σκλίβα (2.007μ.) και Κουρούνα (1.998μ.), τα Χάσια ή Κράτσοβο (1.564μ.), αποτελεί συνέχεια των Καμβουνίων όρεων και βρίσκεται στα βόρεια σύνορα της Ενότητας. Το ΝΑ τμήμα του βουνού λέγεται Αντιχάσια με υψηλότερη κορυφή την Οξυά (1.424μ.), και τέλος ο Κόζιακας (ή Κερκίτιο, 1.901μ.).

1.3 ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Χάρτης 2: Μεταφορικές υποδομές της Περιφέρειας Θεσσαλίας

1.3.1 Αεροδρόμια

Αναφορικά με τις αεροπορικές υποδομές, η Περιφέρεια Θεσσαλίας διαθέτει 2 αεροδρόμια, τον Διεθνή Αερολιμένα Σκιάθου «Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης» και τον Διεθνή Αερολιμένα Νέας Αγχιάλου.

Ο Διεθνής Αερολιμένας Νέας Αγχιάλου βρίσκεται 24 χλμ. νοτιοδυτικά από το κέντρο της πόλης του Βόλου, ανάμεσα από Νέα Αγχιάλο και Αλμυρό στην εθνική οδό Αθηνών – Θεσσαλονίκης. Το αεροδρόμιο διαθέτει έναν επιβατικό αεροσταθμό και 5 θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών. Οι διαστάσεις του κύριου διαδρόμου (μήκος * πλάτος) είναι 2.759m * 45m ενώ τον Σεπτέμβριο του 2010 ολοκληρώθηκε ο νέος αεροσταθμός μήκους 9.000 τ.μ..

Ο Διεθνής Αερολιμένας Σκιάθου βρίσκεται σε απόσταση 2 χλμ. βόρεια από την πόλη της Σκιάθου. Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο της Σκιάθου πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Στο πλαίσιο της εταιρείας για αναβάθμιση και εκμοντερνισμό των υφιστάμενων εγκαταστάσεων έχουν προγραμματιστεί έργα για την:

- Ανακαίνιση και αναδιαμόρφωση του τερματικού σταθμού,
- αναδιοργάνωση του χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών,

- επέκταση τερματικού σταθμού κατά $9.511\mu^2$ και ανακαίνιση του υπάρχοντος τερματικού σταθμού,
- 11% αύξηση των σταθμών check in (από 9 σε 10),
- 33% αύξηση του συνολικού αριθμού πυλών (από 3 σε 4) και
- Διπλασιασμός των σημείων ασφαλείας και ελέγχου του αεροδρομίου (από 1 σε 2).

1.3.2 Λιμένες

Αναφορικά με τις λιμενικές υποδομές, η Περιφέρεια Θεσσαλίας διαθέτει 1 κύριο λιμάνι, το Λιμάνι του Βόλου. Το λιμάνι του Βόλου είναι το 3^ο μεγαλύτερο εμπορικό λιμάνι της Ελλάδας και βρίσκεται μέσα στον ιστό της πόλης. Το λιμάνι του Βόλου υποδέχεται μεγάλο αριθμό κρουαζιερόπλοιων ενώ παράλληλα εξυπηρετεί και την εμπορευματική κίνηση, παίζοντας σημαντικό ρόλο στις θαλάσσιες μεταφορές. Το λιμάνι του Βόλου, συνδέει ακτοπλοϊκά την Κεντρική Ελλάδα με τις Βόρειες Σποράδες (Σκιάθο, Σκόπελο, Αλόννησο) αλλά και με τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου.

Τα υπόλοιπα λιμάνια της Περιφέρειας είναι:

- Λιμάνι Σκιάθου, το λιμάνι είναι κατά κύριο λόγο επιβατικό, με ακτοπλοϊκή σύνδεση με τα λιμάνια του Βόλου, του Αγ. Κωνσταντίνου, της Σκοπέλου και της Αλοννήσου. Επίσης, στο λιμάνι της Σκιάθου γίνεται και ελλιμενισμός κρουαζιερόπλοιων,
- Λιμάνι Σκοπέλου, είναι κατά κύριο λόγο επιβατικό, με ακτοπλοϊκή σύνδεση με τα λιμάνια του Βόλου, του Αγ. Κωνσταντίνου, της Σκιάθου και της Αλοννήσου. Επίσης, στο λιμάνι της Σκοπέλου γίνεται και ελλιμενισμός κρουαζιερόπλοιων,
- Λιμάνι Αγνώντα Σκοπέλου, εξυπηρετεί τον ελλιμενισμό αλιευτικών σκαφών και σκαφών αναψυχής,
- Λιμάνι Γλώσσας Σκοπέλου, εξυπηρετεί την ακτοπλοϊκή σύνδεση σε περίπτωση κακοκαιρίας στο λιμάνι της Σκοπέλου και
- Λιμάνι Πατητήρι Αλοννήσου, είναι κατά κύριο λόγο επιβατικό, με ακτοπλοϊκή σύνδεση με τα λιμάνια του Βόλου, του Αγ. Κωνσταντίνου, της Σκιάθου και της Σκοπέλου. Επίσης, συνδέεται ακτοπλοϊκά και με Σύρο, Θήρα, Πάρο, Ήρακλειο, Τήνο και Νάξο.

1.3.3 Οδικοί άξονες

Ανάλογα με τη σημασία και τις ανάγκες που εξυπηρετούν οι διάφοροι κλάδοι του, το οδικό δίκτυο της Περιφέρειας κατηγοριοποιείται σε δύο επίπεδα: υπερτοπικό και τοπικό.

Στο υπερτοπικό επίπεδο κατατάσσονται οι κλάδοι που καλύπτουν τις μεταφορικές ανάγκες της Περιφέρειας με το σύνολο του Εθνικού χώρου, τα μεγάλα αστικά κέντρα (Αθήνα, Θεσσαλονίκη), τις όμορες Περιφέρειες αλλά και τις ενδοπεριφερειακές ανάγκες σύνδεσης των αστικών κέντρων των τεσσάρων Ενοτήτων μεταξύ τους.

Στο τοπικό επίπεδο κατατάσσονται οι κλάδοι που εξυπηρετούν τις επικοινωνίες μεταξύ των βαθμίδων του οικιστικού δικτύου με τις ζώνες ανάπτυξης από τις οποίες εξαρτώνται.

Οι κύριες οδικές υποδομές υπερτοπικού χαρακτήρα στην Περιφέρεια Θεσσαλίας είναι:

- Ο αυτοκινητόδρομος Β/Ν (ΠΑΘΕ), τόσο όσον αφορά στο τμήμα που διέρχεται από την Περιφέρεια, αλλά και στο σύνολο του.
- Οι διανομαρχιακοί οδοί σύνδεσης των Πρωτευουσών των τεσσάρων Ενοτήτων μεταξύ τους, δηλαδή η οδός Λάρισας-Καρδίτσας, Λάρισας-Τρικάλων, Λάρισας-Βόλου και με Ενότητες όμορων Περιφερειών, Λάρισας-Κοζάνης, Τρικάλων-Άρτας, Τρικάλων-Γρεβενών και Καρδίτσας-Άρτας.

Η παλιά Εθνική Οδός αναλαμβάνει σημαντικό κυκλοφοριακό φόρτο και εξυπηρετεί μετακινήσεις τοπικού και υπερτοπικού χαρακτήρα. Ο προγραμματισμένος αυτοκινητόδρομος Παναγιά-Βόλος/Λαμία (Ε65) είναι ζωτικής σημασίας για την Περιφέρεια καθώς θα αναβαθμίσει το ρόλο της σε Εθνικό επίπεδο, ενώ παράλληλα θα συμβάλλει στην ανάπτυξη του Δυτικού τμήματος της Θεσσαλίας και στην άρση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων.

Όσον αφορά στο σιδηροδρομικό δίκτυο το οποίο εξυπηρετεί την Περιφέρεια Θεσσαλίας, αυτό περιλαμβάνει τις εξής γραμμές:

- Σιδηροδρομική γραμμή Αθήνα-Λάρισα-Θεσσαλονίκη,
- Σιδηροδρομική γραμμή Παλαιοφάρσαλος-Καλαμπάκα,
- Σιδηροδρομική γραμμή Λάρισα-Βόλος.

1.4 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ, 2013 - 2018

1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοινώνει η ΕΛΣΤΑΤ, ο υπολογιζόμενος πληθυσμός της Ελλάδας την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε μείωση κατά -2% (από 11,0 εκατ. το 2013 σε 10,7 εκατ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν μείωση την περίοδο 2013 – 2018, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+1%, από 630 χιλ. το 2013 σε 634 χιλ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+2%, από 335 χιλ. το 2013 σε 341 χιλ. το 2018) και Βορείου Αιγαίου (+6%, από 199 χιλ. το 2013 σε 211 χιλ. το 2018).

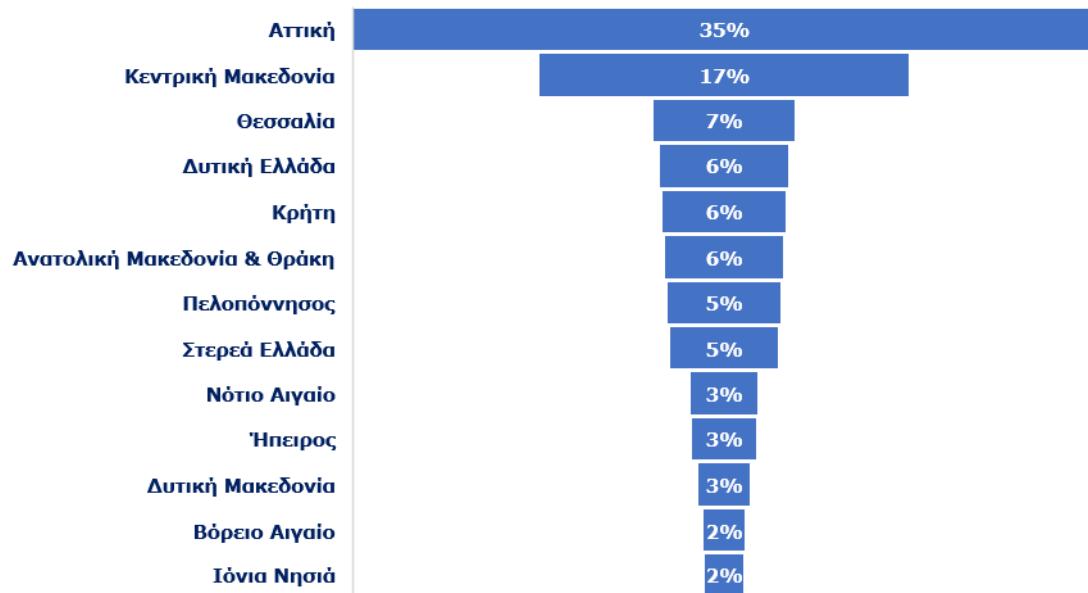
Πίνακας 1: Εξέλιξη του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018

Περιφέρεια	2013	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	3.912.849	3.756.453	-4%
Κεντρική Μακεδονία	1.912.624	1.875.996	-2%
Θεσσαλία	741.593	722.065	-3%
Δυτική Ελλάδα	682.583	659.470	-3%
Κρήτη	630.085	633.506	1%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	610.102	601.175	-1%
Πελοπόννησος	586.863	576.749	-2%
Στερεά Ελλάδα	560.093	555.623	-1%
Νότιο Αιγαίο	334.652	340.870	2%
Ήπειρος	343.128	334.337	-3%
Δυτική Μακεδονία	281.324	269.222	-4%
Βόρειο Αιγαίο	199.478	211.137	6%
Ιόνια Νησιά	208.241	204.562	-2%
Ελλάδα	11.003.615	10.741.165	-2%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Υπολογιζόμενος Πληθυσμός - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στις 13 Περιφέρειες της χώρας για το 2018, παρατηρούμε ότι το 52% του συνόλου είναι συγκεντρωμένο στις Περιφέρειες Αττικής (35%) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%), στις οποίες ανήκουν και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Η Περιφέρεια Θεσσαλίας αντιπροσωπεύει το 7% του συνολικού πληθυσμού της Ελλάδας.

Διάγραμμα 1: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά Ενότητα

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Θεσσαλίας την περίοδο 2013 – 2018, σημείωσε μείωση κατά -3% (από 742 χιλ. το 2013 σε 722 χιλ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν μείωση του πληθυσμού τους, Λάρισας (-2%, από 288 χιλ. το 2013 σε 282 χιλ. το 2018), Μαγνησίας (-2%, από 207 χιλ. το 2013 σε 204 χιλ. το 2018), Τρικάλων (-2%, από 132 χιλ. το 2013 σε 130 χιλ. το 2018) και Καρδίτσας (-6%, από 113 χιλ. το 2013 σε 107 χιλ. το 2018).

Πίνακας 2: Εξέλιξη του πληθυσμού της Περιφέρειας Θεσσαλίας, 2013 και 2018

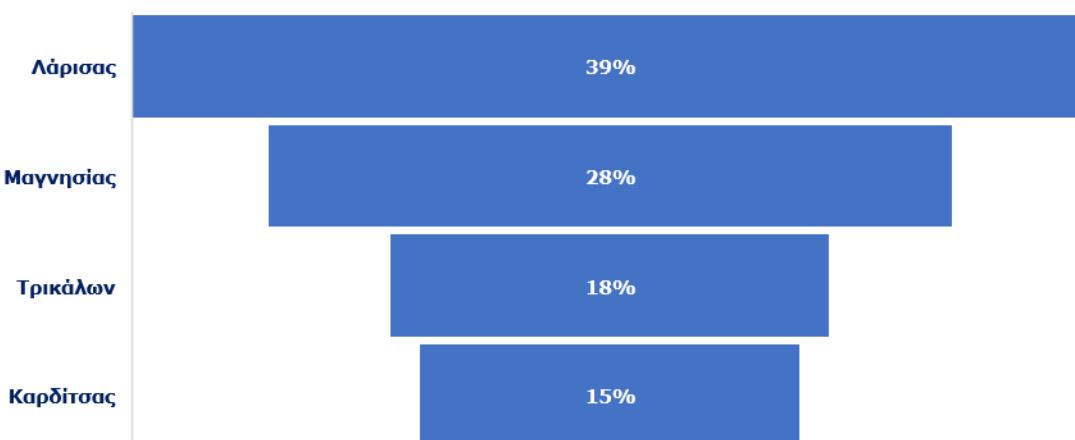
Ενότητα	2013	2018	%Δ 2013 - 2018
Λάρισας	288.482	281.713	-2%
Μαγνησίας	207.089	203.972	-2%
Τρικάλων	132.764	129.845	-2%
Καρδίτσας	113.258	106.535	-6%
Θεσσαλία	741.593	722.065	-3%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Υπολογιζόμενος Πληθυσμός - Επεξεργασία

INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, η Ενότητα Λάρισας αντιπροσωπεύει το 39% της Περιφέρειας και ακολουθούν οι Ενότητες Μαγνησίας (28%), Τρικάλων (18%) και Καρδίτσας (15%).

Διάγραμμα 2: Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Περιφέρειας Θεσσαλίας, 2018

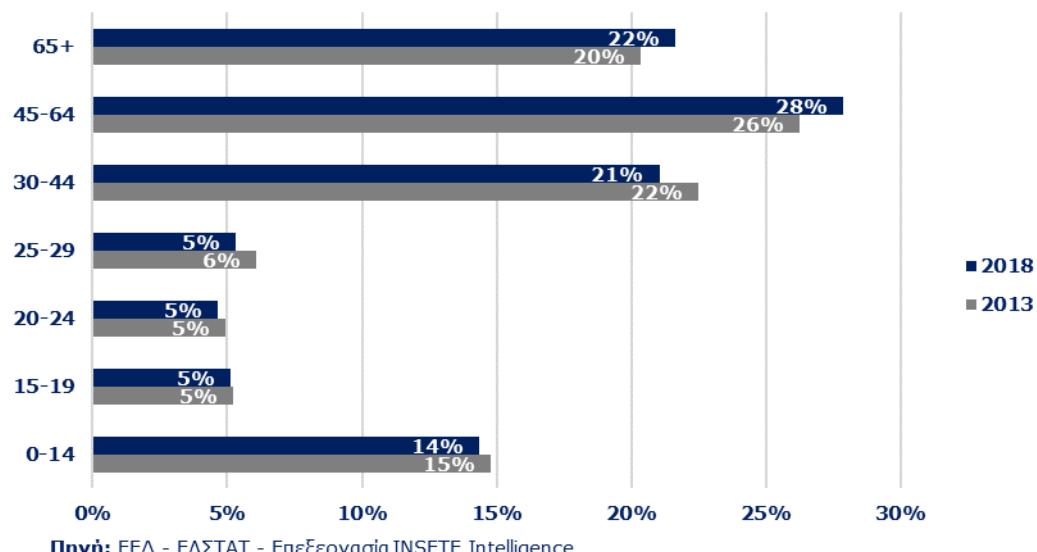

1.5 ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ, 2013 ΚΑΙ 2018

1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας

Αναφορικά με την ηλικιακή κατανομή, παρατηρούμε μια γήρανση του πληθυσμού της Ελλάδας την περίοδο 2013 – 2018. Συγκεκριμένα, οι ηλικίες 0 – 44 ετών καταγράφουν μείωση των μεριδίων τους ενώ αντίθετα αύξηση κατέγραψαν οι ηλικίες άνω των 45 ετών. Στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0 – 14 ετών (-5%), 15 – 19 ετών (-4%), 20 – 24 ετών (-8%), 25 – 29 ετών (-14%) και 30 – 44 ετών (-9%) και αύξηση οι ηλικίες 45 – 64 ετών (+4%) και 65+ ετών (+4%). Αναφορικά με τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45 – 64 ετών (28%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (22%), 30 – 44 ετών (21%), 15 – 29 ετών (15%) και 0-14 ετών (14%).

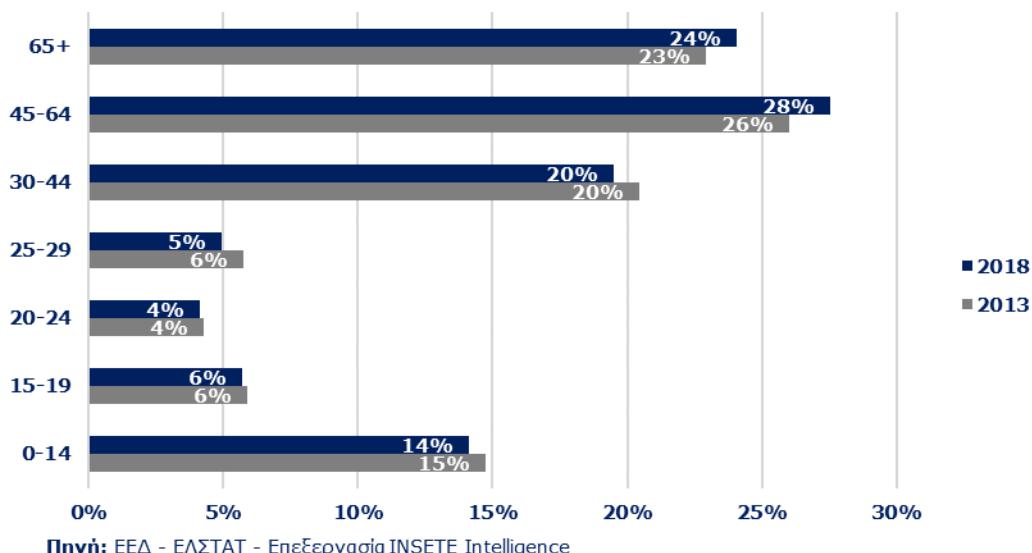
Διάγραμμα 3: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας, 2013 και 2018

1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Θεσσαλίας

Παρόμοια εικόνα με το σύνολο της χώρας παρατηρούμε και στην Περιφέρεια Θεσσαλίας. Συγκεκριμένα, στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0 - 14 ετών (-6%), 15 - 19 ετών (-5%), 20 - 24 ετών (-6%), 25 - 29 ετών (-16%) και 30 - 44 ετών (-6%) και αύξηση οι ηλικίες 45 - 64 ετών (+4%) και 65+ ετών (+3%). Όσον αφορά τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45 - 64 ετών (28%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (24%), 30 - 44 ετών (20%), 15 - 29 ετών (15%) και 0-14 ετών (14%).

Διάγραμμα 4: Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Θεσσαλίας, 2013 και 2018

1.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, 2013 ΚΑΙ 2018

Η ΕΛΣΤΑΤ διενεργεί κάθε χρόνο την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, η οποία εκτός από στοιχεία απασχόλησης περιλαμβάνει εκτιμήσεις για τον πληθυσμό, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, δείκτες απασχόλησης και ανεργίας κ.α. Ο **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.

1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Οι ηλικίες άνω των 15 ετών αντιπροσωπεύουν το 85% και 86% του πληθυσμού της χώρας τα έτη 2013 και 2018 αντίστοιχα, εκ των οποίων το 52% (και για τα δύο έτη) αποτελεί τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό. Επιμέρους στις 13 Περιφέρειες, δεν παρατηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις και για τα δύο έτη με το ποσοστό των ηλικιών 15+ ετών να κυμαίνεται μεταξύ 83% - 87%.

Αναφορικά με τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό για το 2018 καταγράφεται στις νησιωτικές Περιφέρειες της χώρας, Νότιο Αιγαίο (57%), Κρήτη (55%), Βόρειο Αιγαίο (55%) και Ιόνια Νησιά (54%). Στον αντίποδα το χαμηλότερο ποσοστό για το 2018 εντοπίζεται στις Περιφέρειες Ηπείρου (47%), Στερεάς Ελλάδας (50%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (50%), Δυτικής Ελλάδας (50%) και Θεσσαλίας (50%).

Η πλειοψηφία του οικονομικά ενεργού πληθυσμού όπως είναι φυσικό απαντάται και για τα 2 έτη στις μεγάλες αστικές Περιφέρειες της χώρας (~54%), Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, ενώ οι υπόλοιπες Περιφέρειες σημειώνουν μικρότερα μερίδια κάτω από το 10%.

Πίνακας 3: Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018

	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018						
	2013			2018			
	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% κατανομή ενεργού πληθυσμού	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού	% κατανομή ενεργού πληθυσμού	
Αττική	86%	55%	38%	86%	53%	36%	
Κεντρική Μακεδονία	85%	49%	16%	86%	51%	17%	
Θεσσαλία	85%	50%	7%	86%	50%	7%	
Δυτική Ελλάδα	85%	49%	6%	86%	50%	6%	
Κρήτη	83%	55%	6%	84%	55%	6%	
Αν. Μακεδονία & Θράκη	85%	49%	5%	86%	50%	5%	
Πελοπόννησος	85%	52%	5%	86%	52%	5%	
Στερεά Ελλάδα	85%	50%	5%	86%	50%	5%	
Νότιο Αιγαίο	83%	56%	3%	83%	57%	3%	
Ήπειρος	87%	48%	3%	87%	47%	3%	
Δυτική Μακεδονία	85%	47%	2%	86%	51%	2%	
Ιόνια Νησιά	85%	53%	2%	85%	54%	2%	
Βόρειο Αιγαίο	86%	49%	2%	85%	55%	2%	
Ελλάδα	85%	52%	100%	86%	52%	100%	

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*επί του συνόλου των ηλικιών 15+

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας αντιπροσωπεύει το 7% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας, ενώ το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της ως προς τον πληθυσμό της ηλικίας 15+ ετών ήταν 50% και για τα δύο έτη. Σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας, η Περιφέρεια Θεσσαλίας εμφανίζει χαμηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού και για τα 2 έτη.

1.7 ΜΑΚΡΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, 2010 - 2016

1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι την περίοδο 2010 – 2016 το ΑΕΠ της χώρας σημείωσε σημαντική πτώση κατά -22% (από € 226.031 εκατ. το 2010 σε € 176.488 εκατ. το 2016), απόρροια της οικονομικής κρίσης που χτύπησε την Ελλάδα από το 2009. Από το 2013 όμως, που αποτελεί και έτος έναρξης της αύξησης των βασικών μεγεθών του Ελληνικού τουρισμού η μείωση αυτή εμφανίζεται να είναι πιο ήπια (-2%, από € 180.654 εκατ. το 2013 σε € 176.488 εκατ. το 2016). Επιμέρους, οι Περιφέρειες οι οποίες κατέγραψαν τις μικρότερες μειώσεις στο ΑΕΠ τους ήταν της Θεσσαλίας (-15%), της Πελοποννήσου (-16%), του Νοτίου Αιγαίου (-17%) και της Στερεάς Ελλάδας (-17%). Την περίοδο 2013 – 2016, μόνο οι Περιφέρειες της Κρήτης (+2%), των Ιονίων Νήσων (+2%) και της Θεσσαλίας (+2%) κατέγραψαν αύξηση στο ΑΕΠ τους. Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η τουριστική δραστηριότητα στις 3 αυτές Περιφέρειες είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη. Αναφορικά με την 4^η τουριστικά ανεπτυγμένη Περιφέρεια του Νοτίου Αιγαίου, αυτή σημείωσε οριακή μείωση κατά -0,04%.

Πίνακας 4: ΑΕΠ Περιφερειών της Χώρας, 2010 – 2016 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

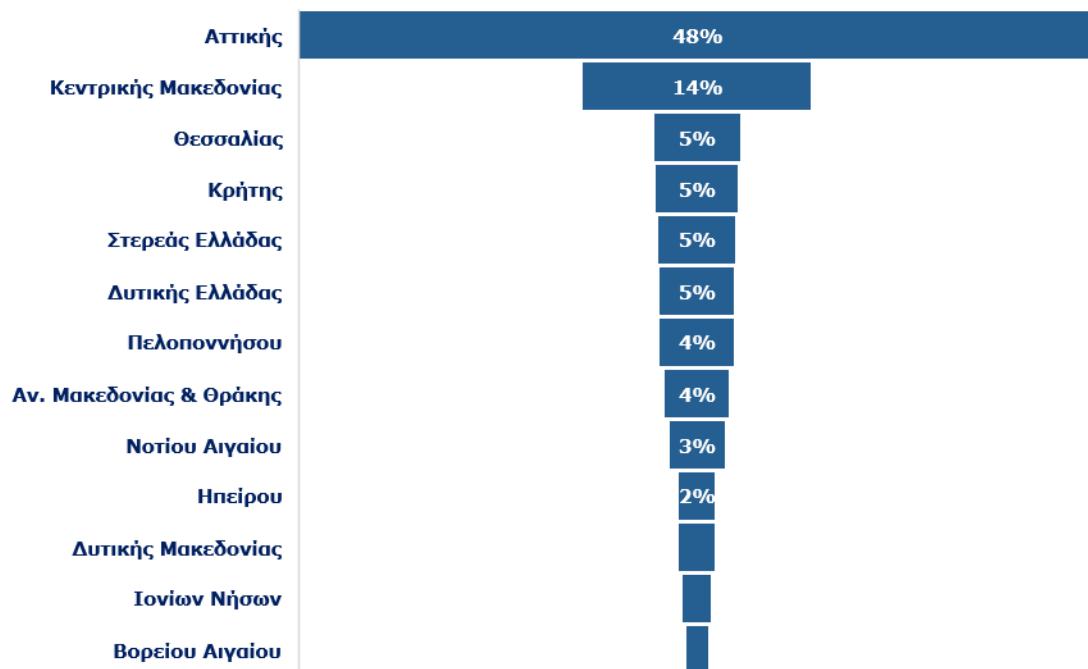
Περιφέρεια	2010	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	%Δ 2010 - 2016	%Δ 2013 - 2016
Αττικής	110.462	100.972	92.671	87.642	86.047	84.515	83.872	-24%	-4%
Κεντρικής Μακεδονίας	30.348	28.092	25.807	24.172	23.771	23.918	24.237	-20%	0%
Θεσσαλίας	10.835	9.953	9.517	9.065	9.114	9.154	9.214	-15%	2%
Κρήτης	10.860	9.716	8.845	8.565	8.781	8.880	8.732	-20%	2%
Στερεά Ελλάδας	9.903	9.273	8.628	8.075	7.912	7.960	8.185	-17%	1%
Δυτικής Ελλάδας	10.671	9.611	8.957	8.275	8.196	8.156	8.032	-25%	-3%
Πελοποννήσου	9.430	8.806	8.270	7.847	7.766	7.830	7.878	-16%	0%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	9.198	8.150	7.579	7.004	6.878	6.831	6.901	-25%	-1%
Νοτίου Αιγαίου	7.236	6.603	6.079	5.983	6.042	6.121	5.981	-17%	0%
Ηπείρου	4.930	4.611	4.187	3.989	3.955	3.925	3.960	-20%	-1%
Δυτικής Μακεδονίας	4.981	4.819	4.724	4.398	4.530	4.337	3.916	-21%	-11%
Ιονίων Νήσων	3.992	3.479	3.260	3.066	3.112	3.129	3.124	-22%	2%
Βορείου Αιγαίου	3.184	2.944	2.678	2.573	2.553	2.504	2.455	-23%	-5%
Ελλάδα	226.031	207.029	191.204	180.654	178.656	177.258	176.488	-22%	-2%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2016, όπως είναι φυσιολογικό την μεγαλύτερη συμβολή στο ΑΕΠ της χώρας έχουν οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, που αποτελούν και την καρδιά της οικονομικής δραστηριότητας, συνεισφέροντας το 62% του ΑΕΠ της χώρας. Η Περιφέρεια Θεσσαλίας αντιπροσωπεύει το 5% του συνολικού ΑΕΠ της χώρας.

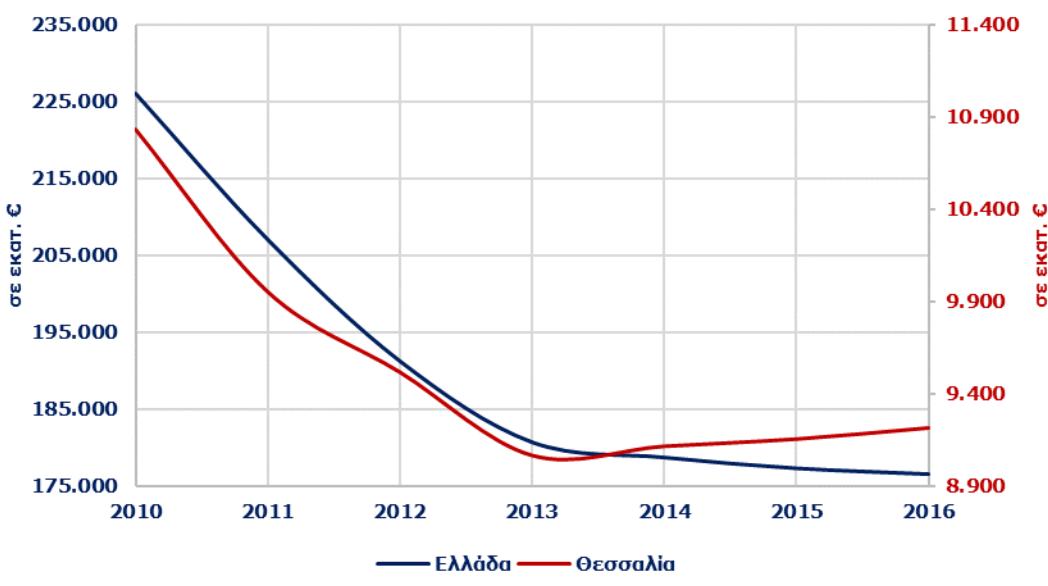
Διάγραμμα 5: Ποσοστιαία κατανομή του ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2016

1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Θεσσαλίας

Η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας Θεσσαλίας την περίοδο 2010 – 2016 εμφανίζει πιο ήπια χαρακτηριστικά μείωσης από την εξέλιξη που καταγράφεται στο σύνολο της χώρας. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2010 – 2016 η Περιφέρεια σημείωσε μείωση του ΑΕΠ της κατά -15% (από € 10.835 εκατ. το 2010 σε € 9.214 εκατ. το 2016) ενώ την περίοδο 2013 – 2016 αύξηση κατά +2% (από € 9.065 εκατ. το 2013 σε € 9.214 εκατ. το 2016).

Διάγραμμα 6: Εξέλιξη του ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Θεσσαλίας (σε εκατ. €), 2010 – 2016

Όλες οι επιμέρους Ενότητες εμφάνισαν μείωση του ΑΕΠ τους την περίοδο 2010 – 2016: Λάρισας (-13%), Μαγνησίας (-17%), Τρικάλων (-15%) και Καρδίτσας (-19%). Την περίοδο 2013 – 2016 η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Λάρισας (+4%, από € 3.900 εκατ. το 2013 σε € 4.070 εκατ. το 2016) και Μαγνησίας (+0,3%, από € 2.591 εκατ. το 2013 σε € 2.599 εκατ. το 2016) να καταγράφουν αύξηση και τις Ενότητες Τρικάλων (-1%, από € 1.490 το 2013 σε € 1.472 το 2016) και Καρδίτσας (-1%, από € 1.085 εκατ. το 2013 σε € 1.073 εκατ. το 2016) μείωση.

Πίνακας 5: ΑΕΠ της Περιφέρειας Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2010 – 2016 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Ενότητα	2010	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	%Δ 2010 - 2016	%Δ 2013 - 2016
Λάρισας	4.666	4.223	4.079	3.900	3.929	3.991	4.070	-13%	4%
Μαγνησίας	3.122	2.975	2.778	2.591	2.545	2.633	2.599	-17%	0%
Τρικάλων	1.729	1.558	1.536	1.490	1.554	1.462	1.472	-15%	-1%
Καρδίτσας	1.319	1.197	1.124	1.085	1.086	1.067	1.073	-19%	-1%
Θεσσαλία	10.835	9.953	9.517	9.065	9.114	9.154	9.214	-15%	2%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας την περίοδο 2010 – 2016 μειώθηκε κατά -19% (από € 20.324 το 2010 σε € 16.378 το 2016). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες παρουσίασαν παρόμοια εικόνα, με τις μικρότερες μειώσεις να καταγράφονται στις Περιφέρειες της Θεσσαλίας -13% (από € 14.499 το 2010 σε € 12.662 το 2016) και της Πελοποννήσου -15% (από € 16.009 το 2010 σε € 13.579 το 2016).

Την περίοδο 2013 – 2016, η μείωση στο κατά Κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας είναι οριακή -1%. Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή με τις Περιφέρειες των Ιονίων Νήσων (+3%), της Θεσσαλίας (+3%), της Κρήτης (+2%), της Στερεάς Ελλάδας (+2%), της Κεντρικής Μακεδονίας (+2%), της Πελοποννήσου (+1%) και της Ηπείρου (+1%) να σημειώνουν αύξηση ενώ οι υπόλοιπες μείωση.

Πίνακας 6: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2010 – 2016 (σε €)

Περιφέρεια	2010	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	%Δ 2010 - 2016	%Δ 2013 - 2016
Αττικής	27.630	25.380	23.530	22.540	22.389	22.229	22.204	-20%	-1%
Νοτίου Αιγαίου	21.709	19.748	18.163	17.874	18.045	18.280	17.769	-18%	-1%
Ιονίων Νήσων	19.106	16.633	15.621	14.746	15.007	15.143	15.182	-21%	3%
Στερεάς Ελλάδας	17.663	16.510	15.383	14.428	14.167	14.296	14.727	-17%	2%
Δυτικής Μακεδονίας	17.405	16.908	16.711	15.707	16.320	15.761	14.361	-17%	-9%
Κρήτης	17.372	15.465	14.046	13.584	13.912	14.058	13.811	-20%	2%
Πελοποννήσου	16.009	14.942	14.066	13.390	13.291	13.449	13.579	-15%	1%
Κεντρικής Μακεδονίας	15.776	14.600	13.458	12.669	12.520	12.664	12.880	-18%	2%
Θεσσαλίας	14.499	13.328	12.796	12.256	12.389	12.513	12.662	-13%	3%
Βορείου Αιγαίου	15.882	14.669	13.389	12.927	12.883	12.700	12.266	-23%	-5%
Δυτικής Ελλάδας	15.430	13.940	13.070	12.166	12.133	12.159	12.058	-22%	-1%
Ηπείρου	14.240	13.328	12.162	11.662	11.630	11.613	11.785	-17%	1%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	15.057	13.320	12.403	11.498	11.324	11.281	11.432	-24%	-1%
Ελλάδα	20.324	18.643	17.311	16.475	16.402	16.381	16.378	-19%	-1%

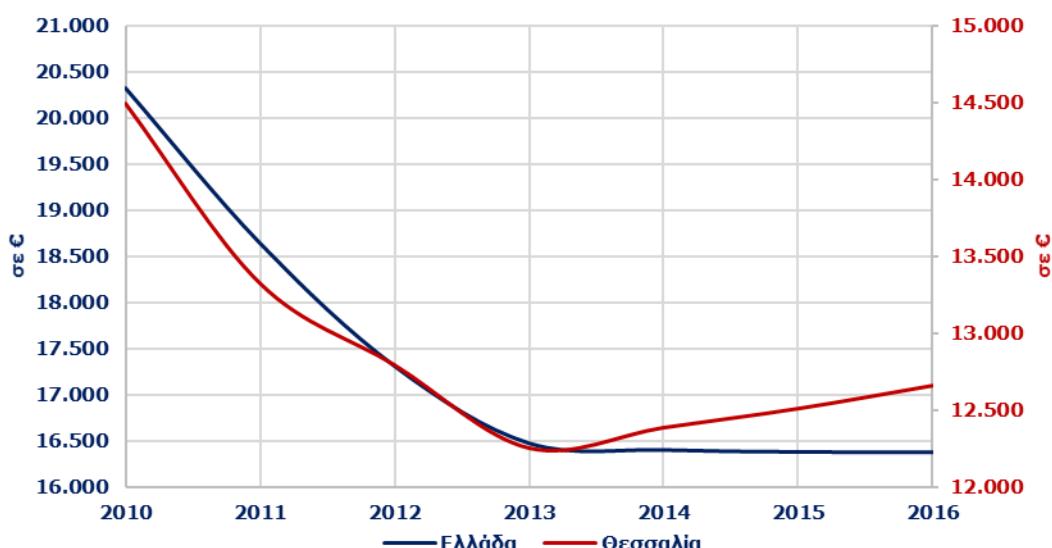
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Θεσσαλίας

Η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Θεσσαλίας εμφανίζει παρόμοια μεν με πιο ήπια δε χαρακτηριστικά μείωσης σε σύγκριση με το σύνολο της χώρας. Την περίοδο 2013 – 2016 η Περιφέρεια Θεσσαλίας καταγράφει αύξηση σε αντίθεση με το σύνολο της χώρας που καταγράφει μείωση. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2010 – 2016 η Περιφέρεια σημείωσε μείωση κατά -13% (από € 14.499 το 2010 σε € 12.662 το 2016) ενώ την περίοδο 2013 – 2016 αύξηση κατά +3% (από € 12.256 το 2013 σε € 12.662 το 2016).

Διάγραμμα 7: Εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Θεσσαλίας (σε €), 2010 – 2016

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, την περίοδο 2010 – 2016 όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση: Λάρισας -11%, Μαγνησίας -16%, Τρικάλων -13% και Καρδίτσας -13%. Αντίθετα, την περίοδο 2013 – 2016, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αύξηση: Λάρισας (+6%, από € 13.552 το 2013 σε € 14.375 το 2016), Μαγνησίας (+1%, από € 12.528 το 2013 σε € 12.676 το 2016), Τρικάλων (+0,1%, από € 11.244 το 2013 σε € 11.254 το 2016) και Καρδίτσας (+2%, από € 9.634 το 2013 σε € 9.870 το 2016).

Πίνακας 7: Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2010 – 2016

Ενότητα	2010	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2010 - 2016 %Δ	2013 - 2016 %Δ
Λάρισας	16.075	14.561	14.107	13.552	13.727	14.025	14.375	-11%	6%
Μαγνησίας	15.065	14.323	13.393	12.528	12.341	12.804	12.676	-16%	1%
Τρικάλων	12.934	11.652	11.535	11.244	11.784	11.136	11.254	-13%	0%
Καρδίτσας	11.352	10.379	9.860	9.634	9.756	9.698	9.870	-13%	2%
Θεσσαλία	14.499	13.328	12.796	12.256	12.389	12.513	12.662	-13%	3%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Προσωρινά στοιχεία

1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2018

Η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της χώρας το 2018 ήταν της τάξης του 11,7% ή € 21,6 δισ. Η μεγαλύτερη συνεισφορά του τουρισμού στο Περιφερειακό ΑΕΠ εντοπίζεται όπως είναι φυσικό στις νησιωτικές Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (97%), των Ιονίων Νήσων (71%) και της Κρήτης (47%), όπου η κύρια οικονομική δραστηριότητα είναι ο τουρισμός.

Τα έσοδα της Περιφέρειας Θεσσαλίας από τον τουρισμό το 2018, αντιπροσώπευαν το 2% (€ 373 εκατ.) των συνολικών εσόδων της χώρας ενώ η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της Περιφέρειας ήταν 4%. Επίσης, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις που κάναμε, το ΑΕΠ της Περιφέρειας Θεσσαλίας το 2018 σημείωσε αύξηση κατά +5% (από € 9.214 εκατ. το 2016 σε € 9.643 εκατ. το 2018).

Πίνακας 8: Συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2018

Περιφέρεια	% κατανομή εσόδων εισερχόμενου τουρισμού 2018	αναλογία άμεσης τουριστικής δαπάνης 2018 - σε € εκ.	ΑΕΠ Περιφέρειας 2018*- σε εκ.	άμεση συμβολή τουρισμού στο ΑΕΠ Περιφέρειας με στοιχεία 2018	κατά κεφαλήν ΑΕΠ 2016 - σε €
Ν. Αιγαίο	28%	6.080	6.260	97%	17.769
Κρήτη	20%	4.317	9.139	47%	13.811
Αττική	15%	3.139	87.782	4%	22.204
Κεντ. Μακεδονία	15%	3.134	25.367	12%	12.880
Ιόνια Νησιά	11%	2.329	3.270	71%	15.182
Πελοπόννησος	3%	572	8.245	7%	13.579
Αν. Μακεδονία & Θράκη	2%	443	7.223	6%	11.432
Θεσσαλία	2%	373	9.643	4%	12.662
Ήπειρος	1%	306	4.145	7%	11.785
Δυτ. Ελλάδα	1%	292	8.406	3%	12.058
Στερεά Ελλάδα	1%	267	8.567	3%	14.727
Β. Αιγαίο	1%	226	2.570	9%	12.266
Δυτ. Μακεδονία	0%	83	4.098	2%	14.361
Σύνολο Χώρας	100%	21.562	184.714	12%	16.378

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

*Η κατανομή του ΑΕΠ των Περιφερειών είναι εκτίμηση λαμβάνοντας υπόψιν την ποσοστιαία κατανομή του 2016

*Το ΑΕΠ των Περιφερειών είναι προσωρινό και υπόκειται σε αλλαγή

1.8 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ² ΣΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ, 2013 – 2018

Στην ενότητα αυτή καταγράφεται η ετήσια εξέλιξη της απασχόλησης στις δραστηριότητες παροχής καταλύματος και εστίασης, ανά τύπο απασχόλησης (πλήρης – μερική), ηλικία και φύλο καθώς και η εξέλιξη της ανεργίας. Αν και μέρος της δραστηριότητας της εστίασης δεν αφορά στον τουρισμό, η εποχικότητα που παρουσιάζουν τα στοιχεία απασχόλησης σε αυτήν ταυτίζεται με την εποχικότητα του Ελληνικού τουρισμού. Ως εκ τούτου θεωρούμε την δραστηριότητα της εστίασης ως κλάδο του τουρισμού. Επίσης, σημειώνουμε ότι υπάρχουν άλλες τουριστικές δραστηριότητες (πχ μεταφορές, ταξιδιωτικά γραφεία) που περιλαμβάνονται σε άλλες κατηγορίες και δεν καταγράφονται στα παρόντα στοιχεία. Τέλος, τα στοιχεία προέρχονται από την 'Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ' και η περίοδος αναφοράς είναι από το 2013 έως το 2018. Αναφορικά με την 'Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, σημειώνουμε τα εξής:

- Η 'Έρευνα Εργατικού Δυναμικού είναι δειγματοληπτική και διεξάγεται από την ΕΛΣΤΑΤ,
- Ως απασχολούμενοι ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποία απουσίαζαν προσωρινά.

---

² Λόγω της δειγματοληπτικής μεθόδου της ΕΕΔ, εκτιμήσεις <2.000 είναι μη αξιόπιστες γιατί εμπεριέχουν μεγάλα δειγματοληπτικά σφάλματα.

1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια

Οι απασχολούμενοι στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης σημείωσαν αύξηση την περίοδο 2013 – 2018 κατά +40% (από 259 χιλ. το 2013 σε 362 χιλ. το 2018). Επιμέρους όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν θετική ποσοστιαία μεταβολή, με τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις να καταγράφονται στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+108%, από 11 χιλ. το 2013 σε 22 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+89%, από 9 χιλ. το 2013 σε 17 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+72%, από 13 χιλ. το 2013 σε 22 χιλ. το 2018), Ηπείρου (+64%, από 9 χιλ. το 2013 σε 14 χιλ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+49%, από 24 χιλ. το 2013 σε 35 χιλ. το 2018) και Βορείου Αιγαίου (+49%, από 6 χιλ. το 2013 σε 8 χιλ. το 2018). Οι χαμηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (+11%, από 5 χιλ. το 2013 σε 6 χιλ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (+13%, από 13 χιλ. το 2013 σε 15 χιλ. το 2018) και Κεντρικής Μακεδονίας (+13%, από 42 χιλ. το 2013 σε 47 χιλ. το 2018).

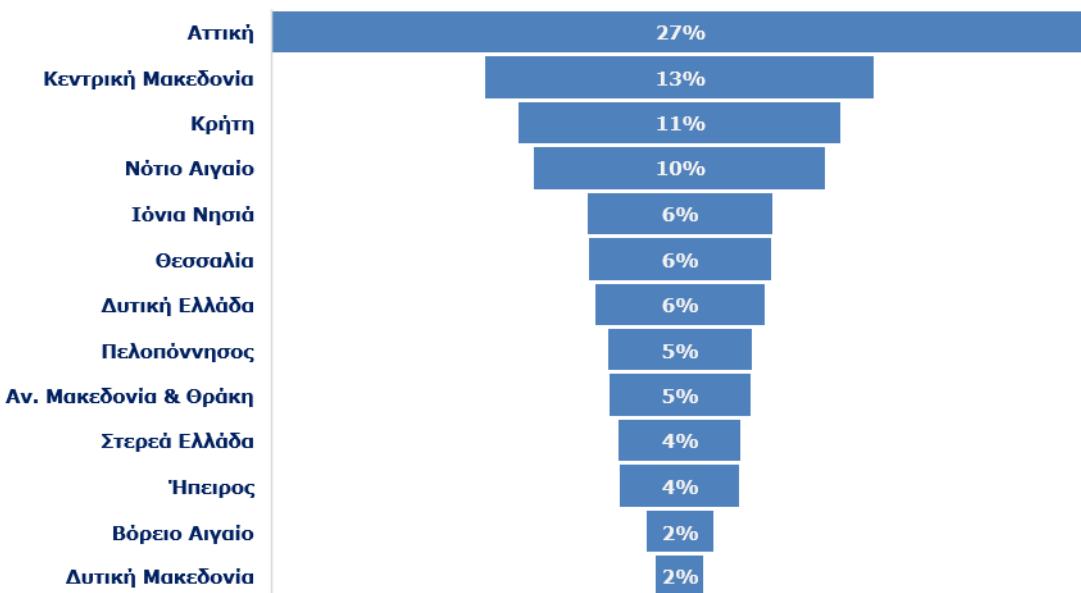
Πίνακας 9: Εξέλιξη των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	71.811	85.759	90.092	97.547	91.664	98.146	37%
Κεντρική Μακεδονία	41.631	45.533	48.067	50.565	48.069	46.841	13%
Κρήτη	27.628	31.169	34.974	34.985	35.072	38.855	41%
Νότιο Αιγαίο	23.534	31.337	28.263	30.074	32.319	35.100	49%
Ιόνια Νησιά	10.760	12.054	14.697	17.435	19.380	22.373	108%
Θεσσαλία	12.820	13.062	19.958	23.071	26.668	22.002	72%
Δυτική Ελλάδα	14.877	15.882	19.829	16.785	18.331	20.441	37%
Πελοπόννησος	14.399	16.281	17.526	17.157	20.459	17.489	21%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	9.040	12.291	16.728	16.441	14.919	17.128	89%
Στερεά Ελλάδα	13.116	11.916	14.099	15.214	17.744	14.800	13%
Ηπείρος	8.810	9.522	9.741	8.722	12.095	14.451	64%
Βόρειο Αιγαίο	5.548	6.054	5.763	7.784	8.221	8.270	49%
Δυτική Μακεδονία	5.233	6.263	5.800	5.398	5.752	5.830	11%
ΕΛΛΑΣ	259.206	297.122	325.539	341.177	350.692	361.726	40%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (27%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (13%), Κρήτης (11%), Νοτίου Αιγαίου (10%), Ιονίων Νήσων (6%), Θεσσαλίας (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Πελοπόννησος (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Ηπείρου (4%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Δυτικής Μακεδονίας (2%).

Διάγραμμα 8: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά κατηγορία απασχόλησης

Οι απασχολούμενοι στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσαν αύξηση κατά +72% (από 13 χιλ. το 2013 σε 22 χιλ. το 2018). Επιμέρους, οι απασχολούμενοι στον κλάδο της εστίασης σημείωσαν αύξηση κατά +65% (από 10 χιλ. το 2013 σε 17 χιλ. το 2018) ενώ οι απασχολούμενοι στα καταλύματα αύξηση κατά +96% (από 3 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018).

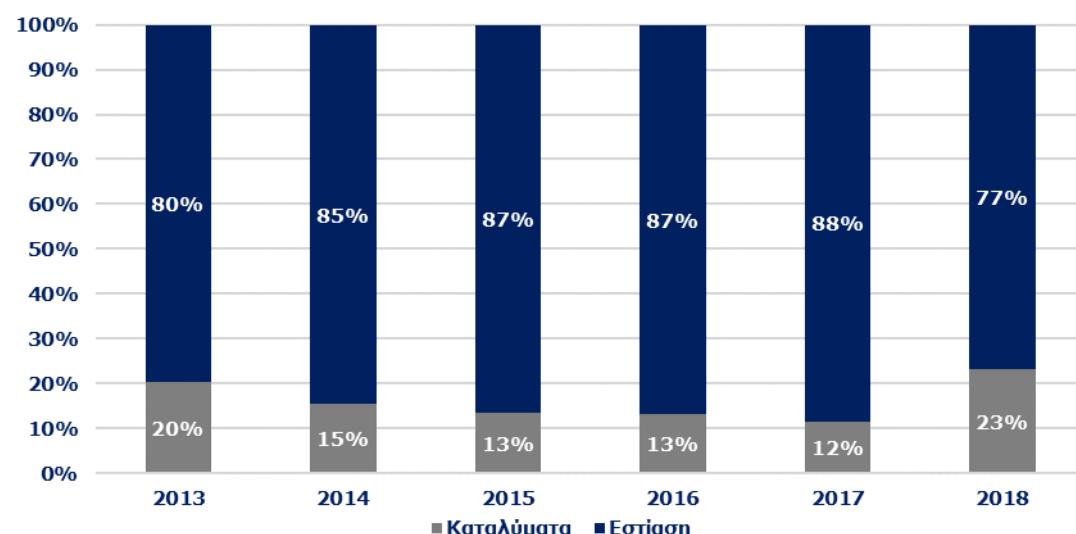
Πίνακας 10: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά κατηγορία απασχόλησης, 2013 - 2018

Κλάδος	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Εστίαση	10.216	11.047	17.264	20.032	23.571	16.898	65%
Καταλύματα	2.604	2.014	2.694	3.039	3.097	5.104	96%
Θεσσαλία	12.820	13.062	19.958	23.071	26.668	22.002	72%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για την Περιφέρεια Θεσσαλίας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης εργάζονται στην εστίαση (από 80% το 2013 σε 77% το 2018) και λιγότερο στα καταλύματα (από 20% το 2013 σε 23% το 2018). Η μείωση του μεριδίου των απασχολούμενων στην εστίαση οφείλεται στον υψηλότερο ρυθμό αύξησης των απασχολούμενων στα καταλύματα.

Διάγραμμα 9: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά κατηγορία απασχόλησης, 2013 – 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.3 Τύπος απασχόλησης στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με τον τύπο απασχόλησης στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2013 - 2018, παρατηρούμε ότι οι απασχολούμενοι στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης με πλήρη απασχόληση σημείωσαν αύξηση κατά +34% (από 225 χιλ. το 2013 σε 303 χιλ. το 2018) ενώ αυτοί με μερική απασχόληση αύξηση κατά +75% (από 34 χιλ. το 2013 σε 59 χιλ. το 2018).

Πίνακας 11: Εξέλιξη των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια και ανά τύπο απασχόλησης, 2013 - 2018

Περιφέρεια	Τύπος Απασχόλησης	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	Πλήρης	56.942	64.839	68.226	73.372	68.050	76.613	35%
	Μερική	14.869	20.921	21.866	24.175	23.614	21.533	45%
Κεντρική Μακεδονία	Πλήρης	36.923	38.589	37.512	39.960	37.061	34.778	-6%
	Μερική	4.708	6.945	10.555	10.605	11.008	12.063	156%
Κρήτη	Πλήρης	25.507	28.254	30.828	31.549	32.589	35.309	38%
	Μερική	2.121	2.916	4.146	3.435	2.483	3.546	67%
Νότιο Αιγαίο	Πλήρης	22.288	30.348	26.751	28.247	30.692	32.970	48%
	Μερική	1.246	989	1.512	1.827	1.627	2.131	71%
Ιόνια Νήσια	Πλήρης	10.615	11.660	14.534	16.368	18.468	21.639	104%
	Μερική	144	395	164	1.067	912	734	409%
Θεσσαλία	Πλήρης	10.825	11.262	15.366	17.451	20.211	17.734	64%
	Μερική	1.995	1.800	4.592	5.620	6.458	4.268	114%
Δυτική Ελλάδα	Πλήρης	13.322	13.494	17.332	13.458	13.787	16.294	22%
	Μερική	1.555	2.389	2.497	3.327	4.544	4.147	167%
Πελοπόννησος	Πλήρης	13.080	14.069	15.002	14.898	18.390	15.822	21%
	Μερική	1.319	2.212	2.524	2.259	2.069	1.667	26%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Πλήρης	7.294	9.776	14.301	12.851	12.396	14.455	98%
	Μερική	1.746	2.515	2.427	3.590	2.523	2.673	53%
Στερεά Ελλάδα	Πλήρης	11.500	10.762	12.646	12.511	13.215	11.583	1%
	Μερική	1.617	1.154	1.453	2.702	4.529	3.217	99%
Ήπειρος	Πλήρης	8.007	8.838	8.797	8.045	10.969	13.040	63%
	Μερική	803	683	944	677	1.126	1.411	76%
Βόρειο Αιγαίο	Πλήρης	4.931	5.519	5.516	7.457	7.540	7.773	58%
	Μερική	617	534	247	328	680	497	-20%
Δυτική Μακεδονία	Πλήρης	4.235	5.481	5.194	4.043	4.488	4.808	14%
	Μερική	998	781	606	1.355	1.263	1.022	2%
Ελλάδα	Πλήρης	225.470	252.890	272.007	280.210	287.856	302.818	34%
	Μερική	33.737	44.232	53.532	60.967	62.835	58.908	75%

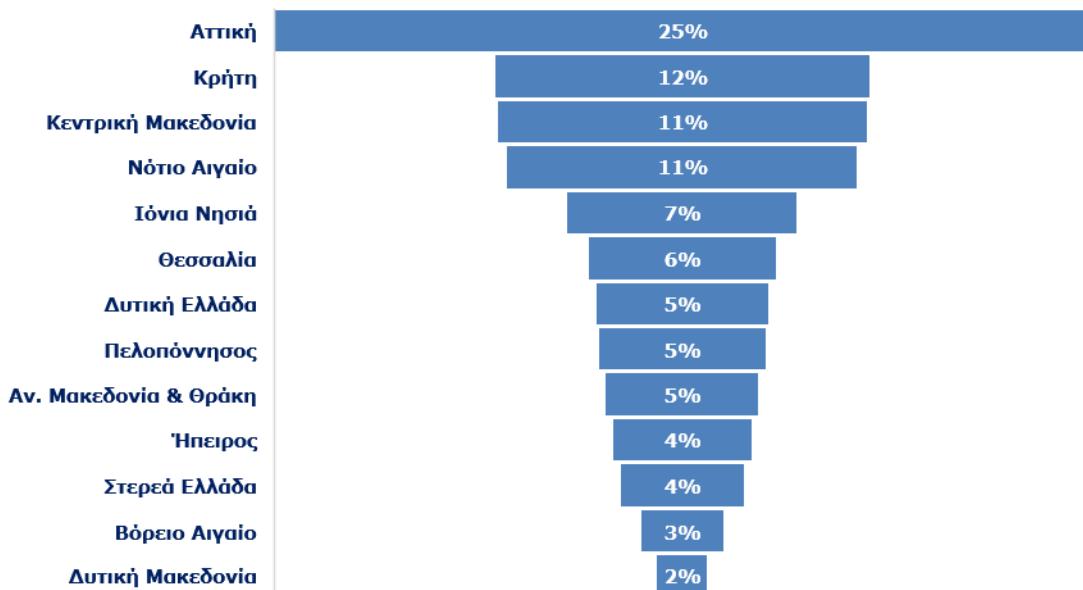
Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση της πλήρους και μερικής απασχόλησης, με εξαίρεση την Κεντρική Μακεδονία για την πλήρη (-6%, από 37 χιλ. το 2013 σε 35 χιλ. το 2018) και το Βόρειο Αιγαίο για την μερική (-20%, από 617 απασχολούμενους το 2013 σε 497 απασχολούμενους το 2018). Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις στην πλήρη απασχόληση καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+104%, από 11 χιλ. το 2013 σε 22 χιλ. το 2018), Αν.

Μακεδονίας & Θράκης (+98%, από 7 χιλ. το 2013 σε 14 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+64%, από 11 χιλ. το 2013 σε 18 χιλ. το 2018) και Ηπείρου (+63%, από 8 χιλ. το 2013 σε 13 χιλ. το 2018) ενώ στην μερική απασχόληση σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+409%, από 144 απασχολούμενους το 2013 σε 734 απασχολούμενους το 2018), Δυτικής Ελλάδας (+167%, από 2 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (+156%, από 5 χιλ. το 2013 σε 12 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+114%, από 2 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018) και Στερεάς Ελλάδας (+99%, από 2 χιλ. το 2013 σε 3 χιλ. το 2018).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των εργαζόμενων πλήρους απασχόλησης ανά Περιφέρεια για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (25%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κρήτης (12%), Κεντρικής Μακεδονίας (11%), Νότιου Αιγαίου (11%), Ιονίων Νήσων (7%), Θεσσαλίας (6%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Ηπείρου (4%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Βορείου Αιγαίου (3%) και Δυτικής Μακεδονίας (2%).

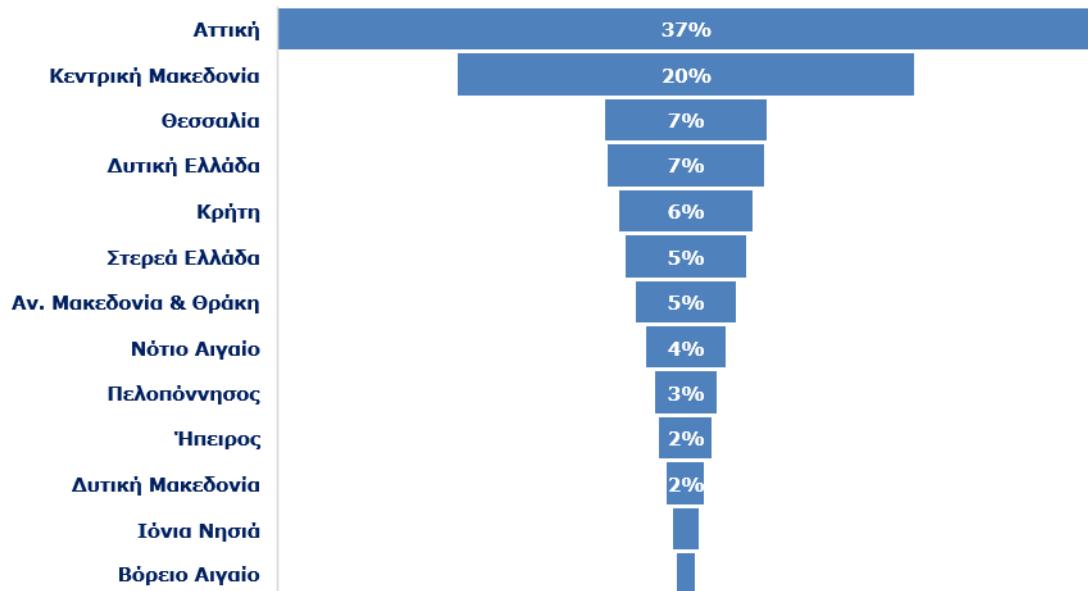
Διάγραμμα 10: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων πλήρους απασχόλησης στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2018

Στην μερική απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (37%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (20%), Θεσσαλίας (7%), Δυτικής Ελλάδας (7%), Κρήτης (6%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν.

Μακεδονίας & Θράκης (5%), Νοτίου Αιγαίου (4%), Πελοποννήσου (3%), Ηπείρου (2%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (1%) και Βορείου Αιγαίου (1%).

Διάγραμμα 11: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων μερικής απασχόλησης στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2018

1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας

Οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας την περίοδο 2013 – 2018, σημείωσαν αύξηση κατά +64% (από 11 χιλ. το 2013 σε 18 χιλ. το 2018) ενώ οι απασχολούμενοι μερικής αύξηση κατά +114% (από 2 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018). Επιμέρους, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης σημείωσαν αύξηση στην εστίαση κατά +60% (από 8 χιλ. το 2013 σε 13 χιλ. το 2018) και στα καταλύματα κατά +76% (από 3 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018) ενώ οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης σημείωσαν αύξηση στην εστίαση κατά +88% (από 2 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018) και στα καταλύματα κατά +1.464% (από 38 απασχολούμενους το 2013 σε 594 απασχολούμενους το 2018).

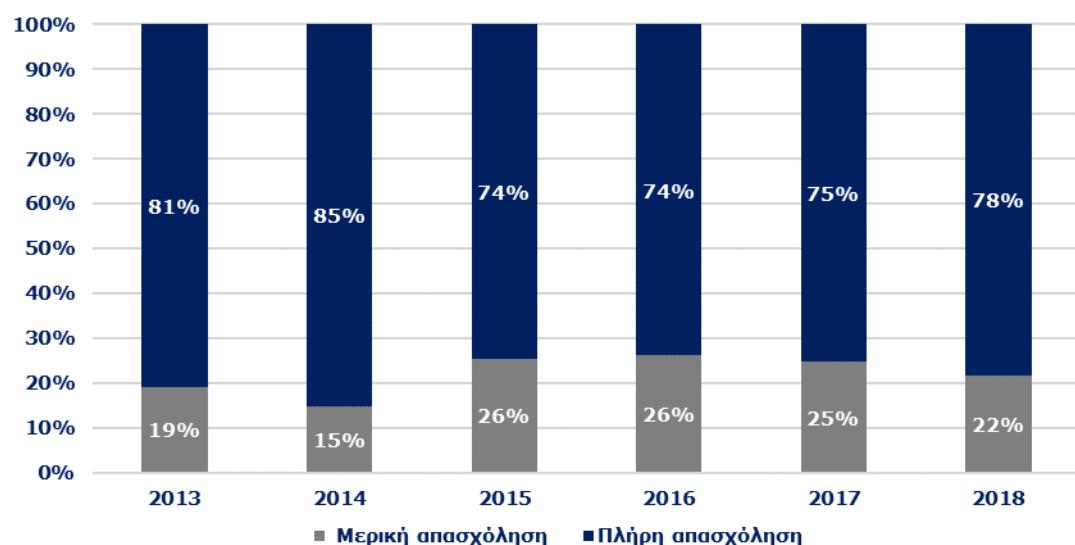
Πίνακας 12: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά τύπο απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2013 - 2018

Κλάδος	Τύπος Απασχόλησης	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013 - 2018
Εστίαση	Πλήρης	8.259	9.409	12.860	14.799	17.748	13.224	60%
	Μερική	1.957	1.639	4.405	5.233	5.823	3.674	88%
Καταλύματα	Πλήρης	2.566	1.853	2.507	2.652	2.462	4.510	76%
	Μερική	38	161	187	387	635	594	1464%
Θεσσαλία	Πλήρης	10.825	11.262	15.366	17.451	20.211	17.734	64%
	Μερική	1.995	1.800	4.592	5.620	6.458	4.268	114%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους την περίοδο 2013 - 2018, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στην εστίαση (από 81% το 2013 σε 78% το 2018) εμφανίζουν υψηλότερο μερίδιο έναντι των μερικής απασχόλησης (από 19% το 2013 σε 22% 2018).

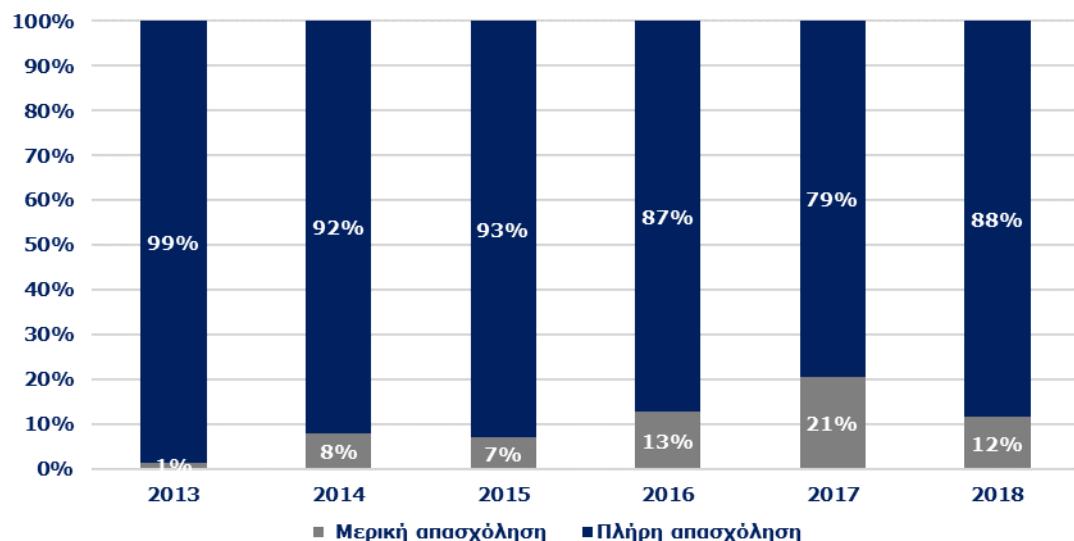
Διάγραμμα 12: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην εστίαση ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, 2013 – 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά τους απασχολούμενους στα καταλύματα, οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης (από 99% το 2013 σε 88% το 2018) καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 1% το 2013 σε 12% το 2018).

Διάγραμμα 13: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, 2013 - 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.5 Φύλο απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης για το σύνολο της χώρας την περίοδο 2013 - 2018, παρατηρούμε ότι οι άνδρες απασχολούμενοι σημείωσαν αύξηση κατά +35% (από 144 χιλ. το 2013 σε 195 χιλ. το 2018) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +45% (από 115 χιλ. το 2013 σε 167 χιλ. το 2018).

Πίνακας 13: Εξέλιξη των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια και ανά φύλο απασχολούμενων, 2013 - 2018

Περιφέρεια	Φύλο απασχολούμενων	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	Άνδρας	42.580	49.494	56.957	60.482	53.502	56.745	33%
	Γυναίκα	29.231	36.265	33.135	37.065	38.162	41.402	42%
Κεντρική Μακεδονία	Άνδρας	24.122	26.592	27.499	27.439	26.962	25.942	8%
	Γυναίκα	17.509	18.941	20.568	23.126	21.106	20.898	19%
Κρήτη	Άνδρας	12.879	14.009	16.456	16.236	17.151	18.273	42%
	Γυναίκα	14.750	17.160	18.519	18.748	17.921	20.582	40%
Νότιο Αιγαίο	Άνδρας	12.698	14.825	15.247	15.782	14.946	15.885	25%
	Γυναίκα	10.836	16.512	13.016	14.292	17.373	19.216	77%
Ιόνια Νήσια	Άνδρας	5.664	6.578	7.709	7.493	9.369	10.743	90%
	Γυναίκα	5.096	5.476	6.988	9.941	10.011	11.630	128%
Θεσσαλία	Άνδρας	8.162	8.122	11.344	13.754	16.148	13.292	63%
	Γυναίκα	4.658	4.940	8.614	9.317	10.521	8.710	87%
Δυτική Ελλάδα	Άνδρας	8.528	9.786	11.249	10.134	11.226	11.953	40%
	Γυναίκα	6.348	6.097	8.580	6.651	7.104	8.488	34%
Πελοπόννησος	Άνδρας	7.107	9.375	8.120	8.924	11.588	9.602	35%
	Γυναίκα	7.292	6.906	9.406	8.234	8.871	7.887	8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Άνδρας	4.798	7.071	9.180	9.555	8.275	8.959	87%
	Γυναίκα	4.242	5.220	7.549	6.886	6.644	8.169	93%
Στερεά Ελλάδα	Άνδρας	7.672	6.622	7.124	7.797	9.561	8.886	16%
	Γυναίκα	5.445	5.294	6.976	7.416	8.183	5.914	9%
Ήπειρος	Άνδρας	4.500	5.174	5.887	4.793	6.209	7.355	63%
	Γυναίκα	4.310	4.348	3.854	3.929	5.886	7.096	65%
Βόρειο Αιγαίο	Άνδρας	2.731	2.398	3.169	4.832	4.578	3.734	37%
	Γυναίκα	2.818	3.656	2.594	2.952	3.642	4.536	61%
Δυτική Μακεδονία	Άνδρας	2.775	2.738	2.539	2.388	2.887	3.226	16%
	Γυναίκα	2.458	3.525	3.262	3.010	2.864	2.604	6%
Ελλάδα	Άνδρας	144.214	162.783	182.480	189.609	192.403	194.595	35%
	Γυναίκα	114.992	134.339	143.059	151.569	158.289	167.132	45%

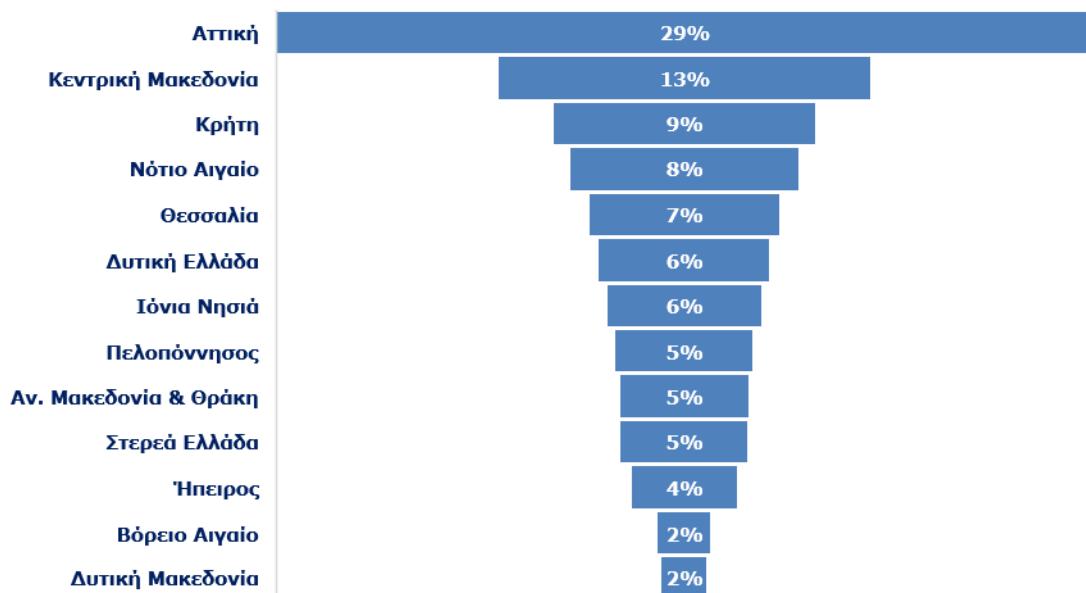
Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους, σε όλες τις Περιφέρειες σημειώθηκε αύξηση των ανδρών και γυναικών. Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις στους άνδρες απασχολούμενους καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+90%, από 6 χιλ. το 2013 σε 11 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+87%, από 5 χιλ. το 2013 σε 9 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+63%, από 8 χιλ. το 2013 σε 13 χιλ. το 2018) και Ηπείρου (+63%, από 5 χιλ. το 2013 σε 7 χιλ. το 2018) ενώ στις γυναίκες στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+128%, από 5 χιλ. το 2013 σε 12 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας &

Θράκης (+93%, από 4 χιλ. το 2013 σε 8 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+87%, από 5 χιλ. το 2013 σε 9 χιλ. το 2018) και Νοτίου Αιγαίου (+77%, από 11 χιλ. το 2013 σε 19 χιλ. το 2018).

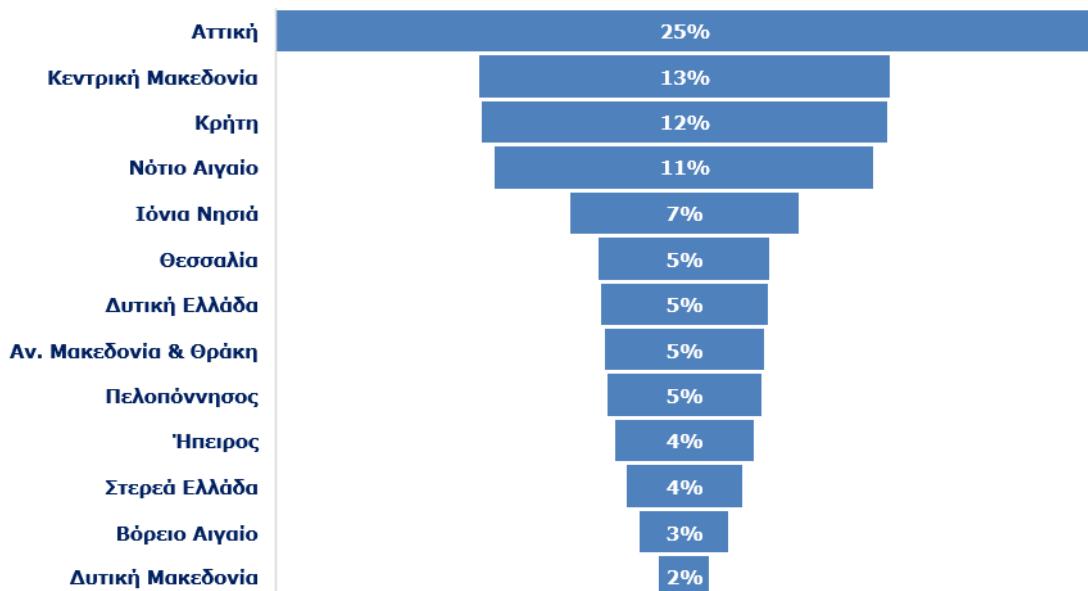
Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (29%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (13%), Κρήτης (9%), Νοτίου Αιγαίου (8%), Θεσσαλίας (7%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Ιονίων Νήσων (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Ηπείρου (4%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Δυτικής Μακεδονίας (2%).

Διάγραμμα 14: Ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2018

Παρόμοια είναι η εικόνα που καταγράφεται και στην ποσοστιαία κατανομή των γυναικών, με το υψηλότερο ποσοστό να καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (25%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (13%), Κρήτης (12%), Νοτίου Αιγαίου (11%), Ιονίων Νήσων (7%), Θεσσαλίας (5%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Πελοποννήσου (5%), Ηπείρου (4%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Βορείου Αιγαίου (3%) και Δυτικής Μακεδονίας (2%).

Διάγραμμα 15: Ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια, 2018

1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας

Οι άνδρες απασχολούμενοι στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας την περίοδο 2013 – 2018, σημείωσαν αύξηση κατά +63% (από 8 χιλ. το 2013 σε 13 χιλ. το 2018) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +87% (από 5 χιλ. το 2013 σε 9 χιλ. το 2018). Επιμέρους, οι άνδρες απασχολούμενοι σημείωσαν αύξηση στην εστίαση κατά +56% (από 7 χιλ. το 2013 σε 10 χιλ. το 2018) και στα καταλύματα κατά +92% (από 2 χιλ. το 2013 σε 3 χιλ. το 2018) ενώ οι γυναίκες απασχολούμενες σημείωσαν αύξηση στην εστίαση κατά +82% (από 4 χιλ. το 2013 σε 7 χιλ. το 2018) και στα καταλύματα κατά +102% (από 1 χιλ. το 2013 σε 2 χιλ. το 2018).

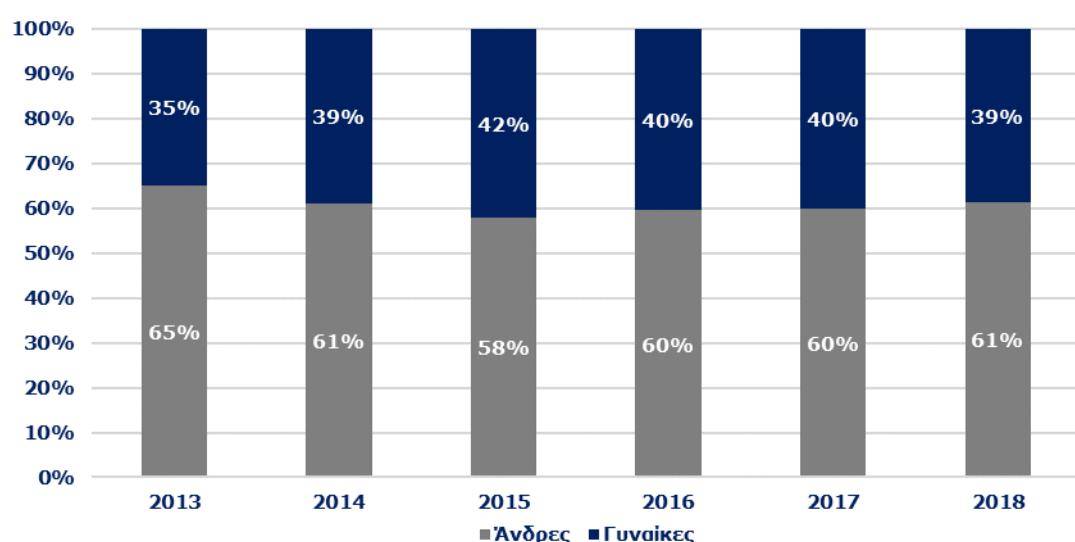
Πίνακας 14: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά φύλο απασχολούμενων και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2013 - 2018

Κλάδος	Φύλο απασχολούμενων	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Εστίαση	Άνδρας	6.639	6.750	10.014	11.933	14.142	10.375	56%
	Γυναίκα	3.577	4.298	7.250	8.099	9.429	6.523	82%
Καταλύματα	Άνδρας	1.523	1.372	1.330	1.821	2.006	2.917	92%
	Γυναίκα	1.081	642	1.364	1.218	1.091	2.186	102%
Θεσσαλία	Άνδρας	8.162	8.122	11.344	13.754	16.148	13.292	63%
	Γυναίκα	4.658	4.940	8.614	9.317	10.521	8.710	87%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στην εστίαση την περίοδο 2013 – 2018, οι άνδρες απασχολούμενοι (από 65% το 2013 σε 61% το 2018) εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τις γυναίκες (από 35% το 2013 σε 39% το 2018).

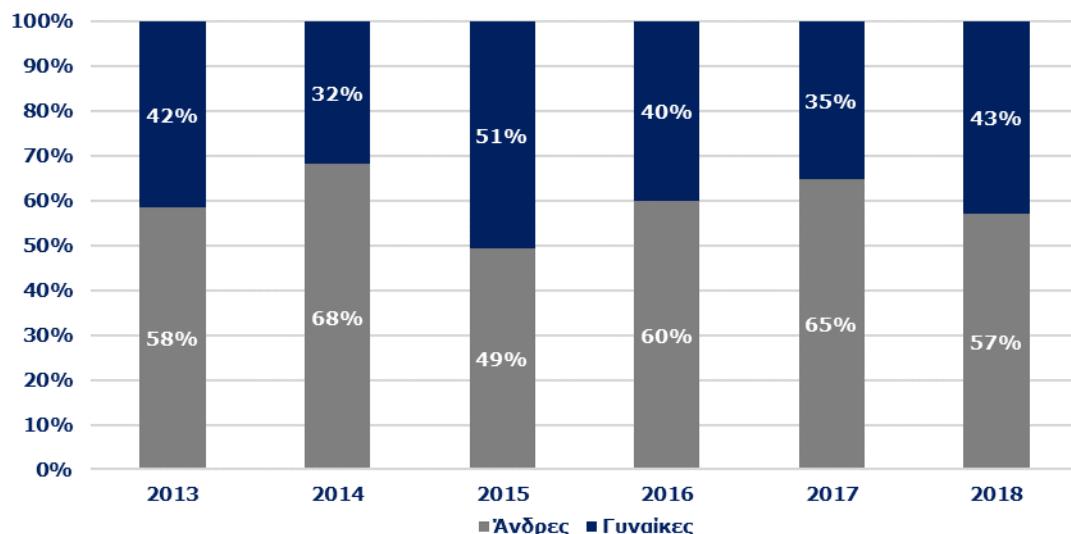
Διάγραμμα 16: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην εστίαση ανά φύλο απασχολούμενων, 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Παρόμοια είναι η εικόνα και στα καταλύματα με τους άνδρες (από 58% το 2013 σε 57% το 2018) να πλειοψηφούν έναντι των γυναικών (από 42% το 2013 σε 43% το 2018), εξαίρεση αποτέλεσε μόνο το 2015 (49% άνδρες και 51% γυναίκες).

Διάγραμμα 17: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά φύλο απασχολούμενων, 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με την ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης, παρατηρούμε ότι όλες οι ηλικιακές ομάδες σημείωσαν αύξηση την περίοδο 2013 – 2018: 15-24 ετών (+57%, από 27 χιλ. το 2013 σε 43 χιλ. το 2018), 25-34 ετών (+35%, από 82 χιλ. το 2013 σε 111 χιλ. το 2018), 35-44 ετών (+17%, από 73 χιλ. το 2013 σε 86 χιλ. το 2018), 45-55 ετών (+56%, από 52 χιλ. το 2013 σε 81 χιλ. το 2018) και 55+ (+65%, από 25 χιλ. το 2013 σε 41 χιλ. το 2018).

Στις επιμέρους Περιφέρειες, όλες οι ηλικιακές ομάδες σημείωσαν αύξηση με εξαίρεση τις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (-21% στις ηλικίες 55+), Ηπείρου (-17% στις ηλικίες 45-55 ετών), Βορείου Αιγαίου (-44% στις ηλικίες 35-44 ετών) και Δυτικής Μακεδονίας (-36% και -31% στις ηλικίες 35-44 ετών και 55+ αντίστοιχα).

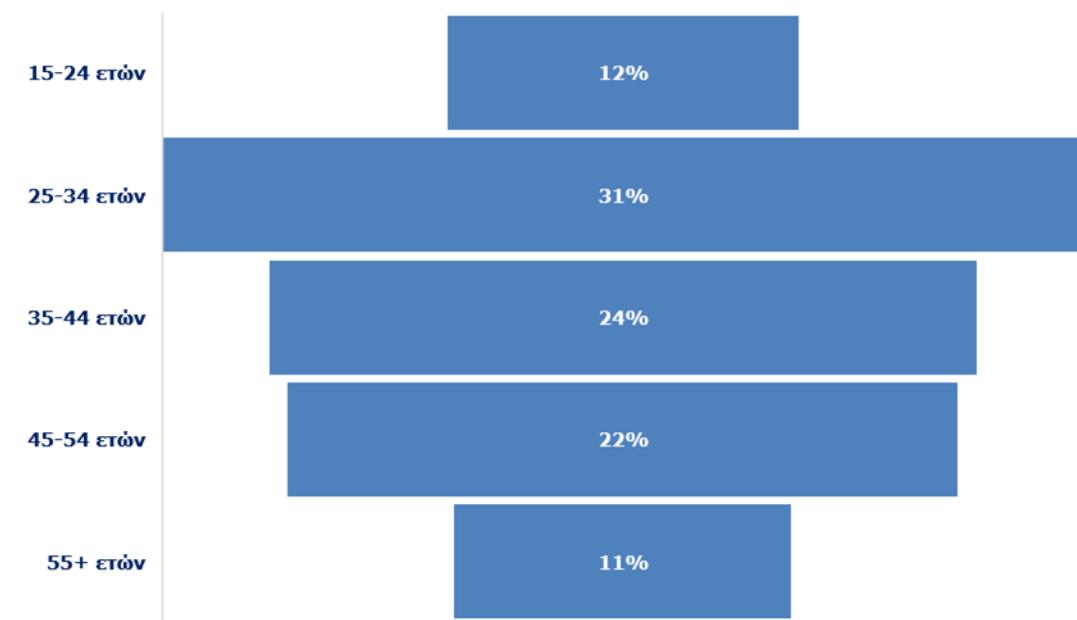
Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2013 – 2018, σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου στις ηλικίες 55+ ετών (+271%, από 659 απασχολούμενους το 2013 σε 2 χιλ. το 2018), Ιονίων Νήσων στις ηλικίες 55+ ετών (+209%, από 2 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης στις ηλικίες 25-34 ετών (+196%, από 2 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018), Ηπείρου στις ηλικίες 25-34 ετών (+191%, από 2 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας στις ηλικίες 55+ ετών (+169%, από 818 απασχολούμενους το 2013 σε 2 χιλ. το 2018) και Θεσσαλίας στις ηλικίες 45-55 ετών (+167%, από 2 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018).

Πίνακας 15: Εξέλιξη των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	Φύλο απασχολούμενων	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττική	15-24 ετών	8.222	14.209	11.959	12.179	12.573	13.536	65%
	25-34 ετών	28.869	29.776	33.079	35.726	29.256	38.129	32%
	35-44 ετών	20.673	22.718	22.315	24.678	24.989	22.193	7%
	45-54 ετών	10.249	12.425	16.280	17.161	16.900	17.824	74%
	55+ ετών	3.797	6.631	6.459	7.804	7.945	6.465	70%
Κεντρική Μακεδονία	15-24 ετών	4.766	4.558	5.304	4.943	5.399	5.440	14%
	25-34 ετών	12.931	14.649	15.829	16.460	15.437	13.744	6%
	35-44 ετών	10.164	11.364	10.099	12.531	12.200	10.362	2%
	45-54 ετών	10.095	9.537	9.687	9.817	10.214	12.333	22%
	55+ ετών	3.673	5.425	7.148	6.814	4.819	4.962	35%
Κρήτη	15-24 ετών	2.281	3.597	3.510	3.618	3.911	4.676	105%
	25-34 ετών	8.282	8.805	8.181	9.340	10.120	10.697	29%
	35-44 ετών	7.655	9.145	11.160	9.500	10.113	9.957	30%
	45-54 ετών	5.910	6.535	8.379	8.232	7.147	9.667	64%
	55+ ετών	3.500	3.088	3.745	4.294	3.780	3.858	10%
Νότιο Αιγαίο	15-24 ετών	2.641	3.579	3.239	3.497	3.562	3.548	34%
	25-34 ετών	8.035	10.260	9.631	8.181	8.202	8.173	2%
	35-44 ετών	4.741	7.004	8.058	8.116	7.600	7.490	58%
	45-54 ετών	5.159	7.154	4.635	6.316	8.989	10.261	99%
	55+ ετών	2.959	3.340	2.700	3.963	3.965	5.628	90%
Ιόνια Νησιά	15-24 ετών	1.094	1.188	1.290	1.765	1.779	1.889	73%
	25-34 ετών	1.815	3.157	3.077	3.853	3.605	3.668	102%
	35-44 ετών	3.706	3.144	3.270	4.268	5.192	6.260	69%
	45-54 ετών	2.583	2.657	3.369	4.233	5.353	5.728	122%
	55+ ετών	1.562	1.909	3.691	3.316	3.451	4.828	209%
Θεσσαλία	15-24 ετών	1.291	1.854	1.935	2.386	4.451	3.214	149%
	25-34 ετών	3.207	3.252	8.165	6.908	6.448	6.222	94%
	35-44 ετών	4.702	4.383	3.835	6.295	7.303	5.323	13%
	45-54 ετών	1.790	1.977	4.242	4.966	5.094	4.771	167%
	55+ ετών	1.829	1.596	1.781	2.515	3.372	2.472	35%
Δυτική Ελλάδα	15-24 ετών	1.724	2.211	3.541	2.638	2.126	2.151	25%
	25-34 ετών	4.888	5.589	7.158	5.465	6.326	8.044	65%
	35-44 ετών	4.355	3.754	4.544	3.775	4.008	4.551	5%
	45-54 ετών	3.092	3.356	2.644	2.966	4.031	3.495	13%
	55+ ετών	818	973	1.942	1.940	1.839	2.200	169%
Πελοπόννησος	15-24 ετών	865	1.589	1.553	1.321	1.702	1.051	21%
	25-34 ετών	4.357	5.450	5.320	4.433	5.925	4.473	3%
	35-44 ετών	4.944	4.104	5.058	4.905	5.982	5.954	20%
	45-54 ετών	2.701	3.444	3.532	4.300	4.198	3.813	41%
	55+ ετών	1.532	1.693	2.063	2.199	2.652	2.198	44%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	15-24 ετών	1.118	1.025	1.367	2.031	2.061	2.548	128%
	25-34 ετών	1.793	2.844	4.406	4.489	3.557	5.310	196%
	35-44 ετών	3.060	3.483	4.579	4.022	3.716	3.425	12%
	45-54 ετών	2.234	2.701	3.439	3.741	3.772	3.951	77%
	55+ ετών	834	2.237	2.937	2.158	1.812	1.893	127%
Στερεά Ελλάδα	15-24 ετών	1.836	1.276	1.346	1.449	2.865	1.932	5%
	25-34 ετών	3.834	4.384	5.009	3.943	5.264	3.824	0%
	35-44 ετών	2.684	2.324	3.251	3.864	3.833	4.083	52%
	45-54 ετών	2.913	2.376	2.649	3.798	3.654	3.501	20%
	55+ ετών	1.849	1.555	1.844	2.160	2.128	1.459	-21%
Ήπειρος	15-24 ετών	767	667	344	761	816	1.556	103%
	25-34 ετών	1.628	2.888	3.262	2.161	2.563	4.733	191%
	35-44 ετών	2.521	2.558	2.880	2.606	3.528	3.793	50%
	45-54 ετών	2.676	2.469	1.954	2.090	2.628	2.232	-17%
	55+ ετών	1.218	940	1.302	1.104	2.561	2.137	75%
Βόρειο Αιγαίο	15-24 ετών	295	573	1.121	1.334	576	608	106%
	25-34 ετών	1.634	1.929	1.770	1.760	1.871	2.240	37%
	35-44 ετών	1.742	1.635	1.227	1.671	1.096	969	-44%
	45-54 ετών	1.217	1.113	873	1.821	2.418	2.009	65%
	55+ ετών	659	803	772	1.199	2.261	2.444	271%
Δυτική Μακεδονία	15-24 ετών	290	692	865	751	779	473	63%
	25-34 ετών	983	1.328	1.268	1.914	1.917	2.014	105%
	35-44 ετών	2.125	2.443	1.805	1.237	897	1.359	-36%
	45-54 ετών	1.301	994	1.011	1.364	1.523	1.614	24%
	55+ ετών	535	806	851	132	635	371	-31%
Ελλάδα	15-24 ετών	27.191	37.018	37.375	38.673	42.602	42.622	57%
	25-34 ετών	82.257	94.312	106.155	104.634	100.490	111.271	35%
	35-44 ετών	73.072	78.058	82.081	87.468	90.458	85.721	17%
	45-54 ετών	51.920	56.738	62.693	70.804	75.923	81.199	56%
	55+ ετών	24.765	30.996	37.235	39.599	41.219	40.914	65%

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης ανά ηλικιακή κατηγορία για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχει η ηλικιακή ομάδα 25-34 ετών (31%) και ακολουθούν οι ηλικίες 35-44 ετών (24%), 45-55 ετών (22%), 15-24 ετών (12%) και 55+ ετών (11%).

Διάγραμμα 18: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης στην Ελλάδα ανά ηλικιακή ομάδα, 2018

1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά κατηγορία απασχόλησης

Όλες οι ηλικιακές ομάδες των απασχολούμενων στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας σημείωσαν την περίοδο 2013 – 2018 αύξηση. Συγκεκριμένα: 15-24 ετών (+149%, από 1 χιλ. το 2013 σε 3 χιλ. το 2018), 25-34 ετών (+94%, από 3 χιλ. το 2013 σε 6 χιλ. το 2018), 35-44 ετών (+13%, από 5 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018), 45-54 ετών (+167%, από 2 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018) και 55+ ετών (+35%, από 2 χιλ. το 2013 σε 2 χιλ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι ηλικιακές ομάδες στους κλάδους της εστίασης και των καταλυμάτων σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την ηλικιακή ομάδα 35-44 ετών (-12%, από 4 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018) στην εστίαση και την ηλικιακή ομάδα 25-34 ετών (-25%, από 1 χιλ. το 2013 σε 1 χιλ. το 2018) στα καταλύματα.

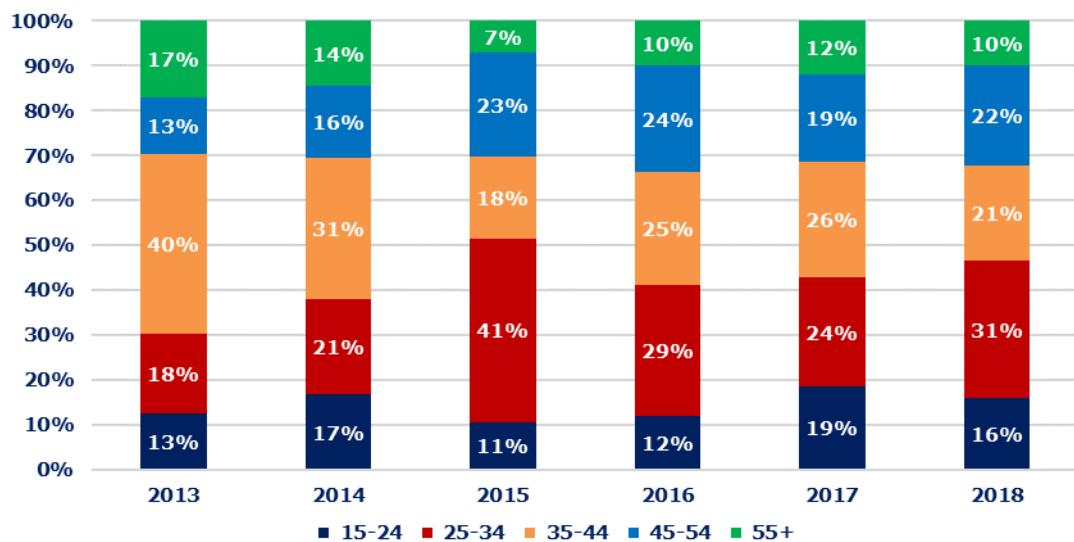
Πίνακας 16: Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2013 - 2018

Κλάδος	Φύλο απασχολούμενων	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Εστίαση	15-24 ετών	1.291	1.854	1.834	2.386	4.393	2.689	108%
	25-34 ετών	1.797	2.350	7.062	5.856	5.686	5.164	187%
	35-44 ετών	4.084	3.477	3.132	5.063	6.107	3.612	-12%
	45-54 ετών	1.305	1.772	4.016	4.731	4.554	3.775	189%
	55+ ετών	1.738	1.596	1.221	1.996	2.831	1.659	-5%
Καταλύματα	15-24 ετών	0	0	101	0	58	526	
	25-34 ετών	1.411	903	1.103	1.052	763	1.058	-25%
	35-44 ετών	618	906	703	1.232	1.196	1.711	177%
	45-54 ετών	485	205	226	235	540	996	105%
	55+ ετών	91	0	560	519	541	813	796%
Θεσσαλία	15-24 ετών	1.291	1.854	1.935	2.386	4.451	3.214	149%
	25-34 ετών	3.207	3.252	8.165	6.908	6.448	6.222	94%
	35-44 ετών	4.702	4.383	3.835	6.295	7.303	5.323	13%
	45-54 ετών	1.790	1.977	4.242	4.966	5.094	4.771	167%
	55+ ετών	1.829	1.596	1.781	2.515	3.372	2.472	35%

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στην εστίαση για την Περιφέρεια Θεσσαλίας, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 25-34 ετών (από 18% το 2013 σε 31% το 2018), 35-44 ετών (από 40% το 2013 σε 21% το 2018) και 45-54 ετών (από 13% το 2013 σε 22% το 2018). Μικρότερα μερίδια καταγράφονται στις ηλικιακές ομάδες 15-24 ετών (από 13% το 2013 σε 16% το 2018) και 55+ ετών (από 17% το 2013 σε 10% το 2018).

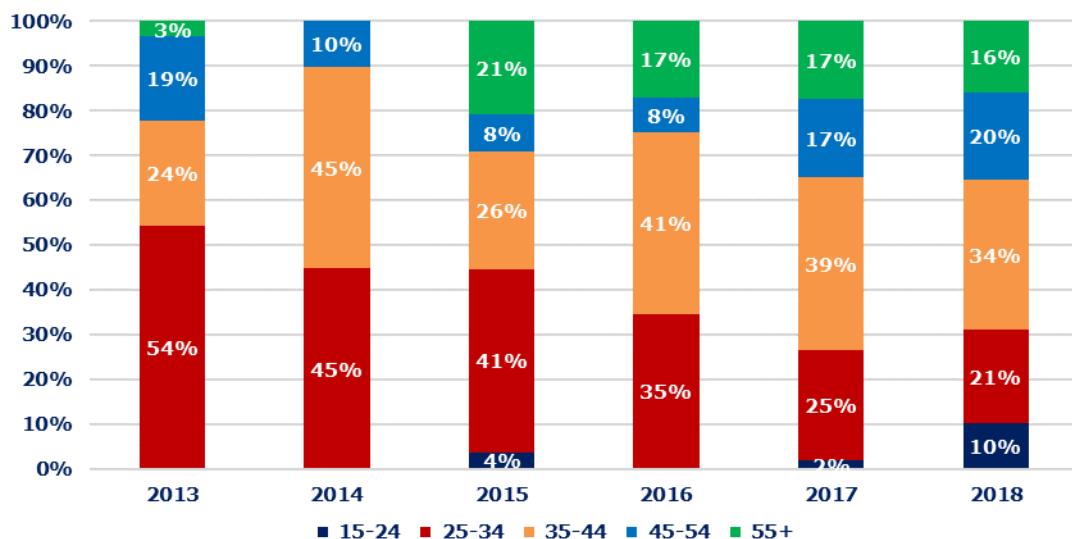
Διάγραμμα 19: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Θεσσαλίας, 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στα καταλύματα για την Περιφέρεια Θεσσαλίας, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων, αν και με έντονες διακυμάνσεις, καταγράφονται στις ηλικίες 25-34 ετών (από 54% το 2013 σε 21% το 2018) και 35-44 ετών (από 24% το 2013 σε 34% το 2018). Μικρότερα μερίδια καταγράφονται στις ηλικιακές ομάδες 15-24 ετών (από 0% το 2013 σε 10% το 2018), 45-54 ετών (από 19% το 2013 σε 20% το 2018), και 55+ ετών (από 3% το 2013 σε 16% το 2018). Αξιοσημείωτο για τα καταλύματα είναι η αύξηση κατά +796% που καταγράφεται στις ηλικίες 55+ ετών (από 91 απασχολούμενους το 2013 σε 813 απασχολούμενους το 2018).

Διάγραμμα 20: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Θεσσαλίας, 2018

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018

Η ανεργία στην Ελλάδα την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε μείωση κατά -31% (από 1.330 χιλ. το 2013 σε 915 χιλ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των ανέργων τους, με εξαίρεση την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου που κατέγραψε αύξηση (+10%, από 19 χιλ. το 2013 σε 20 χιλ. το 2018). Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες ποσοστιαίες μειώσεις καταγράφονται στις Περιφέρειες Κρήτης (-46%, από 71 χιλ. το 2013 σε 38 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-41%, από 68 χιλ. το 2013 σε 40 χιλ. το 2018), Αττικής (-35%, από 527 χιλ. το 2013 σε 342 χιλ. το 2018), Πελοποννήσου (-35%, από 54 χιλ. το 2013 σε 35 χιλ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (-34%, από 67 χιλ. το 2013 σε 45 χιλ. το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (-30%, από 239 χιλ. το 2013 σε 168 χιλ. το 2018), Ηπείρου (-30%, από 39 χιλ. το 2013 σε 27 χιλ. το 2018) και Θεσσαλίας (-29%, από 80 χιλ. το 2013 σε 57 χιλ. το 2018). Οι χαμηλότερες μειώσεις καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-10%, από 36 χιλ. το 2013 σε 32 χιλ. το 2018), Ιονίων Νήσων (-11%, από 17 χιλ. το 2013 σε 15 χιλ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (-14%, από 80 χιλ. το 2013 σε 69 χιλ. το 2018) και Νοτίου Αιγαίου (-20%, από 33 χιλ. το 2013 σε 27 χιλ. το 2018).

Αναφορικά με το ποσοστό των ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό για το 2018, παρατηρούμε ότι τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφονται στις Περιφέρειες Κρήτης (13%) και Πελοποννήσου (14%) και τα υψηλότερα στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (27%) και Δυτικής Ελλάδας (24%).

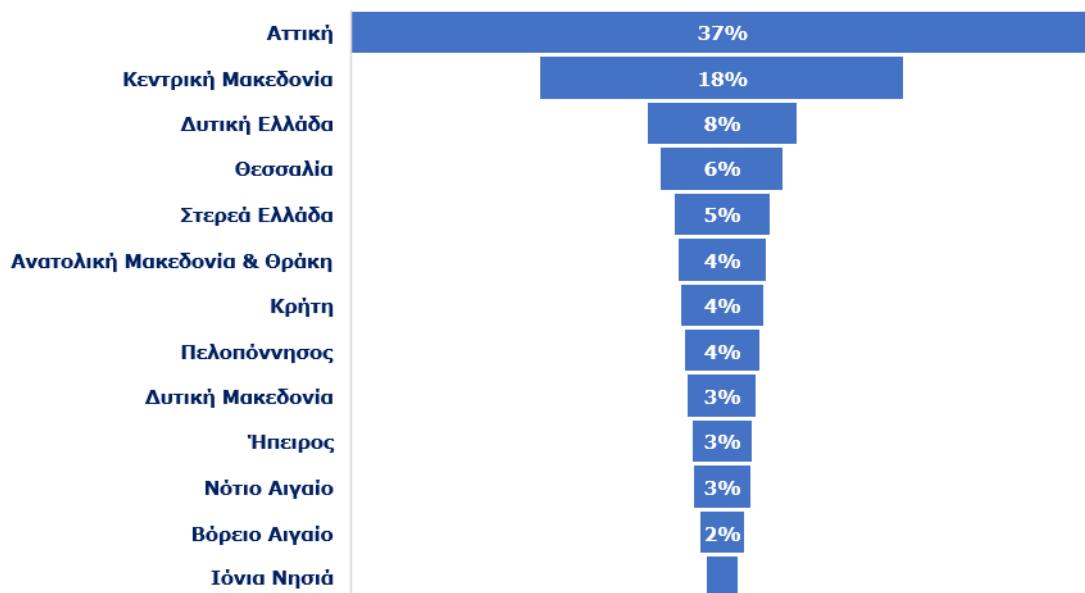
Πίνακας 17: Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018

Περιφέρεια	Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 και 2018			%Δ των ανέργων 2013 - 2018	
	2013	2018	2013		
	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	
Αττική	527	29%	342	20%	-35%
Κεντρική Μακεδονία	239	30%	168	21%	-30%
Δυτική Ελλάδα	80	28%	69	24%	-14%
Θεσσαλία	80	25%	57	18%	-29%
Στερεά Ελλάδα	67	28%	45	19%	-34%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	68	27%	40	16%	-41%
Κρήτη	71	25%	38	13%	-46%
Πελοπόννησος	54	22%	35	14%	-35%
Δυτική Μακεδονία	36	32%	32	27%	-10%
Ήπειρος	39	27%	27	20%	-30%
Νότιο Αιγαίο	33	21%	27	17%	-20%
Βόρειο Αιγαίο	19	22%	20	22%	10%
Ιόνια Νησιά	17	18%	15	16%	-11%
Σύνολο	1.330	27%	915	19%	-31%

Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (37%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (18%), Δυτικής Ελλάδας (8%), Θεσσαλίας (6%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4%), Κρήτης (4%), Πελοποννήσου (4%), Δυτικής Μακεδονίας (3%), Ηπείρου (3%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

Διάγραμμα 21: Ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Περιφέρεια Θεσσαλίας καταγράφει το 6% των ανέργων της χώρας, σημειώνοντας την περίοδο 2013 – 2018 μείωση κατά -29% (από 80 χιλ. το 2013 σε 57 χιλ. το 2018). Από την άλλη πλευρά εμφανίζει το 2018 και το 6^ο χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της (18% έναντι 25% το 2013) στο σύνολο των 13 Περιφερειών.

2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

2.1 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 2018

2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό³ Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 18: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Ξενοδοχειακό Δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018						
Περιφέρεια		5*	4*	3*	2*	1* Σύνολο
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	175	406	560	1.005	288 2.434
	Δωμάτια	23.502	33.531	21.285	25.382	4.371 108.071
	Κλίνες	50.092	67.537	43.268	50.918	8.673 220.488
Κρήτη	Μονάδες	107	286	421	717	226 1.757
	Δωμάτια	18.685	26.701	16.713	19.882	5.246 87.227
	Κλίνες	40.033	54.775	35.375	43.548	11.112 184.843
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	31	141	246	559	90 1.067
	Δωμάτια	4.749	13.230	14.346	16.182	1.680 50.187
	Κλίνες	9.917	26.961	28.790	33.468	3.478 102.614
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	49	121	293	461	467 1.391
	Δωμάτια	8.385	8.661	10.636	10.856	8.942 47.480
	Κλίνες	18.222	17.554	21.836	21.761	18.478 97.851
Αττική	Μονάδες	34	118	146	295	128 721
	Δωμάτια	6.435	9.132	6.969	9.065	2.519 34.120
	Κλίνες	12.191	17.221	13.028	16.761	4.766 63.967
Πελοπόννησος	Μονάδες	22	135	242	313	93 805
	Δωμάτια	2.919	4.047	6.675	6.126	1.098 20.865
	Κλίνες	6.388	8.442	13.878	11.927	2.139 42.774
Θεσσαλία	Μονάδες	27	129	148	266	98 668
	Δωμάτια	1.200	3.192	3.884	5.351	1.636 15.263
	Κλίνες	2.587	6.610	7.804	10.791	3.277 31.069
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	12	46	154	319	96 627
	Δωμάτια	766	3.009	4.091	7.098	1.696 16.660
	Κλίνες	1.752	6.103	8.064	13.502	3.269 32.690
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	12	35	106	187	86 426
	Δωμάτια	1.049	1.929	3.211	3.918	1.492 11.599
	Κλίνες	2.134	3.967	6.572	7.791	2.827 23.291
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	6	40	136	188	59 429
	Δωμάτια	782	1.575	4.191	4.145	844 11.537
	Κλίνες	1.655	3.209	8.451	8.406	1.660 23.381
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	5	41	106	138	28 318
	Δωμάτια	2.070	2.498	2.989	2.920	313 10.790
	Κλίνες	4.606	4.875	5.932	5.562	607 21.582
Ήπειρος	Μονάδες	13	97	168	160	32 470
	Δωμάτια	1.042	1.720	2.983	2.730	520 8.995
	Κλίνες	2.191	3.894	6.198	5.416	1.007 18.706
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	3	17	67	38	8 133
	Δωμάτια	61	383	1.733	675	169 3.021
	Κλίνες	137	834	3.666	1.409	460 6.506
Σύνολο	Μονάδες	496	1.612	2.793	4.646	1.699 11.246
	Δωμάτια	71.645	109.608	99.706	114.330	30.526 425.815
	Κλίνες	151.905	221.982	202.862	231.260	61.753 869.762

Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

³ Τα στοιχεία του ξενοδοχειακού δυναμικού προέρχονται από την βάση δεδομένων (βάσει ΑΦΜ) του Μητρώου Τουριστικών Επιχειρήσεων και του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου.

Η Ελλάδα το 2018 διέθετε 11.246 ξενοδοχειακές μονάδες με 425.815 δωμάτια και 869.762 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής, που δέχονται και τον μεγαλύτερο αριθμό τουριστών, αντιπροσωπεύουν το 66% του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας (7.370 ξενοδοχειακές μονάδες).

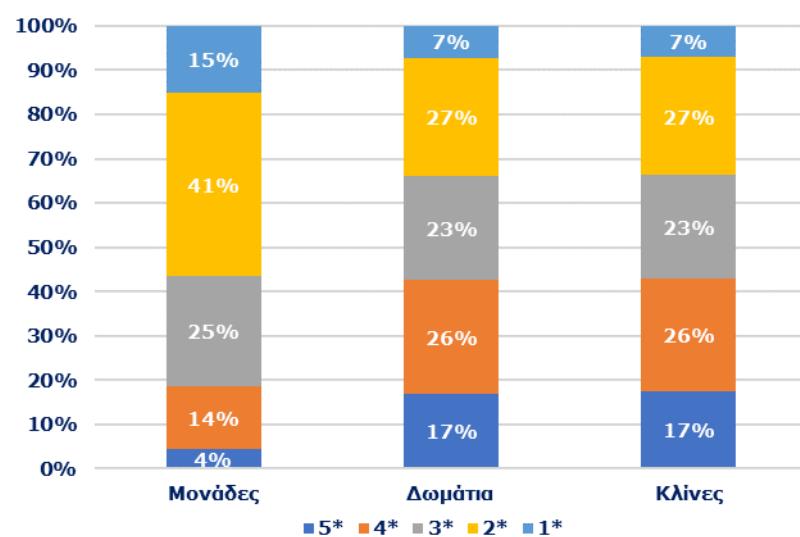
Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (41%) και 3* (25%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (4%). Οι υπόλοιπες κατηγορίες 4* (14%) και 1* (15%).

Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη με τα 4* και τα 2* να αντιπροσωπεύουν το 26% και 27% αντίστοιχα, τα 3* το 23%, τα 5* το 17% και τα 1* μόλις το 7%. Παρόμοια εικόνα και στις κλίνες 5* 17%, 4* 26%, 3* 23%, 2* 27% και 1* 7%.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι τα 5* παρόλο που αντιπροσωπεύουν μόλις το 4% των ξενοδοχειακών μονάδων εντούτοις κατέχουν το 17% των δωματίων και το 17% των κλινών.

Τέλος, οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (35%) και της Κρήτης (22%) έχουν τον μεγαλύτερο αριθμό 5* ξενοδοχείων αντιπροσωπεύοντας το 57% του συνόλου.

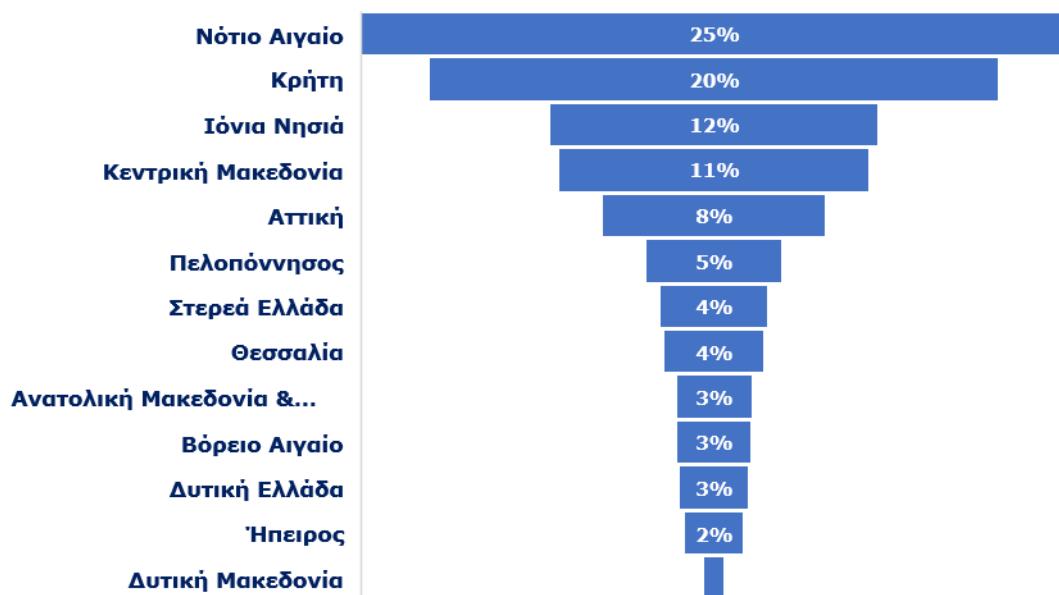
Διάγραμμα 22: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Ελλάδα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

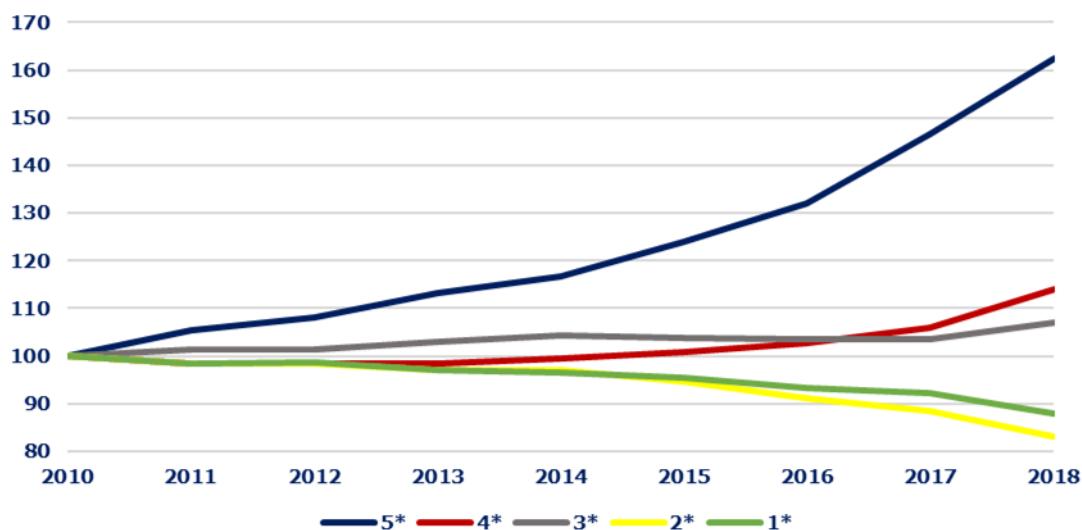
Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής αντιπροσωπεύουν το 2018 το 77% των ξενοδοχειακών δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 23: Ποσοστιαία κατανομή ξενοδοχειακών δωματίων ανά Περιφέρεια, 2018

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2010 – 2018, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+62%), 4* (+14%) και 3* (+7%) και μείωση στα 2* (-17%) και 1* (-12%).

Διάγραμμα 24: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της Ελλάδας (2010=100), 2010 – 2018

Πηγή: ΕΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας αντιπροσωπεύει το 2018 το 6% των μονάδων, το 4% των δωματίων και το 4% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 668 μονάδες με 15.263 δωμάτια και 31.069 κλίνες.

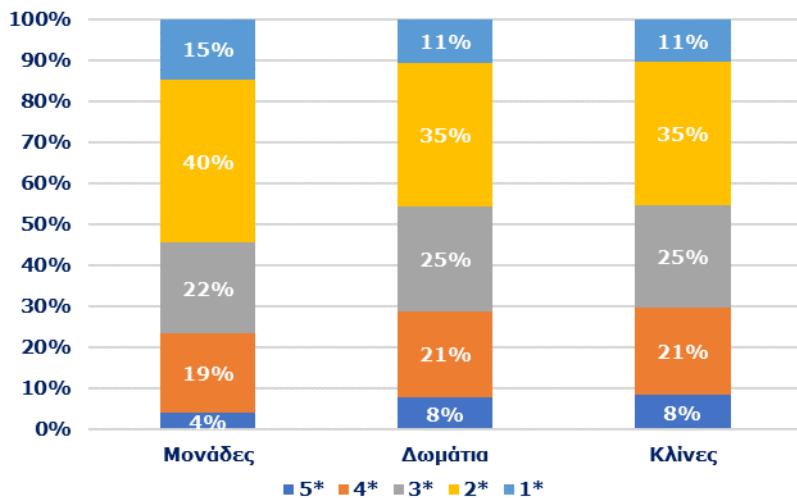
Πίνακας 19: Ξενοδοχειακό δυναμικό της Περιφέρειας Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Ενότητα	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ						Σύνολο
	Ξενοδοχειακό δυναμικό 2018						
	5*	4*	3*	2*	1*		
Μαγνησία	Μονάδες	20	110	85	193	75	483
	Δωμάτια	838	2.291	2.133	3.952	1.220	10.434
	Κλίνες	1.844	4.800	4.409	8.110	2.466	21.629
Τρίκαλα	Μονάδες	3	10	40	33	7	93
	Δωμάτια	59	616	1.094	498	69	2.336
	Κλίνες	132	1.213	2.090	962	133	4.530
Λάρισα	Μονάδες	2	2	12	23	14	53
	Δωμάτια	224	78	368	593	262	1.525
	Κλίνες	433	135	720	1.140	486	2.914
Καρδίτσα	Μονάδες	2	7	11	17	2	39
	Δωμάτια	79	207	289	308	85	968
	Κλίνες	178	462	585	579	192	1.996
Σύνολο	Μονάδες	27	129	148	266	98	668
	Δωμάτια	1.200	3.192	3.884	5.351	1.636	15.263
	Κλίνες	2.587	6.610	7.804	10.791	3.277	31.069

Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών, παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (40%), 3* (22%), 4* (19%) και 1* (15%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5* (4%). Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι παρόμοια: 5* (8%), 4* (21%), 3* (25%), 2* (35%) και 1* (11%), όπως και στις κλίνες: 5* (8%), 4* (21%), 3* (25%), 2* (35%) και 1* (11%).

Διάγραμμα 25: Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, 2018

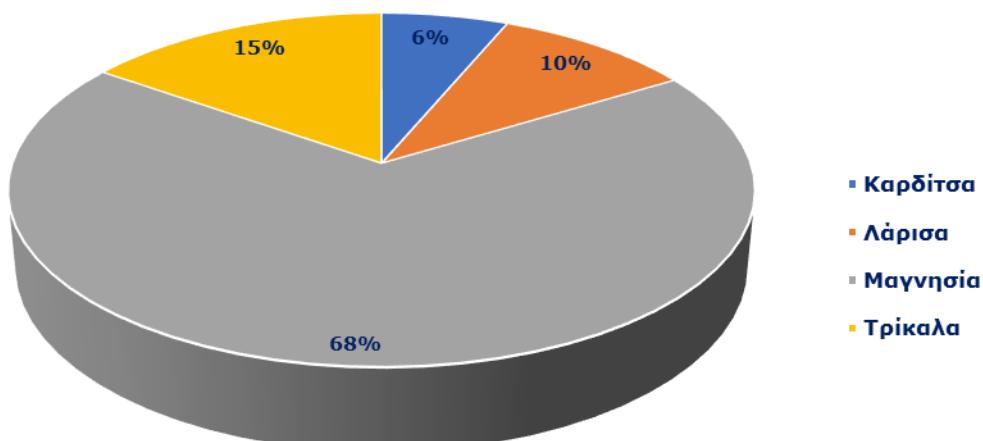

Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Μαγνησίας αντιπροσωπεύει το 68% των δωματίων της Περιφέρειας με 483 μονάδες, 10.434 δωμάτια και 21.629 κλίνες,
- Η Ενότητα Τρικάλων διαθέτει το 15% του δυναμικού της Περιφέρειας με 93 μονάδες, 2.336 δωμάτια και 4.530 κλίνες,
- Η Ενότητα Λάρισας αντιπροσωπεύει το 10% του δυναμικού της Περιφέρειας με 53 μονάδες, 1.525 δωμάτια και 2.914 κλίνες και
- Η Ενότητα Καρδίτσας διαθέτει το 6% του δυναμικού με 39 μονάδες, 968 δωμάτια και 1.996 κλίνες.

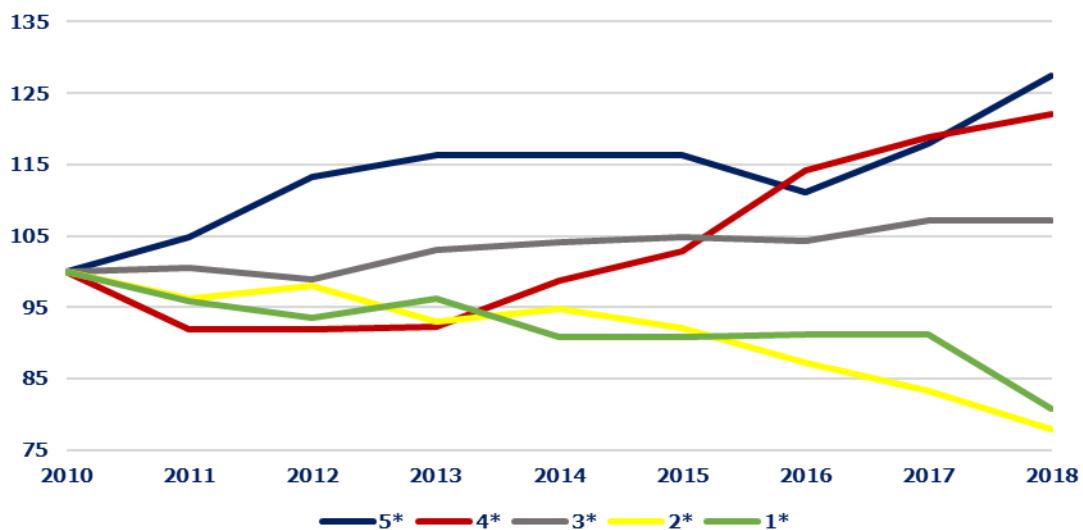
Διάγραμμα 26: Ποσοστιαία κατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού σε δωμάτια της Περιφέρειας Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

'Οσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας την περίοδο 2010 – 2018, παρατηρούμε αύξηση στα 5* (+27%), 4* (+22%) και 3* (+7%) και μείωση στα 2* (-22%) και 1* (-19%).

Διάγραμμα 27: Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (2010=100), 2010 – 2018

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.2 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2018

2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Πίνακας 20: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων ανά Περιφέρεια, 2018						
Περιφέρεια		4K	3K	2K	1K	Σύνολο
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	585	2.067	3.524	1.157	7.333
	Δωμάτια	4.591	15.959	23.649	6.847	51.046
	Κλίνες	11.132	37.025	53.270	15.121	116.548
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	103	978	1.859	1.128	4.068
	Δωμάτια	869	7.697	13.272	7.249	29.087
	Κλίνες	2.144	17.229	31.759	17.207	68.339
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	157	814	2.080	1.226	4.277
	Δωμάτια	1.320	5.781	12.506	6.347	25.954
	Κλίνες	3.296	14.439	29.626	15.103	62.464
Κρήτη	Μονάδες	144	1.208	1.532	525	3.409
	Δωμάτια	1.254	9.374	10.548	3.131	24.307
	Κλίνες	3.025	22.344	23.903	7.015	56.287
Θεσσαλία	Μονάδες	56	390	954	361	1.761
	Δωμάτια	465	2.364	6.320	2.257	11.406
	Κλίνες	1.253	5.836	14.433	4.971	26.493
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	49	450	535	241	1.275
	Δωμάτια	346	3.587	3.516	1.291	8.740
	Κλίνες	826	7.842	7.665	2.730	19.063
Ήπειρος	Μονάδες	133	480	523	193	1.329
	Δωμάτια	1.200	2.880	2.917	998	7.995
	Κλίνες	2.952	7.238	6.766	2.208	19.164
Πελοπόννησος	Μονάδες	66	417	626	199	1.308
	Δωμάτια	508	2.850	3.586	953	7.897
	Κλίνες	1.336	6.962	8.683	2.313	19.294
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	25	212	678	242	1.157
	Δωμάτια	240	1.553	4.234	1.324	7.351
	Κλίνες	549	3.948	9.876	2.851	17.224
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	12	162	693	131	998
	Δωμάτια	70	1.219	4.655	735	6.679
	Κλίνες	199	2.962	10.364	1.559	15.084
Αττική	Μονάδες	124	133	339	183	779
	Δωμάτια	1.211	1.233	2.445	1.029	5.918
	Κλίνες	2.863	2.786	5.369	2.280	13.298
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	21	102	106	45	274
	Δωμάτια	141	731	644	232	1.748
	Κλίνες	345	1.674	1.503	543	4.065
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	21	41	41	3	106
	Δωμάτια	138	295	278	14	725
	Κλίνες	292	647	641	33	1.613
Σύνολο	Μονάδες	1.496	7.454	13.490	5.634	28.074
	Δωμάτια	12.353	55.523	88.570	32.407	188.853
	Κλίνες	30.212	130.932	203.858	73.934	438.936

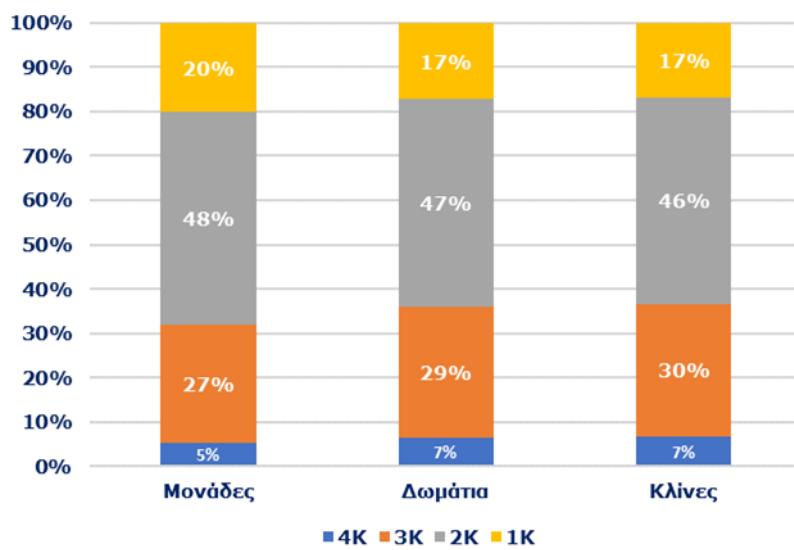
Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2018 διέθετε 28.074 μονάδες ενοικιαζόμενων δωματίων με 188.853 δωμάτια και 438.936 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσώπευαν το 2018 το 74% του δυναμικού ενοικιαζόμενων δωματίων της χώρας (20.848 μονάδες). Το top-5 των Περιφερειών, με εξαίρεση την Θεσσαλία αντί για την Αττική, παραμένει ίδιο και για το δυναμικό των ενοικιαζόμενων δωματίων.

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες 2K (48%), 3K (27%) και 1K (20%) και χαμηλή στις μονάδες με 4K (5%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4K (7%), 3K (29%), 2K (47%) και 1K (17%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4K (7%), 3K (30%), 2K (46%) και 1K (17%). Σε αντίθεση με το ξενοδοχειακό δυναμικό και τα 5* ξενοδοχεία, που αν και αποτελούν μόλις το 5% των μονάδων κατέχουν το 18% των δωματίων και το 19% των κλινών, τα ενοικιαζόμενα δωμάτια με 4K δεν εμφανίζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στα δωμάτια και στις κλίνες.

Διάγραμμα 28: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Ελλάδα, 2018

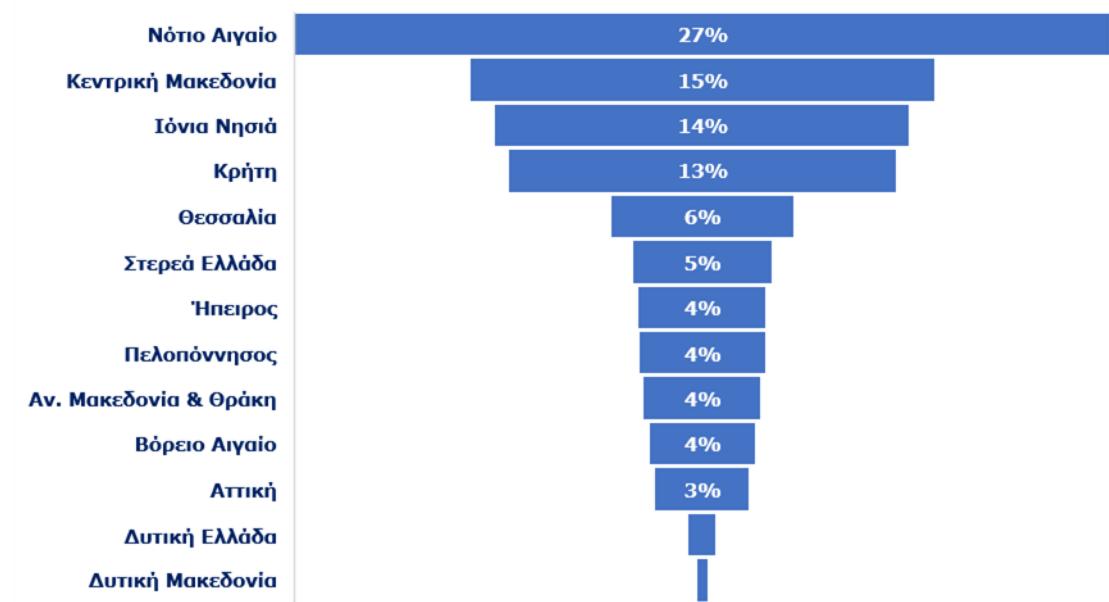

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Την μεγαλύτερη συγκέντρωση σε μονάδες με 4K έχουν οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (39%), Ιονίων Νήσων (10%), Κρήτης (10%) και Ηπείρου (9%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 4K. Ενώ οι Περιφέρειες με την μεγαλύτερη συγκέντρωση στις μονάδες με 3 K είναι το Νότιο Αιγαίο (28%), η Κρήτη (16%), η Κεντρική Μακεδονία (13%) και τα Ιόνια Νησιά (11%) αντιπροσωπεύοντας το 68%.

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσωπεύουν το 2018 το 75% των δωματίων της χώρας. Παρόμοια είναι η εικόνα και για τις κλίνες στις επιμέρους Περιφέρειες.

Διάγραμμα 29: Ποσοστιαία κατανομή των ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας αντιπροσωπεύει το 2018 το 6% των μονάδων, το 6% των δωματίων και το 6% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 1.761 μονάδες με 11.406 δωμάτια και 26.493 κλίνες.

Πίνακας 21: Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

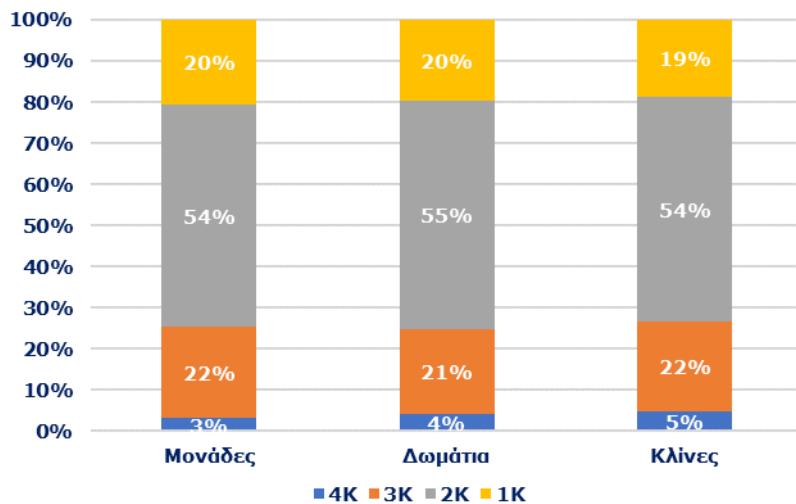
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ Ενοικιαζόμενα δωμάτια 2018						
Ενότητα		4K	3K	2K	1K	Σύνολο
Μαγνησίας	Μονάδες	37	310	751	284	1.382
	Δωμάτια	322	1.805	4.983	1.774	8.884
	Κλίνες	868	4.539	11.559	3.969	20.935
Λάρισας	Μονάδες	6	29	138	55	228
	Δωμάτια	48	205	1.014	363	1.630
	Κλίνες	145	458	2.126	740	3.469
Τρικάλων	Μονάδες	8	31	37	15	91
	Δωμάτια	62	233	197	76	568
	Κλίνες	160	541	481	169	1.351
Καρδίτσας	Μονάδες	5	20	28	7	60
	Δωμάτια	33	121	126	44	324
	Κλίνες	80	298	267	93	738
Σύνολο	Μονάδες	56	390	954	361	1.761
	Δωμάτια	465	2.364	6.320	2.257	11.406
	Κλίνες	1.253	5.836	14.433	4.971	26.493

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες με 2K (54%), 3K (22%) και 1K (20%) και χαμηλή στις μονάδες με 4K (3%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4K (4%), 3K (21%), 2K (55%) και 1K (20%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4K (5%), 3K (22%), 2K (54%) και 1K (19%).

Διάγραμμα 30: Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, 2018

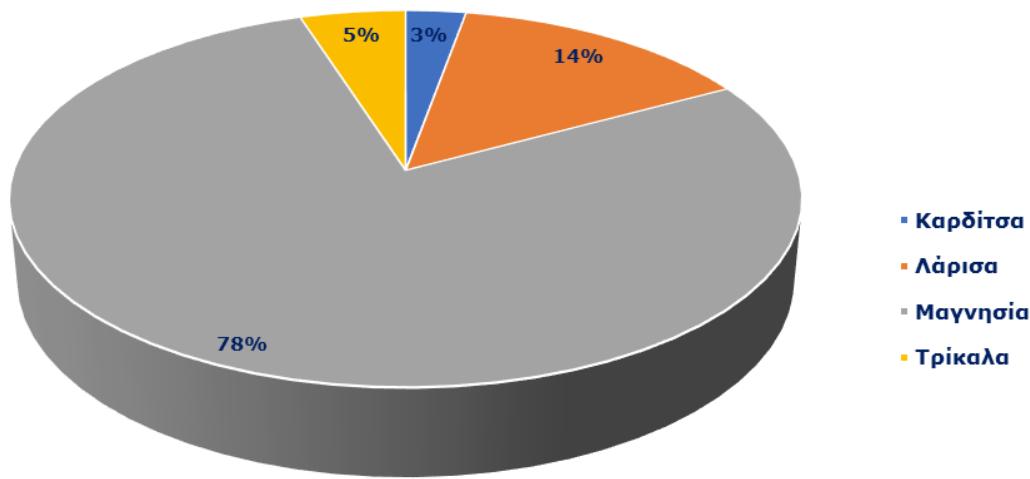

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Μαγνησίας αντιπροσωπεύει το 78% του δυναμικού δωματίων της Περιφέρειας με 1.382 μονάδες, 8.884 δωμάτια και 20.935 κλίνες,
- Η Ενότητα Λάρισας διαθέτει το 14% του δυναμικού της Περιφέρειας με 228 μονάδες, 1.630 δωμάτια και 3.469 κλίνες,
- Η Ενότητα Τρικάλων αντιπροσωπεύει το 5% του δυναμικού της Περιφέρειας με 91 μονάδες, 568 δωμάτια και 1.351 κλίνες και
- Η Ενότητα Καρδίτσας διαθέτει το 3% του δυναμικού με 60 μονάδες, 324 δωμάτια και 738 κλίνες.

Διάγραμμα 31: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων της Περιφέρειας Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.3 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΥΛΕΩΝ, 2018

2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Επίσης, η Ελλάδα το 2018 διέθετε και 11.415 τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις με 17.300 δωμάτια και 90.910 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Πελοποννήσου αντιπροσώπευαν το 2018 το 79% του δυναμικού των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας (9.055 δωμάτια).

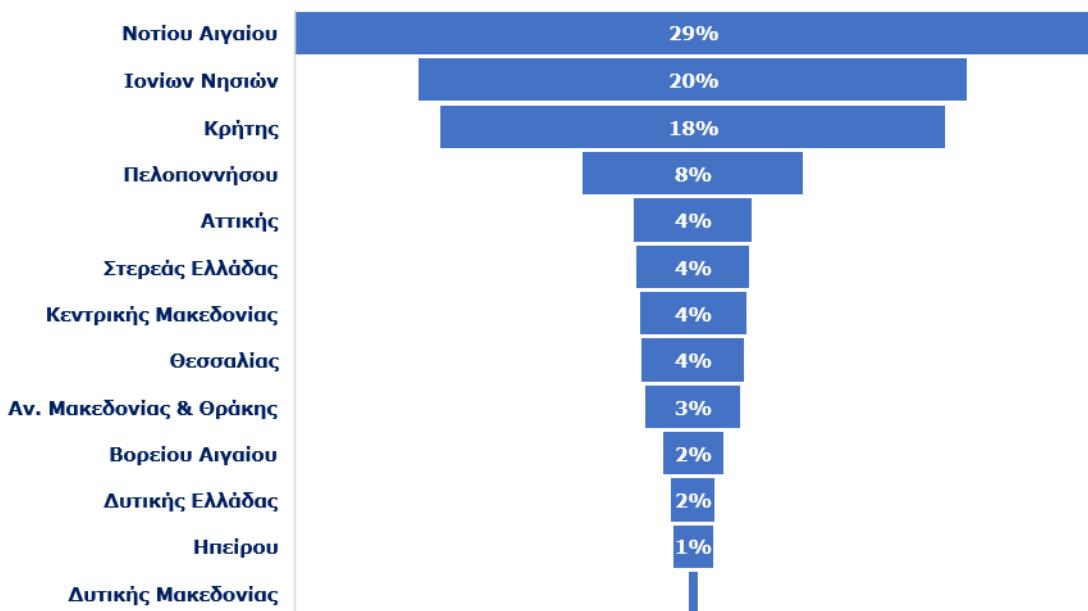
Πίνακας 22: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018			
Περιφέρεια	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Νοτίου Αιγαίου	3.862	4.972	28.326
Ιονίων Νήσων	2.235	3.432	18.691
Κρήτης	2.306	3.159	17.623
Πελοποννήσου	652	1.384	6.125
Αττικής	483	744	4.232
Στερεά Ελλάδας	240	709	2.763
Κεντρικής Μακεδονίας	411	672	3.445
Θεσσαλίας	502	648	3.531
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	242	599	2.383
Βορείου Αιγαίου	228	384	1.473
Δυτικής Ελλάδας	129	277	1.084
Ηπείρου	98	256	949
Δυτικής Μακεδονίας	27	64	285
Σύνολο	11.415	17.300	90.910

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, παρατηρούμε ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (29%), των Ιονίων Νήσων (20%), της Κρήτης (18%) και της Πελοποννήσου (8%) αντιπροσώπευαν το 2018 το 75% των δωματίων της χώρας.

Διάγραμμα 32: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

Η εικόνα διαφοροποιείται ελαφρώς στις κλίνες με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (31%), των Ιονίων Νήσων (21%), της Κρήτης (19%) και της Πελοποννήσου (7%) να αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 78% των κλινών της χώρας.

Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2018 το 79% των μονάδων, το 75% των δωματίων και το 78% των κλινών.

2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας αντιπροσωπεύει το 2018 το 4% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 4% των δωματίων και το 4% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 502 μονάδες με 648 δωμάτια και 3.531 κλίνες.

Πίνακας 23: Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

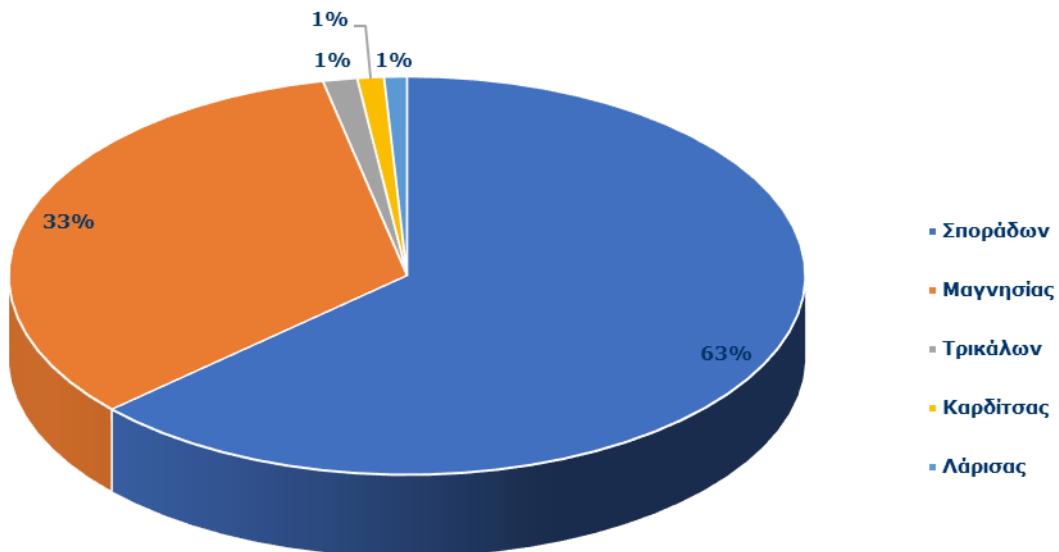
Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά Ενότητα, 2018			
Ενότητα	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Σποράδων	335	410	2.278
Μαγνησίας	155	216	1.164
Τρικάλων	3	9	35
Καρδίτσας	3	7	21
Λάρισας	6	6	33
Σύνολο	502	648	3.531

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Οι Σποράδες αντιπροσώπευαν το 63% του δυναμικού της Περιφέρειας με 335 μονάδες, 410 δωμάτια και 2.278 κλίνες,
- Η υπόλοιπη Μαγνησία διαθέτει το 33% του δυναμικού της Περιφέρειας με 155 μονάδες, 216 δωμάτια και 1.164 κλίνες,
- Η Ενότητα Τρικάλων αντιπροσώπευε το 1% του δυναμικού της Περιφέρειας με 3 μονάδες, 9 δωμάτια και 35 κλίνες,
- Η Ενότητα Καρδίτσας διέθετε το 1% του δυναμικού με 3 μονάδες, 7 δωμάτια και 21 κλίνες και
- Η Ενότητα Λάρισας αντιπροσώπευε το 1% του δυναμικού με 6 μονάδες, 6 δωμάτια και 33 κλίνες.

Διάγραμμα 33: Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

2.4 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ, 2001 - 2011

Στην Ενότητα αυτή γίνεται η καταγραφή του συνόλου των κατοικιών καθώς επίσης των κενών και των δευτερεύουσων και εξοχικών κατοικιών. Η καταγραφή αυτή γίνεται λόγω της σημαντικής αύξησης των βραχυχρόνιων μισθώσεων (μέσω Airbnb κ.α.) στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Οι κενές και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες αποτελούν ή μπορούν να αποτελέσουν καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης.

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή κατοικιών που διενεργήθηκε το 2011, η Ελλάδα σημείωσε αύξηση στο σύνολο των κατοικιών της κατά +17% (από 5.476.162 το 2001 σε 6.384.353 το 2011). Σε απόλυτες τιμές, οι μεγαλύτερες αυξήσεις εντοπίστηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+290.780 κατοικίες ή +16%), Κεντρικής Μακεδονίας (+163.354 κατοικίες ή +18%) και Κρήτης (+70.989 ή +23%). Σημαντικά υψηλότερη αύξηση (+56%) παρουσίασαν οι κενές κατοικίες (από 1.439.041 το 2001 σε 2.249.813 το 2011) και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες κατά +47% (από 922.228 το 2001 σε 1.351.845 το 2011). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι κενές κατοικίες μαζί με τις εξοχικές και δευτερεύουσες αντιπροσώπευαν το 56% του συνόλου των κατοικιών, με τα υψηλότερα ποσοστά να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (14%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%).

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας εμφάνισε αύξηση στις κατοικίες της κατά +14% (από 347.328 το 2001 σε 397.301 το 2011), κατά +54% στις κενές κατοικίες (από 86.078 το 2001 σε 132.749 το 2011) και +43% στις δευτερεύουσες & εξοχικές κατοικίες (από 61.543 το 2001 σε 87.891 το 2011).

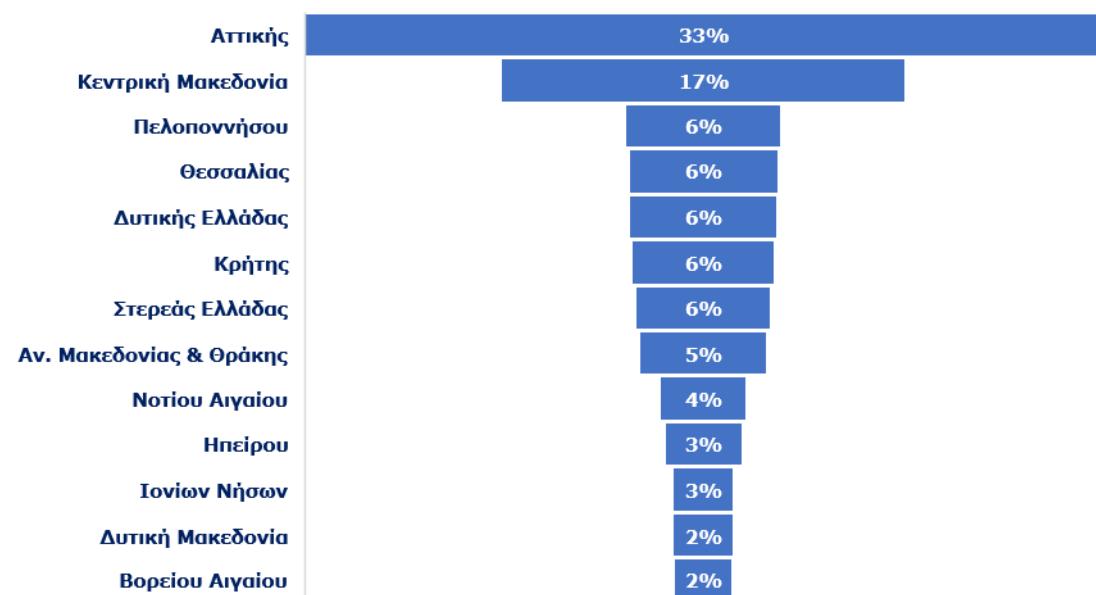
Πίνακας 24: Δυναμικό κύριων και δευτερευουσών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2001 - 2011

Περιφέρεια	Σύνολο Κατοικιών, 2011	Σύνολο Κενών, 2011	Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες, 2011	Κενές & Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες ως % επί του συνόλου, 2011	%Δ Σύνολο Κατοικιών 2001 - 2011	%Δ Σύνολο Κενών 2001 - 2011	%Δ Εξοχικές & Δευτερ. 2001 - 2011
Αττικής	2.121.155	609.058	295.178	14%	16%	78%	64%
Κεντρική Μακεδονία	1.076.148	360.990	200.295	9%	18%	62%	56%
Πελοποννήσου	411.462	198.386	148.239	5%	14%	35%	28%
Θεσσαλίας	397.301	132.749	87.891	3%	14%	54%	43%
Δυτικής Ελλάδας	390.609	148.250	100.941	4%	14%	56%	54%
Κρήτης	381.737	140.099	81.656	3%	23%	61%	44%
Στερεάς Ελλάδας	359.236	158.234	115.324	4%	15%	43%	35%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	340.682	105.333	64.864	3%	20%	63%	85%
Νοτίου Αιγαίου	229.919	113.284	75.257	3%	22%	41%	32%
Ηπείρου	204.948	76.560	53.682	2%	16%	46%	40%
Ιονίων Νήσων	160.298	79.591	43.839	2%	22%	50%	41%
Δυτική Μακεδονία	159.409	55.294	34.087	1%	15%	58%	52%
Βορείου Αιγαίου	151.449	71.985	50.592	2%	7%	17%	13%
Ελλάδα	6.384.353	2.249.813	1.351.845	56%	17%	56%	47%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

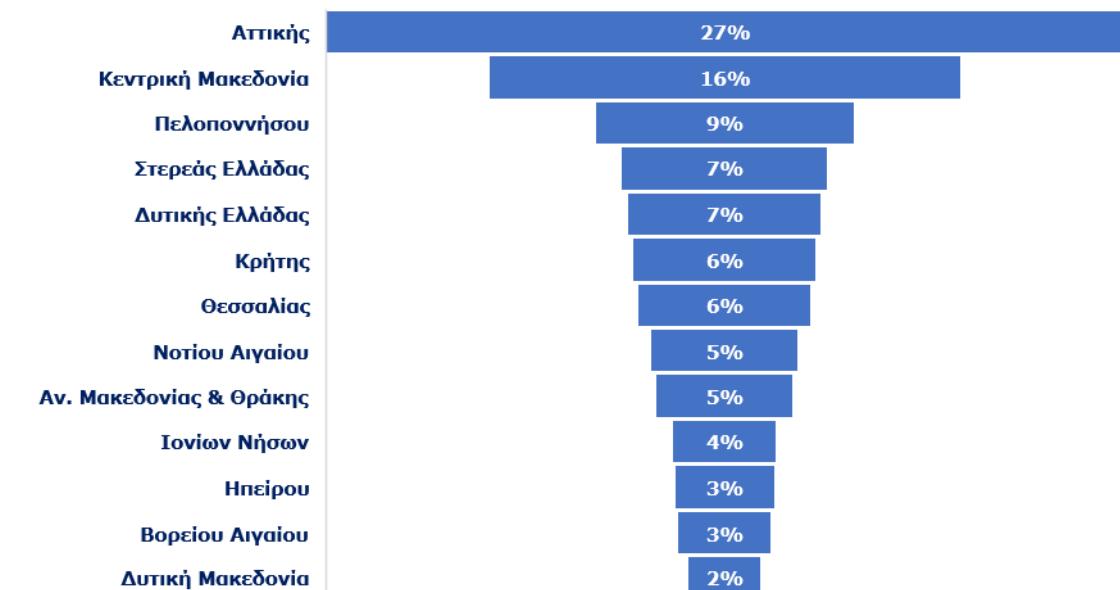
Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των κατοικιών βρίσκονται στις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας όπου εντοπίζονται και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Συγκεκριμένα, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευαν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας.

Διάγραμμα 34: Ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

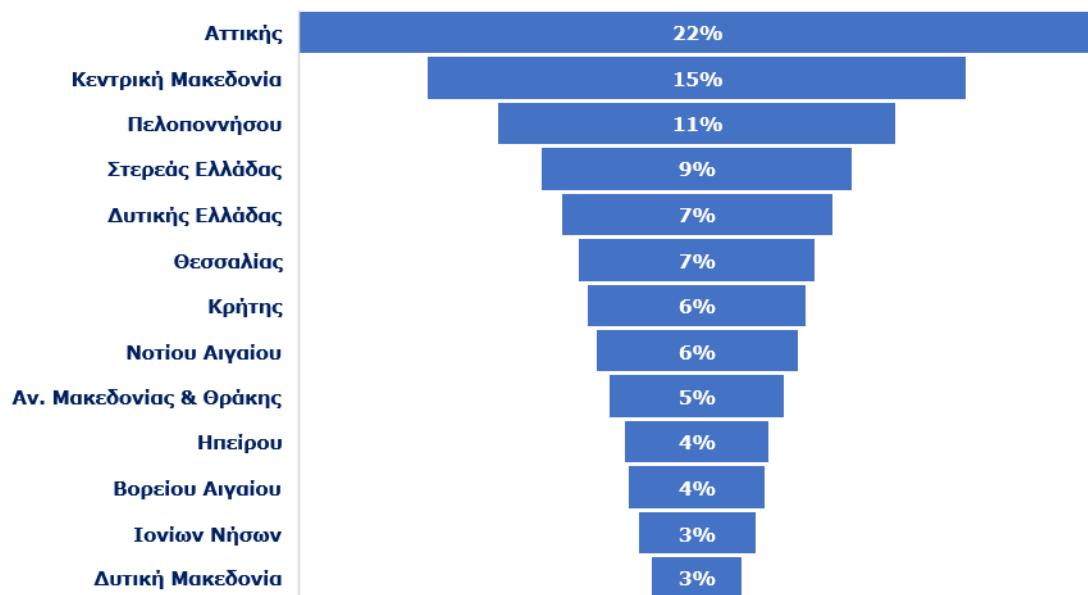
Η εικόνα στην ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών είναι παρόμοια με το σύνολο των κατοικιών, με μικρές διαφοροποιήσεις ανά Περιφέρεια. Η μεγαλύτερη διαφοροποίηση εντοπίζεται στην Περιφέρεια Αττικής.

Διάγραμμα 35: Ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

Αναφορικά με τις εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες παρατηρούμε ότι η Αττική (22%), η Κεντρική Μακεδονία (15%) και η Πελοπόννησος (11%) σημειώνουν τα μεγαλύτερα μερίδια, αντιπροσωπεύοντας το 48% του συνόλου της χώρας.

Διάγραμμα 36: Ποσοστιαία κατανομή των εξοχικών & δευτερεύουσων κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011

Συμπερασματικά, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύουν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας εκ των οποίων το 43% των κενών κατοικιών και το 37% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας αντιπροσωπεύει το 2011 το 6% των κατοικιών της Ελλάδας, εκ των οποίων το 6% των κενών κατοικιών και το 7% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

2.5 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2018

2.5.1 Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

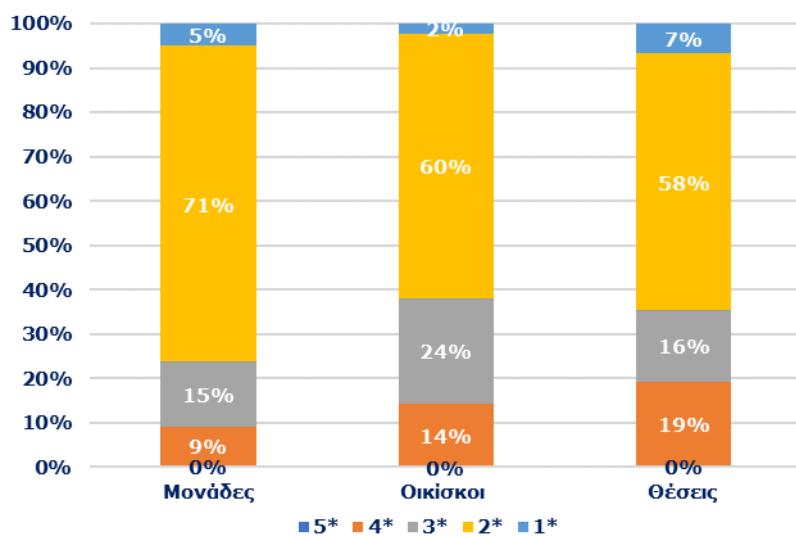
Πίνακας 25: Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

Δυναμικό Κάμπινγκ στην Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018						
Περιφέρεια	5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	0	13	9	45	3
	Οικίσκοι	0	38	90	193	26
	Θέσεις	0	2.751	875	2.546	169
Πελοπόννησος	Μονάδες	0	0	9	45	2
	Οικίσκοι	0	0	17	37	0
	Θέσεις	0	0	1.001	2.999	131
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	0	1	3	26	3
	Οικίσκοι	0	0	101	198	0
	Θέσεις	0	20	253	1.850	540
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	0	5	2	6	3
	Οικίσκοι	0	0	0	1	0
	Θέσεις	0	879	266	557	392
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	0	1	3	20	0
	Οικίσκοι	0	26	0	143	0
	Θέσεις	0	101	259	1.506	0
Δυτική Ελλάδα	Μονάδες	0	1	5	17	0
	Οικίσκοι	0	41	15	12	0
	Θέσεις	0	120	408	1.129	0
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	0	2	8	11	1
	Οικίσκοι	0	50	35	14	0
	Θέσεις	0	360	463	703	30
Ήπειρος	Μονάδες	0	0	3	13	0
	Οικίσκοι	0	0	0	21	0
	Θέσεις	0	0	204	864	0
Θεσσαλία	Μονάδες	1	0	0	12	1
	Οικίσκοι	0	0	0	9	0
	Θέσεις	75	0	0	700	196
Αττική	Μονάδες	0	2	1	5	1
	Οικίσκοι	0	0	0	6	0
	Θέσεις	0	222	78	406	60
Κρήτη	Μονάδες	0	1	1	12	1
	Οικίσκοι	0	0	0	14	0
	Θέσεις	0	90	18	552	100
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	0	0	0	1	0
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	0	25	0
Σύνολο	Μονάδες	1	26	44	213	15
	Οικίσκοι	0	155	258	648	26
	Θέσεις	75	4.543	3.825	13.837	1.618
Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence						

Η Ελλάδα το 2018 διέθετε 299 μονάδες κάμπινγκ με 1.087 οικίσκους και 23.898 θέσεις. Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2* (71%) και 3* (15%) κάμπινγκ και χαμηλή στα 4* (9%), 1* (5%) και 5* (0,3%).

Η εικόνα στους οικίσκους ανά κατηγορία αστεριού είναι: 4* (14%), 3* (24%), 2* (60%) και 1* (2%) ενώ παρόμοια είναι και η εικόνα στις θέσεις 5* (0,3%), 4* (19%), 3* (16%), 2* (58%) και 1* (7%). Επίσης, αξιοσημείωτο είναι ότι το μοναδικό 5* κάμπινγκ καταγράφεται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

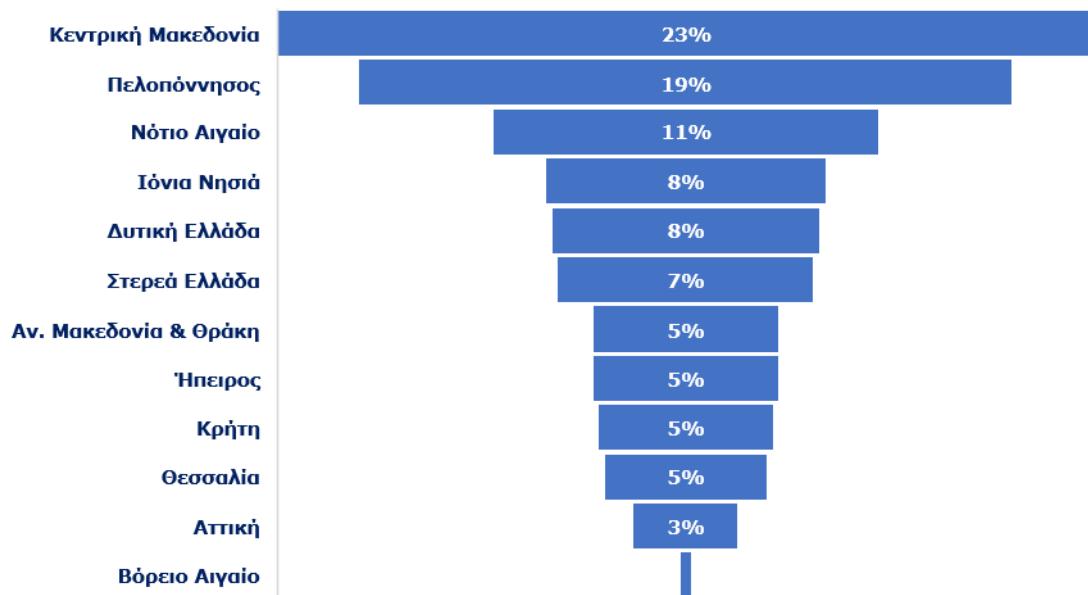
Διάγραμμα 37: Κατανομή μονάδων, οικίσκων και θέσεων ανά κατηγορία αστεριού στην Ελλάδα, 2018

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

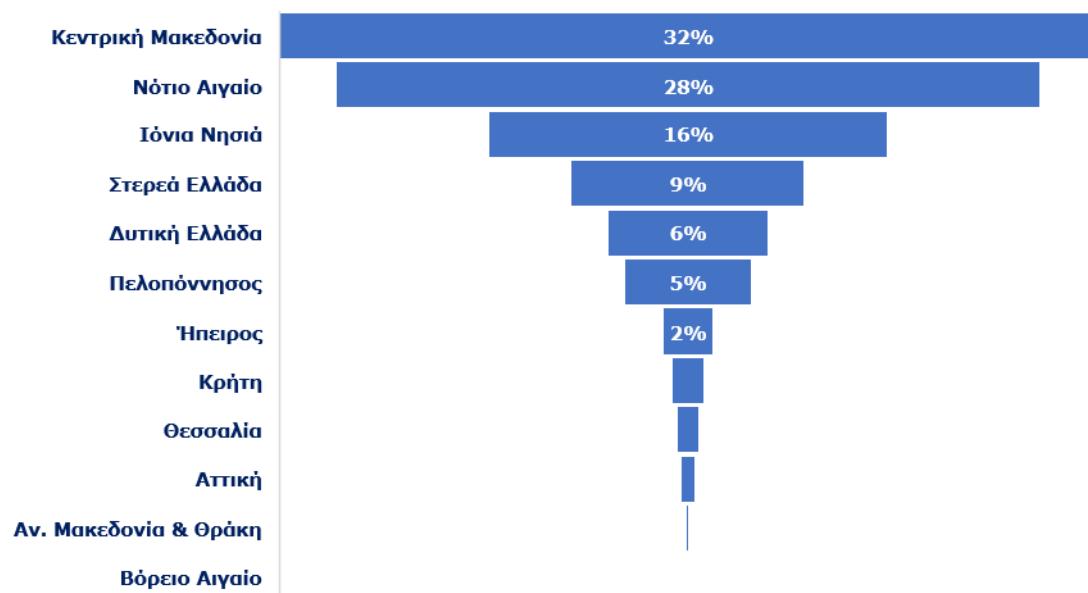
Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των μονάδων των κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία βρίσκεται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 53% του συνόλου της χώρας. Αξιοσημείωτο είναι, ότι τουριστικές Περιφέρειες όπως τα Ιόνια Νησιά (8%) και η Κρήτη (5%) καταγράφουν μικρό δυναμικό στα κάμπινγκ.

Διάγραμμα 38: Ποσοστιαία κατανομή των μονάδων των κάμπινγκ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

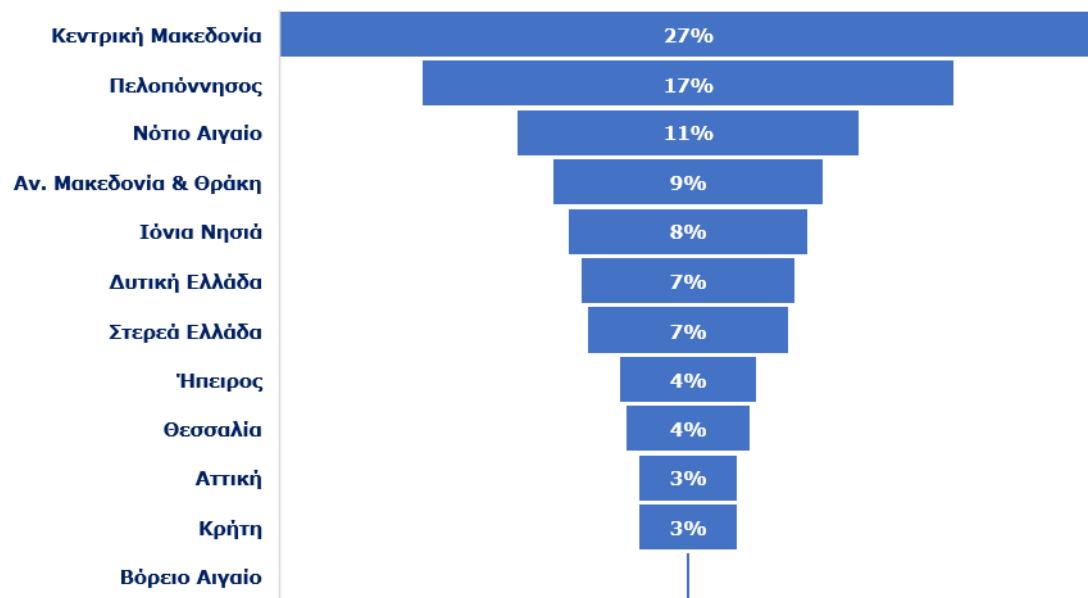
Όσον αναφορά τους οικίσκους, η εικόνα διαφοροποιείται, με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Νοτίου Αιγαίου και Ιονίων Νήσων να καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια αντιπροσωπεύοντας το 75% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 39: Ποσοστιαία κατανομή των οικίσκων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

Τέλος, στις θέσεις των κάμπινγκ, τα μεγαλύτερα μερίδια καταγράφονται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 55% του δυναμικού της χώρας.

Διάγραμμα 40: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

2.5.2 Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας αντιπροσωπεύει το 2018 το 5% των μονάδων της χώρας, το 1% των οικίσκων και το 4% των θέσεων. Συνολικά διαθέτει 14 μονάδες με 9 οικίσκους και 971 θέσεις. Επίσης, αξιοσημείωτο είναι ότι το 72% των θέσεων της Περιφέρειας είναι σε κάμπινγκ 2* ενώ στην Περιφέρεια Θεσσαλίας καταγράφεται το μοναδικό 5* κάμπινγκ της χώρας.

Πίνακας 26: Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

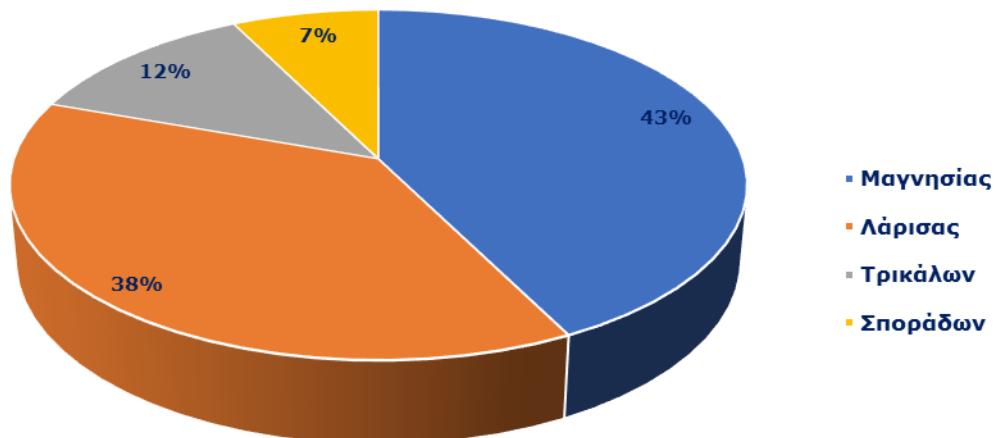
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ Δυναμικό Κάμπινγκ 2018						
Ενότητα	5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Μαγνησίας	Μονάδες	1	0	0	6	0
	Δωμάτια	0	0	0	0	0
	Κλίνες	75	0	0	338	0
Λάρισας	Μονάδες	0	0	0	2	1
	Δωμάτια	0	0	0	0	0
	Κλίνες	0	0	0	172	196
Τρικάλων	Μονάδες	0	0	0	3	3
	Δωμάτια	0	0	0	9	0
	Κλίνες	0	0	0	118	0
Σποράδων	Μονάδες	0	0	0	1	1
	Δωμάτια	0	0	0	0	0
	Κλίνες	0	0	0	72	0
Σύνολο	Μονάδες	1	0	0	12	1
	Δωμάτια	0	0	0	9	0
	Κλίνες	75	0	0	700	196
Σύνολο						
971						

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Μαγνησίας αντιπροσωπεύει το 43% του δυναμικού των θέσεων της Περιφέρειας με 7 μονάδες, 0 οικίσκους και 413 θέσεις,
- Η Ενότητα Λάρισας διαθέτει το 38% του δυναμικού της Περιφέρειας με 3 μονάδες, 0 οικίσκους και 368 θέσεις,
- Η Ενότητα Τρικάλων διαθέτει το 12% του δυναμικού της Περιφέρειας με 3 μονάδες, 9 οικίσκους και 118 θέσεις και
- Οι Σποράδες διαθέτουν το 7% του δυναμικού της Περιφέρειας με 1 μονάδα, 0 οικίσκους και 72 θέσεις.

Διάγραμμα 41: Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

Πηγή: ΕΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

3.1 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Οι Παραδοσιακοί οικισμοί, είναι οικισμοί με ιδιαίτερη «ιστορική, πολεοδομική, αρχιτεκτονική, λαογραφική, κοινωνική και αισθητική» φυσιογνωμία διατηρώντας αναλλοίωτη την εικόνα που είχαν στον παρελθόν καθώς και τον τοπικό τους χαρακτήρα. Με ευθύνη του ΥΠΕΚΑ (Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας), 856 οικισμοί έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακοί. Στην Περιφέρεια Θεσσαλίας καταγράφονται 77 παραδοσιακοί οικισμοί.

Πίνακας 27: Παραδοσιακοί Οικισμοί

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ				
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	ΛΑΡΙΣΑΣ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	ΤΡΙΚΑΛΩΝ	
ΕΛΛΗΝΟΠΥΡΓΟΣ	ΑΜΠΕΛΑΚΙΑ	ΑΓΙΑ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΡΙΚΕΡΙΟΥ	ΚΕΡΑΣΙΑ	ΑΝΘΟΥΣΑ
PENTINA	ΑΝΑΤΟΛΗ	ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	ΚΙΣΣΟΣ	ΤΡΙΚΑΛΑ (ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΗΣ)
	ΚΡΑΝΕΑ	ΑΓΙΟΣ ΒΛΑΣΙΟΣ	ΚΟΡΟΠΗ	ΧΑΛΙΚΙΟΝ
	ΛΑΡΙΣΣΑ	ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΛΑΜΠΙΝΟΥ	
ΜΕΓΑΛΟΒΡΥΣΟΝ	ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ		ΛΑΥΚΟΣ	
	ΜΕΤΑΞΟΧΩΡΙ	ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΛΕΦΟΚΑΣΤΡΟ	
ΠΥΡΓΕΤΟΣ	ΑΓΙΟΣ ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ		ΛΥΡΗ	
	ΑΓΙΟΣ ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ		ΜΑΚΡΥΝΙΤΣΑ	
	ΑΓΡΙΑ		ΜΑΚΡΥΡΑΧΗ	
	ΆΛΛΗ ΜΕΡΙΑ		ΜΕΛΙΣΣΙΑΤΙΚΑ	
	ΑΛΟΝΝΗΣΟΣ		ΜΕΤΟΧΙ	
	ΑΝΑΚΑΣΙΑ		ΜΗΛΕΑΙ	
	ΑΝΗΛΙΟ		ΜΗΛΙΝΑ	
	ΑΝΩ ΒΟΛΟΣ		ΜΟΥΡΕΣΙ	
	ΑΝΩ ΓΑΤΖΕΑ		ΝΕΟΧΩΡΙΟΝ	
	ΑΝΩ ΛΕΧΩΝΙΑ		ΝΤΑΜΟΥΧΑΡΙ	
	ΑΡΓΑΛΙΑΣΤΗ		ΞΟΥΡΙΧΤΗ	
	ΑΦΕΤΑΙ		ΞΥΝΟΒΡΥΣΗ	
	ΑΦΥΣΣΟΣ	ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΡΙΚΕΡΙΟΥ		
	ΒΕΝΕΤΟ	ΠΙΝΑΚΑΤΑΙ		
	ΒΥΖΙΤΣΑ	ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ		
	ΓΛΑΦΥΡΑΙ	ΠΛΑΤΑΝΙΔΙΑ		
	ΔΡΑΚΕΙΑ		ΠΟΡΤΑΡΙΑ	
	ΖΑΓΟΡΑ		ΠΟΥΡΙΟΝ	
	ΚΑΛΑ ΝΕΡΑ		ΠΡΟΜΥΡΙ	
	ΚΑΛΑΜΑΚΙ (ΠΡΟΠΑΝ)		ΣΚΟΠΕΛΟΣ	
	ΚΑΛΑΜΟΣ		ΣΤΑΓΙΑΤΕΣ	
	ΚΑΝΑΛΙΑ		ΣΥΚΗ	
	ΚΑΤΗΓΙΩΡΓΗΣ		ΤΡΙΚΕΡΙΟΝ	
	ΚΑΤΗΧΩΡΙ		ΤΣΑΓΚΑΡΑΔΑ	
	ΚΑΤΩ ΓΑΤΖΕΑ		ΧΟΡΕΥΤΟΝ	
	ΚΑΤΩ ΛΕΧΩΝΙΑ		ΧΟΡΤΟ	
	ΚΕΡΑΜΙΔΙΟΝ			

Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2 ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ

3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Στην Περιφέρεια Θεσσαλίας υπάρχει σημαντικό πολιτιστικό απόθεμα που το συνθέτουν τα σημαντικά ευρήματα της Νεολιθικής περιόδου και τα μνημεία της Κλασικής και Ελληνιστικής περιόδου, τα ιστορικά μνημεία της Μεταβυζαντινής περιόδου (1453 – 1830) αλλά και Νεότερων Μνημείων (1830 -). Οι σημαντικότεροι αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας είναι η Αρχαία Δημητριάδα νότια του κόλπου του Βόλου η οποία περιλαμβάνει τον προϊστορικό οικισμό στα Πευκάκια, η αρχαία και βυζαντινή ακρόπολη Φαρσάλων, ο αρχαιολογικός χώρος Αζώρου ΒΔ της Ελασσόνας, ο αρχαιολογικός χώρος Διμηνίου στις βορειοδυτικές παρυφές του σημερινού χωριού Διμήνι, ο αρχαιολογικός χώρος Δολίχης στα Νοτιοανατολικά της σημερινής κωμόπολης του Σαραντάπορου, ο προϊστορικός οικισμός Σέσκλου στον Βόλο, ο προϊστορικός οικισμός στη θέση Παλαιόσκαλας, ο αρχαιολογικός χώρος της Κραννώνας, ο αρχαιολογικός χώρος του Πυθίου που εκτείνεται στο λόφο Άγιοι Απόστολοι στις δυτικές υπώρειες του Ολύμπου, το Ά και Β Αρχαίο Θέατρο κ.α.

Επίσης, την Περιφέρεια Θεσσαλίας συναντάμε τα Μετέωρα, τα οποία είναι χαρακτηρισμένα από το 1989 ως Μνημεία Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO. Τα Μετέωρα αποτελούν, μετά το Άγιο Όρος, το μεγαλύτερο και με συνεχή παρουσία από την εποχή της εγκατάστασης των πρώτων ασκητών μέχρι σήμερα μοναστικό σύνολο στον ελλαδικό χώρο. Από τις ιστορικές μαρτυρίες συμπεραίνουμε ότι οι μονές των Μετεώρων ήταν στο σύνολο τους 30, από τις οποίες μόνο οι 6 λειτουργούν έως σήμερα και δέχονται πλήθος προσκυνητών.

Οι αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Θεσσαλίας χαρακτηρισμένοι από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού παρατίθενται στον πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 28: Αρχαιολογικοί χώροι στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Αρχαιολογικοί Χώροι - Μνημεία στην Περιφέρεια Θεσσαλίας			
Καρδίτσας	Λάρισας	Μαγνησίας	Τρικάλων
Αρχαιολογικός Χώρος Μητρόπολης	Αρχαιολογικός χώρος Φρουρίου Λάρισας	Δημητριάδα	Φρούριο Τρικάλων και Βαρούσι
Τύμβος Συκεώνας	Αρχαίο Θέατρο Α'	Σέσκλο	Μετέωρα
Λουτρά Συκεώνας	Αρχαίο Θέατρο Β'	Διμήνι	Πελινναίον
Πέτρινο	Λουτρά στη Πλατεία Μπλάνα	Φεραί	Αρχαία Άτραγος
Αρχαιολογικός Χώρος Μαγούλας Παλιάμπελα	Ο Θολωτός Τάφος στα Φάρσαλα	Παλαιοχριστιανικές Φθιώτιδες Θήβαι	Ασκληπιείο Τρικάλων
Βλοχός	Κάστρο Βελίκας	Άλος	Κουρσούμ Τζαμί
Παλαμάς	Ακρόπολη Φαρσάλου	Αρχαιολογικός χώρος στο λόφο Γορίτσα	Το Άγαλμα του Ασκληπιού
Προϊστορικός Οικισμός Συκεώνας	Ακρόπολη Αζώρου	Δημητριάδα (βασιλικές Α' & Β')	Ιερά Μονή Παναγίας Χρυσίνου
Κάστρο Συκεώνας	Αρχαιολογικός χώρος Μηλέας	Κάστρο Παλαιών Βόλου	Μαγούλα Κεφαλόβρυσο
Κάστρο Καλλιθήρου	Δολίχη	Λόφος Επισκοπής	
Κάστρο Φαναρίου	Κραννών	Ναυάγιο εμπορικού πλοίου στην Περιστέρα	
Δημοτική Αγορά	Προϊστορικός οικισμός Παλαιόσκαλας		
Αργιθέα	Προϊστορικός οικισμός Μακρυχωρίου		
Αρχαία Όρθη	Το όρος των Κελλίων		
Αρχαίοι Γόμφοι			
Ελληνόπυργος			
Ερμήτσι			
Θολωτός Γεωμετρικός Τάφος Ματαράγκα			
Ιερό Ιτωνίας Αθηνάς			
Καλλίθηρα			
Κτιμένη			
Μητρόπολη			

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Στο ανωτέρω πολιτιστικό απόθεμα της Περιφέρειας Θεσσαλίας θα πρέπει να προστεθεί ο λαογραφικός πλούτος, οι σύγχρονες πολιτιστικές υποδομές όπως είναι τα μουσεία, τα λαογραφικά κέντρα και οι πινακοθήκες. Τα σημαντικότερα Μουσεία της Περιφέρειας είναι το Αθανασάκειο Αρχαιολογικό Μουσείο Βόλου στο οποίο εκτίθενται αντικείμενα από τους νεολιθικούς οικισμούς του Σέσκλου και του Διμηνίου αλλά και από περιοχές του ευρύτερου θεσσαλικού χώρου. Το Αρχαιολογικό Μουσείο Καρδίτσας το οποίο φιλοξενεί ευρήματα της ευρύτερης περιοχής, το Αρχαιολογικό Μουσείο Λάρισας το οποίο φιλοξενεί εκθέματα παλαιολιθικών, αρχαϊκών, κλασικών, ελληνιστικών και ρωμαϊκών συλλογών καθώς και το Διαχρονικό Μουσείο Λάρισας στο οποίο εκτίθενται ευρήματα από την ευρύτερη περιοχή της Λάρισας.

Επίσης, στην Περιφέρεια Θεσσαλίας καταγράφονται το Ιστορικό-Λαογραφικό Μουσείο «Λ&Ν Σακελλαρίου», το Λαογραφικό Μουσείο Λάρισας και το Δημοτικό Λαογραφικό Μουσείο Τρικάλων στα οποία εκτίθενται παραδοσιακές φορεσιές, κεντήματα, σκεύη οικιακής χρήσης, ξυλόγλυπτα κ.α. των ευρύτερων περιοχών.

Τα αναγνωρισμένα Μουσεία της Περιφέρειας Θεσσαλίας από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού παρατίθενται στο πίνακα κατωτέρω.

Πίνακας 29: Μουσεία στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Καρδίτσας	Μουσεία στην Περιφέρεια Θεσσαλίας		
	Λάρισας	Μαγνησίας	Τρικάλων
Αρχαιολογικό Μουσείο Καρδίτσας	Αρχαιολογικό Μουσείο- Γενί Τζαμί	Μουσείο Ελιάς και Λαδιού Πηλίου	Δημοτικό Λαογραφικό Μουσείο
Κέντρο Ιστορικών Μελετών «Νικόλαος Πλαστήρας»	Διαχρονικό Μουσείο Λάρισας	Μουσείο Λαϊκής Τέχνης και Ιστορίας Πηλίου	Αρχαιολογική Συλλογή Τρίκκης
Μουσείο Μάχης Σαρανταπόρου	Λαογραφικό – Ιστορικό Μουσείο Λάρισας	Αθανασάκειο Αρχαιολογικό Μουσείο Βόλου	Μουσείο Ιεράς Μητρόπολης
Ιστορικό-Λαογραφικό Μουσείο «Λ & Ν. Σακελλαρίου»	Δημοτική Πινακοθήκη Λάρισας «Μουσείο Γ.Ι. Κατσίγρα»	Αρχαιολογικό Μουσείο Αλμυρού	
	Μουσείο Εθνικής Αντίστασης	Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Βόλου	
	Αρχοντικό Γεωργίου Σβαρτς	Μουσείο Πλινθοκεραμοποιίας Ν. & Σ. Τσαλαπάτα	

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

3.3 ΓΑΛΑΖΙΕΣ ΣΗΜΑΙΕΣ, 2018

Στην Περιφέρεια Θεσσαλίας βραβεύτηκαν το 2018 δέκα οχτώ παραλίες με γαλάζια σημαία. Συγκεκριμένα:

- Ενότητα Λάρισας (3): Νέα Μεσάγγαλα 1, Νέα Μεσάγγαλα 2, Νέα Μεσάγγαλα 3 και
- Ενότητα Μαγνησίας (15): Αγριά/Valis Resort, Αλυκές, Αμαρυλλίδος, Αμφάνων, Άναυρος. Θωμάς Σουτραλί Αγριάς, Καρνάγιο, Νέα Αγχιαλος, Πλάκες, Πλατανίδια, Χρυσή Ακτή Παναγιάς, Αλμυρός, Κουκουναριές, Μάραθα/Skiathos Palace Hotel, Αντρίνα/Adrina Beach & Adrina Resort.

3.4 ΜΑΡΙΝΕΣ, 2018

Σύμφωνα με το Τμήμα Χωροθέτησης Υποδομών Θαλάσσιου Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού, στην Ελλάδα έχουν χωροθετηθεί με πράξη χαρακτηρισμού 58 μαρίνες με δυναμικό 24.371 θέσεων. Αρκετές από τις μαρίνες, είναι βραβευμένες από το πρόγραμμα «Γαλάζιες Σημαίες της Ευρώπης». Επίσης, έχουν χωροθετηθεί και 91 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών με 6.233 θέσεις ελλιμενισμού.

Στην Περιφέρεια Θεσσαλίας καταγράφεται μια μαρίνα στο νησί της Σκιάθου με 350 θέσεις ελλιμενισμού. Επίσης, στην Περιφέρεια έχουν χωροθετηθεί και 2 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών (νησί της Σκοπέλου) με 180 θέσεις ελλιμενισμού.

3.5 ΙΑΜΑΤΙΚΟΙ ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Ιαματικές πηγές ονομάζονται οι πηγές τα νερά των οποίων έχουν θεραπευτικές ιδιότητες. Τα ιαματικά νερά πηγάζουν από πετρώματα και κατά τη διαδρομή τους μέχρι την επιφάνεια της Γης, αποκτούν τα μεταλλικά συστατικά τους στα οποία οφείλεται και η θεραπευτική τους δράση. Το Ελληνικό Κράτος μέσω της Ειδικής Επιτροπής Προστασίας Φυσικών Ιαματικών Πόρων του Υπουργείου Τουρισμού έχει προβεί για το 2019 στην αναγνώριση 57 Ιαματικών Φυσικών Πόρων.

Συγκεκριμένα, στην Περιφέρεια Θεσσαλίας έχουν αναγνωριστεί τρεις Ιαματικοί Φυσικοί Πόροι:

- Παναγιά, Δήμου Τρικκαιών,
- Πηγή Σουλαντά, Δήμου Σοφάδων,
- Πηγή Σμοκόβου, Δήμου Σοφάδων.

3.6 ΚΑΤΑΔΥΤΙΚΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ

Στα παράλια του Παγασητικού κόλπου έχουν ανοίξει καταδυτικά κέντρα τα οποία προσφέρουν εκπαιδευτικά προγράμματα και εκδρομές κατάδυσης στον Παγασητικό. Μερικοί καταδυτικού προορισμοί του Παγασητικού είναι η Κάτω Γατζέα, ο Κάλαμος, η Παγανιά, ο Αλατάς, το Φαράγγι, οι Δίδυμες Σπηλιές, η νήσος Πυθού, η Πρασούδα, η Σπηλιά της Ηλέκτρας, η Αγία Βάσω και η Αργυρόνησος.

Επίσης, στο χώρο του Τρικερίου βρίσκεται το ναυάγιο «Καλή Τύχη» μήκους 36μ. στο λιμάνι της Αγίας Κυριακής που βρίσκεται βυθισμένο από το 1975 σε βάθος 17μ.

3.7 ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ - TREKKING

Οι κυριότερες πεζοπορικές διαδρομές που καταγράφονται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά Ενότητα είναι:

Μαγνησίας

- Μακρινίτσα – Προφήτης Ηλίας – Πουρί,
- Χορευτό – Ανάληψη – Ελίτσα – Πουρί,
- Πουρί – Οβριός – Κερασόρεμα,
- Χανιά – Ζαγόρα,
- Χανιά – Τσαγκαράδα,
- Ζαγορά – Χορευτό,
- Χορευτό – Αγ. Ιωάννης – Νταμούχαρη,
- Αγ. Ιωάννης – Νταμούχαρη – Φακίστρα,
- Φακίστρα – Λιμνιώνας – Λαμπινού,
- Χανιά – Πορταριά,
- Μακρινίτσα – Κουκουράβα – Άνω Βόλος,
- Χανιά Κισσός,
- Κισσός – Μούρεσι,
- Μούρεσι – Νταμούχαρη – Αγ. Ιωάννης,
- Βυζίτσα – Καλά Νερά,
- Καλά Νερά – Μηλιές,
- Πινακάτες – Καλά Νερά,
- Άνω Λεχώνια – Αγ. Γεώργιος Νηλείας.

Λάρισας

- Μελιβοία,
- Ανατολή – Μεταξοχώρι,
- Μεγαλόβρυσο – Αγιά,
- Κορυφή Κισσάβου,
- Σκλήθρο – Μύλος Γλυμένη,
- Δάσος Πολυδενδρίου,
- Διάσχιση Κοιλάδας Τεμπών,
- Ανάβαση Ολύμπου και
- Φαράγγι Ενιπέα.

Τρικάλων

- Ελάτη – Έλατος του Κώστα – σπηλιά Μπέη ή Τρύπιο Λιθάρι,
- Ελάτη – Λίμνη Κόζιακα – Καταφύγιο Κόζιακα – Λιβάδια Περτουλίου,
- Ελάτη – Αγία Τριάδα,
- Ελάτη – Κόκκινος βράχος,
- Ελάτη – παλιό χωριό – Άγιος Γεώργιος,
- Μουτσάρα – Προφήτης Ηλίας,
- Μουτσάρα – Κακαρδίτσα,
- Πολυθέα – Κρανιά,
- Μηλιά – Κατάφυτο.

Καρδίτσας

- Καταφύγιο – Καρίτσα,
- Καταφύγιο – Μοναστήρι Παναγιάς Πελεκητής,
- Καταφύγιο – Σπηλιά Γάκη,
- Καταφύγιο Αγράφων – Βουτσικάκι,
- Καταφύγιο Αγράφων – Φυλακτή,
- Φυλακτή – Βουτσικάκι,
- Νεράϊδα – καταφύγιο – Τέμπλα – Βουτσικάκι – Καταφύγιο Αγράφων – Βουτσικάκι,
- Φράγμα – Ζυγογιαννέικα – Πόρτες – Μπορλέρο – Έλατος,
- Μπελοκομίτης – Λίμνη Πλαστήρα,
- Λίμνη – Ζυγογιαννέικα,
- Λίμνη – Παρατηρητήριο,
- Γαλατάδες – Ζυγογιαννέικα,
- Παρατηρητήριο – Ζυγογιαννέικα,
- Ζυγογιαννέικα – Άγραφα.

3.8 ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ

Στην Περιφέρεια Θεσσαλίας συναντάμε και πλήθος αναρριχητικών πεδίων για τους λάτρεις της αναρρίχησης. Τα σημαντικότερα πεδία της Περιφέρειας ανά Ενότητα είναι:

Τρικάλων

- Αναρριχητικό πεδίο Πύργου Καλαμπάκας, πρόκειται για το ανατολικό συγκρότημα βράχων των Μετεώρων. Διαθέτει 14 κορυφές με πάνω από 30 αναρριχητικές διαδρομές,
- Αναρριχητικά πεδία Πυξάρι – Αγιάς, πρόκειται για τις κορυφές στη νότια πλευρά του κύριου συγκροτήματος βράχων των Μετεώρων. Διαθέτουν 11 κορυφές με πάνω από 90 διαδρομές βαθμού δυσκολίας III – VIII+ με την πλειοψηφία VII και VIII,
- Αναρριχητικά πεδία Μόδι – Σουρλωτή, πρόκειται για τα αναρριχητικά πεδία των βράχων Μόδι, Σουρλωτή και Αλυσσός στο κεντρικό συγκρότημα βράχων των μετεώρων. Διαθέτουν 7 κορυφές με πάνω από 40 διαδρομές βαθμού δυσκολίας V – VIII-,
- Αναρριχητικό πεδίο Σπιρουνιού Ά, πρόκειται για το ανατολικό τμήμα του βόρειου κύριου συγκροτήματος με τον διάσημο Πύργο του Σπιρουνιού. Διαθέτει 20 κορυφές με πάνω από 70 διαδρομές βαθμού δυσκολίας III – IX με πολλές διαδρομές με βαθμό δυσκολίας III, IV, VII,
- Αναρριχητικό πεδίο Αγ. Πνεύματος, Καυκάσιος, Πύργος Μετεώρων, πρόκειται για το δυτικό τμήμα του βόρειου κύριου συγκροτήματος βράχων των Μετεώρων με τις διάσημες κορυφές Αγ. Πνεύμα, Πύργος Μετεώρων και Καυκάσια. Διαθέτει 17 κορυφές με πάνω από 70 διαδρομές βαθμού δυσκολίας III – VIII+ με κυρίαρχες τις VI και VII,
- Αναρριχητικό πεδίο Ντούπιανης, βρίσκεται στα Μετέωρα και διαθέτει πάνω από 40 διαδρομές βαθμού δυσκολίας III – VIII+,
- Αναρριχητικό πεδίο βόρειων Μετεώρων, πρόκειται για το βόρειο συγκρότημα βράχων των Μετεώρων με 17 κορυφές και πάνω από 50 διαδρομές βαθμού δυσκολίας II – VIII+ (με πλειοψηφία τις III, IV και VIII),
- Αναρριχητικό πεδίο Υψηλότερα, πρόκειται για το ανατολικό τμήμα του δυτικού συγκροτήματος βράχων των Μετεώρων. Διαθέτει 25 κορυφές με πάνω από 80 διαδρομές βαθμού δυσκολίας III – IX με κυρίαρχες του IV, V, VI,

- Αναρριχητικό πεδίο Μεταμόρφωσης, πρόκειται για το δυτικό τμήμα του δυτικού συγκροτήματος των βράχων των Μετεώρων με 25 κορυφές και πάνω από 90 διαδρομές δυσκολίας III έως IX,
- Αναρριχητικό πεδίο Θεόπετρας, το πεδίο διαθέτει πολλές διαδρομές με τον βαθμό δυσκολίας να κυμαίνεται μεταξύ 4c έως 8a,
- Αναρριχητικό πεδίο Πύλη, αποτελείται από 5 βασικά πεδία με δυνατότητα επέκτασης μέχρι 10, το οποίο δίνει την προοπτική ανοίγματος μέχρι και 350 διαδρομών,
- Αναρριχητικό πεδίο Μικρό Φαράγγι, ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών του κυμαίνεται από 6a έως 8a.

Λάρισας

- Αναρριχητικό πεδίο Πέταλο Έλενας, είναι ένα από τα παλαιότερα αναρριχητικά πεδία στην βόρεια Ελλάδα. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών του κυμαίνεται από 5a έως 8a,
- Αναρριχητικό πεδίο Κάτω Τέμπη, το πεδίο έχει διαδρομές εύκολες και μεγάλης δυσκολίας με τον βαθμό δυσκολίας να κυμαίνεται από 6c έως 8b,
- Αναρριχητικό πεδίο Μέγας Λάκκος, Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών του κυμαίνεται από 5c έως 8a.

Καρδίτσας

- Αναρριχητικό πεδίο στο Μουζάκι, οι διαδρομές στο πεδίο είναι σπορ χαρακτήρα και διαθέτει διαδρομές για όλα τα επίπεδα αναρριχητών. Ο βαθμός δυσκολίας διαδρομών κυμαίνεται μεταξύ 4c έως 8a.

Μαγνησίας

- Αναρριχητικό πεδίο Ανάβρας, ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών του πεδίου κυμαίνεται από 5a έως 8b,
- Αναρριχητικό πεδίο Κωφοί Αλμυρού, ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών του πεδίου κυμαίνεται από 5b έως 8b,
- Αναρριχητικό πεδίο Πάου, είναι κοντά στην Αργαλαστή στο νότιο Πήλιο. Το Πάου είναι μια μικρή σπηλιά με αρνητική κλίση. Ο βαθμός δυσκολίας των διαδρομών του κυμαίνεται από 6b έως 8a.

3.9 ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Η Περιφέρεια περιλαμβάνει τρία χιονοδρομικά κέντρα, το χιονοδρομικό κέντρο Πηλίου Αγριολεύκες, το χιονοδρομικό κέντρο Περτουλίου και το χιονοδρομικό κέντρο Αγράφων.

Το χιονοδρομικό κέντρο Πηλίου Αγριολεύκες απέχει 2χλμ. από τον οικισμό των Χανίων Πηλίου, 8 χλμ. από τον οικισμό του Αγ. Λαυρεντίου και 27 χλμ. από τον Βόλο. Το χιονοδρομικό κέντρο αναπτύσσεται στο βουνό του Πηλίου σε υψόμετρο 1.471μ. Διαθέτει τέσσερις κύριες πίστες για σκι καταβάσεων εγκεκριμένες από τη Διεθνή Ομοσπονδία Χιονοδρομίας (FIS), μια αρχαρίων, μια πίστα δρόμου αντοχής, δίκτυο συνδετικών χιονοδιαδρόμων, ενώ βρίσκεται υπό διάνοιξη μια ακόμη πίστα, μήκους 1.350 μ. ομαλής κλίσης. Αναλυτικά:

3 κόκκινες

- Θέτις (χωρίζεται σε 3 επιμέρους κομμάτια μήκους 1.050 μ, 200 μ. και 200 μ. αντίστοιχα).
- Ιάσων, μήκους 500 μ.
- Πανόραμα, μήκους 1.050 μ., η μεγαλύτερη πίστα του κέντρου.

2 μπλε

- Πυλώνες, μήκους 500 μ.
- Κενταύρων, μήκους 1.350 μ. (υπό διάνοιξη)

Επίσης, το χιονοδρομικό διαθέτει 1 πράσινη, αρχαρίων, η οποία χωρίζεται σε 2 επιμέρους τμήματα ένα 2.100 μ. και ένα 120 μ. και 1 πίστα δρόμου αντοχής (Lang-Lauf), μήκους 5 χλμ., μοναδική για το φυσικό της περιβάλλον. Τέλος, το χιονοδρομικό κέντρο Πηλίου διαθέτει 3 εναέριους αναβατήρες, 1 συρόμενο και 1 baby lift.

Το χιονοδρομικό κέντρο Περτουλίου βρίσκεται σε απόσταση 40 χλμ. από τα Τρίκαλα και 20 χλμ. από την Πύλη σε υψόμετρο 1.185 μ. Το χιονοδρομικό αποτελείται από τρεις πίστες και τρεις αναβατήρες. Μια πίστα κόκκινη μήκους 1.500μ., μια μπλε μήκους 400μ. και μια πράσινη εκπαιδευτική μήκους 80μ. Επίσης, υπάρχει ένας εναέριος διθέσιος αναβατήρας μήκους 1.170μ., ένας συρόμενος μήκους 350 μ. και ένα baby lift μήκους 60μ.

Το χιονοδρομικό κέντρο Αγράφων βρίσκεται 5 χλμ. από το χωριό Νεράϊδα και 28 χλμ. από την Καρδίτσα, στις ανατολικές πλαγιές του βουνού Βουτσικάκι στην Νότια Πίνδο σε υψόμετρο 1.530 μ. Το χιονοδρομικό είναι υπό ανάπτυξη και διαθέτει μια πίστα αρχαρίων μήκους 300μ. και ένα συρόμενο αναβατήρα.

3.10 ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΑ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ

Τα ορειβατικά καταφύγια που καταγράφονται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας είναι:

- Καταφύγιο Αγράφων, βρίσκεται σε υψόμετρο 1.536μ., 6χλμ. από το χωριό Νεράϊδα. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει έως 24 άτομα,
- Καταφύγιο Κόζιακας, βρίσκεται στο όρος Κόζιακας στους πρόποδες της κορυφής Αστραπή ή Χατζηπέτρος (1.901 μ.) από το οποίο διέρχεται το Ευρωπαϊκό μονοπάτι E4. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει έως 35 άτομα,
- Καταφύγιο Ελατάκος, βρίσκεται σε υψόμετρο 1.450 μ., στο εκπαιδευτικό δάσος Μπελκομύτη, πάνω από τον οικισμό Ζυγογιαννέικα. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει έως 12 άτομα,
- Καταφύγιο Αγριολεύκες Πηλίου, βρίσκεται 2 χλμ. από τα Χάνια και 29 χλμ. από τον Βόλο σε υψόμετρο 1.350 μ. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει έως 80 άτομα,
- Καταφύγιο Λάκκα Κλεινού, βρίσκεται στο όρος Τριγγία σε υψόμετρο 1.280 μ. Το καταφύγιο μπορεί να φιλοξενήσει έως 36 άτομα,
- Καταφύγιο Κισσάβου, βρίσκεται στη θέση Κάναλος του όρους Κισσάβου σε υψόμετρο 1.604μ.. Μπορεί να φιλοξενήσει έως 60 άτομα.

3.11 CANOE - KAYAK

Canoe – Kayak

- Στη Λίμνη Πλαστήρα,
- Στο Δέλτα του Πηνειού.

Sea Kayak

- Στη Νταμούχαρη,
- Στη Σκόπελο,
- Στα παράλια της Λάρισας,
- Στη Σκιάθο.

Kayak

- Στον Ασπροπόταμο.

4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

4.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ, 2013 - 2018

4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2013 – 2018, σημειώθηκε αύξηση κατά +62% (από 12,8 εκατ. το 2013 σε 20,8 εκατ. το 2018) στις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις. Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις να καταγράφονται στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+119%, από 58 χιλ. το 2013 σε 127 χιλ. το 2018), Αττικής (+118%, από 2,6 εκατ. το 2013 σε 5,7 εκατ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+112%, από 76 χιλ. το 2013 σε 160 χιλ. το 2018) και Δυτικής Ελλάδας (+65%, από 224 χιλ. το 2013 σε 371 χιλ. το 2018). Σε απόλυτες διαφορές οι υψηλότερες αυξήσεις την περίοδο 2013 – 2018 καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+3,1 εκατ.), Κρήτης (+1,2 εκατ.), Νοτίου Αιγαίου (+1,4 εκατ.), Ιονίων Νήσων (+1,0 εκατ.) και Κεντρικής Μακεδονίας (+814 χιλ.).

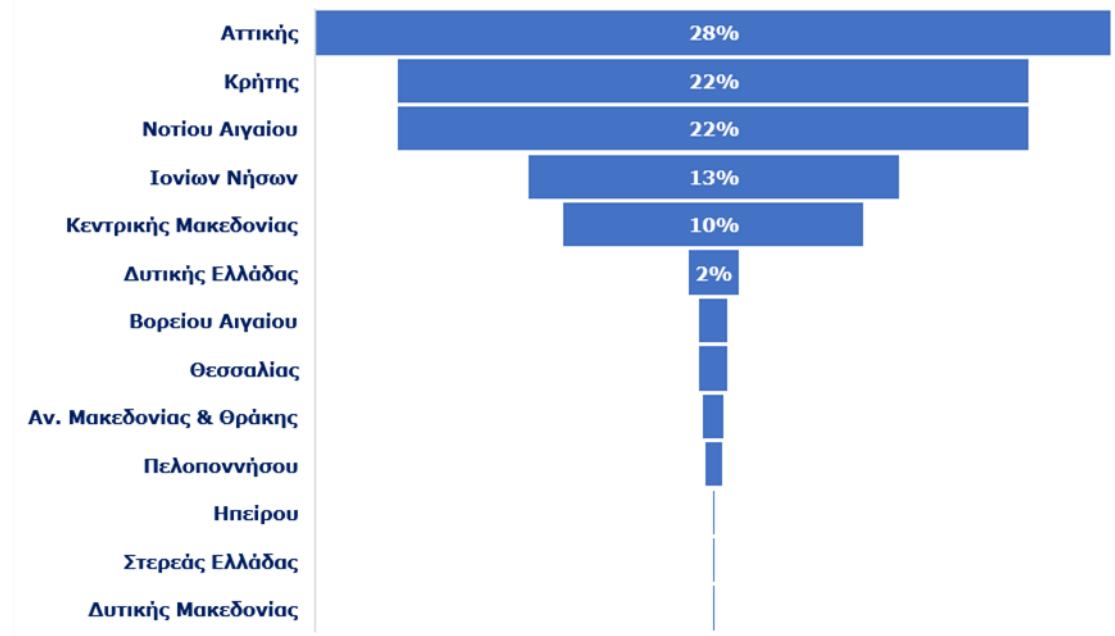
Πίνακας 30: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττικής	2.622.609	3.394.561	4.159.014	4.524.944	4.799.157	5.729.403	118%
Κρήτης	3.323.978	3.533.754	3.483.319	3.900.169	4.250.971	4.555.421	37%
Νοτίου Αιγαίου	3.194.216	3.568.374	3.571.426	3.667.218	4.065.867	4.546.194	42%
Ιονίων Νήσων	1.630.111	1.859.023	1.916.497	2.139.491	2.347.704	2.675.700	64%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.351.378	1.569.814	1.556.788	1.710.606	1.928.874	2.165.736	60%
Δυτικής Ελλάδας	224.495	249.772	263.269	290.010	347.635	371.429	65%
Βορείου Αιγαίου	175.906	215.563	221.796	141.055	168.999	215.088	22%
Θεσσαλίας	154.056	173.955	171.373	186.868	197.706	205.926	34%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	75.814	75.818	85.993	88.509	129.739	160.370	112%
Πελοποννήσου	57.947	108.623	86.508	106.921	121.609	126.746	119%
Ηπείρου	0	0	0	0	3.232	9.845	
Στερεάς Ελλάδας	0	0	3.256	1.085	1.129	1.985	
Δυτικής Μακεδονίας	0	0	0	0	0	125	
ΕΛΛΑΣ	12.810.510	14.749.257	15.519.239	16.756.876	18.362.622	20.763.968	62%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΔΑ, FRAPORT - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αφίξεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (28%), Κρήτης (22%), Νοτίου Αιγαίου (22%), Ιονίων Νήσων (13%) και Κεντρικής Μακεδονίας (10%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες υποδέχτηκαν το 2018 το 95% του συνόλου των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας.

Διάγραμμα 42: Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά αεροδρόμιο

Οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Θεσσαλίας την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσαν αύξηση κατά +34% (από 154 χιλ. το 2013 σε 206 χιλ. το 2018). Επιμέρους, η εικόνα στα αεροδρόμια της Ενότητας Μαγνησίας είναι μικτή, με το αεροδρόμιο Αγχιάλου (-40% από 35 χιλ. το 2013 σε 21 χιλ. το 2018) να καταγράφει μείωση και το αεροδρόμιο Σκιάθου (+55%, από 119 χιλ. το 2013 σε 185 χιλ. το 2018) αύξηση. Η Περιφέρεια Θεσσαλίας αντιπροσώπευε για το 2018 το 1% της συνολικής διεθνής επιβατικής κίνησης που καταγράφηκε στην χώρα.

Πίνακας 31: Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά αεροδρόμιο, 2013 – 2018

Αεροδρόμιο	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Σκιάθου	119.070	141.609	159.492	175.866	182.459	185.007	55%
Αγχιάλου	34.986	32.346	11.881	11.002	15.247	20.919	-40%
Θεσσαλία	154.056	173.955	171.373	186.868	197.706	205.926	34%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETE Intelligence

4.2 ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2013 - 2018

4.2.1 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2013 – 2018, σημειώθηκε αύξηση στην κίνηση εσωτερικού κατά +75% (από 4,9 εκατ. το 2013 σε 8,6 εκατ. το 2018). Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με εξαίρεση μόνο την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας (-34%, από 10 χιλ. το 2013 σε 7 χιλ. το 2018). Τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς σημείωσαν οι Περιφέρειες Αττικής (+80% ή +1,8 εκατ. επισκέπτες), Νοτίου Αιγαίου (+99% ή +788 χιλ. επισκέπτες), Κεντρικής Μακεδονίας (+76% ή +497 χιλ. επισκέπτες), Κρήτης (+63% ή +384 χιλ. επισκέπτες) και Ιονίων Νήσων (+84% ή +115 χιλ. επισκέπτες). Η μικρότερη αύξηση καταγράφηκε στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (+1%, από 4 χιλ. το 2013 σε 4 χιλ. το 2018).

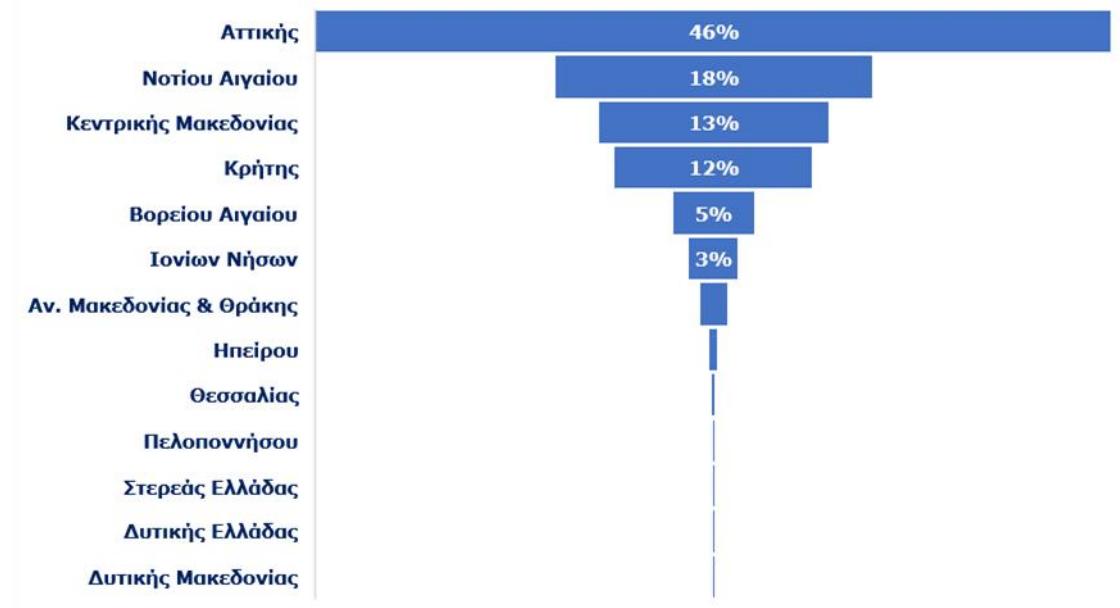
Πίνακας 32: Κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττικής	2.215.379	2.689.631	3.282.544	3.640.410	3.758.129	3.976.701	80%
Νοτίου Αιγαίου	800.243	953.988	1.153.108	1.292.527	1.454.828	1.588.533	99%
Κεντρικής Μακεδονίας	655.359	888.459	1.097.676	1.109.598	1.197.084	1.152.806	76%
Κρήτης	611.513	707.540	897.968	949.392	999.180	995.895	63%
Βορείου Αιγαίου	331.776	362.481	372.542	387.042	393.266	410.659	24%
Ιονίων Νήσων	137.362	155.070	177.775	212.025	219.583	252.499	84%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	111.984	114.929	119.360	120.834	120.457	139.722	25%
Ηπείρου	31.866	39.424	43.048	48.083	44.239	44.456	40%
Θεσσαλίας	11.827	16.156	16.344	20.838	21.360	21.815	84%
Πελοποννήσου	9.535	7.977	6.821	6.712	15.851	11.168	17%
Στερεάς Ελλάδας	9.955	6.211	7.485	6.452	7.209	6.611	-34%
Δυτικής Ελλάδας	3.006	2.793	5.489	9.684	6.428	4.718	57%
Δυτικής Μακεδονίας	3.964	3.000	3.442	4.662	4.034	4.001	1%
Ελλάδα	4.933.769	5.947.659	7.183.602	7.808.259	8.241.648	8.609.584	75%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (46%), Νοτίου Αιγαίου (18%), Κεντρικής Μακεδονίας (13%) και Κρήτης (12%). Δηλαδή τα αεροδρόμια των 4 αυτών Περιφερειών υποδέχτηκαν το 2018 το 90% της εσωτερικής κίνησης της Ελλάδας.

Διάγραμμα 43: Ποσοστιαία κατανομή της κίνησης εσωτερικού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

4.2.2 Αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά αεροδρόμιο

Η αεροπορική κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Θεσσαλίας την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε αύξηση κατά +84% (από 12 χιλ. το 2013 σε 22 χιλ. το 2018). Στα επιμέρους αεροδρόμια η εικόνα είναι θετική: Αγχιαλος (+650% από 8 αφίξεις το 2013 σε 60 αφίξεις το 2018) και Σκιάθος (+84%, από 12 χιλ. το 2013 σε 22 χιλ. το 2018). Η Περιφέρεια Θεσσαλίας αντιπροσώπευε για το 2018 το 0,3% της συνολικής επιβατικής κίνησης εσωτερικού που καταγράφηκε στην χώρα.

Πίνακας 33: Κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά αεροδρόμιο, 2013 – 2018

Αεροδρόμιο	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αγχιαλος	8	581	296	70	32	60	650%
Σκιάθος	11.819	15.575	16.048	20.768	21.328	21.755	84%
Θεσσαλία	11.827	16.156	16.344	20.838	21.360	21.815	84%

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

4.3 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2013 - 2018

4.3.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ενότητα αυτή καταγράφονται οι διακινηθέντες (επιβίβαση και αποβίβαση) εσωτερικού από τους κατά τόπους λιμένες της χώρας. Οι διακινηθέντες εσωτερικού την περίοδο 2013 – 2018, στους λιμένες της χώρας σημείωσαν μείωση κατά -1% (από 70,8 εκατ. το 2013 σε 70,2 εκατ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες της χώρας σημείωσαν αύξηση στους διακινηθέντες επιβάτες, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Αττικής (-18%, από 36,4 εκατ. το 2013 σε 29,8 εκατ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (-24%, από 5,8 εκατ. το 2013 σε 4,4 εκατ. το 2018) και Στερεάς Ελλάδας (-7%, από 2,4 εκατ. το 2013 σε 2,2 εκατ. το 2018).

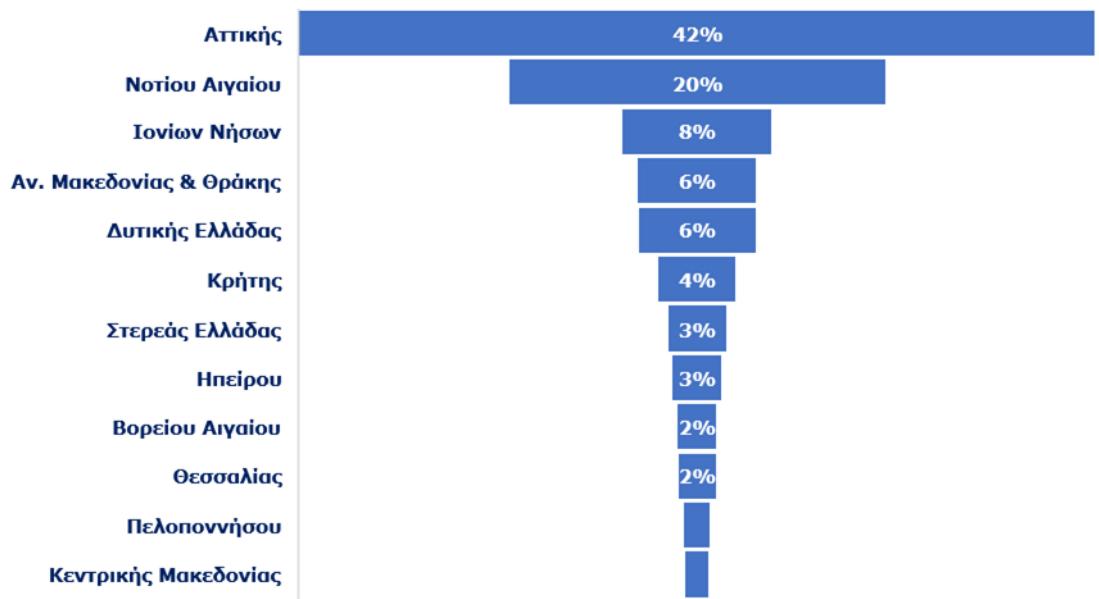
Πίνακας 34: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Αττικής	36.353.806	29.129.874	28.950.459	27.795.511	29.315.860	29.775.672	-18%
Νοτίου Αιγαίου	9.972.232	11.178.355	11.040.557	11.511.849	13.023.588	14.117.081	42%
Ιονιών Νήσων	4.802.410	4.981.852	4.700.327	4.895.180	5.224.639	5.604.635	17%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	3.289.445	3.681.335	3.942.035	4.200.682	4.392.321	4.432.651	35%
Δυτικής Ελλάδας	5.789.761	6.494.926	6.249.616	4.271.304	4.312.585	4.413.601	-24%
Κρήτης	2.446.140	2.685.989	2.268.104	2.430.335	2.805.390	2.936.979	20%
Στερεάς Ελλάδας	2.350.808	2.119.732	2.114.039	2.079.675	2.112.974	2.196.668	-7%
Ηπείρου	1.599.345	1.615.320	1.560.773	1.615.324	1.776.662	1.879.806	18%
Θεσσαλίας	1.298.652	1.352.840	1.309.660	1.387.309	1.500.274	1.499.130	15%
Βορείου Αιγαίου	1.343.633	1.345.520	1.715.910	1.475.599	1.475.875	1.447.094	8%
Κεντρικής Μακεδονίας	806.891	846.389	837.902	981.700	965.920	993.338	23%
Πελοποννήσου	734.768	830.375	540.283	727.890	977.712	894.677	22%
Ελλάδα	70.787.891	66.262.507	65.229.665	63.372.358	67.883.800	70.191.332	-1%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (42%) και Νοτίου Αιγαίου (20%). Δηλαδή οι δύο αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 62% της συνολικής διακίνησης της Ελλάδας για το 2018.

Διάγραμμα 44: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

4.3.2 Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Θεσσαλίας

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας για το 2018, αντιπροσωπεύει το 2% των διακινηθέντων εσωτερικού της χώρας, σημειώνοντας την περίοδο 2013-2018 αύξηση κατά +15% (από 1,3 εκατ. το 2013 σε 1,5 εκατ. το 2018). Στις επιμέρους Ενότητες η εικόνα είναι θετική: Μαγνησίας (+14%, από 1,0 εκατ. το 2013 σε 1,2 εκατ. το 2017) και Λάρισας (+23%, από 261 χιλ. το 2013 σε 321 χιλ. το 2018). Οι υπόλοιπες Ενότητες δεν καταγράφουν ακτοπλοϊκή κίνηση.

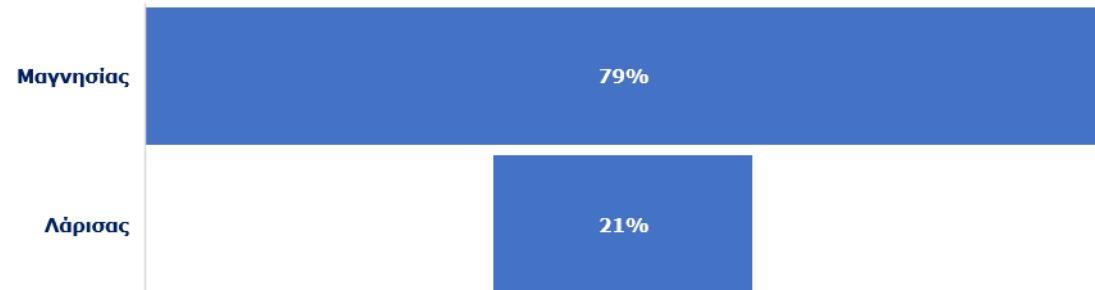
Πίνακας 35: Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της Περιφέρειας Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 - 2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Μαγνησίας	1.037.814	1.086.972	1.029.260	1.082.794	1.192.880	1.178.303	14%
Λάρισας	260.838	265.868	280.400	304.515	307.394	320.827	23%
Θεσσαλία	1.298.652	1.352.840	1.309.660	1.387.309	1.500.274	1.499.130	15%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας για το 2018, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Μαγνησίας αντιπροσωπεύει το 79% των διακινηθέντων ενώ η Λάρισα το 21%.

Διάγραμμα 45: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

4.4 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2013 - 2018

Οι διακινηθέντες εξωτερικού την περίοδο 2013-2018 σημείωσαν αύξηση κατά +21% (από 1,5 εκατ. το 2013 σε 1,8 εκατ. το 2018). Επιμέρους, διακινηθέντες εξωτερικού καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (+22%, από 780 χιλ. το 2013 σε 955 χιλ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-12%, από 559 χιλ. το 2013 σε 490 χιλ. το 2018) και Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (+230%, από 106 χιλ. το 2013 σε 350 χιλ. το 2018). Επίσης, οι Λοιποί λιμένες σημείωσαν μείωση στους διακινηθέντες τους κατά -74% (από 50 χιλ. το 2013 σε 13 χιλ. το 2018).

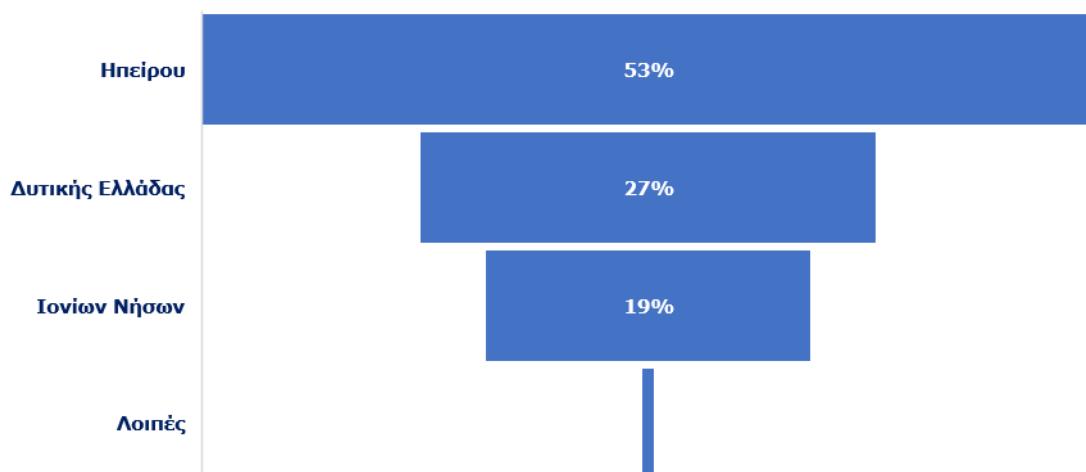
Πίνακας 36: Διακινηθέντες εξωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Ηπείρου	780.142	928.975	971.012	836.566	918.972	955.379	22%
Δυτικής Ελλάδας	559.486	590.328	603.312	497.313	500.725	489.583	-12%
Ιονίων Νήσων	105.902	138.566	162.221	186.634	262.103	349.764	230%
Λοιπές	50.205	11.282	5.631	6.722	18.147	12.932	-74%
Ελλάδα	1.495.735	1.669.151	1.742.176	1.527.235	1.699.947	1.807.658	21%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό εντοπίζεται στην Περιφέρεια Ηπείρου (53%) και ακολούθως στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (27%), Ιονίων Νήσων (19%) και Λοιπών (1%).

Διάγραμμα 46: Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

4.5 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ, 2013 - 2018

4.5.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια της Ελλάδας σημείωσε μείωση την περίοδο 2013 – 2018 κατά -20% (από 4.288 το 2013 σε 3.410 το 2018). Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως μετά το 2016, στην πολιτική αναταραχή (αποτυχημένο πραξικόπημα) και στους φόβους ασφαλείας (τρομοκρατία) στην γειτονική Τουρκία, αφού τα αξιοθέατα σε Ελλάδα και Τουρκία πλασάρονται από τις εταιρίες κρουαζιέρας σε κοινά πακέτα.

Πίνακας 37: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

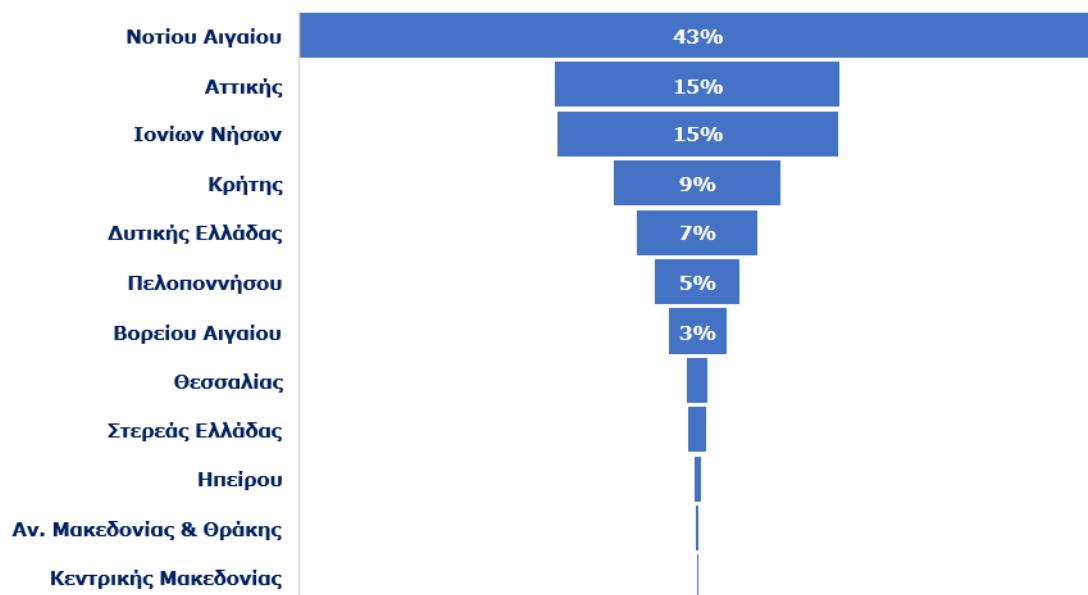
Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Νοτίου Αιγαίου	1.870	1.714	1.989	1.875	1.455	1.466	-22%
Αττικής	751	638	680	708	607	526	-30%
Ιονίων Νήσων	614	487	527	587	477	520	-15%
Κρήτης	282	286	293	303	279	308	9%
Δυτικής Ελλάδας	309	253	245	276	273	223	-28%
Πελοποννήσου	142	130	165	204	161	157	11%
Βορείου Αιγαίου	133	136	155	137	53	109	-18%
Θεσσαλίας	48	71	88	72	18	40	-17%
Στερεάς Ελλάδας	88	50	83	92	74	35	-60%
Ηπείρου	18	17	11	11	8	14	-22%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	15	26	23	19	6	7	-53%
Κεντρικής Μακεδονίας	18	31	35	23	4	5	-72%
Ελλάδα	4.288	3.839	4.294	4.307	3.415	3.410	-20%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στην κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στους λιμένες τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+11%, από 142 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 157 κρουαζιερόπλοια το 2018) και Κρήτης (+9%, από 282 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 308 κρουαζιερόπλοια το 2018).

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (43%), η Αττική (15%), τα Ιόνια Νησιά (15%), η Κρήτη (9%) και η Δυτική Ελλάδα (7%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό, αντιπροσωπεύοντας για το 2018 το 89% της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 47: Ποσοστιαία κατανομή κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

4.5.2 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας υποδέχτηκε το 2018 το 1% των κρουαζιερόπλοιων που επισκέφθηκαν την χώρα. Συγκεκριμένα, η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε μείωση κατά -17% (από 48 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 40 κρουαζιερόπλοια το 2018). Ο μεγαλύτερος όγκος εντοπίζεται στο λιμάνι του Βόλου (-13%, από 31 κρουαζιερόπλοια το 2013 σε 27 κρουαζιερόπλοια το 2018) και ακολούθως στα λιμάνια της Σκιάθου (-27%, από 11 το 2013 σε 8 το 2018) και της Σκοπέλου (-17%, από 6 το 2013 σε 5 το 2018).

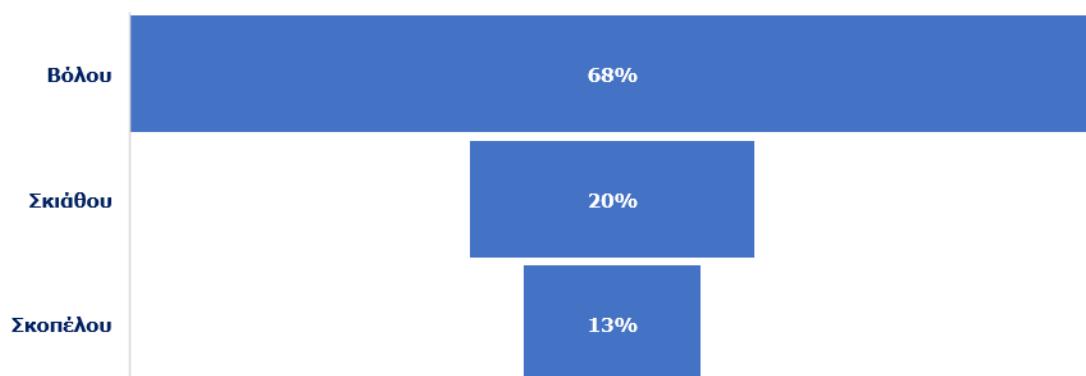
Πίνακας 38: Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, 2013 – 2018

Λιμάνι	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Βόλου	31	53	57	46	9	27	-13%
Σκιάθου	11	14	23	18	6	8	-27%
Σκοπέλου	6	4	8	8	3	5	-17%
Θεσσαλία	48	71	88	72	18	40	-17%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχει το λιμάνι του Βόλου, αντιπροσωπεύοντας το 68% της συνολικής κίνησης της Περιφέρειας και ακολουθούν τα λιμάνια της Σκιάθου (20%) και της Σκοπέλου (13%).

Διάγραμμα 48: Ποσοστιαία κατανομή κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά λιμάνι, 2018

4.5.3 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια της Ελλάδας σημείωσε μείωση την περίοδο 2013 – 2018 κατά -15% (από 5,7 εκατ. το 2013 σε 4,8 εκατ. το 2018). Η αισθηση ανασφάλειας στην Τουρκία, όπως προαναφέραμε άνωθεν, συνέβαλε στην μείωση της κίνησης των κρουαζιερόπλοιων και κατ' επέκταση στον αριθμό των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας αφού τα δρομολόγια πολλών κρουαζιερόπλοιων συμπεριλάμβαναν προορισμούς και αξιοθέατα και της Ελλάδας και της Τουρκίας.

Πίνακας 39: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

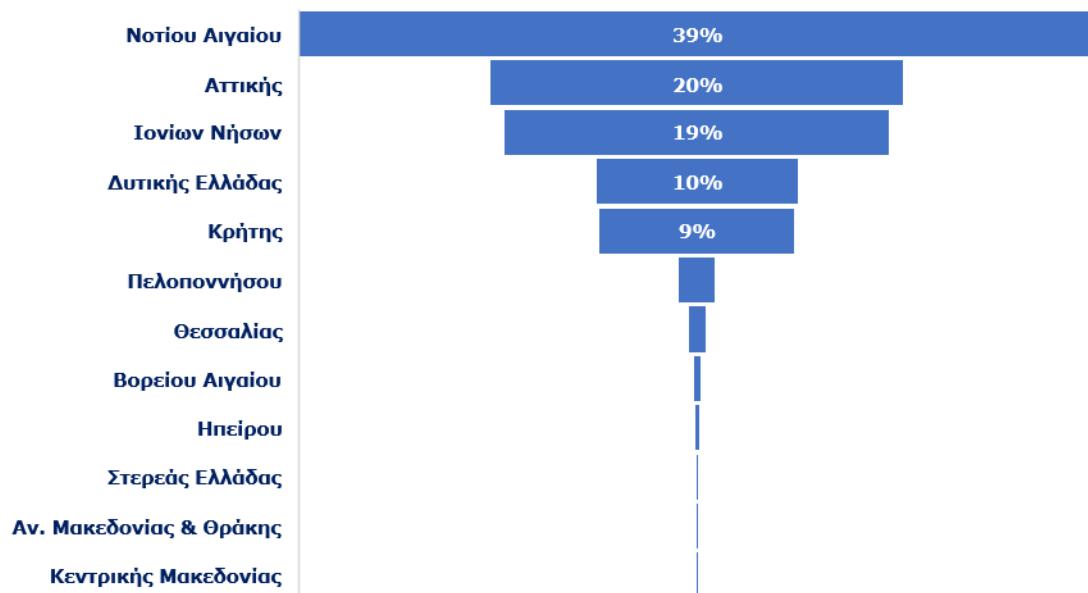
Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013 - 2018
Νοτίου Αιγαίου	1.978.538	1.886.537	1.996.720	2.000.688	1.764.651	1.844.651	-7%
Αττικής	1.316.947	1.086.444	1.026.014	1.141.850	1.074.263	961.724	-27%
Ιονίων Νήσων	914.475	771.353	802.316	859.554	754.383	894.190	-2%
Δυτικής Ελλάδας	765.244	585.624	460.972	505.854	567.999	469.693	-39%
Κρήτης	440.288	329.709	355.699	413.655	340.033	453.677	3%
Πελοποννήσου	90.814	85.648	108.543	106.666	53.790	85.633	-6%
Θεσσαλίας	24.030	62.973	76.051	44.432	11.767	41.647	73%
Βορείου Αιγαίου	95.800	83.635	76.803	83.587	29.316	17.109	-82%
Ηπείρου	5.558	4.208	4.057	8.179	9.088	12.650	128%
Στερεάς Ελλάδας	8.141	8.309	17.851	14.848	14.423	3.628	-55%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	7.469	13.087	13.061	6.042	3.226	2.538	-66%
Κεντρικής Μακεδονίας	14.585	19.720	26.356	18.876	2.424	1.502	-90%
Ελλάδα	5.661.889	4.937.247	4.964.443	5.204.231	4.625.363	4.788.642	-15%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+3%, από 440 χιλ. το 2013 σε 454 χιλ. το 2018), Θεσσαλίας (+73%, από 24 χιλ. το 2013 σε 42 χιλ. το 2018) και Ηπείρου (+128%, από 6 χιλ. το 2013 σε 13 χιλ. το 2018).

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2018, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (39%), η Αττική (20%), τα Ιόνια Νησιά (19%), η Δυτική Ελλάδα (10%) και η Κρήτη (9%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό, αντιπροσωπεύοντας για το 2018 το 97% των συνολικών αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας.

Διάγραμμα 49: Ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

4.5.4 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας υποδέχτηκε το 2018 το 1% των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας που επισκέφθηκαν την χώρα. Συγκεκριμένα, οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας την περίοδο 2013 – 2018 στην Περιφέρεια Θεσσαλίας σημείωσε αύξηση κατά +73% (από 24 χιλ. το 2013 σε 42 χιλ. το 2018). Ο μεγαλύτερος όγκος εντοπίζεται στο λιμάνι του Βόλου (+55%, από 20 χιλ. το 2013 σε 31 χιλ. το 2018) και ακολούθως στα λιμάνια της Σκιάθου (+157%, από 3 χιλ. το 2013 σε 8 χιλ. το 2018) και της Σκοπέλου (+240%, από 645 αφίξεις το 2013 σε 2 χιλ. το 2018).

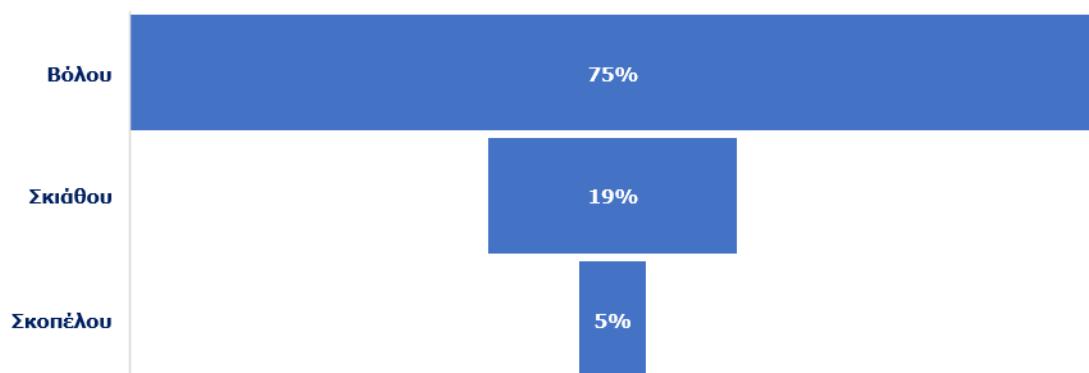
Πίνακας 40: Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, 2013 – 2018

Λιμάνι	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Βόλου	20.227	57.825	67.096	37.445	7.618	31.336	55%
Σκιάθου	3.158	4.563	8.220	6.232	3.111	8.119	157%
Σκοπέλου	645	585	735	755	1.038	2.192	240%
Θεσσαλία	24.030	62.973	76.051	44.432	11.767	41.647	73%

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Θεσσαλίας για το 2018, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχει το λιμάνι του Βόλου, αντιπροσωπεύοντας το 75% των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας της Περιφέρειας και ακολουθούν τα λιμάνια της Σκιάθου (19%) και της Σκοπέλου (5%).

Διάγραμμα 50: Ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά λιμάνι, 2018

4.6 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ, 2013 - 2018

4.6.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στα Μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε αύξηση κατά +69% (από 3,4 εκατ. επισκέπτες το 2013 σε 5,7 εκατ. επισκέπτες το 2018), απόρροια της αύξησης κατά +68% (από 17.920 χιλ. το 2013 σε 30.123 χιλ. το 2018) στον αριθμό των διεθνών αφίξεων που καταγράφηκε στην Ελλάδα για την ίδια περίοδο.

Πίνακας 41: Επισκέπτες σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

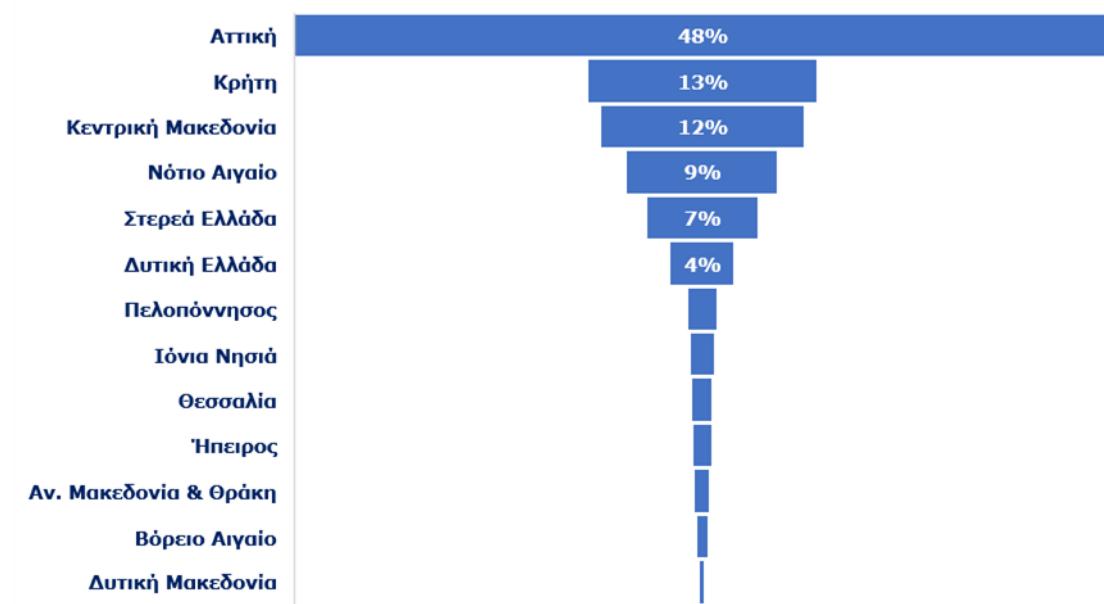
Περιφέρεια	Επισκέπτες σε Μουσεία ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018						%Δ 2013 - 2018
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Αττική	1.743.523	2.162.221	2.295.545	2.155.754	2.518.113	2.733.790	57%
Κρήτη	229.940	297.569	312.274	461.751	590.311	767.262	234%
Κεντρική Μακεδονία	311.601	465.487	541.193	653.068	668.906	683.282	119%
Νότιο Αιγαίο	418.704	482.626	478.588	432.124	500.781	506.030	21%
Στερεά Ελλάδα	193.104	246.396	276.968	263.487	327.025	372.461	93%
Δυτική Ελλάδα	147.275	173.800	174.653	169.352	199.715	214.714	46%
Πελοπόννησος	74.274	73.242	69.232	81.002	94.851	99.970	35%
Ιόνια Νησιά	70.684	60.001	61.135	67.130	70.631	78.670	11%
Θεσσαλία	43.922	45.826	40.395	56.438	59.064	68.256	55%
Ήπειρος	46.591	50.014	56.059	54.253	58.377	65.276	40%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	32.369	40.594	41.502	35.037	45.940	51.064	58%
Βόρειο Αιγαίο	52.534	49.570	50.847	35.669	42.682	41.440	-21%
Δυτική Μακεδονία	12.250	7.005	7.451	8.570	11.945	17.427	42%
ΕΛΛΑΣ	3.376.771	4.154.351	4.405.842	4.473.635	5.188.341	5.699.642	69%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των επισκεπτών σε Μουσεία, με εξαίρεση το Βόρειο Αιγαίο (-21%, από 53 χιλ. το 2013 σε 41 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+57%, από 1,7 εκατ. το 2013 σε 2,7 εκατ. το 2018), Κρήτη (+234%, από 230 χιλ. το 2013 σε 767 χιλ. το 2018), Κεντρική Μακεδονία (+119%, από 312 χιλ. το 2013 σε 683 χιλ. το 2018), Νότιο Αιγαίο (+21%, από 419 χιλ. το 2013 σε 506 χιλ. το 2018), Στερεά Ελλάδα (+93%, από 193 χιλ. το 2013 σε 372 χιλ. το 2018), Δυτική Ελλάδα (+46%, από 147 χιλ. το 2013 σε 215 χιλ. το 2018), Πελοπόννησος (+35%, από 74 χιλ. το 2013 σε 100 χιλ. το 2018), Ιόνια Νησιά (+11%, από 71 χιλ. το 2013 σε 79 χιλ. το 2018), Θεσσαλία (+55%, από 44 χιλ. το 2013 σε 68 χιλ. το 2018), Ήπειρος (+40%, από 47 χιλ. το 2013 σε 65 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+58%, από 32 χιλ. το 2013 σε 51 χιλ. το 2018) και Δυτική Μακεδονία (+42%, από 12 χιλ. το 2013 σε 17 χιλ. το 2018).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2018 αντιπροσωπεύει σχεδόν τις μισές επισκέψεις (48%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (13%), η Κεντρική Μακεδονία (12%) και το Νότιο Αιγαίο (9%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 82% των επισκέψεων στα Μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2018.

Διάγραμμα 51: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

4.6.2 Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας το 2018 κατείχε το 1% του συνόλου των επισκεπτών σε μουσεία της Ελλάδας, σημειώνοντας αύξηση κατά +55% (από 44 χιλ. το 2013 σε 68 χιλ. το 2018). Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες η εικόνα είναι μικτή, με την Ενότητα Μαγνησίας (-2%, από 31 χιλ. το 2013 σε 30 χιλ. το 2018) να καταγράφει μείωση και τις Ενότητες Λάρισας (+291%, από 9 χιλ. το 2013 σε 33 χιλ. το 2018) και Καρδίτσας (+1%, από 4 χιλ. το 2013 σε 5 χιλ. το 2018) αύξηση.

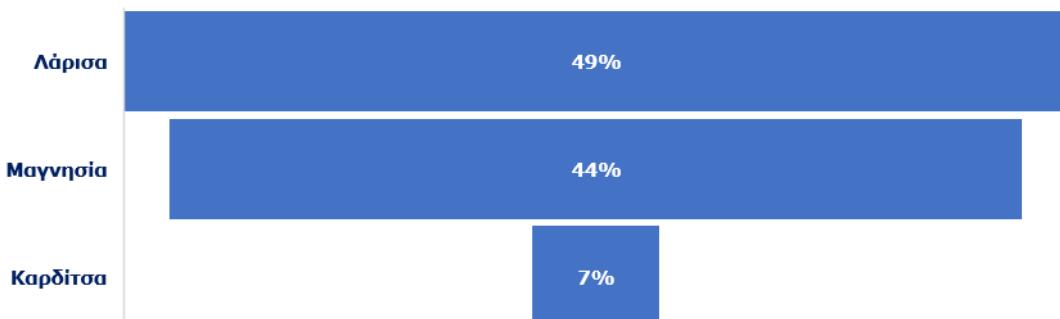
Πίνακας 42: Επισκέπτες σε μουσεία της Περιφέρειας Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 – 2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Λάρισα	8.552	8.254	7.469	21.927	25.420	33.441	291%
Μαγνησία	30.904	32.958	29.060	30.555	29.617	30.299	-2%
Καρδίτσα	4.466	4.614	3.866	3.956	4.027	4.516	1%
Θεσσαλία	43.922	45.826	40.395	56.438	59.064	68.256	55%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία για το 2018, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Λάρισας (49%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Μαγνησίας (44%) και Καρδίτσας (7%).

Διάγραμμα 52: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

4.7 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ 2013 - 2018

4.7.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε αύξηση κατά +58% (από 8,2 εκατ. το 2013 σε 12,9 εκατ. το 2018).

Πίνακας 43: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 – 2018

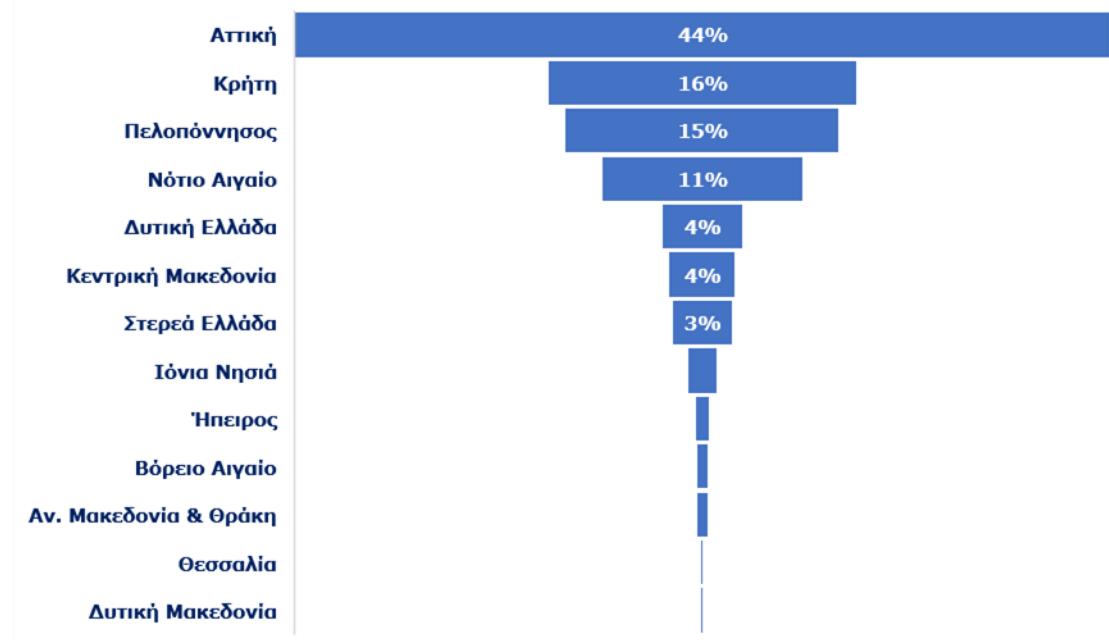
Περιφέρεια	Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018						%Δ 2013 - 2018
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Αττική	2.772.044	3.618.412	4.145.093	3.960.512	4.910.124	5.611.977	102%
Κρήτη	1.549.062	1.567.924	1.482.109	1.451.026	1.747.669	2.123.640	37%
Πελοπόννησος	995.098	1.374.832	1.441.529	1.388.340	1.637.613	1.885.649	89%
Νότιο Αιγαίο	1.438.391	1.776.129	1.638.165	1.198.314	1.311.872	1.378.335	-4%
Δυτική Ελλάδα	504.597	514.353	486.368	482.250	549.546	557.467	10%
Κεντρική Μακεδονία	310.823	351.211	350.106	340.854	389.372	457.872	47%
Στερεά Ελλάδα	231.085	297.117	324.175	294.322	351.855	409.872	77%
Ιόνια Νησιά	173.198	226.918	236.949	225.166	185.690	206.550	19%
Ήπειρος	46.422	81.104	80.677	81.196	79.686	91.051	96%
Βόρειο Αιγαίο	74.285	60.479	53.177	59.288	72.438	84.862	14%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	53.064	62.186	63.209	59.633	63.213	72.938	37%
Θεσσαλία	16.640	19.856	15.817	21.454	18.756	18.848	13%
Δυτική Μακεδονία	2.180	2.640	2.679	2.318	1.263	2.010	-8%
Ελλάδα	8.166.889	9.953.161	10.320.053	9.564.673	11.319.097	12.901.071	58%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους, με εξαίρεση το Νότιο Αιγαίο (-4%, από 1,4 εκατ. το 2013 σε 1,4 εκατ. το 2018) και τη Δυτική Μακεδονία (-8%, από 2 χιλ. το 2013 σε 2 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+102%, από 2,8 εκατ. το 2013 σε 5,6 εκατ. το 2018), Κρήτη (+37%, από 1,5 εκατ. το 2013 σε 2,1 εκατ. το 2013), Πελοπόννησος (+89%, από 995 χιλ. το 2013 σε 1,9 εκατ. το 2018), Δυτική Ελλάδα (+10%, από 505 χιλ. το 2013 σε 557 χιλ. το 2018), Κεντρική Μακεδονία (+47%, από 311 χιλ. το 2013 σε 458 χιλ. το 2018), Στερεά Ελλάδα (+77%, από 231 χιλ. το 2013 σε 410 χιλ. το 2018), Ιόνια Νησιά (+19%, από 173 χιλ. το 2013 σε 207 χιλ. το 2018), Ήπειρο (+96%, από 46 χιλ. το 2013 σε 91 χιλ. το 2018), Βόρειο Αιγαίο (+14%, από 74 χιλ. το 2013 σε 85 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+37%, από 53 χιλ. το 2013 σε 83 χιλ. το 2018) και Θεσσαλία (+13%, από 17 χιλ. το 2013 σε 19 χιλ. το 2018).

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική αντιπροσωπεύει σχεδόν τα 2/5 των επισκέψεων (44%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (16%), η Πελοπόννησος (15%) και το Νότιο Αιγαίο (11%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 85% των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2018.

Διάγραμμα 53: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

4.7.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας το 2018 αντιπροσώπευ το 0,1% του συνόλου των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας, σημειώνοντας αύξηση κατά +13% (από 17 χιλ. το 2013 σε 19 χιλ. το 2018). Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Λάρισας (-7%, από 247 επισκέπτες το 2013 σε 230 επισκέπτες το 2018) και Τρικάλων (-100%, από 5 χιλ. το 2013 σε 0 επισκέπτες το 2018) να καταγράφουν μείωση και την Ενότητα Μαγνησίας (+34%, από 12 χιλ. το 2013 σε 16 χιλ. το 2018) αύξηση. Η Ενότητα Καρδίτσας για 1^η φορά το 2017 κατέγραψε επισκεψιμότητα στους αρχαιολογικούς της χώρους.

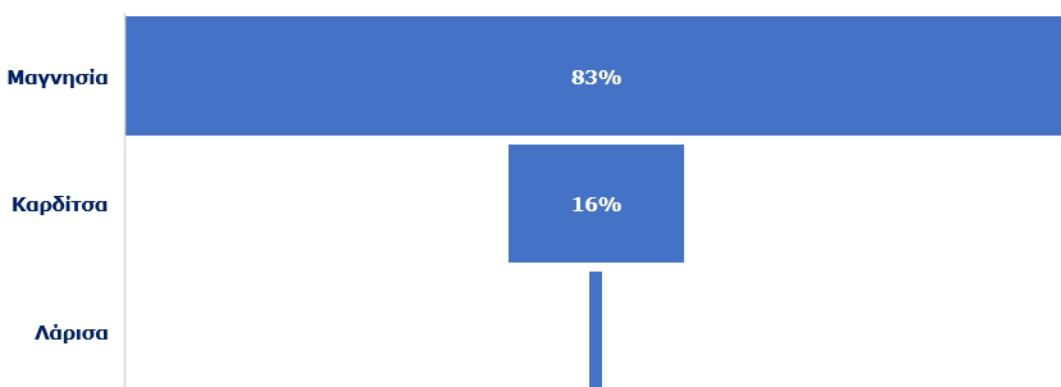
Πίνακας 44: Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 – 2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Μαγνησία	11.693	11.110	7.480	16.634	15.476	15.675	34%
Καρδίτσα	0	0	0	0	2.910	2.943	
Λάρισα	247	75	0	381	370	230	-7%
Τρίκαλα	4.700	8.671	8.337	4.439	0	0	-100%
Θεσσαλία	16.640	19.856	15.817	21.454	18.756	18.848	13%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους για το 2018, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Μαγνησίας (83%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Καρδίτσας (16%) και Λάρισας (1%).

Διάγραμμα 54: Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2016 - 2018

5.1 ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2016 - 2018

Η συγκέντρωση και επεξεργασία ταξιδιωτικών στοιχείων ανά Περιφέρεια, όπως αυτά συλλέγονται μέσω της 'Έρευνας Συνόρων⁴, ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2016 και έκτοτε η Τράπεζα της Ελλάδος συγκεντρώνει στοιχεία για την περιφερειακή κατανομή των ταξιδιωτικών εισπράξεων, καθώς και των επισκέψεων και διανυκτερεύσεων των εισερχόμενων ταξιδιωτών⁵. Η ταξινόμηση των Περιφερειών γίνεται σύμφωνα με την επίσημη στατιστική ταξινόμηση της ΕΕ (NUTS 2013/EU-28) και συγκεκριμένα με το δεύτερο επίπεδο αυτής (NUTS 2), που συμπίπτει με την διοικητική διαίρεση της χώρας σε 13 Περιφέρειες. Ως επισκέψεις, ορίζονται οι επισκέψεις που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται δύο Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια **άφιξη** και δύο **επισκέψεις**.

5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα

Οι επισκέψεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 αυξήθηκαν κατά +23% (από 28.376 χιλ. το 2016 σε 34.831 χιλ. το 2018). Αναφορικά με τις επιμέρους Περιφέρειες η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση την Περιφέρεια Θεσσαλίας (-6%, από 714 χιλ. το 2016 σε 675 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κεντρικής Μακεδονίας (+22%, από 6,4 εκατ. το 2016 σε 7,8 εκατ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+27%, από 5,2 εκατ. το 2016 σε 6,6 εκατ. το 2018), Αττικής (+25%, από 4,5 εκατ. το 2016 σε 5,7 εκατ. το 2018), Κρήτης (+15%, από 4,5 εκατ. το 2016 σε 5,2 εκατ. το 2018), Ιονίων Νήσων (+29%, από 2,5 εκατ. το 2016 σε 3,2 εκατ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+42%, από 1,4 εκατ. το 2016 σε 1,9 εκατ. το 2018), Πελοποννήσου (+5%, από 843 χιλ. το 2016 σε 886 χιλ. το 2018), Ηπείρου (+15%, από 717 χιλ. το 2016 σε 823 χιλ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (+36%, από 513 χιλ. το 2016 σε 699 χιλ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (+34%, από 409 χιλ. το 2016 σε 549 χιλ. το 2018), Βορείου Αιγαίου (+19%, από 328 χιλ. το 2016 σε 389

⁴ Για συνοπτική παρουσίαση της μεθοδολογίας της Έρευνας Συνόρων βλ. [εδώ](#).

⁵ Δεν περιλαμβάνονται μεγέθη από κρουαζιέρες, πέραν όσων καταγράφονται από την Έρευνα Συνόρων.

χιλ. το 2018) και Δυτικής Μακεδονίας (+6%, από 330 χιλ. το 2016 σε 349 χιλ. το 2018).

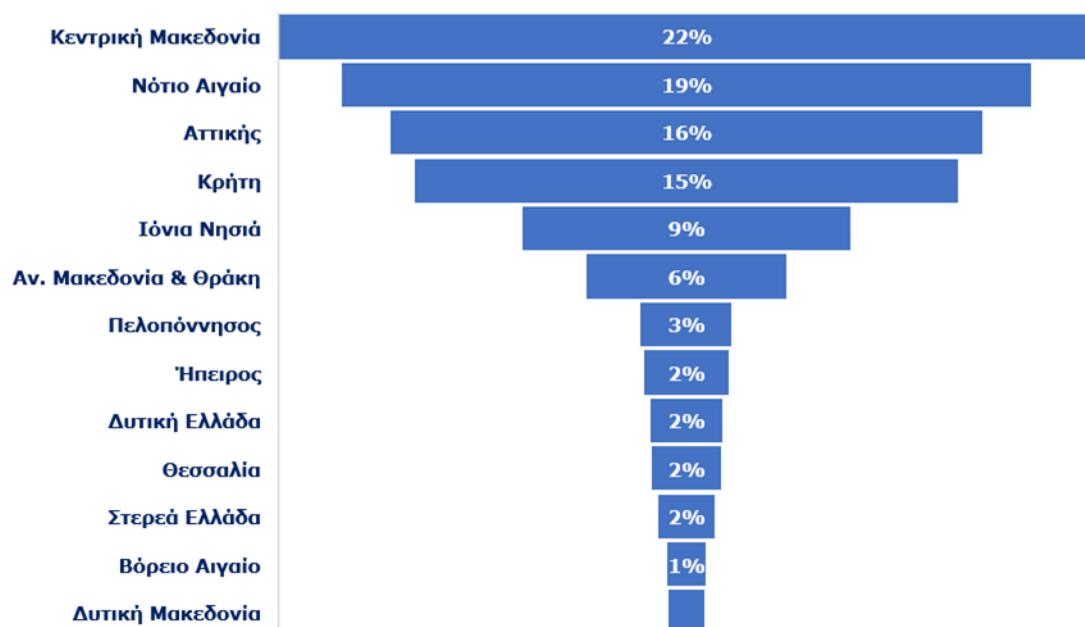
Πίνακας 45: Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016 - 2018

Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Κεντρική Μακεδονία	6.395	7.262	7.830	22%
Νότιο Αιγαίο	5.227	5.841	6.629	27%
Αττικής	4.543	5.137	5.681	25%
Κρήτη	4.537	4.806	5.228	15%
Ιόνια Νησιά	2.457	2.966	3.162	29%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	1.363	1.349	1.930	42%
Πελοπόννησος	843	727	886	5%
Ήπειρος	717	713	823	15%
Δυτική Ελλάδα	513	563	699	36%
Θεσσαλία	714	694	675	-6%
Στερεά Ελλάδα	409	376	549	34%
Βόρειο Αιγαίο	328	364	389	19%
Δυτική Μακεδονία	330	222	349	6%
Ελλάδα	28.376	31.021	34.831	23%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Κεντρική Μακεδονία (22%), το Νότιο Αιγαίο (19%), η Αττική (16%), η Κρήτη (15%) και τα Ιόνια Νησιά (9%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό επισκεπτών, αντιπροσωπεύοντας για το 2018 το 82% του συνόλου των επισκέψεων στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 55: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

5.1.2 Επισκέψεις στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά χώρα προέλευσης

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας αντιπροσωπεύει το 2% των επισκέψεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2018, σημειώνοντας μείωση σε σύγκριση με το 2016 κατά -6% (από 714 χιλ. το 2016 σε 675 χιλ. το 2018). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Ιταλίας (+18%, από 101 χιλ. το 2016 σε 119 χιλ. το 2018) και της Γερμανίας (+7%, από 63 χιλ. το 2016 σε 67 χιλ. το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τις αγορές του Ήν. Βασιλείου (-12%, από 113 χιλ. το 2016 σε 100 χιλ. το 2018), της Ρουμανίας (-45%, από 54 χιλ. το 2016 σε 29 χιλ. το 2018) και των Λοιπών (-6%, από 384 χιλ. το 2016 σε 360 χιλ. το 2018) μείωση.

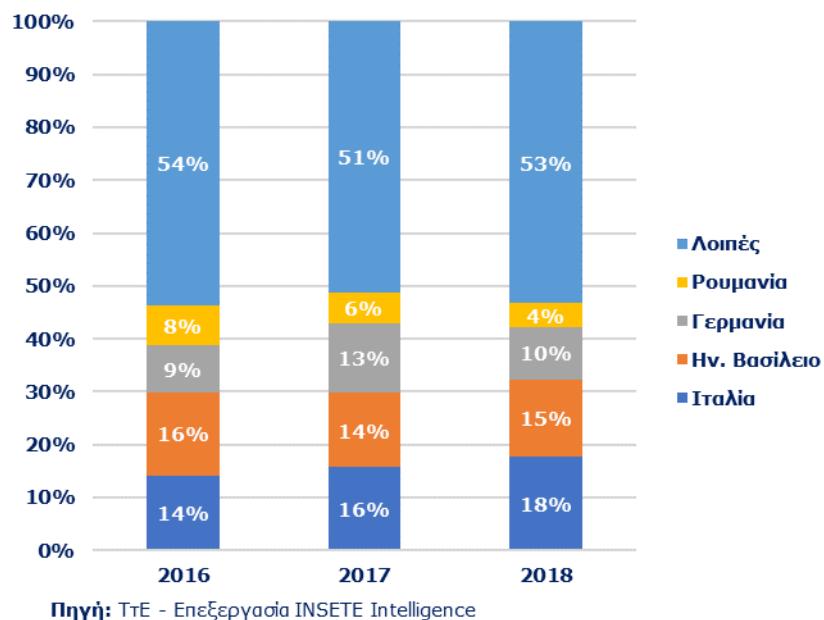
Πίνακας 46: Επισκέψεις στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά χώρα προέλευσης (σε χιλ.), 2016 - 2018

Κατανομή επισκέψεων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά αγορά (σε χιλ.), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Ιταλία	101	109	119	18%
Ήν. Βασίλειο	113	97	100	-12%
Γερμανία	63	92	67	7%
Ρουμανία	54	40	29	-45%
Λοιπές	384	355	360	-6%
Σύνολο	714	694	675	-6%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, οι επισκέπτες από την Ιταλία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 18% (14% το 2016) και ακολουθούν από το Ήν. Βασίλειο με 15% (16% το 2016), από την Γερμανία με 10% (9% το 2016), από την Ρουμανία με 4% (8% το 2016) και από τις Λοιπές με 53% (54% το 2016).

Διάγραμμα 56: Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά χώρα προέλευσης, 2016 - 2018

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 αυξήθηκαν κατά +19% (από 190.402 χιλ. το 2016 σε 227.012 χιλ. το 2018). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+28%, από 40,0 εκατ. το 2016 σε 51,1 εκατ. το 2018), της Κεντρικής Μακεδονίας (+23%, από 36,3 εκατ. το 2016 σε 44,7 εκατ. το 2018), της Κρήτης (+11%, από 39,4 εκατ. το 2016 σε 43,8 εκατ. το 2018), της Αττικής (+27%, από 24,8 εκατ. το 2016 σε 31,4 εκατ. το 2018), των Ιονίων Νήσων (+15%, από 21,5 εκατ. το 2016 σε 24,8 εκατ. το 2018), της Πελοποννήσου (+15%, από 5,8 εκατ. το 2016 σε 6,6 εκατ. το 2018), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+19%, από 5,4 εκατ. το 2016 σε 6,5 εκατ. το 2018), της Δυτικής Ελλάδας (+16%, από 2,7 εκατ. το 2016 σε 3,2 εκατ. το 2018), του Βορείου Αιγαίου (+27%, από 2,5 εκατ. το 2016 σε 3,1 εκατ. το 2018) και της Στερεάς Ελλάδας (+63%, από 1,8 εκατ. το 2016 σε 3,0 εκατ. το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τις Περιφέρειες της Θεσσαλίας (-18%, από 5,1 εκατ. το 2016 σε 4,2 εκατ. το 2018), της Ήπειρου (-7%, από 3,6 εκατ. το 2016 σε 3,4 εκατ. το 2018) και της Δυτικής Μακεδονίας (-11%, από 1,5 εκατ. το 2016 σε 1,3 εκατ. το 2018) μείωση.

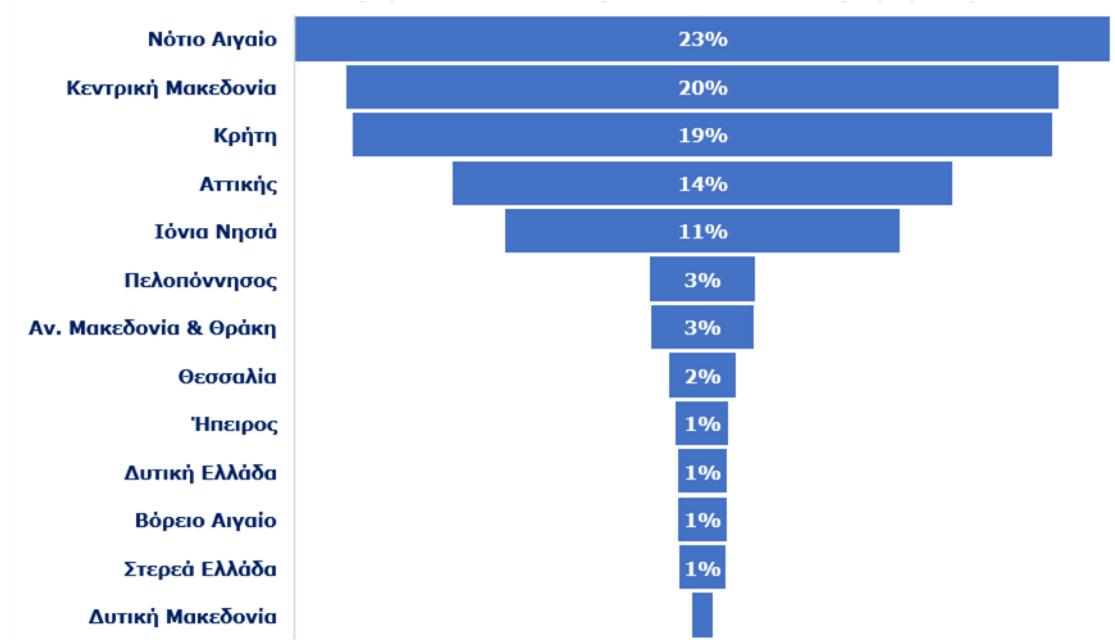
Πίνακας 47: Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016 - 2018

Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016 - 2018				
Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Νότιο Αιγαίο	39.996	46.210	51.084	28%
Κεντρική Μακεδονία	36.330	40.782	44.690	23%
Κρήτη	39.378	40.271	43.819	11%
Αττικής	24.769	29.437	31.386	27%
Ιόνια Νησιά	21.493	24.944	24.762	15%
Πελοπόννησος	5.760	5.214	6.614	15%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	5.414	5.421	6.467	19%
Θεσσαλία	5.121	5.027	4.217	-18%
Ήπειρος	3.622	3.643	3.362	-7%
Δυτική Ελλάδα	2.742	2.819	3.184	16%
Βόρειο Αιγαίο	2.458	3.217	3.113	27%
Στερεά Ελλάδα	1.845	2.013	2.998	63%
Δυτική Μακεδονία	1.475	859	1.316	-11%
Ελλάδα	190.402	209.855	227.012	19%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (23%), στη Κεντρική Μακεδονία (20%), στη Κρήτη (19%), στην Αττική (14%) και στα Ιόνια Νησιά (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 86% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2018. Άξιο αναφοράς, είναι ότι ενώ η Κεντρική Μακεδονία βρίσκεται στην 1^η θέση επισκεψιμότητας στο σύνολο των 13 Περιφερειών στις διανυκτερεύσεις βρίσκεται στην 2^η θέση.

Διάγραμμα 57: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

5.1.4 Διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά χώρα προέλευσης

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας αντιπροσωπεύει το 2% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2018, σημειώνοντας μείωση σε σύγκριση με το 2016 κατά -18% (από 5,1 εκατ. το 2016 σε 4,2 εκατ. το 2018). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης, όλες καταγράφουν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή με εξαίρεση την αγορά της Ιταλίας (+4%, από 791 χιλ. το 2016 σε 821 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Ην. Βασίλειο (-20%, από 1,1 εκατ. το 2016 σε 858 χιλ. το 2018), Γερμανία (-23%, από 840 χιλ. το 2016 σε 649 χιλ. το 2018), Ρουμανία (-52%, από 318 χιλ. το 2016 σε 154 χιλ. το 2018) και Λοιπές (-17%, από 2,1 εκατ. το 2016 σε 1,7 εκατ. το 2018).

Πίνακας 48: Διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά χώρα προέλευσης (σε χιλ.), 2016 - 2018

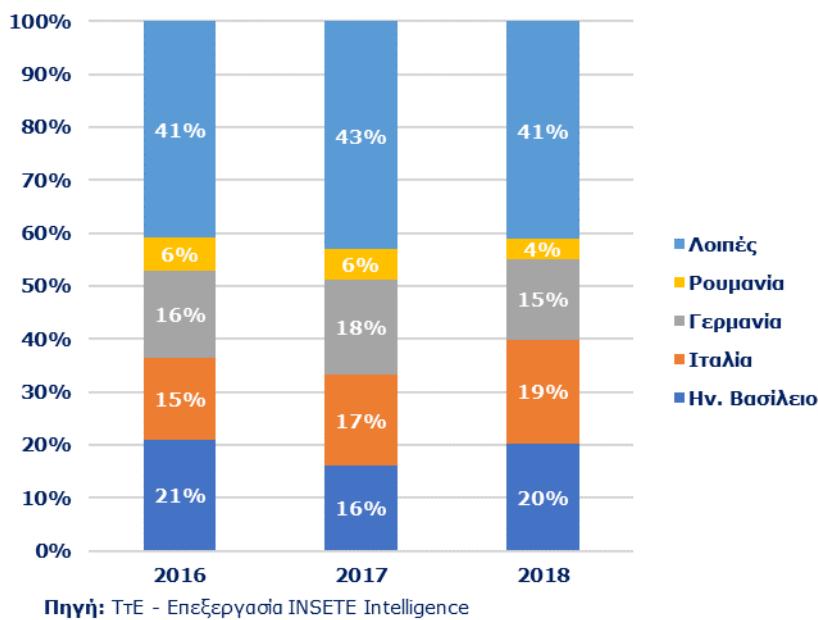
Κατανομή διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά αγορά (σε χιλ.), 2016 - 2018

Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Ην. Βασίλειο	1.078	811	858	-20%
Ιταλία	791	859	821	4%
Γερμανία	840	900	649	-23%
Ρουμανία	318	292	154	-52%
Λοιπές	2.094	2.165	1.736	-17%
Σύνολο	5.121	5.027	4.217	-18%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, οι επισκέπτες από το Ην. Βασίλειο κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 20% (21% το 2016) και ακολουθούν από την Ιταλία με 19% (15% το 2016), από την Γερμανία με 15% (16% το 2016), από την Ρουμανία με 4% (6% το 2016) και από τις Λοιπές με 41% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2016).

Διάγραμμα 58: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά χώρα προέλευσης, 2016 - 2018

5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 αυξήθηκαν κατά +23% (από € 12.749 εκατ. το 2016 σε € 15.653 εκατ. το 2018). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+41%, από € 3,1 δισ. το 2016 σε € 4,4 δισ. το 2018), της Κρήτης (+1%, από € 3,1 δισ. το 2016 σε € 3,1 δισ. το 2018), της Αττικής (+31%, από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,3 δισ. το 2018), της Κεντρικής Μακεδονίας (+35%, από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,3 δισ. το 2018), των Ιονίων Νήσων (+12%, από € 1,5 δισ. το 2016 σε € 1,7 δισ. το 2018), της Πελοποννήσου (+28%, από € 324 εκατ. το 2016 σε € 415 εκατ. το 2018), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+12%, από € 288 εκατ. το 2016 σε € 322 εκατ. το 2018), της Ήπειρου (+2%, από € 218 εκατ. το 2016 σε € 222 εκατ. το 2018), της Δυτικής Ελλάδας (+46%, από € 146 εκατ. το 2016 σε € 212 εκατ. το 2018), της Στερεάς Ελλάδας (+65%, από € 117 εκατ. το 2016 σε 194 εκατ. το 2018) και του Βορείου Αιγαίου (+26%, από € 131 εκατ. το 2016 σε € 164 εκατ. το 2018) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα μείωση σημείωσαν οι Περιφέρειες Θεσσαλίας (-10%, από € 301 εκατ. το 2016 σε € 270 εκατ. το 2018) και Δυτικής Μακεδονίας (-11%, από € 68 εκατ. το 2016 σε € 61 εκατ. το 2018).

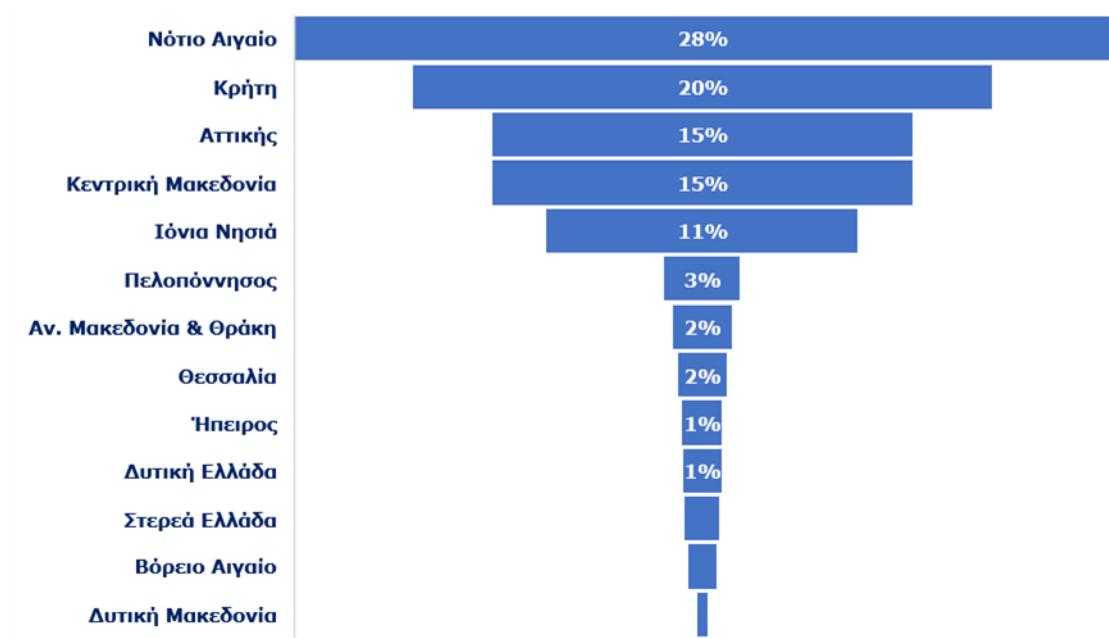
Πίνακας 49: Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2016 - 2018

Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2016 - 2018				
Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Νότιο Αιγαίο	3.136	3.653	4.414	41%
Κρήτη	3.095	3.260	3.134	1%
Αττικής	1.734	2.083	2.279	31%
Κεντρική Μακεδονία	1.688	1.852	2.275	35%
Ιόνια Νησιά	1.504	1.775	1.691	12%
Πελοπόννησος	324	307	415	28%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	288	282	322	12%
Θεσσαλία	301	290	270	-10%
Ήπειρος	218	216	222	2%
Δυτική Ελλάδα	146	159	212	46%
Στερεά Ελλάδα	117	113	194	65%
Βόρειο Αιγαίο	131	167	164	26%
Δυτική Μακεδονία	68	45	61	-11%
Ελλάδα	12.749	14.202	15.653	23%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (28%), στη Κρήτη (20%), στην Αττική (15%), στη Κεντρική Μακεδονία (15%) και στα Ιόνια Νησιά (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 88% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2018. Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι και στα 3 βασικά μεγέθη (επισκέψεις, διανυκτερεύσεις, εισπράξεις) το top-5 των Περιφερειών παραμένει ίδιο με διαφοροποιήσεις μόνο στις θέσεις.

Διάγραμμα 59: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

5.1.6 Εισπράξεις στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά χώρα προέλευσης

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας αντιπροσωπεύει το 2% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2018, σημειώνοντας μείωση σε σύγκριση με το 2016 κατά -10% (από € 301 εκατ. το 2016 σε € 270 εκατ. το 2018). Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Ιταλίας (+20%, από € 52 εκατ. το 2016 σε € 62 εκατ. το 2018) και της Γερμανίας (+28%, από € 32 εκατ. το 2016 σε € 42 εκατ. το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τις αγορές του Ην. Βασιλείου (-19%, από € 82 εκατ. το 2016 σε € 66 εκατ. το 2018), της Ρουμανίας (-63%, από € 19 εκατ. το 2016 σε € 7 εκατ. το 2018) και των Λοιπών (-20%, από € 117 εκατ. το 2016 σε € 94 εκατ. το 2018) μείωση.

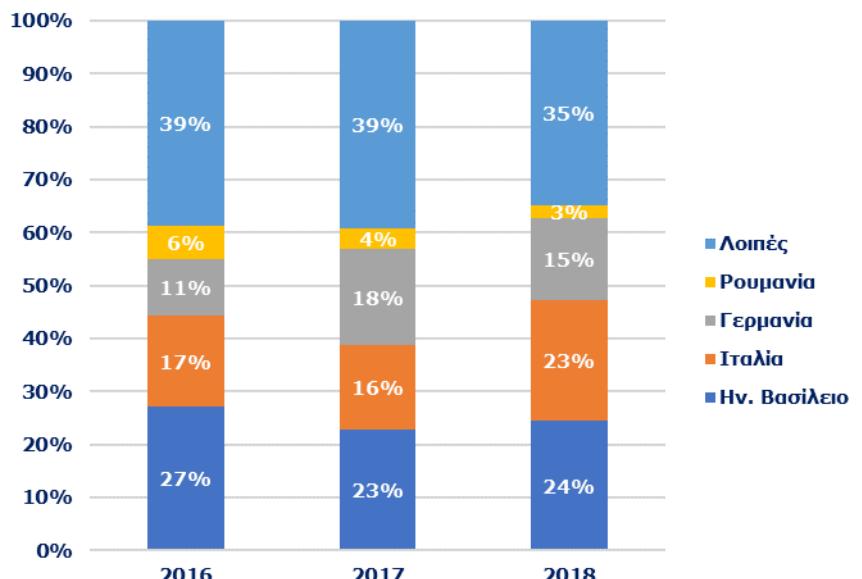
Πίνακας 50: Εισπράξεις στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά Ενότητα (σε εκατ. €), 2016 - 2018

Κατανομή εισπράξεων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά αγορά (σε εκατ. €), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Ην. Βασίλειο	82	66	66	-19%
Ιταλία	52	46	62	20%
Γερμανία	32	52	42	28%
Ρουμανία	19	11	7	-63%
Λοιπές	117	114	94	-20%
Σύνολο	301	290	270	-10%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, οι επισκέπτες από το Ην. Βασίλειο κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 24% (27% το 2016) και ακολουθούν από την Ιταλία με 23% (17% το 2016), από την Γερμανία με 15% (11% το 2016), από την Ρουμανία με 3% (6% το 2016) και από τις Λοιπές με 35% (39% το 2016).

Διάγραμμα 60: Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά χώρα προέλευσης, 2016 - 2018

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2 ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2016 - 2018

5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 σημείωσε οριακή αύξηση κατά +0,02% (από € 449 το 2016 σε € 449 το 2018). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+11%, από € 600 το 2016 σε € 666 το 2018), της Πελοποννήσου (+22%, από € 384 το 2016 σε € 469 το 2018), του Βορείου Αιγαίου (+6%, από € 399 το 2016 σε € 422 το 2018), της Αττικής (+5%, από € 382 το 2016 σε € 401 το 2018), της Στερεάς Ελλάδας (+23%, από € 287 το 2016 σε € 353 το 2018), της Δυτικής Ελλάδας (+7%, από € 283 το 2016 σε € 303 το 2018) και της Κεντρικής Μακεδονίας (+10%, από € 264 το 2016 σε € 291 το 2018) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες της Κρήτης (-12%, από € 682 το 2016 σε € 599 το 2018), των Ιονίων Νήσων (-13%, από € 612 το 2016 σε € 535 το 2018), της Θεσσαλίας (-5%, από € 422 το 2016 σε € 401 το 2018), της Ήπειρου (-11%, από € 304 το 2016 σε € 270 το 2018), της Δυτικής Μακεδονίας (-15%, από € 205 το 2016 σε € 174 το 2018) και της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-21%, από € 212 το 2016 σε € 167 το 2018) μείωση.

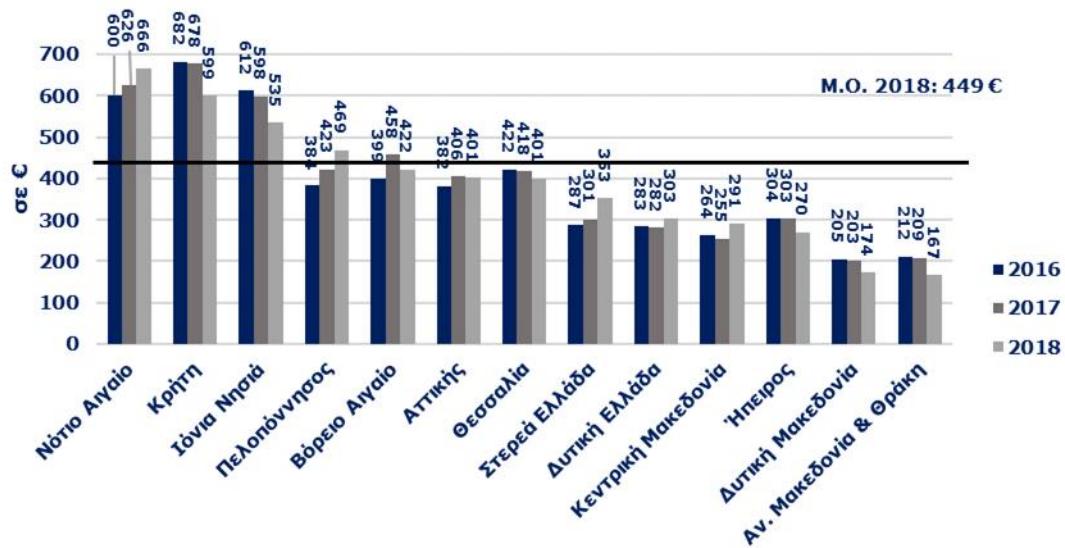
Πίνακας 51: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018				
Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Νότιο Αιγαίο	600	626	666	11%
Κρήτη	682	678	599	-12%
Ιόνια Νησιά	612	598	535	-13%
Πελοπόννησος	384	423	469	22%
Βόρειο Αιγαίο	399	458	422	6%
Αττικής	382	406	401	5%
Θεσσαλία	422	418	401	-5%
Στερεά Ελλάδα	287	301	353	23%
Δυτική Ελλάδα	283	282	303	7%
Κεντρική Μακεδονία	264	255	291	10%
Ήπειρος	304	303	270	-11%
Δυτική Μακεδονία	205	203	174	-15%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	212	209	167	-21%
Ελλάδα	449	458	449	0%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 600 το 2016, € 626 το 2017 και € 666 το 2018), Κρήτης (€ 682 το 2016, € 678 το 2017 και € 599 το 2018), Ιονίων Νήσων (€ 612 το 2016, € 598 το 2017 και € 535 το 2018), Πελοποννήσου (μόνο για το 2018, € 384 το 2016, € 423 το 2017 και € 469 το 2018) και Βορείου Αιγαίου (μόνο για το 2017, € 399 το 2016, € 458 το 2017 και € 422 το 2018).

Διάγραμμα 61: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Θεσσαλίας κατέγραψε μείωση την περίοδο 2016 - 2018 κατά -5% (από € 422 το 2016 σε € 401 το 2018). Στις επιμέρους αγορές η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές του Ην. Βασιλείου (-8%, από € 722 το 2016 σε € 665 το 2018), της Ρουμανίας (-31%, από € 346 το 2016 σε € 237 το 2018) και των Λοιπών χωρών (-14%, από € 305 το 2016 σε € 261 το 2018) να καταγράφουν μείωση και τις αγορές της Γερμανίας (+20%, από € 518 το 2016 σε € 619 το 2018) και της Ιταλίας (+1%, από € 513 το 2016 σε € 519 το 2018) αύξηση. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Θεσσαλίας για τα έτη 2016, 2017 και 2018 υστερεί αυτής του συνόλου της χώρας κατά 6%, 9% και 11% αντίστοιχα.

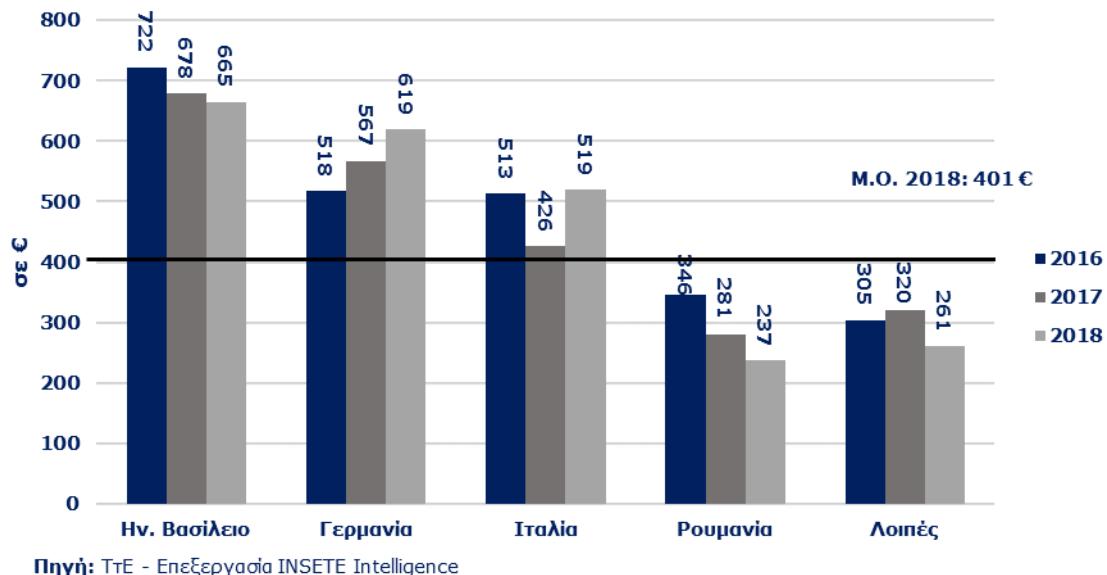
Πίνακας 52: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (σε €), 2016 - 2018

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά χώρα προέλευσης (σε €), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Ην. Βασίλειο	722	678	665	-8%
Γερμανία	518	567	619	20%
Ιταλία	513	426	519	1%
Ρουμανία	346	281	237	-31%
Λοιπές	305	320	261	-14%
Περιφέρεια	422	418	401	-5%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές του Ην. Βασιλείου (€ 722 το 2016, € 678 το 2017 και € 665 το 2018), της Γερμανίας (€ 518 το 2016, € 567 το 2017 και € 619 το 2018) και της Ιταλίας (€ 513 το 2016, € 426 το 2017 και € 519 το 2018) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα τρία έτη ενώ αντίθετα οι αγορές της Ρουμανίας (€ 346 το 2016, € 281 το 2017 και € 237 το 2018) και των Λοιπών χωρών (€ 305 το 2016, € 320 το 2017 και € 261 το 2018) κατέγραψαν χαμηλότερη και για τα τρία έτη.

Διάγραμμα 62: Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (σε €), 2016 - 2018

5.2.3 Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 σημείωσε αύξηση κατά +3% (από € 67 το 2016 σε € 69 το 2018). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+10%, από € 78 το 2016 σε € 86 το 2018), της Αττικής (+4%, από € 70 το 2016 σε € 73 το 2018), της Δυτικής Ελλάδας (+25%, από € 53 το 2016 σε € 67 το 2018), της Ηπείρου (+10%, από € 60 το 2016 σε € 66 το 2018), της Στερεάς Ελλάδας (+2%, από € 63 το 2016 σε € 65 το 2018), της Θεσσαλίας (+9%, από € 59 το 2016 σε € 64 το 2018), της Πελοποννήσου (+12%, από € 56 το 2016 σε € 63 το 2018), της Κεντρικής Μακεδονίας (+10%, από € 46 το 2016 σε € 51 το 2018) και της Δυτικής Μακεδονίας (+0,2%, από € 46 το 2016 σε € 46 το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τις Περιφέρειες της Κρήτης (-9%, από € 79 το 2016 σε € 72 το 2018), των Ιονίων Νήσων (-2%, από € 70 το 2016 σε € 68 το 2018), του Βορείου Αιγαίου (-1%, από € 53 το 2016 σε € 53 το 2018) και της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από € 53 το 2016 σε € 50 το 2018) μείωση.

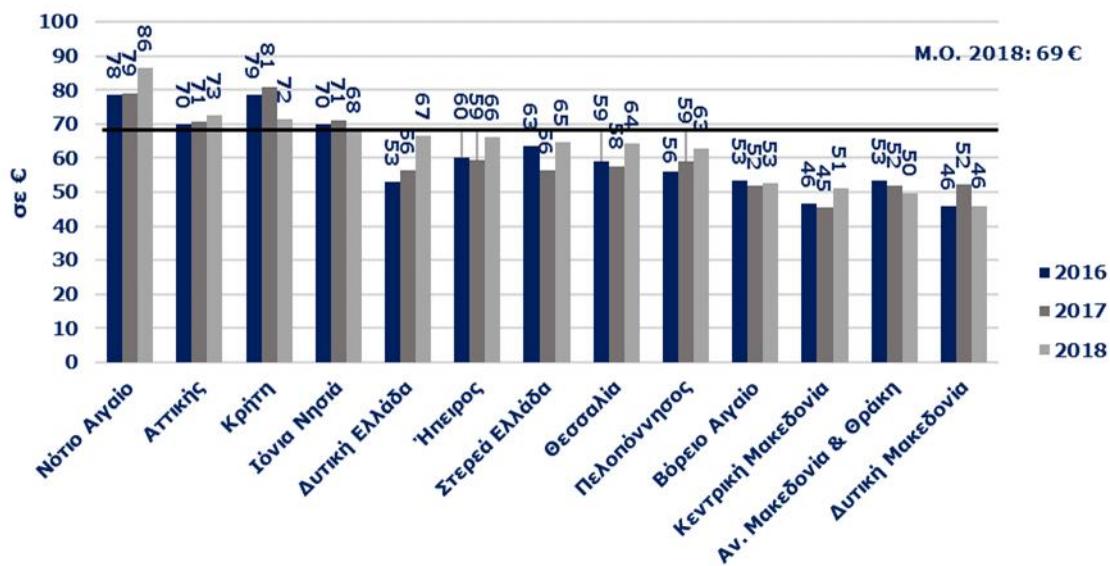
Πίνακας 53: Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018

Περιφέρεια	Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018			%Δ 2016 - 2018
	2016	2017	2018	
Νότιο Αιγαίο	78	79	86	10%
Αττικής	70	71	73	4%
Κρήτη	79	81	72	-9%
Ιόνια Νησιά	70	71	68	-2%
Δυτική Ελλάδα	53	56	67	25%
Ήπειρος	60	59	66	10%
Στερεά Ελλάδα	63	56	65	2%
Θεσσαλία	59	58	64	9%
Πελοπόννησος	56	59	63	12%
Βόρειο Αιγαίο	53	52	53	-1%
Κεντρική Μακεδονία	46	45	51	10%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	53	52	50	-7%
Δυτική Μακεδονία	46	52	46	0%
Ελλάδα	67	68	69	3%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

'Ολες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Ημερήσια Δαπάνη μικρότερη από τον Μέσο 'Ορο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 78 το 2016, € 79 το 2017 και € 86 το 2018), Αττικής (€ 70 το 2016, € 71 το 2017 και € 73 το 2018), Κρήτης (€ 79 το 2016, € 81 το 2017 και € 72 το 2018) και Ιονίων Νήσων (μόνο για το 2016 και το 2017, € 70 το 2016, € 71 το 2017 και € 68 το 2018).

Διάγραμμα 63: Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016 - 2018

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.4 Μέση Ημερήσια Δαπάνη ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας

Η Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Περιφέρεια Θεσσαλίας κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016 - 2018 κατά +9% (από € 59 το 2016 σε € 64 το 2018). Επιμέρους η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Ρουμανίας (-22%, από € 59 το 2016 σε € 46 το 2018) και των Λοιπών χωρών (-3%, από € 56 το 2016 σε € 54 το 2018) να καταγράφουν μείωση και τις αγορές του Ήν. Βασιλείου (+2%, από € 76 το 2016 σε € 77 το 2018), της Ιταλίας (+15%, από € 65 το 2016 σε € 75 το 2018) και της Γερμανίας (+66%, από € 39 το 2016 σε € 64 το 2018) αύξηση. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι για τα έτη 2016, 2017 και 2018 η Μέση Ημερήσια Δαπάνη της Περιφέρειας Θεσσαλίας υστερεί αυτής του συνόλου της χώρας κατά 12%, 15% και 7% αντίστοιχα.

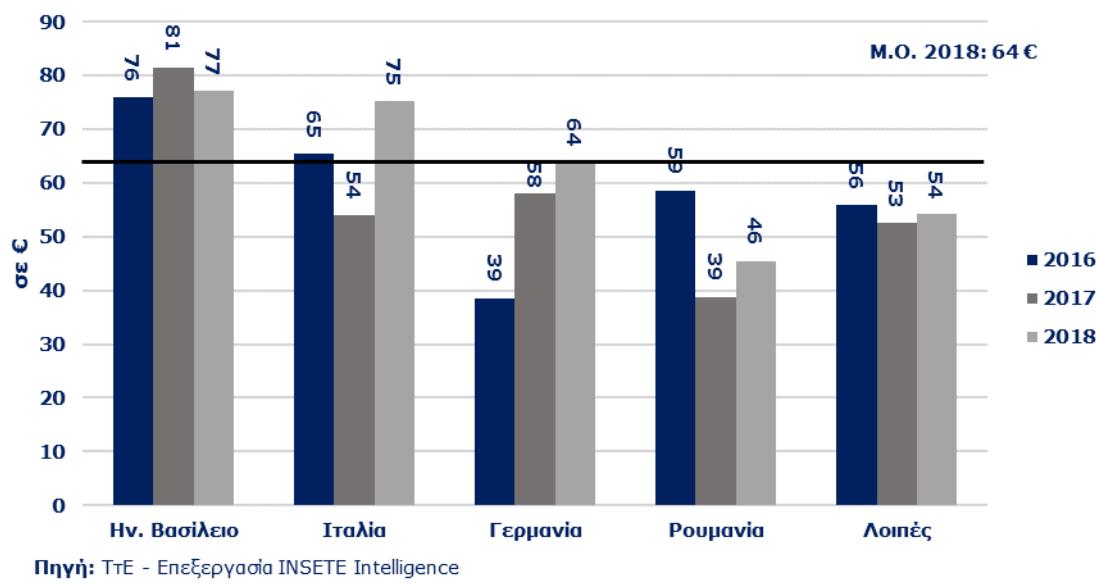
Πίνακας 54: Μέση Ημερήσια Δαπάνη ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (σε €), 2016 - 2018

Μέση Ημερήσια Δαπάνη στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά χώρα προέλευσης (σε €), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Ην. Βασίλειο	76	81	77	2%
Ιταλία	65	54	75	15%
Γερμανία	39	58	64	66%
Ρουμανία	59	39	46	-22%
Λοιπές	56	53	54	-3%
Περιφέρεια	59	58	64	9%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με το Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με την αγορά του Ήν. Βασιλείου (€ 76 το 2016, € 81 το 2017 και € 77 το 2018) να καταγράφει υψηλότερη Μέση Ημερήσια Δαπάνη και για τα τρία έτη, της Ιταλίας (€ 65 το 2016, € 54 το 2017 και € 75 το 2018) μόνο για τα έτη 2016 και 2018 ενώ αντίθετα οι Λοιπές χώρες (€ 56 το 2016, € 53 το 2017 και € 54 το 2018) κατέγραψαν χαμηλότερη και για τα τρία έτη. Επίσης, η αγορά της Ρουμανίας (€ 59 το 2016, € 39 το 2017 και € 46 το 2018) σημείωσε ίδιο Μέσο Όρο με αυτό της Περιφέρειας το 2016 και μείωση στα υπόλοιπα ενώ της Γερμανίας (€ 39 το 2016, € 58 το 2017 και € 64 το 2018) ίδιο τα έτη 2017 και 2018 και μείωση το 2016.

Διάγραμμα 64: Μέση Ημερήσια Δαπάνη ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (σε €), 2016 – 2018

5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2016 – 2018 κατέγραψε μείωση κατά -3% (από 6,7 ημέρες το 2016 σε 6,5 ημέρες το 2018). Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (+7%, από 7,5 ημέρες το 2016 σε 8,0 ημέρες το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+0,1%, από 7,7 ημέρες το 2016 σε 7,7 ημέρες το 2018), Πελοποννήσου (+10%, από 6,8 ημέρες το 2016 σε 7,5 ημέρες το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (+0,1%, από 5,7 ημέρες το 2016 σε 5,7 ημέρες το 2018), Αττικής (+0,5%, από 5,5 ημέρες το 2016 σε 5,5 ημέρες το 2018) και Στερεάς Ελλάδας (+21%, από 4,5 ημέρες το 2016 σε 5,5 ημέρες το 2018) να καταγράφουν αύξηση και τις Περιφέρειες της Κρήτης (-4%, από 8,7 ημέρες το 2016 σε 8,4 ημέρες το 2018), των Ιονίων Νήσων (-10%, από 8,7 ημέρες το 2016 σε 7,8 ημέρες το 2018), της Θεσσαλίας (-13%, από 7,2 ημέρες το 2016 σε 6,2 ημέρες το 2018), της Δυτικής Ελλάδας (-14%, από 5,3 ημέρες το 2016 σε 4,6 ημέρες το 2018), της Ηπείρου (-20%, από 5,1 ημέρες το 2016 σε 4,1 ημέρες το 2018), της Δυτικής Μακεδονίας (-16%, από 4,5 ημέρες το 2016 σε 3,8 ημέρες το 2018) και της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-16%, από 4,0 ημέρες το 2016 σε 3,4 ημέρες το 2018) μείωση.

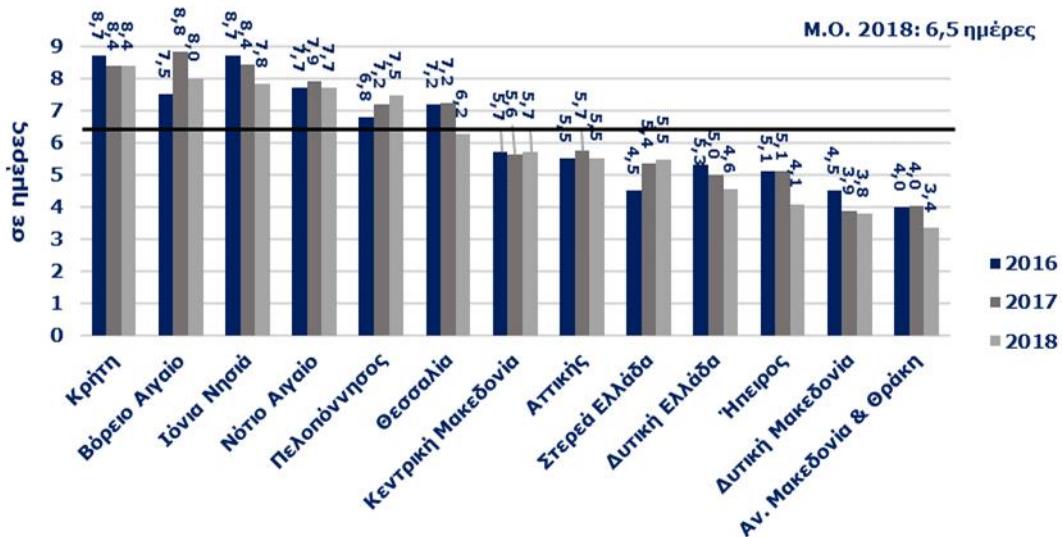
Πίνακας 55: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε ημέρες), 2016 - 2018

Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε ημέρες), 2016 - 2018				
Περιφέρεια	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Κρήτη	8,7	8,4	8,4	-4%
Βόρειο Αιγαίο	7,5	8,8	8,0	7%
Ιόνια Νησιά	8,7	8,4	7,8	-10%
Νότιο Αιγαίο	7,7	7,9	7,7	0%
Πελοπόννησος	6,8	7,2	7,5	10%
Θεσσαλία	7,2	7,2	6,2	-13%
Κεντρική Μακεδονία	5,7	5,6	5,7	0%
Αττικής	5,5	5,7	5,5	0%
Στερεά Ελλάδα	4,5	5,4	5,5	21%
Δυτική Ελλάδα	5,3	5,0	4,6	-14%
Ηπείρος	5,1	5,1	4,1	-20%
Δυτική Μακεδονία	4,5	3,9	3,8	-16%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	4,0	4,0	3,4	-16%
Ελλάδα	6,7	6,8	6,5	-3%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η εικόνα στην Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη είναι μικτή με τις Περιφέρειες της Κρήτης (8,7 ημέρες το 2016, 8,4 ημέρες το 2017 και 8,4 ημέρες το 2018), του Βορείου Αιγαίου (7,5 ημέρες το 2016, 8,8 ημέρες το 2017 και 8,0 ημέρες το 2018), των Ιονίων Νήσων (8,7 ημέρες το 2016, 8,4 ημέρες το 2017 και 7,8 ημέρες το 2018), του Νοτίου Αιγαίου (7,7 ημέρες το 2016, 7,9 ημέρες το 2017 και 7,7 ημέρες το 2018) και της Πελοποννήσου (6,8 ημέρες το 2016, 7,2 ημέρες το 2017 και 7,5 ημέρες το 2018) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μέσο Όρο της χώρας και για τα 3 έτη, της Θεσσαλίας (7,2 ημέρες το 2016, 7,2 ημέρες το 2017 και 6,2 ημέρες το 2018) μόνο τα έτη 2016 και 2017 ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (5,7 ημέρες το 2016, 5,6 ημέρες το 2017 και 5,7 ημέρες το 2018), Αττικής (5,5 ημέρες το 2016, 5,7 ημέρες το 2017 και 5,5 ημέρες το 2018), Στερεάς Ελλάδας (4,5 ημέρες το 2016, 5,4 ημέρες το 2017 και 5,5 ημέρες το 2018), Δυτικής Ελλάδας (5,3 ημέρες το 2016, 5,0 ημέρες το 2017 και 4,6 ημέρες το 2018), Ηπείρου (5,1 ημέρες το 2016, 5,1 ημέρες το 2017 και 4,1 ημέρες το 2018), Δυτικής Μακεδονίας (4,5 ημέρες το 2016, 3,9 ημέρες το 2017 και 3,8 ημέρες το 2018) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4,0 ημέρες το 2016, 4,0 ημέρες το 2017 και 3,4 ημέρες το 2018) σημείωσαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μ.Ο της χώρας.

Διάγραμμα 65: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε ημέρες), 2016 - 2018

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά χώρα προέλευσης

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Θεσσαλίας κατέγραψε μείωση την περίοδο 2016 - 2018 κατά -13% (από 7,2 ημέρες το 2016 σε 6,2 ημέρες το 2018). Αναφορικά με τις επιμέρους αγορές, όλες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Γερμανία (-28%, από 13,4 ημέρες το 2016 σε 9,7 ημέρες το 2018), Ήν. Βασίλειο (-9%, από 9,5 ημέρες το 2016 σε 8,6 ημέρες το 2018), Ιταλία (-12%, από 7,9 ημέρες το 2016 σε 6,9 ημέρες το 2018), Ρουμανία (-12%, από 5,9 ημέρες το 2016 σε 5,2 ημέρες το 2018) και Λοιπές (-12%, από 5,5 ημέρες το 2016 σε 4,8 ημέρες το 2018). Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι το 2018 η Μέση Διάρκεια Παραμονής της Περιφέρειας Θεσσαλίας υστερεί αυτής του συνόλου της χώρας κατά 4% ενώ αντίθετα τα έτη 2016 και 2017 η Μέση Διάρκεια Παραμονής της Περιφέρειας έχει υπερκεράσει αυτής του συνόλου της χώρας κατά 7% και για τα δύο έτη.

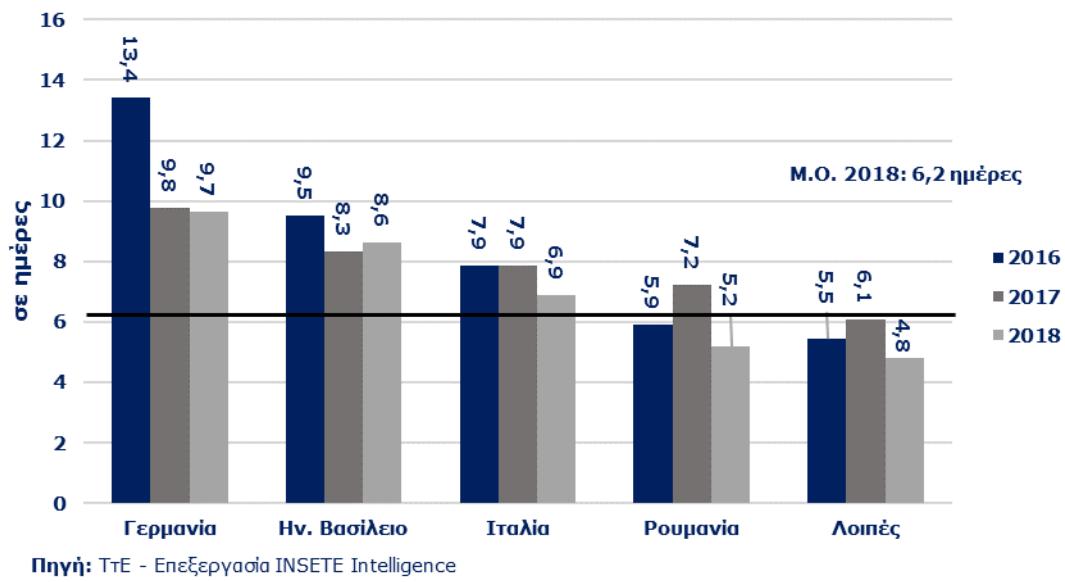
Πίνακας 56: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (σε ημέρες), 2016 - 2018

Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά αγορά (σε ημέρες), 2016 - 2018				
Χώρες Προέλευσης	2016	2017	2018	%Δ 2016 - 2018
Γερμανία	13,4	9,8	9,7	-28%
Ήν. Βασίλειο	9,5	8,3	8,6	-9%
Ιταλία	7,9	7,9	6,9	-12%
Ρουμανία	5,9	7,2	5,2	-12%
Λοιπές	5,5	6,1	4,8	-12%
Περιφέρεια	7,2	7,2	6,2	-13%

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γερμανίας (13,4 ημέρες το 2016, 9,8 ημέρες το 2017 και 9,7 ημέρες το 2018), του Ήν. Βασιλείου (9,5 ημέρες το 2016, 8,3 ημέρες το 2017 και 8,6 ημέρες το 2018) και της Ιταλίας (7,9 ημέρες το 2016, 7,9 ημέρες το 2017 και 6,9 ημέρες το 2018) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη και τις αγορές της Ρουμανίας (5,9 ημέρες το 2016, 7,2 ημέρες το 2017 και 5,2 ημέρες το 2018) και των Λοιπών χωρών (5,5 ημέρες το 2016, 6,1 ημέρες το 2017 και 4,8 ημέρες το 2018) χαμηλότερη.

Διάγραμμα 66: Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (σε ημέρες), 2016 - 2018

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.3 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

5.3.1 Κύριες Αγορές

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας σημείωσε το 2018 την 4^η χαμηλότερη διεθνή επισκεψιμότητα στο σύνολο των 13 Περιφερειών της χώρας, καταγράφοντας 675 χιλ. επισκέψεις. Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδας, οι κυριότερες αγορές με βάση τον αριθμό των επισκέψεων είναι:

Ιταλία: η ιταλική αγορά αποτελεί την μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +9% (από 109 χιλ. το 2017 σε 119 χιλ. το 2018). Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η οικονομία της Ιταλίας παραμένει στάσιμη από τις αρχές του 2018 και εξακολουθεί να μην παρουσιάζει σημάδια ουσιαστικής ανάκαμψης. Το 2020, η ανάπτυξη αναμένεται να είναι ήπια, εξαιτίας της αύξησης της εξωτερικής ζήτησης και των δαπανών των νοικοκυριών, αν και οι τελευταίες θα περιοριστούν εν μέρει από μια εξασθενημένη αγορά εργασίας. Το έλλειμα και το χρέος αναμένονται να αυξηθούν τα επόμενα χρόνια, λόγω της ασθενούς οικονομικής ανάπτυξης και του αυξανόμενου κόστους των μέτρων που πάρθηκαν τα προηγούμενα χρόνια. Ο πληθωρισμός προβλέπεται να μειωθεί φέτος και να αυξηθεί μετριοπαθώς το 2020-2021.

Ηνωμένο Βασίλειο: η βρετανική αγορά αποτελεί για το 2018 την 2^η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 μείωση κατά -27% (από 56 χιλ. το 2017 σε 41 χιλ. το 2018). Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η αύξηση του ΑΕΠ του Ηνωμένου Βασιλείου παραμένει ανθεκτική, αν και με ευμετάβλητη και αναμένεται να αυξηθεί με σταθερό ρυθμό. Η ιδιωτική κατανάλωση θα βρει υποστήριξη από την αύξηση των μισθών, αλλά η συνεχιζόμενη αβεβαιότητα σχετικά με τις μελλοντικές εμπορικές σχέσεις του Ηνωμένου Βασιλείου με την ΕΕ είναι πιθανόν να επηρεάσουν τις επενδύσεις των επιχειρήσεων. Το εμπόριο αναμένεται να παραμείνει ο κύριος μοχλός ανάπτυξης όσο η εξωτερική ζήτηση παραμένει αδύναμη. Η αύξηση της απασχόλησης αναμένεται να επιβραδυνθεί, η ανεργία να παραμείνει σχεδόν στα ίδια επίπεδα ενώ ο πληθωρισμός αναμένεται να μειωθεί το 2019 και τα επόμενα χρόνια παρουσιάσει σταδιακή ανάπτυξη.

Γερμανία: Η γερμανική αγορά αποτελεί για το 2018 την 3^η μεγαλύτερη της Περιφέρειας σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 μείωση κατά -27% (από 92 χιλ. το 2017 σε 67 χιλ. το 2018). Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η γερμανική οικονομία μετά από μια περίοδο τεχνικής ύφεσης στα μέσα του 2019, αναμένεται να αναπτυχθεί αν και με μικρούς ρυθμούς ανάπτυξης. Η εγχώρια ζήτηση φαίνεται τώρα να είναι ασθενέστερη απ' ότι αναμενόταν, ενώ και η εγχώρια ζήτηση αναμένεται να υποχωρήσει λόγω των χαμηλών επενδύσεων. Η αγορά εργασίας, αντίθετα, θα υποστηρίξει την ιδιωτική κατανάλωση αν και με χαμηλότερο ρυθμό απ' ότι τα προηγούμενα έτη. Το πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και η εγχώρια αποταμίευση παραμένουν σε υψηλά επίπεδα ενώ η δημοσιονομική κατεύθυνση αναμένεται να είναι ήπια επεκτατική κατά την περίοδο πρόβλεψης, καθώς τα πλεονάσματα του προϋπολογισμού μειώνονται.

Ρουμανία: η ρουμάνικη αγορά αποτελεί την 4^η μεγαλύτερη αγορά της Περιφέρειας σημειώνοντας την περίοδο 2017-2018 μείωση κατά -27% (από 40 χιλ. το 2017 σε 30 χιλ. το 2018). Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), το ΑΕΠ της Ρουμανίας αναμένεται να παραμείνει ισχυρό το 2019, λόγω της ιδιωτικής κατανάλωσης και της ανάκαμψης των επενδύσεων. Οι εξαγωγές αναμένεται να συνεχίσουν να επιδρούν αρνητικά στην ανάπτυξη ενώ ο τρέχων προϋπολογισμός θα επιδεινωθεί περαιτέρω. Η ανάπτυξη προβλέπεται να μετριαστεί το 2020 και το 2021 με το προβλεπόμενο έλλειμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών να διευρύνεται. Η αγορά εργασίας αναμένεται να παραμείνει σταθερή, αλλά ο πληθωρισμός προβλέπεται να μειωθεί από το υψηλότερο σημείο του, το 2018.

5.3.2 Δυνητικές Αγορές

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας συγκεντρώνει μια αξιόλογη ποικιλία οικοσυστημάτων και ένα περιβάλλον με ιδιαίτερα υψηλή αισθητική, πολιτιστική και ιστορική αξία και ιδιαίτερο φυσικό κάλλος. Οι ικανοποιητικές υποδομές και η ποικιλία τουριστικών δραστηριοτήτων μπορούν να προσδώσουν στην Περιφέρεια μεγαλύτερη αναγνωρισμότητα και κατ’ επέκταση υψηλότερη επισκεψιμότητα. Ενδεικτικά, αγορές οι οποίες μπορούν να αποτελέσουν εν δυνάμει τουριστικές αγορές της Περιφέρειας Θεσσαλίας είναι:

Ολλανδία: ο εισερχόμενος τουρισμός από την Ολλανδία κατέγραψε την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +7% (από 947 χιλ. το 2017 σε 1.015 χιλ. το 2018). Σύμφωνα με την μελέτη του ΙΝΣΕΤΕ, «[Η Ακτινογραφία του Εισερχόμενου Τουρισμού στην Ελλάδα, 2016-2018](#)» οι κύριοι λόγοι ταξιδιού για τους τουρίστες από την Ολλανδία είναι το City Break, σε συνδυασμό με τον πολιτισμό και ακολουθούν οι διακοπές Ήλιος & Θάλασσα, τα ταξίδια στη φύση και ο τουρισμός δράσης. Αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η ολλανδική οικονομία εμφάνισε ανάπτυξη 2,6% το 2018, ενώ η οικονομική δραστηριότητα παρέμεινε ισχυρή και το πρώτο εξάμηνο του 2019, υποστηριζόμενη από την ισχυρή εγχώρια ζήτηση και τις εξαγωγές. Παρόλα αυτά η ανάπτυξη προβλέπεται να είναι ήπια τα επόμενα χρόνια. Η συνεισφορά από τις εξαγωγές αναμένεται να είναι αρνητική εξαιτίας του διεθνούς περιβάλλοντος, ενώ η εγχώρια ζήτηση θα παραμείνει ανθεκτική, υποστηριζόμενη από την αύξηση των μισθών και την ιδιωτική κατανάλωση. Η επεκτατική δημοσιονομική πολιτική που εφαρμόζεται έχει ως στόχο να παράσχει μια περαιτέρω ώθηση στο διαθέσιμο εισόδημα και στην δημόσια κατανάλωση.

Αυστρία: ο εισερχόμενος τουρισμός από την Αυστρία κατέγραψε την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +32% σε σύγκριση με το 2017 (από 396 χιλ. σε 521 χιλ.). Σύμφωνα με την μελέτη του ΙΝΣΕΤΕ, «[Ακτινογραφία του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα, 2016-2018](#)», η Αυστρία είναι μια αγορά με χαμηλό δείκτη ανεργίας και υψηλές αποδοχές, με αποτέλεσμα 3 στους 4 κατοίκους της να ταξιδεύουν στο εξωτερικό, με τις διακοπές να θεωρούνται απαραίτητο στοιχείο στην κλίμακα ιεράρχησης των αναγκών τους. Το προϊόν με την μεγαλύτερη ζήτηση την χειμερινή περίοδο είναι ο χιονοδρομικός τουρισμός και το καλοκαίρι ο Ήλιος & Θάλασσα. Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), η οικονομική ανάπτυξη της Αυστρίας προβλέπεται να μετριαστεί, αλλά να παραμείνει ισχυρή το 2019 και να σταθεροποιηθεί το 2020 και το 2021. Η εγχώρια ζήτηση αναμένεται να παραμείνει

η κινητήρια δύναμη της ανάπτυξης, με ισχυρή ιδιωτική κατανάλωση υποστηριζόμενη από δημοσιονομικά μέτρα. Οι καθαρές εξαγωγές αναμένεται να γυρίσουν σε ελαφρώς θετικό πρόσημο το 2020 και το 2021. Το ισοζύγιο προβλέπεται να βελτιωθεί περαιτέρω το 2019 προτού μειωθεί το 2020 εξαιτίας των πρόσφατων υιοθετημένων δημοσιονομικών μέτρων και της λιγότερο ευνοϊκής μακροοικονομικής προοπτικής.

Ελβετία: ο εισερχόμενος τουρισμός από την Ελβετία την περίοδο 2017-2018 σημείωσε αύξηση κατά +16% (από 449 χιλ. το 2017 σε 521 χιλ. το 2018). Σύμφωνα με την μελέτη του ΙΝΣΕΤΕ, «[Η Ακτινογραφία του Εισερχόμενου Τουρισμού στην Ελλάδα, 2016-2018](#)», οι κύριες δραστηριότητες των ελβετών που ταξίδεψαν στο εξωτερικό ήταν η γαστρονομία (73%), η εξερεύνηση πόλεων και η αλληλεπίδραση με τους ντόπιους (68%), η εξερεύνηση της φύσης (68%), η χαλάρωση στην παραλία (59%), η επίσκεψη σε αγροτικές περιοχές (54%), οι αγορές (33%) και η συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες (30%). Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις του [ΟΟΣΑ](#), η οικονομία της Ελβετίας μετά την επιβράδυνση κατά την διάρκεια του 2019 αναμένεται να αυξηθεί το 2020 και το 2021. Η ιδιωτική κατανάλωση θα παραμείνει ανθεκτική, υποστηριζόμενη από την χαμηλή ανεργία. Το δυσμενές παγκόσμιο περιβάλλον, θα επηρεάσει τις επενδύσεις και το εμπόριο, αλλά το πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών θα παραμείνει υψηλό. Τα διεθνή αθλητικά γεγονότα θα ενισχύσουν τις εξαγωγές υπηρεσιών και επομένως την ανάπτυξη το 2020. Ο πληθωρισμός αναμένεται να υποχωρήσει μετά την πρόσφατη ανατίμηση του νομίσματος, αλλά θα αυξηθεί το 2021. Η νομισματική πολιτική θα παραμείνει πολύ ευνοϊκή, με το επιτόκιο να παραμένει στο -0,75% τα επόμενα δύο χρόνια. Η δημοσιονομική πολιτική που θα εφαρμοστεί το 2020 θα είναι επεκτατική.

Γαλλία: ο εισερχόμενος τουρισμός από την Γαλλία σημείωσε την περίοδο 2017-2018 αύξηση κατά +7% (από 1.420 χιλ. το 2017 σε 1.524 χιλ. το 2018). Σε ότι αφορά τις οικονομικές εξελίξεις και σύμφωνα με τις φθινοπωρινές (Νοέμβριος 2019) εκτιμήσεις της [Ευρωπαϊκής Επιτροπής](#), ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ της γαλλικής οικονομίας προβλέπεται να μειωθεί το 2019 και να παραμείνει στα ίδια επίπεδα το 2020 και το 2021. Η ιδιωτική κατανάλωση προβλέπεται να αυξηθεί, αντισταθμίζοντας εν μέρει την επιβράδυνση των επενδύσεων, ενώ η συνεισφορά των εξαγωγών στην αύξηση του ΑΕΠ προβλέπεται να είναι ουδέτερη τα προσεχή έτη. Το δημόσιο έλλειμα προβλέπεται προσωρινά να υπερβεί το 3% του ΑΕΠ το 2019, αλλά θα μειωθεί σε 2,2% το 2020 και το 2021.

5.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ – ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ – ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ⁶, 2013 - 2018

5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2013 – 2018 κατέγραψαν αύξηση κατά +37% (από 16 εκατ. το 2013 σε 22 εκατ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Δυτική Μακεδονία (-7%, από 132 χιλ. το 2013 σε 123 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κρήτης (+42%, από 3,1 εκατ. το 2013 σε 4,4 εκατ. το 2018), Αττικής (+41%, από 3,0 εκατ. το 2013 σε 4,3 εκατ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+44%, από 2,8 εκατ. το 2013 σε 4,0 εκατ. το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (+26%, από 2,0 εκατ. το 2013 σε 2,6 εκατ. το 2018), Ιονίων Νήσων (+54%, από 1,1 εκατ. το 2013 σε 1,8 εκατ. το 2018), Πελοποννήσου (+36%, από 841 χιλ. το 2013 σε 1,1 εκατ. το 2018), Θεσσαλίας (+31%, από 741 χιλ. το 2013 σε 972 χιλ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (+10%, από 591 χιλ. το 2013 σε 651 χιλ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+23%, από 524 χιλ. το 2013 σε 647 χιλ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (+33%, από 457 χιλ. το 2013 σε 610 χιλ. το 2018), Ηπείρου (+30%, από 370 χιλ. το 2013 σε 482 χιλ. το 2018) και Βορείου Αιγαίου (+15%, από 300 χιλ. το 2013 σε 346 χιλ. το 2018).

Πίνακας 57: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

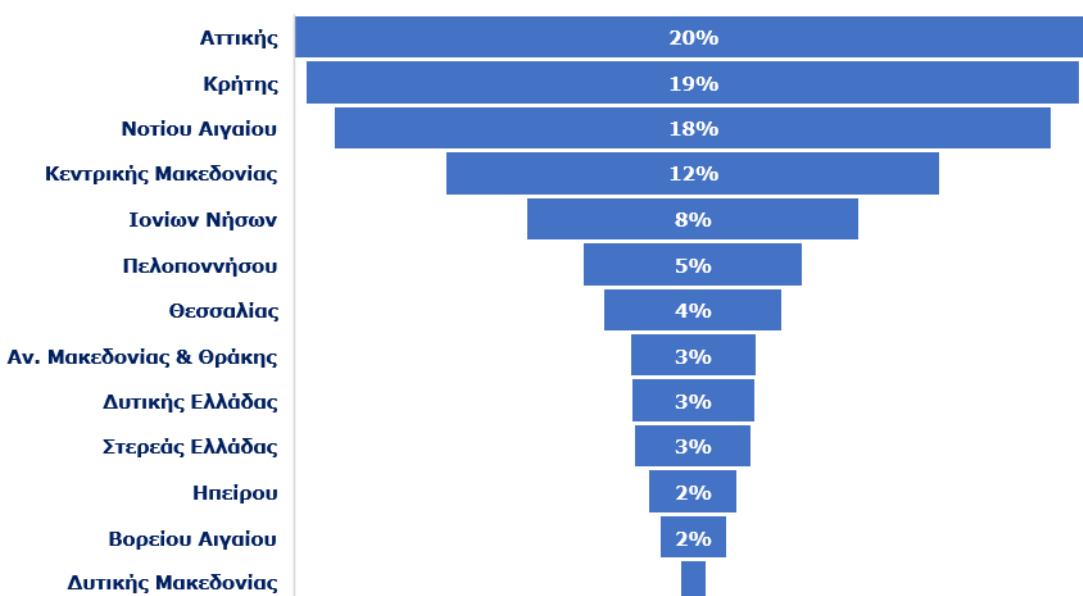
Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Κρήτης	3.066.087	3.250.910	3.316.404	3.706.861	3.993.924	4.361.962	42%
Αττικής	3.032.793	3.623.811	3.805.609	3.721.862	4.107.066	4.267.891	41%
Νοτίου Αιγαίου	2.767.706	3.029.920	3.211.252	3.301.280	3.698.691	3.976.452	44%
Κεντρικής Μακεδονίας	2.038.748	2.158.427	2.392.102	2.430.086	2.547.544	2.578.398	26%
Ιονίων Νήσων	1.147.073	1.244.552	1.375.479	1.490.856	1.717.806	1.763.942	54%
Πελοποννήσου	840.756	899.808	935.140	983.795	1.133.876	1.142.046	36%
Θεσσαλίας	741.114	783.215	814.656	813.763	923.834	972.442	31%
Δυτικής Ελλάδας	590.574	555.166	645.768	588.632	633.483	651.288	10%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	524.381	550.722	606.705	605.998	649.015	646.938	23%
Στερεάς Ελλάδας	457.482	481.002	513.600	541.231	598.656	609.729	33%
Ηπείρου	369.837	390.806	385.687	406.791	457.581	482.102	30%
Βορείου Αιγαίου	300.132	323.532	353.364	286.460	343.099	346.398	15%
Δυτικής Μακεδονίας	132.265	126.992	122.935	118.766	131.741	123.310	-7%
Ελλάδα	16.008.948	17.418.863	18.478.701	18.996.381	20.936.316	21.922.898	37%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

⁶ Τα στοιχεία προκύπτουν από μέρος των συνολικών διαθέσιμων κλινών – δεν γίνεται εκτίμηση και προβολή των αποτελεσμάτων στο 100% των μονάδων αναφοράς λόγω έλλειψης της πληροφορίας των μηνών λειτουργίας του κάθε καταλύματος μέσα στο έτος.

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών της Κρήτης (20%), της Αττικής (19%), του Νοτίου Αιγαίου (18%), της Κεντρικής Μακεδονίας (12%) και των Ιονίων Νήσων (8%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 77% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα.

Διάγραμμα 67: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια, 2018

Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+53%, από 10,5 εκατ. το 2013 σε 16,0 εκατ. το 2018) σε σύγκριση με τους ημεδαπούς (+7%, από 5,5 εκατ. το 2013 σε 5,9 εκατ. το 2018). Τέλος, το μερίδιο των αλλοδαπών ως προς το σύνολο των αφίξεων την περίοδο 2013 – 2018 αυξάνεται (από 66% το 2013 σε 73% το 2018) ενώ αντίθετα των ημεδαπών μειώνεται (από 34% το 2013 σε 27% το 2018).

5.4.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας αντιπροσώπευε το 2018 το 4% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας αύξηση κατά +31% σε σύγκριση με το 2013 (από 741 χιλ. το 2013 σε 972 χιλ. το 2018). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +70% (από 241 χιλ. το 2013 σε 409 χιλ. το 2018) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +13% (από 500 χιλ. το 2013 σε 564 χιλ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Μαγνησίας (+23%, από 341 χιλ. το 2013 σε 421 χιλ. το 2018), Τρικάλων (+60%, από 228 χιλ. το 2013 σε 365 χιλ. το 2018), Λάρισας (+7%, από 108 χιλ. το 2013 σε 116 χιλ. το 2018) και Καρδίτσας (+11%, από 64 χιλ. το 2013 σε 71 χιλ. το 2018). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι ημεδαποί κατέχουν το μεγαλύτερο μερίδιο στην Περιφέρεια Θεσσαλίας με πτωτική όμως τάση (από 68% το 2013 σε 58% το 2018).

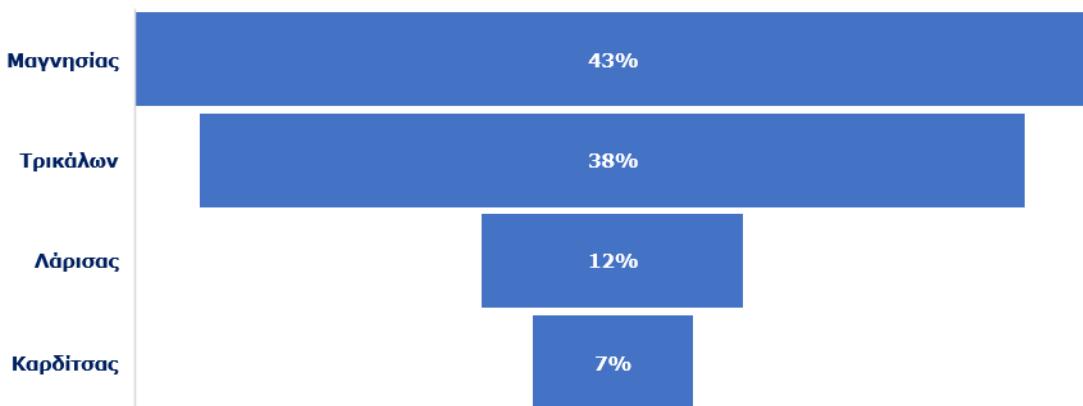
Πίνακας 58: Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 - 2018

Ενότητα		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2013 - 2018
Μαγνησίας	Αλλοδαποί	100.995	110.099	116.900	120.232	142.958	154.691	53%
	Ημεδαποί	239.798	228.973	238.255	258.394	275.556	266.159	11%
Τρικάλων	Αλλοδαποί	128.225	161.919	178.432	129.552	188.211	230.972	80%
	Ημεδαποί	99.891	96.824	99.740	104.450	115.003	133.810	34%
Λάρισας	Αλλοδαποί	9.422	13.495	13.734	14.662	15.797	17.274	83%
	Ημεδαποί	98.736	104.346	95.704	100.830	100.611	98.523	0%
Καρδίτσας	Αλλοδαποί	2.006	2.887	2.825	2.944	5.045	5.668	183%
	Ημεδαποί	62.041	64.672	69.066	82.699	80.653	65.345	5%
Σύνολο	Αλλοδαποί	240.648	288.400	311.891	267.390	352.011	408.605	70%
	Ημεδαποί	500.466	494.815	502.765	546.373	571.823	563.837	13%
Σύνολο Περιφέρειας		741.114	783.215	814.656	813.763	923.834	972.442	31%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2018, η Ενότητα Μαγνησίας (43%) καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο αφίξεων σε ξενοδοχεία και ακολουθούν τα Τρίκαλα (38%), η Λάρισα (12%) και η Καρδίτσα (7%).

Διάγραμμα 68: Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

5.4.3 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2013 – 2018 κατέγραψαν αύξηση κατά +28% (από 70 εκατ. το 2013 σε 90 εκατ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Δυτική Μακεδονία (-7%, από 317 χιλ. το 2013 σε 293 χιλ. το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κρήτης (+25%, από 20,1 εκατ. το 2013 σε 25,1 εκατ. το 2018), Νοτίου Αιγαίου (+30%, από 17,3 εκατ. το 2013 σε 22,4 εκατ. το 2018), Ιονίων Νήσων (+32%, από 7,7 εκατ. το 2013 σε 10,2 εκατ. το 2018), Αττικής (+41%, από 6,4 εκατ. το 2013 σε 9,1 εκατ. το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (+19%, από 7,5 εκατ. το 2013 σε 8,9 εκατ. το 2018), Πελοποννήσου (+40%, από 2,2 εκατ. το 2013 σε 3,1 εκατ. το 2018), Θεσσαλίας (+23%, από 1,8 εκατ. το 2013 σε 2,2 εκατ. το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+15%, από 1,7 εκατ. το 2013 σε 2,0 εκατ. το 2018), Δυτικής Ελλάδας (+27%, από 1,5 εκατ. το 2013 σε 1,9 εκατ. το 2018), Βορείου Αιγαίου (+23%, από 1,5 εκατ. το 2013 σε 1,8 εκατ. το 2018), Στερεάς Ελλάδας (+46%, από 1,2 εκατ. το 2013 σε 1,7 εκατ. το 2018) και Ηπείρου (+37%, από 849 χιλ. το 2013 σε 1,2 εκατ. το 2018).

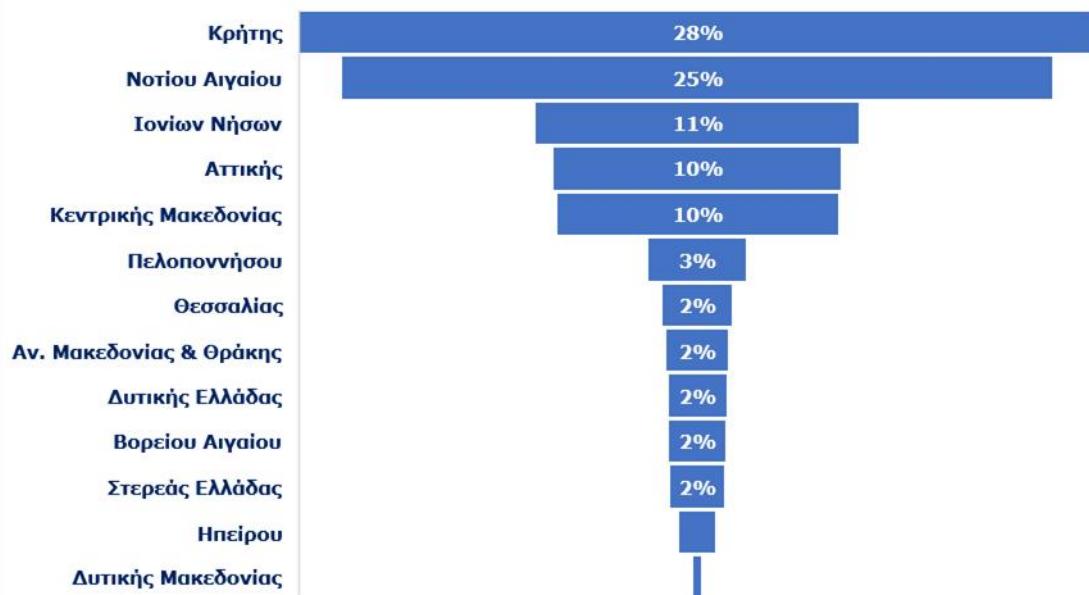
Πίνακας 59: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 - 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Κρήτης	20.101.304	20.593.775	21.094.955	22.807.734	24.473.913	25.083.261	25%
Νοτίου Αιγαίου	17.319.632	17.848.265	18.807.465	18.833.749	21.310.044	22.439.895	30%
Ιονίων Νήσων	7.723.344	7.932.618	8.394.831	9.134.553	9.885.033	10.231.098	32%
Αττικής	6.432.242	7.824.796	7.994.126	8.003.823	8.833.584	9.098.555	41%
Κεντρικής Μακεδονίας	7.475.156	7.925.296	8.194.395	8.367.559	9.086.001	8.886.343	19%
Πελοποννήσου	2.213.720	2.425.776	2.479.313	2.804.252	3.091.937	3.106.093	40%
Θεσσαλίας	1.808.605	1.953.060	1.980.296	2.062.744	2.209.719	2.223.430	23%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	1.695.632	1.681.590	1.798.036	1.770.206	1.973.242	1.953.831	15%
Δυτικής Ελλάδας	1.457.381	1.580.920	1.740.236	1.807.778	1.902.912	1.857.922	27%
Βορείου Αιγαίου	1.492.523	1.653.055	1.764.524	1.530.785	1.750.671	1.837.209	23%
Στερεάς Ελλάδας	1.180.302	1.292.221	1.342.734	1.535.314	1.717.667	1.728.160	46%
Ηπείρου	848.809	937.854	892.226	956.624	1.099.202	1.166.169	37%
Δυτικής Μακεδονίας	316.904	302.976	288.976	269.903	294.448	293.251	-7%
Ελλάδα	70.065.554	73.952.202	76.772.113	79.885.024	87.628.373	89.905.217	28%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών της Κρήτης (28%), του Νοτίου Αιγαίου (25%), των Ιονίων Νήσων (11%), της Κεντρικής Μακεδονίας (10%) και της Αττικής (10%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 84% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα της χώρας.

Διάγραμμα 69: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018

Επιπροσθέτως, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+29%, από 57,1 εκατ. το 2013 σε 76,5 εκατ. το 2018) σε σύγκριση με τους ημεδαπούς (+9%, από 13,0 εκατ. το 2013 σε 13,4 εκατ. το 2018). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι το μερίδιο των αλλοδαπών την περίοδο 2013-2018 αυξάνεται (από 81% το 2013 σε 85% το 2018) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που σημειώνει μείωση (από 19% το 2013 σε 15% το 2018).

5.4.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας αντιπροσώπευε το 2018 μόλις το 2% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα (αλλοδαποί και ημεδαποί), σημειώνοντας αύξηση κατά +23% σε σύγκριση με το 2013 (από 1,8 εκατ. το 2013 σε 2,2 εκατ. το 2018). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +47% (από 774 χιλ. το 2013 σε 1,1 εκατ. το 2018) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +5% (από 1,0 εκατ. το 2013 σε 1,1 εκατ. το 2018). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Μαγνησίας (+15%, από 1,2 εκατ. το 2013 σε 1,3 εκατ. το 2018), Τρικάλων (+61%, από 325 χιλ. το 2013 σε 524 χιλ. το 2018), Λάρισας (+19%, από 200 χιλ. το 2013 σε 238 χιλ. το 2018) και Καρδίτσας (+3%, από 121 χιλ. το 2013 σε 125 χιλ. το 2018). Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Θεσσαλίας για το 2018 προέρχεται από αλλοδαπούς τουρίστες με αυξητική τάση (από 43% το 2013 σε 51% το 2018).

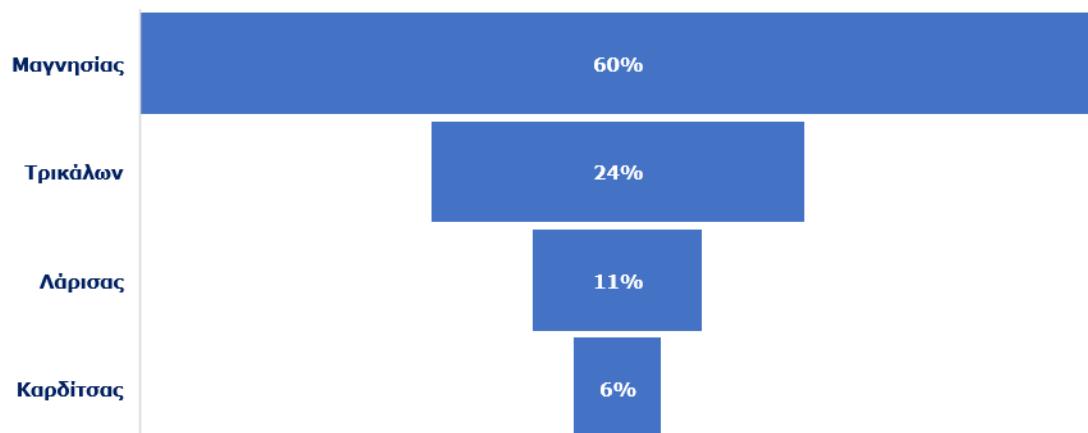
Πίνακας 60: Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 – 2018

Ενότητα		2013	2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2013 - 2018
Μαγνησίας	Αλλοδαποί	586.943	643.597	675.420	678.102	714.001	757.079	29%
	Ημεδαποί	575.609	561.024	551.320	611.081	634.856	578.878	1%
Τρικάλων	Αλλοδαποί	158.449	229.172	241.731	179.291	256.272	304.567	92%
	Ημεδαποί	166.405	163.673	173.395	179.998	200.073	219.861	32%
Λάρισας	Αλλοδαποί	24.157	41.477	41.342	51.503	54.247	66.919	177%
	Ημεδαποί	176.164	185.553	163.430	182.226	183.248	171.305	-3%
Καρδίτσας	Αλλοδαποί	4.405	5.481	5.686	5.150	9.705	10.047	128%
	Ημεδαποί	116.473	123.083	127.972	175.393	157.317	114.774	-1%
Σύνολο	Αλλοδαποί	773.954	919.727	964.179	914.046	1.034.225	1.138.612	47%
	Ημεδαποί	1.034.651	1.033.333	1.016.117	1.148.698	1.175.494	1.084.818	5%
Σύνολο Περιφέρειας		1.808.605	1.953.060	1.980.296	2.062.744	2.209.719	2.223.430	23%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, η Ενότητα Μαγνησίας εμφάνισε το 2018 το υψηλότερο ποσοστό (60%) διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολούθως οι Ενότητες Τρικάλων (24%), Λάρισας (11%) και Καρδίτσας (6%).

Διάγραμμα 70: Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

5.4.5 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσε βελτίωση (από 45% το 2013 σε 53% το 2018). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν βελτίωση των πληροτήτων τους, με εξαίρεση την Δυτική Μακεδονία (από 19% το 2013 σε 18% το 2018). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κρήτης (από 61% το 2013 σε 65% το 2018), Ιονίων Νήσων (από 58% το 2013 σε 63% το 2018), Νοτίου Αιγαίου (από 54% το 2013 σε 62% το 2018), Αττικής (από 37% το 2013 σε 51% το 2018), Κεντρικής Μακεδονίας (από 43% το 2013 σε 47% το 2018), Βορείου Αιγαίου (από 33% το 2013 σε 38% το 2018), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (από 28% το 2013 σε 36% το 2018), Δυτικής Ελλάδας (από 29% το 2013 σε 36% το 2018), Πελοποννήσου (από 25% το 2013 σε 34% το 2018), Θεσσαλίας (από 29% το 2013 σε 32% το 2018), Ηπείρου (από 26% το 2013 σε 32% το 2018) και Στερεάς Ελλάδας (από 21% το 2013 σε 30% το 2018).

Πίνακας 61: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2013 – 2018

Περιφέρεια	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Κρήτης	61%	62%	62%	65%	67%	65%
Ιονίων Νήσων	58%	54%	60%	62%	64%	63%
Νοτίου Αιγαίου	54%	55%	59%	58%	62%	62%
Αττικής	37%	45%	47%	47%	51%	51%
Κεντρικής Μακεδονίας	43%	44%	46%	46%	49%	47%
Βορείου Αιγαίου	33%	36%	39%	33%	37%	38%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	28%	34%	36%	36%	37%	36%
Δυτικής Ελλάδας	29%	32%	34%	35%	36%	36%
Πελοποννήσου	25%	27%	27%	31%	32%	34%
Θεσσαλίας	29%	30%	30%	30%	32%	32%
Ηπείρου	26%	27%	26%	28%	31%	32%
Στερεάς Ελλάδας	21%	22%	23%	26%	28%	30%
Δυτικής Μακεδονίας	19%	18%	17%	16%	17%	18%
Ελλάδα	45%	47%	49%	50%	53%	53%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.4.6 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Θεσσαλίας την περίοδο 2013 – 2018 εμφάνισε βελτίωση (από 29% το 2013 σε 32% το 2018). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες την περίοδο 2013 – 2018 σημείωσαν βελτίωση, με εξαίρεση τις Σποράδες όπου η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων παρέμεινε αμετάβλητη (44%). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Ενότητες: Τρικάλων (από 25% το 2013 σε 36% το 2018), Λάρισας (από 19% το 2013 σε 32% το 2018), Καρδίτσας (από 22% το 2013 σε 23% το 2018) και Μαγνησίας (από 22% το 2013 σε 25% το 2018).

Πίνακας 62: Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2013 – 2018

Ενότητα	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Σποράδων	44%	47%	45%	46%	46%	44%
Τρικάλων	25%	30%	31%	26%	32%	36%
Λάρισας	19%	29%	29%	31%	31%	32%
Καρδίτσας	22%	23%	23%	31%	28%	23%
Μαγνησίας	22%	21%	22%	23%	25%	25%
Θεσσαλία	29%	30%	30%	30%	32%	32%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

5.5 ΑΦΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ, 2014 - 2018

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) διενεργεί και την ['Έρευνα συλλογικών καταλυμάτων σύντομης διαμονής'](#) (ενοικιαζόμενα δωμάτια). Η έρευνα διενεργείται σύμφωνα με τον κανονισμό 692/2011 της Ε.Ε. Τα στοιχεία για τις αφίξεις και τις διανυκτερεύσεις πελατών (αλλοδαπών και ημεδαπών) στα καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) της χώρας συγκεντρώνονται από δειγματοληπτική έρευνα που πραγματοποιείται στα καταλύματα αυτά.

5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2014 – 2018 κατέγραψαν αύξηση κατά +66% (από 3,9 εκατ. το 2014 σε 6,4 εκατ. το 2018). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +93% (από 2,4 εκατ. το 2014 σε 4,6 εκατ. το 2018) και των ημεδαπών κατά +21% (από 1,5 εκατ. το 2014 σε 1,8 εκατ. το 2018).

Πίνακας 63: Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 – 2018

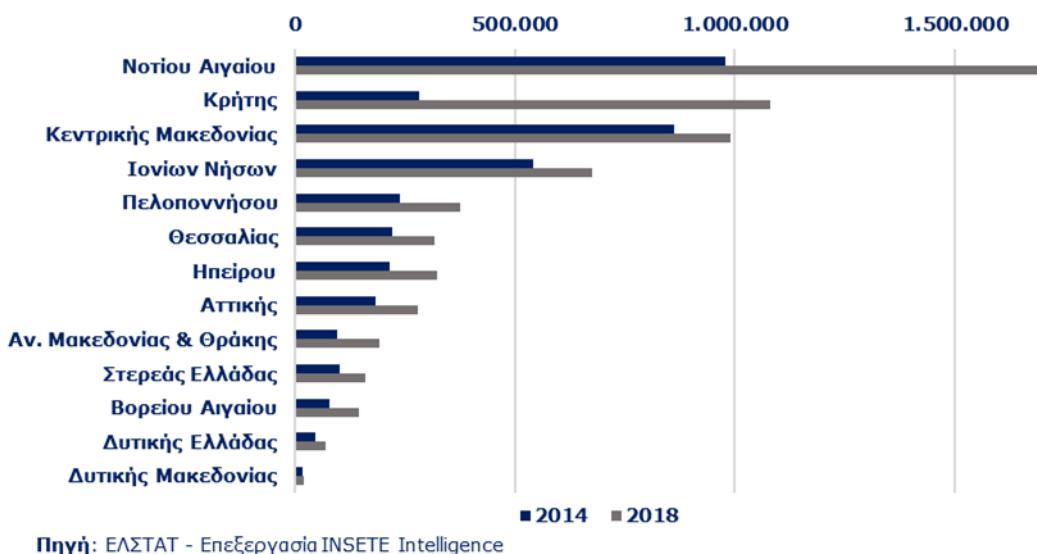
Αφίξεις ημεδαπών και αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) ανά Περιφέρεια, 2014 - 2018							
Περιφέρεια		2014	2015	2016	2017	2018	%Δ 2014 - 2018
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	489.584	661.824	849.037	958.922	1.174.469	140%
	Ημεδαποί	490.049	619.438	614.334	645.398	600.337	23%
Κρήτης	Αλλοδαποί	249.676	451.882	833.730	870.496	997.446	299%
	Ημεδαποί	32.859	65.441	104.461	84.949	82.971	153%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	674.078	776.609	733.308	779.357	862.282	28%
	Ημεδαποί	188.875	190.932	163.522	147.287	126.681	-33%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	471.521	511.469	537.215	557.225	631.297	34%
	Ημεδαποί	68.587	64.865	49.903	49.974	43.433	-37%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	92.608	101.632	151.152	146.004	177.086	91%
	Ημεδαποί	147.039	167.093	290.527	215.682	199.958	36%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	102.878	139.929	117.935	134.574	164.959	60%
	Ημεδαποί	117.661	131.300	155.392	162.333	152.087	29%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	109.370	108.455	125.676	166.512	209.125	91%
	Ημεδαποί	105.127	95.278	102.087	110.993	115.161	10%
Αττικής	Αλλοδαποί	63.112	79.702	112.451	98.785	115.291	83%
	Ημεδαποί	119.557	124.409	152.355	175.445	165.597	39%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	63.031	92.560	133.138	151.823	153.055	143%
	Ημεδαποί	31.710	38.415	49.675	44.168	39.998	26%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	1.981	1.487	21.304	26.241	34.785	1656%
	Ημεδαποί	100.863	109.115	134.313	142.342	126.117	25%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	74.287	94.581	85.213	93.021	95.581	29%
	Ημεδαποί	5.471	6.321	59.733	49.911	50.038	815%
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	11.237	11.760	13.594	17.086	21.346	90%
	Ημεδαποί	36.251	31.494	45.964	53.157	49.585	37%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	2.111	2.843	2.138	2.992	3.229	53%
	Ημεδαποί	15.398	15.518	19.552	21.696	18.445	20%
Σύνολο Χώρας		2.405.474	3.034.733	3.715.891	4.003.038	4.639.951	93%
		Ημεδαποί	1.459.447	1.659.619	1.941.818	1.903.335	1.770.408
			3.864.921	4.694.352	5.657.709	5.906.373	6.410.359
							66%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε Περιφερειακό επίπεδο, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής την περίοδο 2014 – 2018, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες της Κρήτης (+282% ή +798 χιλ., από 283 χιλ. το 2014 σε 1.080 χιλ. το 2018) και Νοτίου Αιγαίου (+81% ή +795 χιλ., από 980 χιλ. το 2014 σε 1.775 χιλ. το 2018). Οι δύο αυτές Περιφέρειες μαζί με τις επίσης τουριστικές Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (+15% ή +126 χιλ., από 863 χιλ. το 2014 σε 989 χιλ. το 2018) και των Ιονίων Νήσων (+25% ή +135 χιλ., από 540 χιλ. το 2014 σε 675 χιλ. το 2018) αντιπροσώπευαν για το 2018 το 70% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Τέλος, οι αφίξεις αλλοδαπών φαίνονται ότι αυξάνουν το μερίδιο τους την περίοδο 2014 – 2018 (από 62% το 2014 σε 72%) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που καταγράφουν μείωση του μεριδίου τους (από 38% το 2014 σε 28% το 2018). Η μείωση του μεριδίου των ημεδαπών οφείλεται στον μικρότερο ρυθμό αύξησης τους και όχι στην μείωση των ημεδαπών αφίξεων.

Διάγραμμα 71: Εξέλιξη των αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2018

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας την περίοδο 2014 – 2018, κατέγραψε αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +44% ή +97 χιλ. (από 221 χιλ. το 2014 σε 317 χιλ. το 2018). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν αύξηση κατά +60% (από 103 χιλ. το 2014 σε 165 χιλ. το 2018) και οι ημεδαποί αύξηση κατά +29% (από 118 χιλ. το 2014 σε 152 χιλ. το 2018). Η Περιφέρεια Θεσσαλίας το 2018 αντιπροσώπευε το 5% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2014 – 2018 κατέγραψαν αύξηση κατά +57% (από 20,1 εκατ. το 2014 σε 31,5 εκατ. το 2018). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +73% (από 14,5 εκατ. το 2014 σε 25,2 εκατ. το 2018) και των ημεδαπών κατά +14% (από 5,6 εκατ. το 2014 σε 6,4 εκατ. το 2018).

Πίνακας 64: Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 – 2018

Διανυκτερεύσεις ημεδαπών και αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) ανά Περιφέρεια, 2014 - 2018						
Περιφέρεια		2014	2015	2016	2017	2018
						%Δ 2014 - 2018
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	2.090.100	2.851.139	4.361.076	4.762.368	5.670.704
	Ημεδαποί	1.967.103	2.949.992	2.714.558	2.696.700	2.513.071
Κρήτης	Αλλοδαποί	1.486.787	2.956.125	4.610.092	4.892.542	5.264.633
	Ημεδαποί	121.699	220.222	497.530	391.537	355.889
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	4.894.872	5.234.343	4.341.666	4.545.408	4.715.306
	Ημεδαποί	852.027	824.851	624.097	559.092	455.847
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	3.324.918	3.417.034	4.184.767	4.369.939	4.825.807
	Ημεδαποί	472.481	411.606	333.670	347.807	282.842
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	552.472	731.251	666.830	722.911	829.258
	Ημεδαποί	381.497	464.025	513.813	574.178	509.998
Ηπείρου	Αλλοδαποί	605.339	608.667	736.144	923.796	1.147.878
	Ημεδαποί	300.978	256.681	322.440	335.926	338.054
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	381.593	397.501	469.905	487.642	551.422
	Ημεδαποί	517.357	577.764	750.735	565.296	508.362
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	316.156	458.064	770.427	844.303	863.817
	Ημεδαποί	96.396	90.667	210.119	183.141	157.310
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	570.957	674.740	526.768	586.352	631.470
	Ημεδαποί	36.017	36.524	334.904	272.120	258.301
Αττικής	Αλλοδαποί	251.487	290.077	304.826	300.482	345.224
	Ημεδαποί	312.308	312.834	382.309	429.258	389.845
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	6.700	4.651	157.389	189.064	230.890
	Ημεδαποί	259.804	285.950	437.221	444.756	392.097
Δυτικής Ελλάδας	Αλλοδαποί	50.899	54.848	50.471	58.426	71.199
	Ημεδαποί	214.750	140.380	164.803	187.524	162.135
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	4.607	6.022	4.718	5.918	6.297
	Ημεδαποί	32.320	42.364	45.427	47.306	40.085
Σύνολο Χώρας	Αλλοδαποί	14.536.887	17.684.462	21.185.079	22.689.151	25.153.905
	Ημεδαποί	5.564.737	6.613.860	7.331.626	7.034.641	6.363.836
		20.101.624	24.298.322	28.516.705	29.723.792	31.517.741

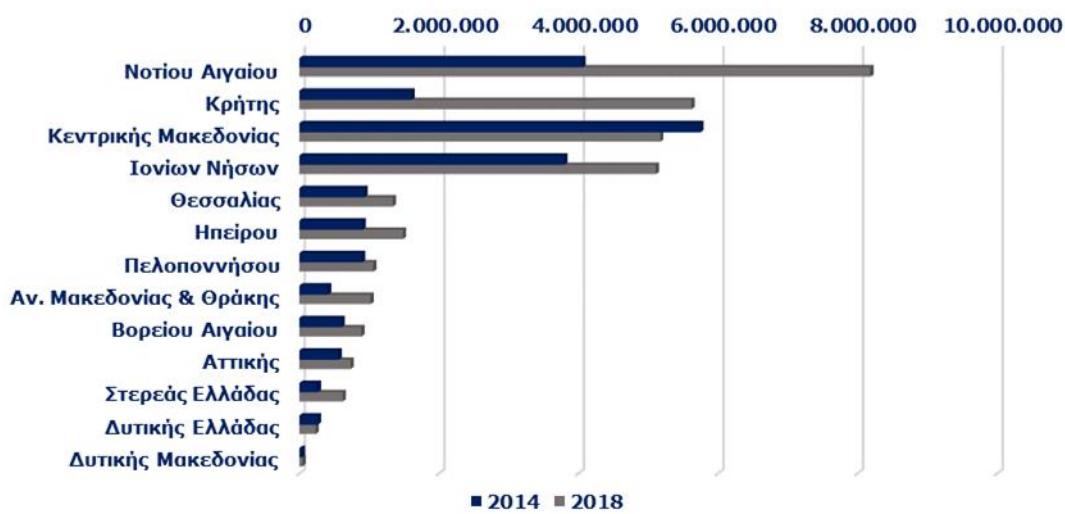
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε Περιφερειακό επίπεδο, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής την περίοδο 2014 – 2018, με εξαίρεση τις Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (-10%, από 5,7 εκατ. το 2014 σε 5,2 εκατ. το 2018) και της Δυτικής Ελλάδας (-12%, από 266 χιλ. το 2014 σε 233 χιλ. το 2018). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές καταγράφηκαν στις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (+102% ή 4,1 εκατ., από 4,1 εκατ. το 2014 σε 8,2 εκατ. το 2018), της Κρήτης (+249% ή +4,0 εκατ., από 1,6 εκατ. το 2014 σε 5,6

εκατ. το 2018), των Ιονίων Νήσων (+35% ή +1,3 εκατ., από 3,8 εκατ. το 2014 σε 5,1 εκατ. το 2018) και της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+148% ή 609 χιλ., από 413 χιλ. το 2014 σε 1,0 εκατ. το 2018). Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, της Κεντρικής Μακεδονίας και των Ιονίων Νήσων το 2018 αντιπροσώπευαν το 76% των συνολικών διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων έγινε από αλλοδαπούς με αυξητική τάση την περίοδο 2014 – 2018 (από 72% το 2014 σε 80% το 2018) ενώ αντίθετα το μερίδιο των ημεδαπών μειώθηκε (από 28% το 2014 σε 20% το 2018).

Διάγραμμα 72: Εξέλιξη των διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2014 και 2018

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας την περίοδο 2014 – 2018, κατέγραψε αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +43% ή +405 χιλ. (από 934 χιλ. το 2014 σε 1,3 εκατ. το 2018). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις από αλλοδαπούς εμφάνισαν αύξηση +50% ή +277 χιλ. (από 552 χιλ. το 2014 σε 829 χιλ. το 2018) και από ημεδαπούς αύξηση κατά +34% ή +129 χιλ. (από 381 χιλ. το 2014 σε 510 χιλ. το 2018). Η Περιφέρεια Θεσσαλίας το 2018 αντιπροσώπευε το 4% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

6.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2017

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 964 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός τόσο για το 2016 όσο και για το 2017, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 1.037 ξενοδοχεία τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 76.694 δωμάτια στις κατηγορίες 2*, 3*, 4* και 5*. Με τον τρόπο αυτό κατέστη δυνατό να αναλυθούν όχι μόνο χρηματοοικονομικοί αλλά και λειτουργικοί δείκτες ανά κατηγορία και ανά προορισμό⁷.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 24% των μονάδων και το 31% των δωματίων των 5* ξενοδοχείων, το 19% των μονάδων και το 27% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων, το 13% των μονάδων και το 18% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων και το 5% των μονάδων και το 7% των δωματίων των 2* ξενοδοχείων.

Για τις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Βορείου Αιγαίου, Δυτικής Ελλάδας, Δυτικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας δεν υπήρχε επαρκές δείγμα για την ανάλυση των ισολογισμών των ξενοδοχείων 5* που ευρίσκονται σε αυτές. Ομοίως δεν υπήρχε επαρκές δείγμα για τα Δωδεκάνησα για την ανάλυση των ισολογισμών των ξενοδοχείων 3*. Στις περιπτώσεις αυτές προβήκαμε μόνο σε εκτίμηση του Κύκλου Εργασιών τους, ενώ τα μεγέθη ΚΠΦΤΑ⁸, ΚΠΦ⁹, Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια δεν εκτιμήθηκαν. Εκτιμούμε όμως ότι λόγω του μικρού αριθμού δωματίων στις εν λόγω Περιφέρειες, η παράλειψή τους δεν αλλοιώνει ουσιωδώς την εκτίμηση των συνολικών μεγεθών που προαναφέρθηκαν, ανά κατηγορία.

Τέλος, για την κατηγορία 2*, επαρκές δείγμα υπήρξε μόνο στις Περιφέρειες Αττικής, Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Βορείου Αιγαίου, Ηπείρου, Κρήτης και Πελοποννήσου και για τον λόγο αυτό δεν παρουσιάζεται η συνολική εικόνα τους αλλά δίδονται στοιχεία για τα ξενοδοχεία 2* μόνο στις αντίστοιχες Περιφέρειες.

⁷ Για αναλυτική μεθοδολογία βλ. σελ. 8 και 9 [αντίστοιχης μελέτης με στοιχεία 2015](#).

⁸ Κέρδη Προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.

⁹ Κέρδη Προ Φόρων

6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα

Πίνακας 65: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2017

Κατηγορία:	5*	4*	3*
Δωμάτια	71.793	108.637	98.669
Κύκλος Εργασίων	2.685.099.440	2.042.949.980	985.003.718
ΚΠΦΤΑ	834.173.437	487.852.434	179.523.835
ως % του Κύκλου Εργασιών	31%	24%	18%
ΚΠΦ	391.508.971	169.432.932	46.501.118
ως % του Κύκλου Εργασιών	15%	8%	5%
Καθαρά Πάγια	1.861.049.568	946.985.697	361.035.520
Ίδια Κεφάλαια	5.383.932.426	3.486.976.034	2.006.049.481
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	4.778.164.516	1.870.809.134	670.855.988
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,9	0,5	0,3
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	5,7	3,8	3,7

Πηγή: ICAP, ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 3*, 4* και 5* υπερβαίνει τα € 5,7 δισ. αθροιστικά ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 10,8 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 7,3 δισ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 3,2 δισ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων από τα ξενοδοχεία 3* και 4*, έχουν σημαντικά μεγαλύτερη οικονομική σημασία με όρους Κύκλου Εργασιών, Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ), Επενδεδυμένων Παγίων και Επενδεδυμένων Κεφαλαίων, τόσο ίδιων όσο και Δανείων.
- Έχουν επίσης καλύτερους δείκτες κερδοφορίας τόσο σε επίπεδο ΚΠΦΤΑ όσο και σε επίπεδο ΚΠΦ. Συγκεκριμένα, οι δείκτες Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ) ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των 5* ξενοδοχείων κρίνονται ως πολύ ικανοποιητικοί, των 4* ως ικανοποιητικοί ενώ των 3* ως μάλλον χαμηλοί.
- Τέλος, η χρηματοοικονομική επάρκεια (βάσει των δεικτών Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως υγιής για τις κατηγορίες 3* και 4* ενώ για την κατηγορία 5* αυτό ισχύει μόνο για τον πρώτο δείκτη (Μακροπρόθεσμων Δανείων προς Ίδια Κεφάλαια), ενώ ο δεύτερος δείκτης (Μακροπρόθεσμων Δανείων προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως μάλλον υψηλός.

Πίνακας 66: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά Δωμάτιο στην Ελλάδα, 2017

Βασικοί Δείκτες ξενοδοχείων ανά Δωμάτιο στην Ελλάδα, 2017			
Κατηγορία:	5*	4*	3*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	37.401	18.805	9.983
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	25.922	8.717	3.659
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	74.992	32.097	20.331
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	66.555	17.221	6.799

Πηγή: ICAP, ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 65, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα Επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι ενώ ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* είναι περίπου διπλάσιος από αυτόν των 4* (που με τη σειρά τους είναι διπλάσιος αυτού των 3*), τα Επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο είναι υπερδιπλάσια στα ξενοδοχεία 5* σε σχέση με τα αντίστοιχα 4*. Δηλαδή η απόδοση, με όρους Κύκλου Εργασιών ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα Επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5* υπολείπεται αυτής των ξενοδοχείων 4*. Η εικόνα αυτή συνάδει και με την εικόνα στους δείκτες χρηματοοικονομικής επάρκειας του Πίνακα 64.

6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης στην Περιφέρεια Θεσσαλίας βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 27 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός τόσο για το 2016 όσο και για το 2017, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 28 ξενοδοχεία τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 1.403 δωμάτια στις κατηγορίες 4* και 3*.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 13% των μονάδων και το 30% των δωματίων των 4* ξενοδοχείων και το 8% των μονάδων και το 13% των δωματίων των 3* ξενοδοχείων.

Πίνακας 67: Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, 2017

Κατηγορία:	5*	4*	3*
Δωμάτια	1.200	3.091	3.845
Κύκλος Εργασίων	22.985.439	38.028.784	18.219.361
ΚΠΦΤΑ	-	16.916.413	1.666.484
ως % του Κύκλου Εργασιών	-	44%	9%
ΚΠΦ	-	5.247.596	-3.406.166
ως % του Κύκλου Εργασιών	-	14%	-19%
Καθαρά Πάγια	-	13.137.253	7.933.194
Ίδια Κεφάλαια	-	103.587.037	62.523.249
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	-	77.276.931	23.491.767
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	-	0,7	0,4
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	-	4,6	14,1

Πηγή: ICAP, ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 3*, 4* και 5* ανέρχεται σε € 79 εκατ. περίπου ενώ τα συνολικά Επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 166 εκατ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 100 εκατ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 21 εκατ. περίπου.
- Τα ξενοδοχεία 4* έχουν σημαντικά υψηλότερη Κερδοφορία (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ), Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια σε

σύγκριση με τα 3* ξενοδοχεία, αλλά και υψηλότερο Κύκλο Εργασιών τόσο από τα 3* ξενοδοχεία όσο και από τα 5*.

- Έχουν επίσης καλύτερους δείκτες κερδοφορίας τόσο σε επίπεδο ΚΠΦΤΑ όσο και σε επίπεδο ΚΠΦ. Παράλληλα τα ΚΠΦ στα 3* ξενοδοχεία είναι αρνητικά.
- Οι δείκτες Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ) ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών κρίνονται ως πολύ ικανοποιητικοί για τα 4* ξενοδοχεία και ως χαμηλοί για τα 3*.
- Τέλος, ο δείκτης Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια κρίνεται υγιής για όλες τις διαθέσιμες κατηγορίες ξενοδοχείων ενώ ο δείκτης Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ κρίνεται ως υγιής για τα 4* και ως υψηλός για τα 3* ξενοδοχεία.

Πίνακας 68: Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά Δωμάτιο στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, 2017

Βασικοί Δείκτες ξενοδοχείων ανά Δωμάτιο στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, 2017			
Κατηγορία:	5*	4*	3*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	19.155	12.303	4.738
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	-	4.250	2.063
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	-	33.512	16.261
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	-	25.001	6.110

Πηγή: ICAP, ΜΗΤΕ, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 67, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα Επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Συγκριτικά με τους αντίστοιχους δείκτες για το σύνολο της χώρας και για τις κατηγορίες 3* και 4* (βλ. Πίνακα 65) παρατηρούμε ότι ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο και τα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο είναι χαμηλότερα στην Περιφέρεια Θεσσαλίας. Επίσης, στην Περιφέρεια Θεσσαλίας σε σύγκριση με το σύνολο της Ελλάδας, οι δείκτες Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο και Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο είναι υψηλότερα για τα 4* και χαμηλότερα για τα 3*.

6.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2017-2018

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) πελατών ξενοδοχείων υπολογίζεται από την ReviewPro, εταιρεία που ειδικεύεται στην μέτρηση της online φήμης των ξενοδοχείων. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες OTAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία). Επίσης, λαμβάνει υπόψιν όχι μόνο τις ημερήσιες κριτικές αλλά και τα ιστορικά δεδομένα των τελευταίων 365 ημερών δίνοντας μεγαλύτερη βαρύτητα στις πιο πρόσφατες κριτικές. Δείκτες άνω του 80% υποδηλώνουν θετική εμπειρία. Ο δείκτης είναι ποιοτικός και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση της εξέλιξης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Για τον υπολογισμό έχουν αναλυθεί τα στοιχεία 1.126 ξενοδοχείων από την Ελλάδα, διαφόρων κατηγοριών και από διαφορετικές περιοχές της χώρας. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι τα στοιχεία που παρουσιάζονται για το 2018 βασίζονται σε 435 χιλ. αξιολογήσεις από πελάτες ελληνικών ξενοδοχείων. Συνεπώς, ο δείκτης GRI αποτυπώνει το ανταγωνιστικό επίπεδο του ελληνικού ξενοδοχειακού προϊόντος.

6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Πίνακας 69: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2017-18

Δείκτες Ποιότητας των ξενοδοχείων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2017-18		
	2017	2018
Κυκλαδες	89,8%	90,0%
Ήπειρος	90,1%	89,9%
Θεσσαλία	86,3%	86,2%
Βόρειο Αιγαίο	85,3%	86,2%
Κρήτη	85,9%	86,2%
Κεν. Μακεδονία	85,6%	86,0%
Δωδεκανησα	85,4%	85,8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	84,4%	85,6%
Στερεά Ελλάδα	85,2%	85,1%
Ιόνια Νησιά	84,3%	85,0%
Πελοπόννησος	85,8%	84,9%
Αττική	84,1%	84,6%
GRI	86,0%	86,3%

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στον Πίνακα 68 καταγράφεται ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων τόσο ανά Περιφέρεια (με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας και Δυτικής Ελλάδας όπου δεν διαθέτουμε στοιχεία) όσο και για το σύνολο της χώρας. Από τα στοιχεία, παρατηρούμε ότι οι πελάτες που επέλεξαν για την διαμονή τους ξενοδοχεία έμειναν ικανοποιημένοι από τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους τόσο στο σύνολο της χώρας όσο και στις

επιμέρους Περιφέρειες (βλ. άνωθεν).

Συγκεκριμένα, το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων στο σύνολο της Ελλάδας, σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2017-2018 (από 86,0% το 2017 σε 86,3% το 2018). Επιμέρους, οι Κυκλαδες (από 89,8% το 2017 σε 90,0% το 2018), το Βόρειο Αιγαίο (από 85,3% το 2017 σε 86,2% το 2018), η Κρήτη (από 85,9% το 2017 σε 86,2% το 2018), η Κεντρική Μακεδονία (από 85,6% το 2017 σε 86,0% το 2018), τα Δωδεκανησα (από 85,4% το 2017 σε 85,8% το 2018), η Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 84,4% το 2017 σε 85,6% το 2018), τα Ιόνια Νησιά (από 84,3% το 2017 σε 85,0% το 2018) και η Αττική (από 84,1% το 2017 σε 84,6% το 2018) σημειώνουν βελτίωση του επιπέδου ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων ενώ αντίθετα η Ήπειρος (από 90,1% το 2017 σε 89,9% το 2018), η Θεσσαλία (από 86,3% το 2017 σε 86,2% το 2018), η Στερεά Ελλάδα (από 85,2% το 2017 σε 85,1% το 2018) και η Πελοπόννησος (από 85,8% το 2017 σε 84,9% το 2018) κατέγραψαν επιδείνωση της ικανοποίησης των πελατών τους. Τέλος, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Κυκλαδες (89,8% το 2017 και 90,0% το 2018) και η Περιφέρεια Ηπείρου (90,1% το 2017 και 89,9% το 2018) εμφάνισαν τα υψηλότερα επίπεδα ικανοποίησης ενώ η Αττική (84,1% το 2017 και 84,6% το 2018) τα χαμηλότερα.

6.2.2 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά κατηγορία αστεριού

Πίνακας 70: Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά κατηγορία αστεριού, 2017-18

Δείκτες Ποιότητας ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανά κατηγορία αστεριού, 2017-18		
	2017	2018
5*	89,2%	88,9%
4*	86,4%	86,2%
3*	86,5%	87,3%
1*-2*	83,6%	82,9%
GRI	86,3%	86,2%

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Θεσσαλίας σημείωσε επιδείνωση την περίοδο 2017-2018 (από 86,3% το 2017 σε 86,2% το 2018). Επιπροσθέτως, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Περιφέρεια Θεσσαλίας σημείωσε το 2018 το 3^ο υψηλότερο ποσοστό ικανοποίησης πελατών ξενοδοχείων.

Η εικόνα στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών την περίοδο 2017-2018 είναι μικτή. Συγκεκριμένα, στην Περιφέρεια Θεσσαλίας το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων σημείωσε επιδείνωση στα 5* (από 89,2% το 2017 σε 88,9% το 2018), 4* (από 86,4% το 2017 σε 86,2% το 2018) και 1*-2* (από 83,6% το 2017 σε 82,9% το 2018) ενώ αντίθετα κατέγραψε βελτίωση στα 3* (από 86,5% το 2017 σε 87,3% το 2018). Επιπροσθέτως, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Περιφέρεια Θεσσαλίας σημείωσε το 2018 το 2^ο υψηλότερο ποσοστό ικανοποίησης στα 4* και το υψηλότερο στα 3* ξενοδοχεία από όλους τους εξεταζόμενους προορισμούς.

7 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα ενότητα περιλαμβάνει την συνοπτική καταγραφή επιλεγμένων **βασικών στρατηγικών κατευθύνσεων και προβλέψεων που έχουν άμεση σχέση με την τουριστική ανάπτυξη**, όπως έχουν θεσμοθετηθεί και προωθούνται στο πλαίσιο του **Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου (ΠΧΠ)** για την Περιφέρεια Θεσσαλίας (βλ. [ΦΕΚ 269 ΑΑΠ/15.11.2018](#)).

Τα **ΠΧΠ** θεσμοθετούνται με Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από δημόσια διαβούλευση. **Αποτελούν τα βασικά εργαλεία άσκησης χωροταξικού σχεδιασμού αλλά και αναπτυξιακής πολιτικής σε Περιφερειακό επίπεδο**, παρέχοντας κατευθύνσεις για την χωρική οργάνωση και την ανάπτυξη των Περιφερειών της Χώρας και δίνοντας στρατηγικές κατευθύνσεις στα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού που έχουν ρυθμιστικό χαρακτήρα.

Στις επόμενες ενότητες περιγράφονται στρατηγικές κατευθύνσεις που έχουν σχέση με:

- **πρότυπα χωρικής οργάνωσης, αναπτυξιακούς πόλους και άξονες, κόμβους και πύλες μεταφορών** καθώς και με
- **ειδικές πρόνοιες και κατευθύνσεις σε ότι αφορά στην τουριστική ανάπτυξη ανά χωρική/ γεωγραφική ενότητες, θεματικές μορφές τουρισμού και ειδικές κατηγορίες του χώρου** (πχ. παράκτιος και νησιωτικός χώρος, ορεινός χώρος, κλπ.) καθώς και **όρους δόμησης** (πχ. αρτιότητες, επιτρεπόμενες χρήσεις, πυκνότητα κλινών).

Πρακτικά, οι πρόνοιες και οι κατευθύνσεις αυτές λαμβάνουν υπόψη μία σειρά επιτελικών σχεδίων και προγραμμάτων όπως Εθνικές Πολιτικές (πχ. Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης, ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων), τα οικεία Περιφερειακά και Τομεακά (πχ. υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη) Επιχειρησιακά Προγράμματα, αλλά και τις επηρεάζουν. Παράλληλα **έχουν άμεση και στενή σχέση τόσο με τον σχεδιασμό του χώρου ρυθμιστικού χαρακτήρα** (πχ. πολεοδομικά σχέδια) όσο και **με τον σχεδιασμό και την υλοποίηση δημόσιων και ιδιωτικών έργων** (πχ. μέσω της διαδικασίας της χωροθέτησης και της περιβαλλοντικής αδειοδότησης) στους τομείς – μεταξύ άλλων – των μεταφορών, των υποδομών και του τουρισμού.

Γενικά

Ως προς τις χρήσεις γης και τη χωρική οργάνωση του παραγωγικού συστήματος:

Ο τουρισμός και η β' κατοικία αναπτύσσονται, στο μεν ανατολικό τμήμα της Περιφέρειας στα νησιά, τα

παράλια και κατά μήκος των ορεινών όγκων Όσσας, Μαυροβουνίου και Πηλίου, στο δε δυτικό τμήμα κατά μήκος της οροσειράς της Πίνδου, με κύριους πόλους τα Μετέωρα και τη Λίμνη Πλαστήρα.

Η κατάργηση του Ειδικού Πλαισίου ΧΣΑΑ για τον τουρισμό δημιουργεί την αναγκαιότητα ενίσχυσης των κατευθύνσεων και ρυθμίσεων του παρόντος σε σχέση με την οργάνωση τουριστικών δραστηριοτήτων προκειμένου να αποτραπεί η διάχυτη, μη οργανωμένη ανάπτυξή τους και η υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

Ως προς τα βασικά δίκτυα μεταφορικής και λοιπής τεχνικής υποδομής:

1. Κύριο οδικό έργο, με σημαντικές αναπτυξιακές επιπτώσεις για την Περιφέρεια και κυρίως για το δυτικό, λιγότερο αναπτυγμένο τμήμα της, είναι ο αυτοκινητόδρομος **Λαμία - Καρδίτσα - Τρίκαλα - Εγνατία**, η ολοκλήρωση του οποίου θα δώσει υπόσταση στον αναπτυξιακό άξονα Κεντρικής Ενδοχώρας.
2. Σημαντικό έργο για την υλοποίηση της ιδέας του διπόλου Λάρισας - Βόλου, είναι η αναβάθμιση της **σιδηροδρομικής γραμμής** σύνδεσής τους, έτσι ώστε να εξελιχθεί σε προαστιακό χαρακτήρα. Μακροπρόθεσμα η επέκταση της σιδηροδρομικής σύνδεσης βόρεια της Καλαμπάκας, προς Ιωάννινα - Ηγουμενίτσα και Σιάτιστα - Κοζάνη/Καστοριά, θα συμβάλλει αποφασιστικά στην ανάπτυξη της Περιφέρειας και κυρίως του δυτικού τμήματος.
3. Το **λιμάνι του Βόλου** θεωρείται Κύρια Διεθνής Θαλάσσια Πύλη της Χώρας, με ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη του τουρισμού στην Περιφέρεια. Παράλληλα σημαντικός είναι ο ρόλος και των λιμανιών των νησιών, καθώς και των Τουριστικών Λιμένων.

Ευρύτερες χωρικές ενότητες

Ευρύτερη Ζώνη τουρισμού και δεύτερης κατοικίας

Η ζώνη περιλαμβάνει δύο τμήματα, το νησιώτικο και το ηπειρωτικό, και χαρακτηρίζεται από αυξημένη παρουσία μαζικού τουρισμού και δεύτερης κατοικίας, με προοπτική περαιτέρω ενίσχυσης και με νέες ανταγωνιστικές και αειφορικές μορφές τουριστικής ανάπτυξης.

Ευρύτερη Ζώνη αναπτυσσόμενου ορεινού τουρισμού

Η ζώνη περιλαμβάνει ορεινές και ημιορεινές περιοχές, περιμετρικά της Θεσσαλίας, με αξιόλογο φυσικό περιβάλλον και ήδη υπαρκτές τάσεις ανάπτυξης ορεινού και συναφών εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

Ευρύτερη Ζώνη ανάπτυξης Βιομηχανίας

Η ζώνη αυτή επικαλύπτεται στο μεγαλύτερο μέρος της με άλλες ζώνες. Αποτελείται από δύο ανεξάρτητα τμήματα η σύνδεση των οποίων δεν υπάρχει, αν και διακρίνονται στοιχειωδώς αντίστοιχες τάσεις.

Ευρύτερη Ζώνη ΑΠΕ

Η ζώνη αυτή επίσης επικαλύπτεται με άλλες ζώνες. Περιλαμβάνει μια ευρεία ζώνη αιολικού δυναμικού και ταυτόχρονα με δυνατότητα χωροθέτησης μικρών υδροηλεκτρικών έργων, στη δυτική Θεσσαλία, με γεωγραφική συνέχεια προς τις όμορες Περιφέρειες. Επίσης περιλαμβάνει μικρότερες περιοχές αιολικού δυναμικού στην ορεινή περιμετρική ζώνη της Περιφέρειας και συγκεκριμένα στο νότιο Όλυμπο, την Όσσα, το νότιο Πήλιο και την Όθρυ.

Σημειακές παραγωγικές δραστηριότητες εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας

Τουρισμός

Δυνατότητες χωροθέτησης οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων και σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων, υπάρχουν στις περιοχές που καθορίζονται σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του παρόντος πλαισίου.

Ρόλος των πόλεων της Θεσσαλίας

Επιδιώκεται η ενίσχυση του αναπτυξιακού ρόλου επιλεγμένων οικισμών απ' όλα τα επίπεδα. Για την εξυπηρέτηση του στόχου αυτού οι οικισμοί κατατάσσονται σε 4 κατηγορίες και εφαρμόζεται διαφορετικός βαθμός ενίσχυσής τους ανάλογα με τον ρόλο που αυτοί καλούνται να διαδραματίσουν στο πλαίσιο του αναπτυξιακού σχεδιασμού της Περιφέρειας.

Η τρίτη κατηγορία περιλαμβάνει τους οικισμούς με σημαντικό/διακεκριμένο ρόλο στον αναπτυξιακό σχεδιασμό. Οι οικισμοί που διαθέτουν συγκριτικά πλεονεκτήματα ή/ και δυνατότητες να αναλάβουν ιδιαίτερο ρόλο είναι:

- Οι οικισμοί της ενδοχώρας με **δυνατότητες τουριστικής ανάπτυξης** καθώς και τα οικιστικά κέντρα εξυπηρέτησης ορεινών/προβληματικών περιοχών (ορεινά κεφαλοχώρια). Σε αυτούς περιλαμβάνονται και οι οικισμοί με αξιόλογο κτιριακό απόθεμα ή και μεμονωμένα κτίρια ή στοιχεία, οι κεντρικοί οικισμοί σε περιοχές παραγωγής τοπικών προϊόντων και γενικά όπου διαθέτουν συγκριτικά πλεονεκτήματα (ιαματικά λουτρά, τεχνητές λίμνες, αξιόλογο φυσικό περιβάλλον, κλπ.).
- Οι παραλιακοί οικισμοί. Ξεχωρίζουν οι οικισμοί του Πηλίου και των νησιών που απευθύνονται και στο **διεθνή τουρισμό**, καθώς και τα λοιπά **παραθεριστικά κέντρα του τοπικού πληθυσμού** στα παράλια του Ν. Λάρισας και στον Παγασητικό.

Στον βαθμό που οι οικισμοί συνδυάζουν περισσότερους του ενός ρόλους, θα πρέπει να τύχουν ανάλογης αντιμετώπισης.

Χωρική διάρθρωση των βασικών δικτύων μεταφορικής υποδομής

Οδικό Δίκτυο

Το οδικό δίκτυο της περιφέρειας κατηγοριοποιείται σε τέσσερα επίπεδα: Διεθνές, Εθνικό, Πρωτεύον ενδοπεριφερειακό και Δευτερεύον ενδοπεριφερειακό. Τα κύρια οδικά έργα για την περιφέρεια σε διεθνές επίπεδο είναι δύο:

- **Ο αυτοκινητόδρομος Β/Ν (ΠΑΘΕ).** Το έργο συνδέει την Περιφέρεια με τους κύριους πόλους υπερτοπικής σημασίας της Χώρας (Αθήνα-Θεσσαλονίκη) και συνεπώς με τα Διεθνή κέντρα ανάπτυξης.
- Ο προγραμματισμένος **αυτοκινητόδρομος Εγνατία - Λαμία (Ε65)**.

Σιδηροδρομικό Δίκτυο

Για την υποστήριξη των στόχων του Περιφερειακού Πλαισίου απαιτούνται σημαντικά έργα όπως:

Υπάρχον Σιδηροδρομικό Δίκτυο

- Σ.Γ. Βόλου (Άνω Λεχώνια) - Μηλεών. Πρόκειται για το «τρενάκι του Πηλίου» που έχει τεθεί ξανά σε λειτουργία. Η συμβολή του στην τουριστική ανάπτυξη είναι σημαντική, γι' αυτό απαιτείται η διατήρηση της λειτουργίας του και η προβολή του.
- Παλαιά Σ.Γ. Κοιλάδας Τεμπών. Να εξεταστεί η επαναλειτουργία της για τουριστικούς σκοπούς.

Προγραμματισμένο Σιδηροδρομικό Δίκτυο

- Σ.Γ. Καλαμπάκας - Ιωαννίνων – Ηγουμενίτσας

Λιμάνια και θαλάσσιες μεταφορές

- Το **Λιμάνι του Βόλου** συγκαταλέγεται στις Κύριες Διεθνείς Θαλάσσιες Πύλες - Λιμένες της Χώρας με κατεύθυνση την προώθηση επενδύσεων σε υποδομές ακτοπλοϊας, φιλοξενίας κρουαζέρας και θαλάσσιου τουρισμού, καθώς και σε υποδομές εμπορευματικών μεταφορών. Παράλληλα, σύμφωνα με το σχεδιασμό του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, το λιμάνι του Βόλου εντάσσεται στο Εκτεταμένο Δίκτυο Διευρωπαϊκών Μεταφορών καθώς και στους Λιμένες Διεθνούς Ενδιαφέροντος, χαρακτηρίζεται ως ανατολική πύλη της Ελλάδας και επισημαίνονται οι προοπτικές εξέλιξης που διαθέτει στον τομέα της κρουαζέρας. Για να ανταποκριθεί στο ρόλο του απαιτείται η υλοποίηση των έργων που προβλέπονται από το υπό έγκριση master plan που θα συμβάλλουν στη λειτουργική του αναβάθμιση ως επιβατικού, τουριστικού με υποδομές κατάλληλες για την υποδοχή κρουαζιερόπλοιων και εμπορικού λιμανιού Εθνικής και Διεθνούς εμβέλειας.
- Προωθείται η **κατασκευή λιμενικών εγκαταστάσεων** στην περιοχή Τσιγκέλι Αλμυρού, στην προοπτική δημιουργίας ειδικού εμπορευματικού λιμανιού.
- Ο ρόλος των άλλων εμπορικών/επιβατικών λιμανιών της περιφέρειας, περιορίζεται στην κάλυψη των αναγκών των νησιών και έχει αντίστοιχη με αυτά σπουδαιότητα. Η πυκνότητα των δρομολογίων είναι ανεπαρκής, εκτός της θερινής περιόδου, γεγονός που σε μεγάλο βαθμό αποτρέπει την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού και β' κατοικίας και δυσχεραίνει τη μετακίνηση των κατοίκων τους. Προωθείται η **διεύρυνση της χρονικής περιόδου** που εκτελούνται δρομολόγια από το λιμάνι της Κύμης, για τη δραστική μείωση της χρονοαπόστασης

από την Αθήνα, συμβάλλοντας έτσι αποτελεσματικά στη διεύρυνση της τουριστικής περιόδου.

Αλιευτικά καταφύγια

Γενικά, στα παράλια της περιφέρειας και τα νησιά, εφόσον προβλέπονται οι χρήσεις τουρισμού – β' κατοικίας, θα πρέπει να συνεκτιμάται η δυνατότητα **παράλληλης εξυπηρέτησης** σκαφών αναψυχής.

Τουριστικοί Λιμένες

Οι εξειδικευμένες για την εξυπηρέτηση σκαφών αναψυχής λιμενικές εγκαταστάσεις της Περιφέρειας δεν ανταποκρίνονται στους στόχους για την ανάπτυξη του τουρισμού. Στο πλαίσιο αυτό:

- Προωθείται η **άμεση ολοκλήρωση** των εγκαταστάσεων που έχουν ήδη χωροθετηθεί και οι οποίες περιλαμβάνουν: 1) τον τουριστικό λιμένα (Μαρίνα) στη Σκιάθο, 350 θέσεων, 2) το τουριστικό καταφύγιο στη Χώρα Σκοπέλου, 100 θέσεων, και 3) το τουριστικό αγκυροβόλιο στον Εληό Σκοπέλου, 80 θέσεων.
- Επιβάλλεται η **πύκνωση του δικτύου τουριστικών λιμένων** με τη δημιουργία μαρίνας ή τουριστικού καταφυγίου στον Βόλο και η διερεύνηση των δυνατοτήτων χωροθέτησης και άλλων σχετικών εγκαταστάσεων σε συνδυασμό με τις υπάρχουσες εγκαταστάσεις αλιευτικών καταφυγίων, στην Αλόννησο, στα παράλια της ΠΕ Λάρισας, στα εξωτερικά παράλια του Πηλίου και στον Παγασητικό Κόλπο.

Αεροδρόμια και αεροπορικές μεταφορές

Οι ανάγκες της Περιφέρειας σήμερα πηγάζουν κυρίως από τον τουρισμό και καλύπτονται από τα αεροδρόμια της **Ν. Αγχιάλου** και της **Σκιάθου**. Με τα μέχρι σήμερα στοιχεία η επιβατική κίνηση αυξάνεται συνεχώς, τάση που αναμένεται να ενταθεί εφόσον, εκτός των άλλων η αναβάθμιση και διεύρυνση του τουριστικού προϊόντος αποτελούν βασικούς στόχους του προγραμματισμού.

Απαιτείται η ολοκλήρωση των προγραμματισμένων έργων και η δρομολόγηση των ενεργειών που θα καλύψουν τις άμεσες και μελλοντικές ανάγκες. Ειδικότερα:

- Κρατικός Αερολιμένας Ν. Αγχιάλου.
- Κρατικός Αερολιμένας Σκιάθου «Α. Παπαδιαμάντης». Επιβάλλεται να ολοκληρωθούν το συντομότερο τα έργα που προβλέπονται από το σχετικό σχέδιο

ανάπτυξης (master plan) ώστε να αντιμετωπιστούν ικανοποιητικά οι ανάγκες από τη διαχρονικά σημαντική αύξηση της κίνησης που παρουσιάζει το αεροδρόμιο.

Η κατασκευή **σύγχρονων ελικοδρομίων** και **υδατοδρομίων** για την εξυπηρέτηση απομονωμένων/ δυσπρόσιτων/ νησιωτικών αλλά και τουριστικών περιοχών, αντιμετωπίζεται θετικά από την ΥΠΑ και συμπληρώνει το δίκτυο των αναγκαίων υποδομών στον τομέα των αερομεταφορών. Ειδικότερα για τα νησιά της Περιφέρειας, η λειτουργία Υδατοδρομίων εκτιμάται ότι θα συμβάλει θετικά τόσο στην εξυπηρέτηση του μόνιμου πληθυσμού όσο και στην τουριστική ανάπτυξη.

Χωρική οργάνωση του παραγωγικού συστήματος

Περιοχές Τουρισμού - Β' Κατοικίας

Δύο είναι οι ευρύτερες ζώνες που συγκεντρώνουν σημαντικής έκτασης και αξίας φυσικό απόθεμα, με σημαντικούς ιστορικούς και καθιερωμένους τουριστικούς προορισμούς βουνού και θάλασσας. Η πρώτη παρακολουθεί το τόξο **'Ολυμπος-Όσσα-Μαυροβούνι-Πήλιο-Σποράδες** στα ανατολικά της περιφέρειας και η δεύτερη στα δυτικά αποτελεί τμήμα της οροσειράς της Πίνδου, περιλαμβάνοντας και **τα Μετέωρα, τον Κόζιακα, τις περιοχές των λιμνών Πλαστήρα και Σμοκόβου** κλπ.

Οι περιοχές που περιλαμβάνονται στις ζώνες αυτές κατατάσσονται σε τρεις βασικές κατηγορίες:

- α) Αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές (κατηγορία Α),
- β) Περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού (κατηγορία Β),
- γ) Περιοχές ιδιαίτερου χαρακτήρα (κατηγορία Γ).

Προβλέπονται οι εξής στρατηγικές κατευθύνσεις, ανάλογα με την κατηγορία κατάταξης κάθε περιοχής:

Για τις περιοχές της (Α) κατηγορίας, όπου η πίεση για ανάπτυξη είναι έντονη, προωθείται:

- Η χρήση συγκεντρωτικών χωρικά πολεοδομικών μηχανισμών (επεκτάσεις, ΠΠΑΙΠ, ΠΟΑΠΔ, οργανωμένοι υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων, κ.λπ.) ενώ

παράλληλα τα κάθε μορφής κίνητρα πρέπει να αποβλέπουν στην αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών και γενικά του τουριστικού προϊόντος.

- Ολοκληρωμένες τουριστικές παρεμβάσεις με αναπτυξιακό χαρακτήρα για την περιοχή, και με έμφαση στη δημιουργία σύνθετων και ολοκληρωμένων τουριστικών υποδομών καθώς και την ανάπτυξη βασικών υποδομών (όπως λιμένες, αεροδρόμια κ.λπ.).
  - Αξιοποίηση των εκάστοτε τοπικών πόρων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την ανάπτυξη ειδικών - εναλλακτικών μορφών τουρισμού (αγροτουρισμού, περιηγητικού, πεζοπορικού, πολιτιστικού τουρισμού κ.λπ.) για τον εμπλουτισμό και διεύρυνση του τουριστικού προϊόντος.
  - Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων τουριστικών μονάδων με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων (3, 4 και 5 αστέρια) ή επέκταση αυτών και συμπληρώσεις με ειδικές τουριστικές υποδομές.
  - Επανάχρηση αξιόλογων κτιρίων ή συνόλων και παροχή κινήτρων για μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες.
  - Χωροθέτηση οργανωμένων κατασκηνώσεων (camping).
  - Σε ό,τι αφορά στους όρους και περιορισμούς της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων, δίδονται οι εξής κατεύθυνσεις:
- a) περιορισμός της κατασκευής νέων καταλυμάτων σε κατηγορίες 3, 4 και 5 αστέρων

β) σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές, αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δέκα (10) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.

Για τις περιοχές της (B) κατηγορίας, πρέπει να προωθηθεί η εκπόνηση και θεσμοθέτηση ΤΧΣ για τον καθορισμό χρήσεων γης και του τρόπου διαχείρισης των φυσικών πόρων με στόχο την πολυλειτουργικότητα του αγροτικού τομέα, την ανάπτυξη ήπιων (κατά τεκμήριο) μορφών τουρισμού και την προστασία του περιβάλλοντος. Δίδεται προτεραιότητα στις περιοχές που προβλέπεται να αποκτήσουν συγκριτικό πλεονέκτημα μέσω των εκτελούμενων ή προγραμματισμένων έργων (τεχνητές λίμνες, οδικά τουριστικά κυκλώματα).

Ειδικότερα για τον κλάδο του Τουρισμού, προβλέπονται οι ακόλουθες στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης:

- Διατήρηση, προστασία και ανάδειξη των φυσικών, ιστορικών, αρχιτεκτονικών, και άλλων ιδιαίτερων στοιχείων του χώρου, καθώς και της κλίμακας των οικισμών.
- Επανάχρηση αξιόλογων κτιρίων ή συνόλων και παροχή κινήτρων για μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες κατηγορίας 3 αστέρων τουλάχιστον.
- Προσαρμογή της τυπολογίας των καταλυμάτων – ως προς τη μορφολογία δυναμικότητα, κατηγορίες - και άλλων σχετικών με τον τουρισμό υποδομών σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής και των ειδικών μορφών τουρισμού που υποστηρίζουν.
- Πολιτικές ολοκληρωμένων και σύνθετων τουριστικών υποδομών ήπιας ανάπτυξης (οργανωμένοι υποδοχείς και σύνθετα τουριστικά καταλύματα ήπιας ανάπτυξης).
- Σε ό,τι αφορά στους όρους και περιορισμούς της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων, δίδονται οι εξής κατευθύνσεις:
  - α) περιορισμός της κατασκευής νέων καταλυμάτων σε κατηγορίες 3, 4 και 5 αστέρων
  - β) σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές, αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δεκαπέντε (15) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.

Διευκρινίζεται ότι ο χαρακτηρισμός περιοχών του ορεινού χώρου ως περιοχών με περιθώρια ανάπτυξης ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού (κατηγορία Β) δεν σημαίνει τον αποκλεισμό εκ των προτέρων των αγροτικών δραστηριοτήτων που ασκούνται στις περιοχές αυτές και ειδικότερα της κτηνοτροφίας. Ειδικότερα, στις περιοχές αυτές που ασκούνται αγροτικές δραστηριότητες είναι αποδεκτές εκείνες οι μορφές τουρισμού που θα συνυπάρξουν με τις εν λόγω δραστηριότητες και δεν θα οδηγήσουν σε συγκρούσεις.

Στην κατηγορία (Γ) περιλαμβάνονται το Πήλιο, η περιοχή της Αργιθέας, τα Μετέωρα, η ευρύτερη περιοχή της Λίμνης Πλαστήρα και όσες νησιωτικές περιοχές, εκτός των

μικρών νησιωτικών περιοχών, δεν περιλαμβάνονται στις κατηγορίες Α και Β. Για τις περιοχές αυτές επιδιώκεται η οργάνωσή τους σε δίκτυα φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, που θα αναδεικνύουν και αξιοποιούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, όπως τον φυσικό πλούτο των περιοχών, το σύνολο των πολλαπλών πολιτιστικών στοιχείων τους (αρχαιολογικοί χώροι, ιστορικοί τόποι, παραδοσιακοί οικισμοί, ήθη και έθιμα) σε σύνδεση με τη σύγχρονη κοινωνική και πολιτιστική δραστηριότητα και την τοπική οικονομική δραστηριότητα με έμφαση στην παραγωγή ποιοτικών τοπικών αγαθών.

Επίσης, προωθείται η προσαρμογή της τυπολογίας των καταλυμάτων (μορφολογικοί περιορισμοί, δυναμικότητα, τάξεις) και άλλων σχετικών με τον τουρισμό υποδομών σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής και των ειδικών μορφών που υποστηρίζουν.

Για τη σημειακή χωροθέτηση τουριστικών καταλυμάτων σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές ισχύουν οι κατευθύνσεις που προβλέπονται για τις τουριστικές περιοχές της κατηγορίας (Α).

Για όλες τις παραπάνω κατηγορίες (Α, Β, Γ) ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στις εξής κατευθύνσεις:

- Αξιοποίηση του υπάρχοντος αποθέματος με την πολεοδόμηση των οικισμών καθώς και των διατηρητέων κτιρίων και παραδοσιακών συνόλων μέσω της προστασίας, ανάδειξης και επαναχρησιμοποίησης τους.
- Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών θεματικού τουρισμού (συνεδριακού, θρησκευτικού, μαθητικού, τρίτης ηλικίας, ΑΜΕΑ, κ.λπ.) που θα έχει ως αποτέλεσμα τη διεύρυνση χρονικά την τουριστικής περιόδου και χωρικά της τουριστικής ανάπτυξης. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η προβολή και αξιοποίηση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.
- Συντονισμός του σχεδιασμού σε τοπικό επίπεδο (ΤΧΣ/ ΕΧΣ) με βασική αρχή την επιδίωξη της παράλληλης, και ανάλογα με την ιδιαιτερότητα κάθε περιοχής, ανάπτυξης των χρήσεων και της αποφυγής συγκρούσεων μεταξύ τους και με το περιβάλλον. Αυτό σημαίνει:
  - καθορισμό χρήσεων γης συμβατών μεταξύ τους ανά περιοχή
  - προώθηση οργανωμένων υποδοχέων

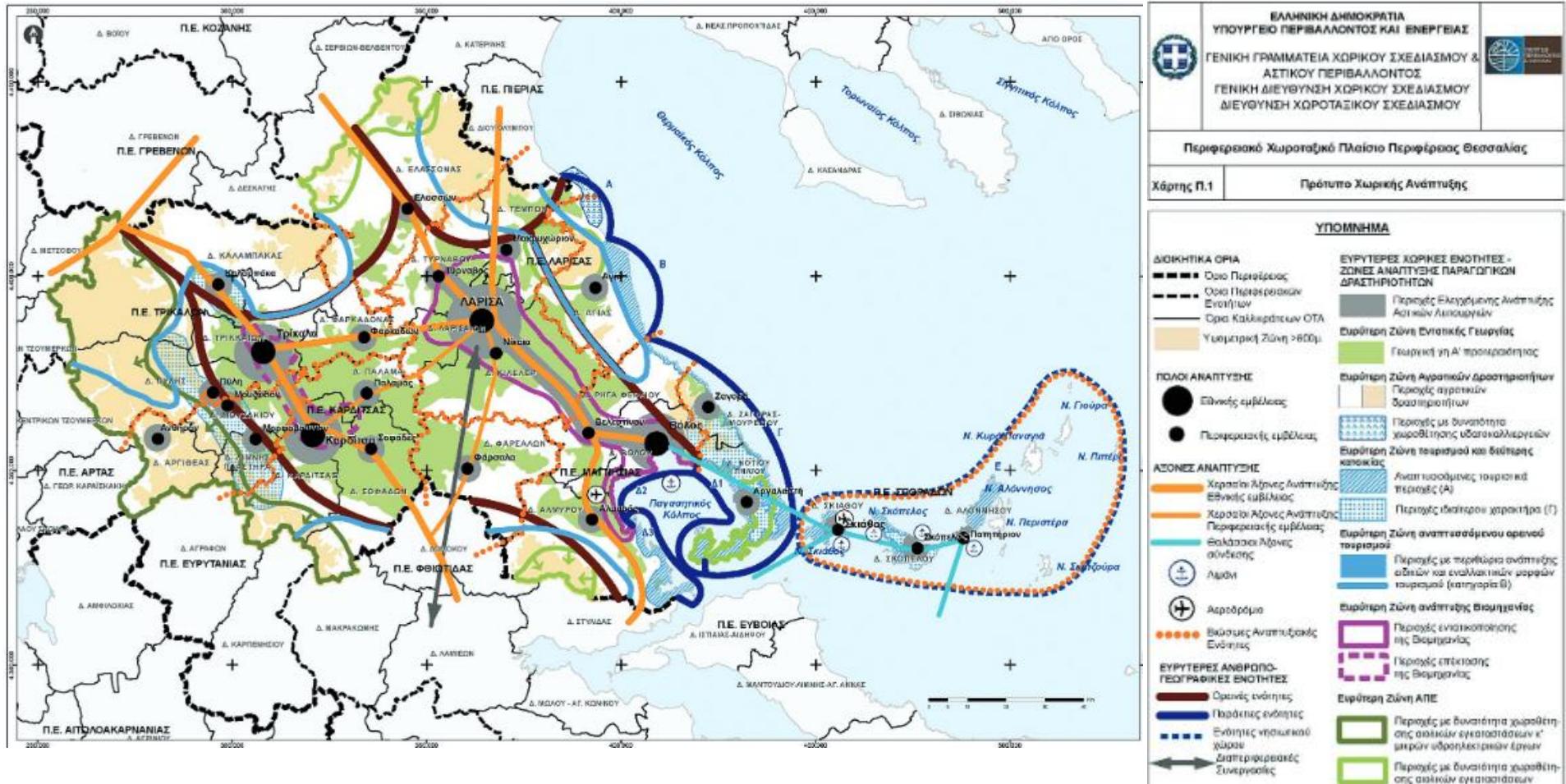
- δραστικό περιορισμό της εκτός σχεδίου δόμησης με αύξηση της αρτιότητας και κατάργηση των παρεκκλίσεων δόμησης για όσες χρήσεις κρίνεται σκόπιμο να περιοριστούν μέσα στους οικιστικούς υποδοχείς (κατοικία, εμπόριο κ.λπ.).

- Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στην αυστηρή τήρηση της σχετικής με τις ακτές νομοθεσίας και στην επίσπευση της ολοκλήρωσης των διαδικασιών που σχετίζονται με τον καθορισμό των ορίων αιγιαλού - παραλίας στη χωρική εξειδίκευση των πάσης φύσεως κινήτρων (αναπτυξιακού νόμου, πολεοδομικών, κλπ.) με στόχο την υποστήριξη του σχεδιασμού καθώς και την επιτάχυνση της σύνταξης Δασικού Κτηματολογίου.

Προτείνονται οι εξής ενέργειες – έργα σχετικές με τον τομέα, για ένταξη τους στον προγραμματισμό:

- Αξιοποίηση της κοιλάδας των Τεμπών με βάση ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
- Αξιοποίηση του περιβαλλοντικού δυναμικού της περιοχής του Ολύμπου.
- Αξιοποίηση των ιαματικών πηγών της Περιφέρειας (Σμοκόβου, Καΐτσης, Κόκκινου Νερού κ.λπ.).
- Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού στο όρος Όθρυς.
- Διεύρυνση χρονικά της λειτουργίας του χιονοδρομικού κέντρου του Πηλίου με την ανάπτυξη και άλλων δραστηριοτήτων, όπως ιππασία, ορειβασία, αναρρίχηση κ.λπ.
- Δημιουργία εκπαιδευτικού, προπονητικού χιονοδρομικού κέντρου στον Κίσσαβο (θέση «Κάναλος»).
- Δημιουργία αθλητικών εγκαταστάσεων και κέντρου χειμερινών δραστηριοτήτων στη Λίμνη Πλαστήρα.
- Δημιουργία εγκαταστάσεων γκολφ.
- Επανασύσταση της Λίμνης Καλλιπεύκης που θα λειτουργήσει ως πόλος τουρισμού – αναψυχής στην ευρύτερη περιοχή.
- Αναθεώρηση – επικαιροποίηση των ΖΟΕ της Λίμνης Πλαστήρα, της Αιγάνης και της Μελιβοίας με βάση τα σημερινά δεδομένα.
- Βελτίωση των υποδομών υποδοχής κρουαζιερόπλοιων στο λιμάνι του Βόλου και πρόσβαση στη πόλη.
- Πύκνωση του δικτύου τουριστικών λιμένων με τη δημιουργία Μαρίνας στο Βόλο και καταφυγίων/αγκυροβολίων στην Αλόννησο (Καλαμάκια), τα παράλια της ΠΕ Λάρισας (Αγιόκαμπος), τα εξωτερικά παράλια του Πηλίου και τον Παγασητικό Κόλπο.
- Δημιουργία καταδυτικού Πάρκου Σποράδων – Παγασητικού.

Χάρτης 3: Η χωρική οργάνωση του τουρισμού μέσα από την ανάλυση του νέου ΠΧΠ Θεσσαλίας

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε από το ΙΝΣΕΤΕ στο πλαίσιο της Πράξης:
«Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την
ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του»
με κωδικό MIS 5003333, η οποία εντάσσεται στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα**
“Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020” και
συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)

 Ευρωπαϊκή Ένωση Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΤΠΑ, ΤΣ & ΕΚΤ ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΑΝΕΚ	ΕΠΑνΕΚ 2014-2020 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ	 ΕΣΠΑ 2014-2020 ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης			